

รายงานการวิจัย

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้อง
กับสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ประเทศไทย ด้วยเทคนิคสหสัมพันธ์คานอนิคอล

ANALYTICAL RELATION BETWEEN PRACTICING BUDDHIST BELIEF
RELEVANT TO LIFELONG LEARNING COMPETENCIES OF STUDENTS
AT MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY THAILAND
USED CANONICAL CORRELATION ANALYSIS

พระมหาจักรพล อาจารย์สุโก

พระสุทธิสารเมธี

พระมหาบุญประสิทธิ์ นาคปุณโณ

ประเวช วัฒนาแก้ว

รายงานการวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจาก
ทุนตามแผนการดำเนินงานโครงการพัฒนานักวิจัยของคณะศาสนาและปรัชญา
สถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ประจำปีงบประมาณ 2565

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ประเทศไทย ด้วยเทคนิคสหสัมพันธ์คาโนนิคอล มีวัตถุประสงค์เพื่อ เพื่อศึกษาการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาที่มีผลต่อสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษา เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาที่มีผลต่อสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษา เพื่อวิเคราะห์สหสัมพันธ์คาโนนิคอลระหว่างการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาที่มีผลต่อสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษา ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ ด้วยวิธีวิจัยประเภทการสำรวจ เครื่องมือที่ใช้ได้แก่แบบสอบถาม ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ คือนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย 193 รูป/คน การสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีสุ่มแบบง่าย ด้วยการคำนวณสูตรของทาร์ยามาเน ได้กลุ่มตัวอย่าง 130 คน แต่ในการศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดกลุ่มตัวอย่าง 150 คน เพื่อป้องกันข้อมูลสูญเสีย การวิเคราะห์ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปวิเคราะห์ข้อมูลสถิติทางสังคมศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยมีการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาในระดับสูงที่สุด โดยค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติตามความเชื่อด้านกัมมัฏฐกตาสัทธามีค่าสูงที่สุดคือ 4.64 และมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ในระดับ 0.01 ซึ่งมีนัยว่าความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาด้านกัมมัฏฐกตาสัทธาและสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตต่างสำคัญอย่างมาก หรือกล่าวได้ว่านักศึกษามักปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาด้านนี้อย่างสุจริตและตั้งใจ

คำสำคัญ: 1. การปฏิบัติ, 2. ความเชื่อทางพุทธศาสนา, 3. สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต, 4.คาโนนิคอล

ABSTRACT

Research on Analytical Relation between Practicing Buddhist Belief Relevant to Lifelong Learning Competencies of Students at Mahamakut Buddhist University, Thailand, Using Canonical Correlation Analysis, aims to investigate the impact of practicing Buddhist beliefs on students' lifelong learning competencies. To analyze the relationship between the practice of Buddhist beliefs and lifelong learning competencies in students. And to examine the canonical correlation between the practice of Buddhist beliefs and the lifelong learning competencies of students. The survey tool used was a questionnaire. The study's target population was 193 students at Mahamakut Buddhist University. The sample was randomly selected using simple random sampling method, resulting in a group of 130 individuals. However, for this study, a sample size of 150 individuals was used to prevent data loss. The analysis used the statistics package for social sciences program. The research findings revealed that students at Mahamakut Buddhist University practice Buddhist beliefs at the highest level. The mean value of practicing beliefs in Belief in Karma was estimated at the highest level at 4.64, with statistical significance at the 0.01 level. This indicates that the relationship between practicing Belief in Karma and lifelong learning competencies is highly significant, suggesting that students who practice these beliefs do so diligently and wholeheartedly.

Keywords: 1. Practicing, 2. Buddhist Belief, 3. Lifelong Learning Competencies, 4. Canonical

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีขอกราบขอบพระคุณ พระสุทธิสารเมธี คณบดีคณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ที่ให้การสนับสนุน และมอบทุนวิจัยในนามคณะศาสนาและปรัชญา และกราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ พระมหาบุญนา จานวิโร, ผศ.ดร. ที่ให้คำปรึกษาและคำแนะนำงานวิจัยนี้มีความสมบูรณ์แบบตามลำดับ รวมถึงเจ้าหน้าที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่ช่วยประสานงานอำนวยความสะดวกด้วยดีเสมอมา ผู้ให้ข้อมูลสำคัญทุกท่านที่ให้ข้อมูลเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยนี้

ขอขอบคุณท่านผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ และขอขอบคุณคณาจารย์และนักวิจัย ผู้ช่วยนักวิจัย ทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งบรรพชิตและคฤหัสถ์ที่เสียสละเวลาในการให้ข้อมูลการสำรวมนับเป็นข้อมูลอันมีค่าสำหรับงานวิจัยนี้

คณะผู้วิจัย หวังว่าองค์ความรู้จากงานวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบายและส่งเสริมการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยในกลุ่มพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา ด้วยอำนาจบุญกุศลทั้งหลายจงอำนวยพรให้ทุกท่านที่ได้ให้การสนับสนุนงานวิจัยนี้ ขอให้มีความสุขความเจริญถ้วนหน้าทุกท่านเทอญ

พระมหาจักรพล อาจารย์สุโก, ดร.

หัวหน้าโครงการวิจัยและคณะ

30 มกราคม 2567

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญแผนภาพ	ณ
คำย่อและสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย	3
1.3 สมมติฐานการวิจัย	3
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	3
1.5 นิยามศัพท์	5
1.6 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	7
1.7 หน่วยงานที่นำผลการวิจัยไปใช้	7
บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
2.1 แนวคิดและทฤษฎี	8
2.1.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความเชื่อตามหลักคำสอนพระพุทธศาสนา เถรวาทกับการเรียนรู้	8
2.1.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการปฏิบัติตามความเชื่อทางพระพุทธศาสนา	10
2.1.3 สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต Lifelong Learning Competencies (LLC)	14
2.1.4 การเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning)	15
2.1.5 การศึกษาตลอดชีวิต (Lifelong Education)	17
2.1.6 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ค่าโนนิคอล Canonical Correlation Analysis (CCA)	28
2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	29

สารบัญ

2.3	สรุปกรอบแนวคิดการวิจัย	33
บทที่ 3	วิธีดำเนินการวิจัย	34
3.1	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	34
3.2	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	35
3.3	การสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพ	42
3.4	การเก็บรวบรวมข้อมูล	45
3.5	การวิเคราะห์ข้อมูล	45
3.6	สถิติที่ใช้ในการวิจัย	49
บทที่ 4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	51
4.1	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1	54
4.2	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2	92
4.3	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3	109
บทที่ 5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	131
5.1	สรุปผลการวิจัย	131
5.2	อภิปรายผลการวิจัย	136
5.3	ข้อเสนอแนะ	140
	บรรณานุกรม	144
	ภาคผนวก	149
	ประวัตินักวิจัย	186

สารบัญตาราง

เรื่อง		หน้า
ตารางที่ 2.1	ตัวแปรในการนำเข้าสู่การวิจัยด้านการปฏิบัติตามความเชื่อในพระพุทธศาสนา	13
ตารางที่ 2.2	ปัจจัยสำคัญที่จะนำเข้าสู่การศึกษาสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตในการวิจัยครั้งนี้	25
ตารางที่ 4.1	จำนวนและร้อยละข้อมูลปัจจัยพื้นฐานการลงทุนของผู้ตอบแบบสอบถาม	54
ตารางที่ 4.2	ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลระดับความเห็นที่มีต่อการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านกัมมสัทธา (Belief in Karma)	60
ตารางที่ 4.3	ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลระดับความเห็นที่มีต่อการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านวิปากสัทธา (Belief in the consequences of actions)	62
ตารางที่ 4.4	ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลระดับความเห็นที่มีต่อการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านกัมมัสสกตาสัทธา (Belief in action is one's possession)	64
ตารางที่ 4.5	ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลระดับความเห็นที่มีต่อการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านตถาคตโพธิสัทธา (Belief in the Buddha Enlightenment)	65
ตารางที่ 4.6	ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลระดับความเห็นที่มีต่อปัจจัยสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านความสามารถในการสื่อสารภาษาประจำชาติ (Communicative Competence at Native Language)	67
ตารางที่ 4.7	ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลระดับความเห็นที่มีต่อปัจจัยสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษา	69

สารบัญตาราง

	มหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านความสามารถด้านการสื่อสาร ภาษาต่างประเทศ (Communicative Competence at a Foreign Language)	
ตารางที่ 4.8	ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลระดับ ความเห็นที่มีต่อปัจจัยสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษา มหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านความสามารถในพื้นฐาน คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี (Mathematical Basis Competence at Science and Technology)	72
ตารางที่ 4.9	ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลระดับ ความเห็นที่มีต่อปัจจัยสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษา มหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านความสามารถในทางด้านดิจิทัล (Digital Competence)	74
ตารางที่ 4.10	ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลระดับ ความเห็นที่มีต่อปัจจัยสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษา มหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านความสามารถในการเรียนรู้ เพื่อที่จะเรียน (The Competence of Learning to Learn)	76
ตารางที่ 4.11	ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลระดับ ความเห็นที่มีต่อปัจจัยสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษา มหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านความสามารถในการรับรู้ความ เป็นพลเมือง (The Competence of Social Citizenship Awareness)	79
ตารางที่ 4.12	ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลระดับ ความเห็นที่มีต่อปัจจัยสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษา มหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านความสามารถในการริเริ่มและ การเป็นผู้ประกอบการ (The Competence of the Sense of Initiative and Entrepreneurship)	81
ตารางที่ 4.13	ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลระดับ ความเห็นที่มีต่อปัจจัยสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษา มหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านความสามารถในการรับรู้และ	83

สารบัญตาราง

	การแสดงออกทางวัฒนธรรม (The Competence of Cultural Awareness and Expression)	
ตารางที่ 4.14	การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพของคำถามในแบบสอบถามตอนที่ 4 ด้วยการวิเคราะห์บริบท (Contextual Analysis) ตามประเด็นหัวข้อที่สำคัญ	90
ตารางที่ 4.15	ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาที่มีผลต่อสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษา ระหว่างผู้ตอบแบบสอบถามชายและหญิง	92
ตารางที่ 4.16	ความสัมพันธ์ (Pearson's Correlation) ระหว่างการปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรมกับสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	99
ตารางที่ 4.17	ผลการวิเคราะห์คาโนนิคอล (The Canonical Correlations Analysis)	111
ตารางที่ 4.18	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มาตรฐานสำหรับชุดที่ 1 และชุดที่ 2	112
ตารางที่ 4.19	Unstandardized Canonical Correlation (UCC)	115
ตารางที่ 4.20	Canonical Loading for the Set 1 PBB and Set 2 LLC	116
ตารางที่ 4.21	ค่าความแปรปรวนที่อธิบายได้ Proportion of Variance Explained (PVE)	120

สารบัญแผนภาพ

เรื่อง	หน้า
แผนภาพที่ 2.1 ภาพกรอบแนวคิดการวิจัย	33
แผนภาพที่ 3.1 ตัวอย่างแบบสอบถาม ตอนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยพื้นฐานด้านประชากรศาสตร์ (demography)	38
แผนภาพที่ 3.2 ตัวอย่างแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ข้อมูลระดับความเห็นที่มีต่อการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา	39
แผนภาพที่ 3.3 ตัวอย่างแบบสอบถาม ตอนที่ 3 ข้อมูลระดับความเห็นที่มีต่อปัจจัยด้านสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต	41
แผนภาพที่ 3.4 ตัวอย่าง แบบสอบถาม ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ	42
แผนภาพที่ 3.5 กรอบวิธีดำเนินการวิจัย	48
แผนภาพที่ 3.6 โครงสร้างโมเดลคาโนนิคระหว่างการปฏิบัติตามความเชื่อกับสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต	50
แผนภาพที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถามด้านเพศ	56
แผนภาพที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถามด้านอายุ	56
แผนภาพที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถามด้านสังกัดคณะ	57
แผนภาพที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถามด้านระดับชั้นปีที่ศึกษา	58
แผนภาพที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถามด้านการนับถือศาสนา	58
แผนภาพที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถามด้านความถี่ในการปฏิบัติกิจตามหลักศาสนา (ครั้ง/เดือน)	59
แผนภาพที่ 4.7 Canonical Loading Pair 1 (CL1) and Proportion of Variance Explained (PVE)	122
แผนภาพที่ 4.8 Canonical Loading Pair 2 (CL2) and Proportion of Variance Explained (PVE)	123

คำย่อ

CCA	การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ค่าโนนิคอล (Canonical Correlation Analysis)
CCC	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มาตรฐาน (The Standardized Canonical Correlation Coefficients)
CL	ค่าของ สหสัมพันธ์ของ item score กับ construct score (Cross Loading)
CV	แคนอนิคอล (Canonical Variable)
LCC	สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning Competencies)
PBB	การปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรม (Practice Buddhist Belief)
PVE	ค่าความแปรปรวนที่อธิบายได้ (Proportion of Variance Explained)
R_c	ค่าความสัมพันธ์สัมประสิทธิ์ (Canonical Correlation)
SCC	Standardized Canonical Correlation
UCC	Unstandardized Canonical Correlation

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	จำนวนตัวอย่าง
$\bar{x}$	ค่าเฉลี่ย
S.D.	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
Sig.	ค่านัยสำคัญทางสถิติ
**	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01
*	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
λ	ค่าลักษณะเฉพาะ (Eigenvalue)
F	อัตราส่วนของความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม (ผลรวมกำลังสองภายในกลุ่ม Two-Sample for Variances) กับความแปรปรวนภายในกลุ่ม (ผลรวมกำลังสองภายในกลุ่ม)
t-test	การทดสอบสมมติฐาน เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างหนึ่งกลุ่ม กับประชากร หรือเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่อาจมีความสัมพันธ์กันหรือเป็นอิสระต่อกันก็ได้
p-value	ผลของการทดสอบสมมติฐานมีโอกาสเกิดขึ้นได้โดยบังเอิญอยู่เท่าไร (วัดเป็น %) ซึ่งในทางสถิติความบังเอิญนั้นควรจะน้อยกว่า 0.05

β	การเปลี่ยนแปลงต่อหน่วยของตัวแปรตามเมื่อตัวแปรต้นเปลี่ยนแปลงไป 1 หน่วย
X1	การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านกัมมสัทธา (Kamma Sadtha or Belief in Karma: BK)
X2	การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านวิปากสัทธา (Vipaka Sadtha or Belief in the Consequences of Karma: BCK)
X3	การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านกัมมัสสกตาสัทธา (Kammasakata Sadtha or Belief in Karma is One's Possession: BKOP)
X4	การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านตถาคตโพธิสัทธา (Tataghata Bodhi Sadtha or Belief in the Buddha Enlistment: BBE)
Y1	สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการสื่อสารภาษาประจำชาติ (Communicative Competence of the Nation Language: CCNL)
Y2	สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการสื่อสารภาษาต่างชาติ (Cmmunicative Competence of Foreign Language: CCFL)
Y3	สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านพื้นฐานคณิตศาสตร์ในวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (Mathematical Basis Competence in Science and Technology: MBCST)
Y4	สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านดิจิทัล (Digital Competence: DC)
Y5	สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการเรียนรู้เพื่อที่จะเรียน (The Competence of Learning to Learn: CLL)
Y6	สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการรับรู้ความเป็นพลเมือง (The Competence of Social Citizenship Awareness: CSCA)
Y7	สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการริเริ่มและการเป็นผู้ประกอบการ (The Competence of the Sense of Initiative and Entrepreneurship: CSIE)
Y8	สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการรับรู้และการแสดงออกทางวัฒนธรรม (The Competence of Cultural Awareness and Expression: CCAE)

บทที่ 1

บทนำ

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐที่ถูกจัดในกลุ่มพัฒนาปัญญาและคุณธรรมตามหลักศาสนาในปีงบประมาณ 2566 ด้วยเป็นการจัดกลุ่มใหม่จึงต้องการองค์ความรู้และงานวิจัยที่รองรับการวางแผนและบริหารจัดการตลอดถึงการกำหนด เกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับ ต่าง ๆ เพื่อให้สนองต่อการพัฒนาระบบการศึกษาโดยมีกลุ่มที่ทางกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมได้จัดกลุ่มไว้ซึ่งจะนำไปพัฒนาและเป็นฐานข้อมูลในการบริหารวางแผนให้มหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัยมีศักยภาพ ในการออกแบบการเรียนการสอนและตอบ โจทย์ในมิติการนำหลักปัญญาและคุณธรรมตามหลักพุทธศาสนาในการออกแบบการบริหาร การศึกษา และการวิจัย โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพราะการ ได้รับทราบถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความเชื่อทางพุทธศาสนาที่มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะการ เรียนรู้ตลอดชีวิต การเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่การจัดกลุ่มใหม่ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราช วิทยาลัยจึงเป็นความท้าทายที่จะต้องศึกษาให้ได้ข้อมูลเพื่อแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษา และส่งเสริม องค์การต่อไป

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความเชื่อ หรือ สัทธาทางพุทธศาสนา (อง.สศตก. 23/4/3; A.III.3) ประกอบด้วยความเชื่อ 4 ประการที่เป็นปัจจัยสำคัญทางคำสอนและกลายเป็นรูปแบบด้านความสัทธาในสังคมไทย ได้แก่ กัมมสัทธา (belief in Karma) วิปากสัทธา (belief in the consequences of actions) กัมมัสสกตา สัทธา (belief in action is one's possession) และ ตถาคตโพธิสัทธา (belief in the Buddha Enlightenment) สัทธาทั้ง 4 เป็นการเชื่อมโยงให้ชาวพุทธน้อมนำคำสอนสู่การปฏิบัติ จากการเกิด สัทธาในการตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า เป็นเบื้องต้น กรรมและการเกิดใหม่: ชาวพุทธเชื่อในกฎแห่งกรรม ซึ่งระบุว่าการกระทำของเรามีผลตามมา การกระทำเชิงบวกนำไปสู่ผลลัพธ์เชิงบวก ในขณะที่ การกระทำเชิงลบนำไปสู่ความทุกข์ การเกิดใหม่ยังเป็นความเชื่อพื้นฐานในพระพุทธศาสนา ซึ่งวัฏจักร ของการเกิดและการตายจะดำเนินต่อไปจนกว่าบุคคลจะบรรลุการตรัสรู้และหลุดพ้นจากวัฏจักรนี้ ความเชื่อและการศึกษาในพระพุทธศาสนามีความเชื่อมโยงกัน เนื่องจากความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในคำ สอนและการปฏิบัตินำไปสู่การพัฒนาศรัทธาและปัญญา ศาสนาพุทธสนับสนุนให้บุคคลสำรวจและ ตรวจสอบคำสอนของตนเป็นการส่วนตัว แทนที่จะพึ่งพาศรัทธาที่มีติดบอดเพียงอย่างเดียว ส่งเสริม

วัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้ การใคร่ครวญ และการค้นพบตนเอง ในพระพุทธศาสนา ความเชื่อและการศึกษามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาจิตวิญญาณและความเข้าใจของผู้นับถือ มาสำรวจรายละเอียดเพิ่มเติมในแง่มุมต่างๆ

สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นแนวคิดและกระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ชุมชน สังคม และประเทศชาติแบบองค์รวมเพื่อสร้างสังคมที่เข้มแข็ง ยั่งยืน และมีความสุข ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตมีมานานแล้วโดยองค์การความร่วมมือระหว่างประเทศและนักคิดคนสำคัญ (อาทิ UNESCO, 2005; OECD, 1998; Schon, 1963; Hutchins, 1970; Husen, 1974; Drucker, 1993; Ranson, 1994 เป็นต้น) ทำให้ประเทศต่างๆ ทั่วโลก อาทิ ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศแคนาดา ประเทศในทวีปยุโรป เช่น สหราชอาณาจักร เยอรมนี สเปน สวีเดน เนเธอร์แลนด์ และประเทศในทวีปเอเชีย เช่น จีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ และสิงคโปร์ เป็นต้น กำหนดให้สังคมแห่งการเรียนรู้เป็นวิสัยทัศน์หลักในการพัฒนาคนและประเทศ สำหรับประเทศไทยการปฏิรูปการศึกษาตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ให้ความสำคัญกับการพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตเช่นกัน โดยมุ่งเน้นให้ประชาชนได้รับโอกาสในการศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ให้ทุกภาคส่วนของสังคมมีสิทธิและมีหน้าที่ร่วมรับผิดชอบการจัดการศึกษาตลอดชีวิต และให้การเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นการจัดการศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม ตอบสนองความต้องการและสอดคล้องกับสภาพของกลุ่มเป้าหมาย และบูรณาการเข้าเป็นวิถีชีวิตของคนในสังคมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพและการพัฒนาประเทศชาติที่มีคุณภาพและมีความยั่งยืนอย่างแท้จริง ก่อให้เกิดประโยชน์สุขของประชาชนและสังคมโดยรวม สอดคล้องและเป็นไปตามเจตนารมณ์ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 จากปัญหาการพัฒนาการศึกษาและรูปแบบการเรียนรู้ที่ต้องปรับให้เข้ากับคนและยุคสมัยการศึกษาครั้งนี้จึงช่วยเติมเต็มและปิดช่องว่างของการจัดการศึกษาที่ได้ปรับเปลี่ยนตามนโยบายระดับชาติให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาที่มีผลต่อสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษา
- 2) เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาที่มีผลต่อสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษา
- 3) เพื่อวิเคราะห์สหสัมพันธ์คาโนนิคระหว่างการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาที่มีผลต่อสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษา

1.3 สมมติฐานการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดโจทย์ในการวิจัยไว้ 3 ประเด็นสำคัญได้แก่

- 1) การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนามีผลต่อสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษา
- 2) ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนามีผลต่อสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษา
- 3) การวิเคราะห์สหสัมพันธ์คาโนนิคระหว่างการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนามีผลต่อสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษา

1.4 ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาในการวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นการศึกษารูปแบบการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเชื่อในพระพุทธรูป (Buddhist Belief) ตามนัยแห่งคัมภีร์เถรวาทกับสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Biesta, 2011: 45; Boyadjieva, P., & Ilieva-Trichkova, P. 2021: 17) ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ประเทศไทย โดยการตรวจสอบความสัมพันธ์และประยุกต์ใช้สหสัมพันธ์คาโนนิค

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ประชากร

ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาโดยมีกลุ่มประชากรเป้าหมายคือนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ส่วนกลางทั้งหมดจาก 5 คณะ/วิทยาลัย ได้แก่ คณะศาสนาและปรัชญา คณะ

มนุษยศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ และบัณฑิตวิทยาลัย จำนวนทั้งสิ้น 412 รูป/คน (สำนักทะเบียนและวัดผล มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ข้อมูล ณ วันที่ 15 กรกฎาคม 2565)

กลุ่มตัวอย่าง

ในการคำนวณหาค่ากลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จำนวนทั้งสิ้น 130 รูป/คน และเพื่อป้องกันการได้ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างไม่สมบูรณ์ผู้วิจัยจึงกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้จำนวน 150 รูป/คน จากประชากรจำนวนทั้งสิ้น 412 รูป/คน โดยการคำนวณด้วยสูตรของยามาเน (Taro Yamane, 1967) กำหนดสัดส่วนของประชากรเท่ากับ 0.50 ที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 และความคาดเคลื่อนที่ระดับร้อยละ 5

ตัวแปรที่ทำการวิจัย

ตัวแปรด้านการปฏิบัติตามความเชื่อในพระพุทธศาสนา 4 ตัวแปร ประกอบด้วย กัมมัสัทธิ วิปากัสัทธิ กัมมัสสกตัสัทธิ และตถาคตโพิธิสัทธิ

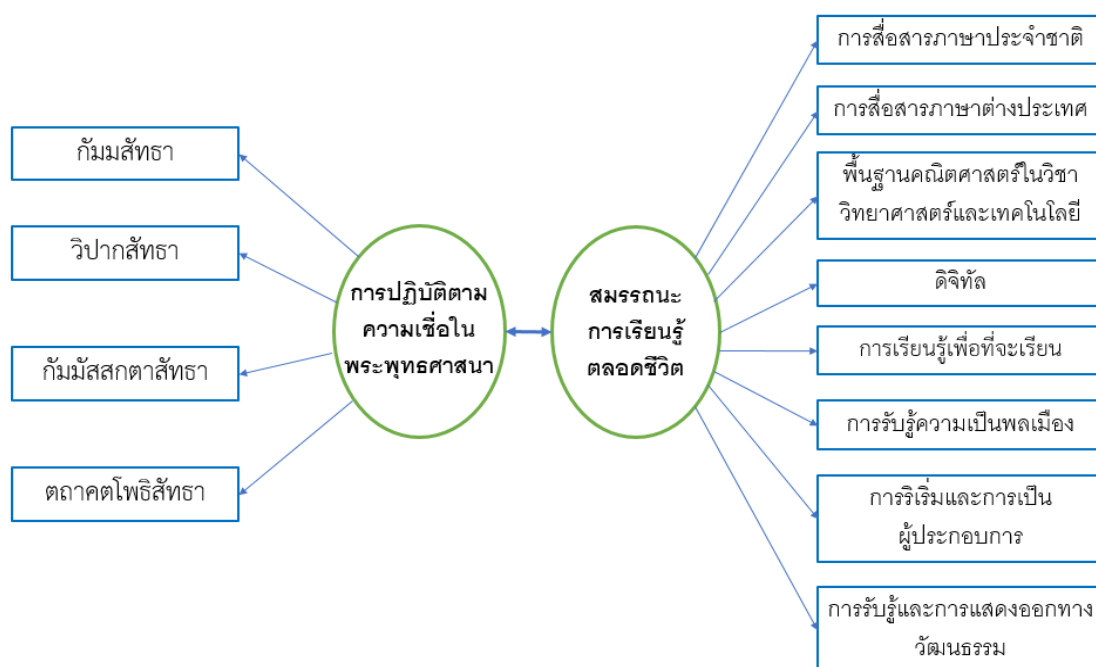
ตัวแปรด้านสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต 8 ตัวแปร ประกอบด้วย การแก้ปัญหา การสร้างนวัตกรรม ความร่วมมือและทำงานเป็นทีม การสื่อสาร เทคโนโลยีและสารสนเทศ การสืบค้นความเชื่อและแรงจูงใจ และความสามารถในวิธีการเรียนรู้

ตัวแปรด้านการปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรมจะเป็นฐานข้อมูลการศึกษาระดับความเห็นและความสัมพันธ์คาโนนิกอลระหว่างชุดตัวแปรทั้งสองเพื่อนำไปสู่ผลการปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรมกับสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ประเทศไทย แล้วนำไปวิเคราะห์พร้อมทั้งอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยดังกล่าว

จากการทบทวนวรรณกรรมแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้นทำให้ทราบตัวแปรองค์ประกอบสำคัญของการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนากับสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ดังแสดงในภาพที่ 1.1

เวลาและสถานที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีกำหนดระยะเวลาระหว่าง 25 กรกฎาคม 2565 ถึง 25 กรกฎาคม 2566 สถานที่ในการวิจัยคือ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ศาลายา นครปฐม

แผนภาพที่ 1.1 องค์ประกอบการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนากับสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต

1.6 คำนิยามศัพท์

ศรัทธา คือ ความเชื่อในพระพุทธศาสนาตามแนวคิดหลักคำสอนในพระพุทธศาสนานิกายเถรวาทที่ประกอบด้วยเหตุผล

กัมมสัทธา (belief in Karma) คือ การที่เชื่อในกรรมที่มียोगค์ประกอบได้แก่ เชื่อกรรมว่ามีอยู่จริงการกระทำนั้นให้มีผล (belief in action have result.), เชื่อกฎแห่งกรรมว่ามีผลสนองเมื่อกระทำกรรมดีหรือชั่วไปแล้วจะเวียนกลับมาแสดงผลของการกระทำนั้น (belief in action reacts to the circle of causes and effects.), เชื่อว่ากรรมเมื่อทำอะไรโดยมีเจตนาจงใจทำทั้งที่รู้ว่าย่อมเป็นกรรมและการกระทำไม่ว่างเปล่า (belief in action when doing something with the intention it is Kamma and that action is not empty.) และเชื่อว่าผลที่ปรารถนาจะสำเร็จได้ด้วยการกระทำ (the wishing outcome can be achieved through action.)

วิปากสัทธา (Belief in the consequences of actions) คือเชื่อในผลของกรรม (Believe in the results of karma.) เชื่อว่าผลของกรรมมีจริงบนพื้นฐานของความมีเหตุผล (Believe that the results of karma are real on the basis of reason.) เชื่อว่าผลดีเกิดจากกรรมดี ผลชั่วเกิด

จากกรรมชั่ว (Believe that good results come from good karma believe that good results come from good karma and evil results are caused by bad karma.)

กัมมัสสกตาสัทธา (Belief in action is one's possession) คือ การเชื่อความที่สัตว์มีกรรมเป็นของตนแต่ละคนเป็นเจ้าของ (Belief that each sentient beings have its own karma.) และคนนั้นจะต้องรับผิดชอบเสวยผลตามกรรมของตน (Those who do karma are responsible for the consequences of their karma.)

ตถาคตโพธิสัทธา (belief in the Buddha Enlightenment) คือ การเชื่อในการตรัสรู้ของพระพุทธเจ้าว่าทรงเป็นพระสัมมาสัมพุทธะทรงประกอบด้วยพระคุณทั้ง 9 ประการ (Belief in the Buddha perfection with 9 supremacy) และรวมถึงเชื่อในคำสอนว่าเป็นไปเพื่อบรรลุคุณธรรมสูงสุด บริสุทธิ์หลุดพ้นได้ (Belief in the Buddha's teachings that is extremely to purify one's mind)

สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong learning competencies) คือ ความสามารถที่ได้รับการพัฒนาจากการเรียนรู้ทั้งที่เป็นทางการ ไม่เป็นทางการและการศึกษาตามอัธยาศัย การเรียนรู้ในสภาพแวดล้อมทุกที่ทุกเวลา ไม่ว่าจะเป็น ที่มหาวิทยาลัย บ้าน ที่ทำงาน หรือในชุมชนอื่น ๆ ความสามารถที่ได้รับการเรียนรู้อย่างไม่มีเวลาและสถานที่เหล่านั้นสนับสนุนการพัฒนาความสามารถในทักษะด้านต่าง ๆ บนพื้นฐานองค์ประกอบ 3 อย่าง ได้แก่ ความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skills) และ ทักษะ (Attitudes) โดยแบ่งเป็นปัจจัย 8 ประการ ได้แก่

ความสามารถด้านการสื่อสารภาษาประจำชาติ (Communicative Competence of the National Language) คือ การที่ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และทัศนคติต่อการสื่อสารภาษาประจำชาติ

ความสามารถด้านการสื่อสารภาษาต่างชาติ (Communicative Competence of the Foreign Languages) คือ การที่ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และทัศนคติต่อการสื่อสารภาษาต่างประเทศ

ความสามารถด้านพื้นฐานคณิตศาสตร์ในวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (Mathematical Basis Competence in Science and Technology) คือ การที่ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และทัศนคติต่อพื้นฐานคณิตศาสตร์ในวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ความสามารถด้านดิจิทัล (Digital Competence) คือ การที่ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และทัศนคติต่อดิจิทัล

ความสามารถด้านการเรียนรู้เพื่อที่จะเรียน (The Competence of Learning to Learn) คือ การที่ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และทัศนคติต่อการเรียนรู้เพื่อที่จะเรียน

ความสามารถด้านการรับรู้ความเป็นพลเมือง (The Competence of Social Citizenship Awareness) คือ การที่ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และทัศนคติต่อการรับรู้ความเป็นพลเมือง

ความสามารถด้านการริเริ่มและการเป็นผู้ประกอบการ (The Competence of the Sense of Initiative and Entrepreneurship) คือ การที่ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และทัศนคติต่อการริเริ่มและการเป็นผู้ประกอบการ

ความสามารถด้านการรับรู้และการแสดงออกทางวัฒนธรรม (The Competence of Cultural Awareness and Expression) คือ การที่ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และทัศนคติต่อการรับรู้และการแสดงออกทางวัฒนธรรม

1.7 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

การวิจัยจะได้ข้อมูลที่สำคัญในการนำไปปรับประยุกต์และบูรณาการหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาให้เป็นแกนในการส่งเสริมการเรียนรู้ของเยาวชนในยุคปัจจุบันและสร้างความเข้าใจอันดีต่อการปฏิบัติตามหลักคำสอนของพระพุทธศาสนา

1.8 หน่วยงานที่นำผลการวิจัยไปใช้

คณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ประเทศไทย ด้วยเทคนิคสหสัมพันธ์คาโนนิคอล โดยการวิเคราะห์สหสัมพันธ์คาโนนิคอล ผู้วิจัยทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเป็นประเด็นที่จะสนับสนุนการศึกษาวิจัยทั้ง แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ให้สอดคล้องกับเนื้อหาและสามารถนำไปสู่การตอบวัตถุประสงค์ให้ดีที่สุดตามลำดับดังนี้

- 1) แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความเชื่อตามหลักคำสอนพระพุทธศาสนาเถรวาทกับการเรียนรู้
- 2) แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการปฏิบัติตามความเชื่อทางพระพุทธศาสนาเถรวาท
- 3) แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต
- 4) แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการวิเคราะห์สหสัมพันธ์คาโนนิคอล
- 5) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 6) สรุปกรอบแนวความคิด

2.1 แนวคิดและทฤษฎี

2.1.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความเชื่อตามหลักคำสอนพระพุทธศาสนาเถรวาทกับการเรียนรู้

ประเทศไทยนั้นเป็นสังคมหนึ่งซึ่งยอมรับพระพุทธศาสนา และได้รับการหล่อหลอมจากหลักธรรมคำสอนในพระพุทธศาสนา กล่าวได้ว่าพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติไทยมาช้านาน จนหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาได้หล่อหลอมซึมซับลงในวิถีไทย กลายเป็นรากฐานวิถีชีวิตของคนไทยในทุกด้าน ทั้งด้านวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ภาษา ขนบธรรมเนียมประเพณีและศีลธรรม พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาแห่งเหตุผล มีระบบความเชื่อความศรัทธาที่ตั้งอยู่บนรากฐานของปัญญา วัดในพระพุทธศาสนาถูกใช้เป็นศูนย์กลางทางการศึกษามาตั้งแต่สมัยสุโขทัย และมีบทบาทเรื่อยมาจนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ และในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 การใช้วัดเป็นศูนย์กลางทางการศึกษาได้ถูกนำมาเป็นกลยุทธ์เพื่อการพัฒนาประเทศ ภายใต้การดูแลของพระเจ้านั่งอวยยาเธอสมเด็จกรมพระยาดำรงราชานุภาพ กรมพระยาวชิรญาณวโรรส ในการดูแลการศึกษา ด้วยจุดมุ่งหมายการจัดการศึกษาเพื่อรวมชาติ (วุฒิชัย มูลศิลป์, 2555: 22) การจัดการศึกษาเพื่อผลิตคน

เข้ารับราชการ และการจัดการศึกษาเพื่อเป็นประโยชน์ทั่วไปของประเทศ ภายใต้สถานการณ์ที่มีแรงบีบคั้นประเทศต้องมีการเปลี่ยนแปลงจากภัยคุกคามจากปัจจัยต่าง ประกอบด้วย ปัจจัยภัยคุกคามของจักรวรรดิตะวันตก ปัจจัยการแพร่หลายของแนวคิดแบบตะวันตก ปัจจัยด้านการเลิกทาส ปัจจัยด้านความต้องการกำลังคนเข้ารับราชการ ภายใต้การครองราชย์ของกษัตริย์ที่เรียกได้ว่า ได้รับการศึกษาแบบตะวันตก ทรงเป็นกษัตริย์สมัยใหม่และมีพระราชวิสัยทัศน์จากการเสด็จประพาสต่างประเทศ

ความเชื่อ หรือในภาษาบาลี ใช้คำว่า สัทธา (Pali: Saddha) คือ เจตคติภายใน ความเชื่อมั่น หรือความไว้วางใจของชาวพุทธที่มีต่อการยอมรับในคำสอนของพระพุทธเจ้าโดยเฉพาะชาวพุทธนิกายเถรวาท ซึ่งอ้างว่าสามารถพิสูจน์ได้จากประสบการณ์โดยภายหลังการได้รับประสบการณ์ตรงและทำความเข้าใจประกอบกับคำสอนที่ได้รับฟังได้รับการถ่ายทอดผ่านพระสงฆ์ที่สืบต่อจากรุ่นสู่รุ่นทำให้การเชื่อในพระพุทธศาสนามุ่งจุดประสงค์ไปที่การเชื่อในคำสอนที่เรียกว่า ธรรมะ หลักความเชื่อที่ประกอบด้วยเหตุและผลในทางพระพุทธศาสนาเรียกว่า ศรัทธา 4 ประกอบด้วย กัมมสัทธา, วิปากสัทธา, กัมมัสสกตาสัทธา, ตถาคตโพธิสัทธา โดยทั่วไปศาสนามี หลักธรรมคำสอนที่สำคัญ คือ บุญ-บาป ที่เป็นความเชื่อของมนุษย์ หรือพุทธศาสนิกชน เพราะเป็นหลักคำสอนที่เน้นถึงคุณค่าในทางจริยธรรมที่สอนให้มนุษย์มีความประพฤติที่ถูกต้องที่ทำให้มนุษย์เห็นคุณค่าและโทษของการกระทำของมนุษย์ เช่น การเบียดเบียน การลักขโมย การล่วงสิทธิ์ ของผู้อื่น การโกหก ความไม่เห็นแก่ตัว ความช่วยเหลือ เผื่อแผ่ แบ่งปัน เหล่านี้เป็นต้น คำสอนเช่นนี้ ย่อมจะทำให้มนุษย์รู้สึกว่าการกระทำและนำไปสู่การงดเว้นการกระทำที่ดีและไม่ดีนั้นได้ ที่จุดมุ่งหมายสูงสุด คือ ความสงบสุขของชีวิต มนุษย์โดยทั่วไปมีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมที่จะแสดงออกนั้นคือ “ความเชื่อ หรือศรัทธา”⁴ เรื่องนี้จะเป็แรงดลใจให้มนุษย์มีพฤติกรรมต่าง ๆ อันจะนำไปสู่จุดหมายหรือเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ ข้อสังเกตว่า ความเชื่อหรือศรัทธา จึงมีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของบุคคลและสังคม เพราะความเชื่อเป็นลักษณะความคิดอย่างหนึ่งของมนุษย์ มีความเชื่อเป็นที่ยึดเหนี่ยวเพื่อความมั่นคงทางจิตใจ เป็นเครื่องหล่อเลี้ยงให้มีชีวิตอยู่ได้ เพราะความเชื่อเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้น การศึกษาครั้งนี้จะนำเอาปัจจัยคือความสัทธาที่ประกอบด้วย 4 ประการ ได้แก่ (1) กัมมสัทธา (2) วิปากสัทธา (3) กัมมัสสกตาสัทธา (4) ตถาคตโพธิสัทธา มาใช้ในการศึกษาพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่าง

ในสังคมไทยหลักคำสอนในพระพุทธศาสนาถูกบูรณาการณในการเรียนรู้ของคนในสังคม โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชนที่อยู่ในวัยเรียนเป็นกลุ่มที่มีการประยุกต์หลักคำสอนในการเรียนรู้ย่างหลากหลาย เช่นการศึกษาของพระครูใบฎีกาหัสติ กิตตินนโท (2563) กล่าวถึงความเชื่อทางพุทธศาสนาของสังคมไทยว่า “ความเชื่อและศาสนาเป็นส่วนหนึ่งของสังคมอย่างแยกไม่ออก” พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาที่สอนให้คนเชื่อเหตุเชื่อผลผนวกกับการหยั่งรากลึกด้านคำสอนใน

สังคมไทยการเชื่อที่มีรากเหง้าบนพื้นฐานของพระพุทธศาสนาจึงเป็นมิติทางสังคมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เพราะได้รับการถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่นบนพื้นฐานความเชื่อ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมของชาติ ที่ให้เชื่อฟังผู้ใหญ่ไม่ให้โต้เถียงหรือแสดงความคิดเห็นเป็นอย่างอื่น ดังนั้นความเชื่อบนพื้นฐานของคำสอนทางพระพุทธศาสนาจึงมีส่วนสำคัญในการดำเนินชีวิตของเยาวชนในทุกๆ มิติ โดยเฉพาะด้านการศึกษา ที่หลักธรรมด้านความเชื่อได้เข้าผนวกเป็นส่วนหนึ่งเช่น การศึกษาของ พิริญา สหรัตพน (2564) ได้ศึกษาระดับความศรัทธาและความสุขของวัยรุ่นในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และพบว่าเกรดเฉลี่ยมีความสัมพันธ์กับความศรัทธาซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินชีวิตของกลุ่มตัวอย่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังพบอีกว่าความศรัทธาทุกด้านไม่ว่าจะเป็น ด้านกัมมสัทธา กัมมัสสสัทธา วิปากสัทธา และ ตถาโพธิสัทธา ล้วนมีความสัมพันธ์กับความสุขและสัมพันธ์กันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .01 และการศึกษาของ สนธยา กันเดิม และคณะ (2565) โดยมีการรายงานผลการศึกษาความคิดเห็นต่อความศรัทธาในพุทธศาสนาของประชาชนในเขตตำบลวังกระแจะ อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความศรัทธาในพุทธศาสนา โดยรวมและรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.1.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการปฏิบัติตามความเชื่อทางพระพุทธศาสนา

1) กัมมสัทธา (belief in Karma)

กัมมสัทธา เชื่อกรรมก่อการกระทำ คำว่า กรรม หมายถึง การกระทำ การกระทำที่จัดเป็นกรรมและมีผลในทางศีลธรรมนั้นจะต้องเป็นการกระทำที่ประกอบด้วยเจตนา หรือความตั้งใจ ในการกระทำ อีกนัยหนึ่งหมายถึงเจตนาซึ่งจัดเป็นกรรม จำแนกออกเป็น 3 ลักษณะการกระทำ คือ การกระทำทางกาย หรือ กายกรรม การกระทำทางวาจา หรือ วาจากรรม และ การกระทำทางใจ หรือ มโนกรรม ซึ่งมีผลเป็น 3 ประการตามคัมภีร์อภิธัมมัตถสังคหะ ได้แก่ 1) กุศลกรรม แปลว่า กรรมดี ให้ผลเป็นความสุข เป็นการกระทำที่เกิดขึ้น จากกุศลเจตนาหรือเจตนาที่ดีที่ประกอบด้วยกุศลกรรมนี้อาจเป็นการกระทำที่เกิดขึ้นทางกาย ทางวาจา หรือทางใจก็ได้ เช่น การช่วยเหลือผู้ที่ด้อยโอกาสทางการศึกษา ให้ได้รับการศึกษาเรียนรู้ เป็นต้น 2) อกุศลกรรม แปลว่า กรรมไม่ดี หรือกรรมชั่วให้ผลเป็นความทุกข์ เป็นการกระทำที่เกิดจากอกุศลเจตนาหรือเจตนาที่ไม่ดี อกุศลกรรมนี้อาจเกิดขึ้นทางกาย ทางวาจา หรือทางใจ เช่นเดียวกับกุศลกรรมคิดจะปล้นทรัพย์ก็เป็นอกุศลกรรมฝ่ายมโนกรรม ชักชวนผู้อื่นให้ร่วมปล้นทรัพย์ของบุคคลอื่นก็จัดเป็นอกุศลกรรมฝ่ายวาจากรรม ปล้นทรัพย์ผู้อื่นด้วยตนเองก็จัดเป็นอกุศลกรรมฝ่ายกายกรรม เป็นต้น 3) อัปายกตกรรม แปลว่า กรรมที่เป็นกลางๆ หรือการกระทำที่ไม่อาจจัดได้ว่าดี หรือชั่วทางศีลธรรม เป็นการกระทำที่เกิดจากอัปายกตเจตนาหรือเจตนาที่เป็นกลางๆ ซึ่งไม่จัดอยู่ในฝ่ายกุศล หรือฝ่ายอกุศล เช่น การมองดูนก หรือแมลงบินไปในอากาศ เป็น

ต้น แต่ถ้าเมื่อใดคิดและลงมือหยิบก้อนหินขว้างปาก หรือแมลงที่บินไปนั้น อกุศลเจตนาเกิดขึ้นก็เป็น อกุศลกรรมทันที (พระสัทธัมมโชติกะ ธัมมาจริยะ ปรมัตถโชติกะ, 2564)

2) วิปากสัทธา (belief in the consequences of actions)

ความเชื่อที่เกี่ยวกับเรื่องผลของกรรมนี้เป็นความเชื่อที่เกิดจากการกระทำที่เป็นเหตุ คือ เกิดจากการกระทำกรรมมาก่อนแล้ว กรรมดีกรรมชั่ว กับความดีความชั่ว เป็นไฉพจน์ของกันและกัน ความเชื่อในเรื่องของผลกรรมว่า ใครทำดีก็ได้ดี ใครทำชั่วก็ได้ชั่ว ทากรรมใดไว้จะต้องได้รับผลของกรรมนั้นไม่เร็วก็ช้า กาลเวลาเป็นเครื่องพิสูจน์ผลของกรรม เหมือนคนปลูกพืชชนิดใดก็ได้ผลของพืชชนิดนั้น ฉะนั้น พระพุทธศาสนาจึงเป็นกรรมวาที คือ เชื่อเรื่องกฎแห่งกรรม กัมมวิปากสัทธานี้ ตรงกันข้ามกับนัตถิกทิกฏฐิ ซึ่งมีความเห็นว่า บาปบุญไม่มี อันเป็นการปฏิเสธวิปาก ในมัชฌิมนิกายมุล ปิณณาสกกล่าวถึงวิปากสัทธาไว้ในรูปของ วิปากญาณซึ่งเป็นพระญาณของพระตถาคตเจ้า เป็นข้อหนึ่งในทศพลญาณ 10 ในมหากรรมวิภังคสูตร พระสูตรต้นปิฎก มัชฌิมนิกาย อุปรปีณณาสก พระผู้มีพระภาคตรัสถึงการให้ผลของกรรมตามความเป็นจริงไว้ว่า “ดูกรอานนท์ ในบุคคลที่ทำการ 4 พวกนั้น บุคคลที่มักทากุศลกรรม“ตายไปแล้วเข้าถึงอบายทุกคติ วินิบาต นรก” นี่เป็นเพราะว่า เขาทำการกรรมชั่ว ที่ให้ผลเป็นทุกข์ไว้ในกาลก่อนบ้าง ในกาลภายหลังบ้าง หรือความเห็นผิด ยึดถือแล้ว ในเวลาใกล้จะตายบ้าง เพราะฉะนั้น เมื่อเขาตายไปจึงเข้าถึงอบาย ทุกคติ วินิบาต นรก ก็แล บุคคลที่มักจะทำ อกุศลกรรมสิบประการนี้ ย่อมเสวยวิบากของอกุศลกรรมนั้น ในชาตินี้หรือในชาติหน้า หรือในชาติต่อ ๆ ไป” คนที่มักทำชั่วอยู่เสมอ ตายไปแล้ว เกิดในอบายนั้นอาจจะไม่ใช่เป็นผลของกรรมชั่วที่ทำอยู่ในชาตินี้ ที่เรียกว่า ทิฏฐธรรมก็ได้ แต่อาจเป็นผลของกรรมชั่วที่ได้ทำไว้ในชาติที่แล้ว ที่เรียกว่า ปุพพกรรมบ้าง หรือเป็นผลของกรรมชั่วที่เขาได้ทำไว้ หลังจากชาติที่แล้วบ้าง หรือผลของกรรมชั่วที่ได้ทำไว้ในเวลาใกล้ตายบ้าง เพราะฉะนั้นการที่บุคคลที่ได้ทิพยจักขุอภิญญา เห็นคนที่ทำอกุศลกรรมในชาตินี้เสมอ ๆ ตายไปแล้วเกิดในอบายแล้วเชื่อว่าเป็นผลของอกุศลกรรมที่ทำในชาตินี้เพียงชาติเดียว ความรู้ของเขาจึงเป็นความรู้ ที่ถูกต้องเพียงส่วนเดียวไม่ถูกต้องทั้งหมด แต่พระผู้มีพระภาคทรงรู้แจ้งถึงกรรม และการให้ผลของกรรมอย่างถูกต้องทั้งหมด ทั้งนี้เพราะ พระผู้มีพระภาคทรงมีมหากรรมวิภังคญาณ แต่คนอื่นไม่มี

3) กัมมัสสกตาสัทธา (belief in action is one's possession)

ความเชื่อในเรื่องกรรมที่เป็นเหตุเป็นผล คือเชื่อว่าแต่ละคนเป็นเจ้าของกรรมตน จะต้องรับผิดชอบเสวยผลแห่งกรรมของตน เหมือนการรับประทานอาหาร ใครรับประทานอาหารคนนั้นก็อิ่ม แต่จะให้คนที่ไม่รับประทานอาหารอิ่มด้วยไม่ได้ เพราะเขาไม่ได้รับประทาน กรรมนี้ก็เหมือนกัน ใครทำไว้ก็ได้รับเอง สมดังพุทธพจน์ที่ว่า “ความบริสุทธิ์หรือความไม่บริสุทธิ์เป็นของเฉพาะตน คนอื่นจะทำความอื่นให้บริสุทธิ์หรือไม่บริสุทธิ์หาได้ไม่” กัมมัสสกตาสัทธานี้ ตรงกันข้ามกับอเหตุกทิกฏฐิ คือเห็นว่าเหตุของความดีความชั่วไม่มี คนจะได้ดีได้ชั่ว คนจะได้ชั่ว ก็ได้ชั่วเองอันเป็นการปฏิเสธทั้งกรรม และ

ผลของกรรม คำว่า กัมมัสสกตาสัทธานี้ ไม่มีรูปศัพท์โดยตรง มีแต่กัมมัสสกตาทิฎฐา มีตัวอย่างที่แสดงให้เห็นถึงความเชื่อในเรื่องสัตว์มีกรรมเป็นของตนไว้ว่า การกระทำของสัตว์โลก ทำกรรมที่เป็นเหตุไว้ อย่างไร ก็ย่อมได้รับผลที่ตอบสนองอย่างนั้นพระพุทธเจ้าทรงแสดงเรื่องกรรมและผลของกรรมไว้แน่ชัดโดยไม่ผิดเพี้ยนและไม่บิดเบือนโดยแสดงเป็นคู่ ๆ ไว้ 7 คู่ คือ 1) เกิดมาเป็นคนมีอายุสั้น เพราะมีการฆ่าสัตว์เป็นเหตุ เกิดมาเป็นคนมีอายุยืน เพราะการไม่ฆ่าสัตว์เป็นเหตุ 2) เกิดมาเป็นคนมีโรคมาก เพราะการเบียดเบียนสัตว์ ทำให้สัตว์ได้รับทุกข์ทรมาน เกิดมาเป็นคนมีโรคน้อยเพราะการไม่เบียดเบียนสัตว์ ไม่ทำให้สัตว์ได้รับทุกข์ทรมาน 3) การเกิดมาเป็นคนมีผิวพรรณทราม เพราะเป็นคนมักโกรธ ฉุนเฉียวง่าย การเกิดมาเป็นคนมีผิวพรรณงาม เพราะเป็นคนไม่มักโกรธ มีจิตเมตตา 4) การเกิดมาเป็นคนมีศักดาน้อย เพราะเป็นคนมีใจริษยาในลาภ และ เกียรติยศ ชื่อเสียงของผู้อื่น การเกิดมาเป็นคนมีศักดานุกาพมาก เพราะเป็นคนมีใจริษยาในลาภ และ เกียรติยศชื่อเสียงของผู้อื่น 5) เป็นคนเกิดมียากจนขัดสน เพราะการไม่บริจาคทาน ช่วยเหลือเกื้อกูลแก่ผู้อื่น เป็นคนเกิดมั่งคั่งมีทรัพย์สินมากเพราะการบริจาคทาน ยินดีในการให้ทานที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น (พระอภิธรรมพรอนาลโย และคณะ, 2562)

4) ตถาคตโพธิสัตถา (belief in the Buddha Enlightenment)

การเชื่อในพระปัญญาการตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า การที่คนเราจะมีศรัทธาความเชื่อในบุคคลใด หรือในสิ่งใดนั้น เราจะต้องศึกษาถึงประวัติและความเป็นมาในเรื่องนั้น ๆ เพื่อให้รู้และเข้าใจได้อย่างถูกต้องตามความเป็นจริงเสียก่อน เช่นเดียวกับการศึกษาประวัติของพระพุทธเจ้า ซึ่งมีความจำเป็นสำหรับพุทธบริษัทต้องศึกษาค้นคว้าหา ข้อมูลให้ถูกชัดเจนรู้เรื่องประวัติความเป็นมาของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเพราะถ้าหากพุทธบริษัทไม่รู้เรื่องของพระศาสดาของตนก็เท่ากับว่า ยังไม่เป็นที่สามารถสืบทอดรักษาความมั่นคงของพระพุทธศาสนาไว้ได้ ตถาคตโพธิสัตถา ความเชื่อในการตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า จะเกิดมีขึ้นได้ก็โดยอาศัยการตระหนักถึงพระคุณอันยิ่งใหญ่ของพระองค์ และเป็นที่แน่นอนว่า เมื่อมีศรัทธาในพระตถาคตแล้ว ย่อมส่งผลอำนวยให้เกิดศรัทธาในพระธรรมและพระสงฆ์ โดยลำดับ พระสัมมาสัมพุทธเจ้าเมื่อตรัสรู้และทรงแสดงธรรมแก่โลกแล้ว ชื่อว่าทรงสมบูรณ์ด้วยพระคุณอันยิ่งใหญ่ทั้ง 3 ประการ คือ พระปัญญาคุณ พระบริสุทธิคุณ และพระกรุณาคุณ พระองค์ทรงช่วยโลกด้วยความกรุณา โดยที่พระพุทธองค์ทรงมีพระประสงค์หลัก 3 ประการ คือ (1) อุตถายะ คือ เพื่อประโยชน์เกื้อกูลแก่ชาวโลก พระธรรมที่ทรงแสดงจึงแบ่งออกเป็นประโยชน์ (2) หิตายะ คือ เพื่อเกื้อกูลแก่คนทั้งหลาย พระธรรมนั้นมีลักษณะเกื้อกูลตามสภาพ แต่ธรรมข้อใดจะเกื้อกูลแก่ใครนั้น เป็นเรื่องที่จะต้องวิเคราะห์เป็นเฉพาะกรณี เหมือนยาซึ่งตามปกติแล้วมีประโยชน์ในการรักษาโรค แต่การจะให้ยาอะไรจึงจะเกื้อกูลคนไข้ เป็นเรื่องของหมอที่จะต้องพิจารณาเป็นการเฉพาะ (3) สุขายะ คือ เพื่อความสุขแก่สัตว์ทั้งหลาย ธรรมที่เป็นประโยชน์อันมีลักษณะเกื้อกูลนั้น จะต้องออกผลมาในรูปของความสุขชั้นต่าง ๆ เป็นสำคัญ พระธรรมที่ทรงแสดงสั่งสอน จึงอำนวย

ความสุขให้เกิดขึ้นแก่ผู้ปฏิบัติตามสมควรแก่การปฏิบัติธรรมนั้น ความเชื่อในการตรัสรู้ยังมุ่งประเด็นถึงความเชื่อในอริยสัจจะ 4 ประการอันเป็นหลักปฏิบัติให้ถึงซึ่งการตรัสรู้

สรุปตัวแปรในการนำเข้าสู่การวิจัยด้านการปฏิบัติตามความเชื่อในพระพุทธศาสนา 4 ตัวแปร ประกอบด้วย กัมมสัทธา วิปากสัทธา กัมมัสสกตาสัทธา และตถาคตโพธิสัทธา ดังนี้

ตารางที่ 2.1 ตัวแปรในการนำเข้าสู่การวิจัยด้านการปฏิบัติตามความเชื่อในพระพุทธศาสนา

กัมมสัทธา (Belief in Karma)	มีการปฏิบัติตามความเชื่อด้วยความคิดว่ากรรมมีอยู่จริงการกระทำนั้นให้ผล
	มีการปฏิบัติตามความเชื่อด้วยความคิดว่ากฎแห่งกรรมมีผลสนองเมื่อกระทำความดีหรือชั่วไปแล้วจะเวียนกลับมาแสดงผลของการกระทำนั้น
	มีการปฏิบัติตามความเชื่อด้วยความคิดว่ากรรมเมื่อทำไปโดยมีเจตนาจงใจทำทั้งที่รู้ว่าย่อมเป็นกรรมและการกระทำไม่ว่างเปล่า
	มีการปฏิบัติตามความเชื่อด้วยความคิดว่าผลที่ปรารถนาจะสำเร็จได้ด้วยการกระทำ
วิปากสัทธา (Belief in the consequences of actions)	มีการปฏิบัติตามความเชื่อในผลของกรรม
	มีการปฏิบัติตามความเชื่อว่ามีจริงบนพื้นฐานของความมีเหตุผล
	มีการปฏิบัติตามความเชื่อว่ามีผลดีเกิดจากกรรมดี ผลชั่วเกิดจากกรรมชั่ว
กัมมัสสกตาสัทธา (Belief in action is one's possession)	มีการปฏิบัติตามความเชื่อว่ามีกรรมเป็นของตนเอง
	มีการปฏิบัติตามความเชื่อว่ามีกรรมย่อมต้องรับผลกรรมของตน
ตถาคตโพธิสัทธา (Belief in the Buddha Enlightenment)	มีการปฏิบัติตามความเชื่อด้วยความคิดว่าพระพุทธเจ้าตรัสรู้ทรงเป็นพระสัมมาสัมพุทธะทรงประกอบด้วยพุทธะคุณ
	มีการปฏิบัติตามความเชื่อด้วยความคิดว่าคำสอนของพระพุทธเจ้าว่าเป็นไปเพื่อบรรลุคุณธรรมสูงสุด บริสุทธิหลุดพ้นได้

2.1.3 สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต Lifelong Learning Competencies (LLC)

การศึกษามีมากมายหลายรูปแบบทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการองค์การสหประชาชาติ ด้านการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมองค์กร (1984) (the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization: UNESCO) ได้ให้คำจำกัดความการเรียนรู้ตลอดชีวิตไว้ว่า

“กิจกรรมการเรียนรู้ที่มีจุดมุ่งหมายทั้งหมดดำเนินไปตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะ และความสามารถภายในมุมมองส่วนบุคคล พลเมือง สังคม และ/หรือที่เกี่ยวกับการจ้างงาน”

ทิสซอต (Tissot, 2004: 70-112) จำแนกการเรียนรู้ไว้แบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ โดยแสดงให้เห็นว่าการเรียนรู้ในระบบคือเป็นการเรียนรู้ที่มีโครงสร้างซึ่งจะนำไปสู่การยอมรับอย่างเป็นทางการด้วยการได้รับประกาศนียบัตรรับรองคุณวุฒิ ส่วนการเรียนรู้นอกระบบจะประกอบด้วย การเรียนรู้ในกิจกรรมที่วางแผนไว้ซึ่งมีองค์ประกอบการเรียนรู้ที่สำคัญ เช่น ทักษะวิชาชีพที่ได้มาในสถานที่ทำงาน เป็นต้น (Laal, Laal, & Aliramaei, 2014) การเรียนรู้แบบไม่เป็นทางการเป็นผลจาก กิจกรรมในชีวิตประจำวันที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว การทำงาน หรือกิจกรรมยามว่าง มักเรียกว่าการเรียนรู้จากประสบการณ์และส่วนหนึ่งเกิดขึ้นโดยความบังเอิญ

ในยุคศตวรรษที่ 21 ทุกคนต้องมีทักษะของการเรียนรู้ตลอดชีวิต พัฒนาตนเองให้เป็นบุคคล แห่งการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มีความพร้อมในการรู้จักคิด เรียนรู้ทำงาน แก้ปัญหา สื่อสาร และร่วมมือทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ 14 องค์ประกอบหลักเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วยทักษะหลักที่สำคัญ ได้แก่ 1) ทักษะด้าน การเรียนรู้และนวัตกรรม เป็นทักษะพื้นฐานที่ ทุกคนต้อง เรียนรู้เพื่อสามารถก้าวทันโลก 2) ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี เป็นทักษะ เข้าถึงข้อมูลสารสนเทศ สามารถ ประเมินความน่าเชื่อถือและนำไปใช้อย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง ตาม หลักจริยธรรมและกฎหมาย และ 3) ทักษะด้านชีวิต และการทำงาน ทักษะด้านความยืดหยุ่นและ ปรับตัว (flexibility and adaptability) การมีความยืดหยุ่น รู้จักการปรับตัวต่อ การเปลี่ยนแปลง และริเริ่มสิ่งใหม่ เป็นผู้เรียนรู้ด้วยตนเอง (self-directed learner) หลักสูตรจึงมุ่ง ให้เป็นผู้ที่สามารถ เรียนรู้ตลอดชีวิต จึงจัดการเรียนรู้ให้เกิด ผลลัพธ์ที่ดีด้านการเรียนรู้ตลอดชีวิตแก่นักศึกษา สำหรับ สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ในการศึกษาครั้งนี้ เลือกทำการศึกษา 8 ด้าน ได้แก่ 1) การแก้ปัญหา (Problem solving) แสดงออกถึงความสามารถในการคิดและตัดสินใจเลือก แนวทางปฏิบัติ โดยใช้ เหตุผลและสติในการแก้ไขปัญหาอย่าง รอบคอบแทนการใช้อารมณ์ เพื่อให้ปัญหาคลี่คลายไปในทาง ที่ถูกต้องและเหมาะสม 2) การสร้างนวัตกรรม (Innovation) แสดงออกถึงความสามารถในการใช้ กระบวนการทางความคิดอย่างสร้างสรรค์ เพื่อทำให้เกิดสิ่งใหม่ๆ และสามารถถ่ายทอด ความคิด ออกมาในรูปแบบของความคิด วิธีการ การกระทำ หรือสิ่งประดิษฐ์ 3) ความร่วมมือและทำงานเป็น ทีม (Collaboration & Teamwork) แสดงออกถึงความสามารถ ในการทำงานร่วมกับบุคคลอื่น

ทั้งในบทบาทผู้นำและผู้ตาม โดยสามารถทำงานของตนได้อย่างสมบูรณ์ 4) การสื่อสาร (Communication) แสดงถึงความสามารถในการใช้คำพูด และภาษาท่าทางเพื่อแสดงความรู้สึกนึกคิดของตนได้ อย่างเหมาะสมกับสภาพวัฒนธรรมและสถานการณ์ 5) เทคโนโลยีและสารสนเทศ (Information and Technology) แสดงออกถึงความสามารถในการนำเครื่องมือ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีอยู่ในปัจจุบัน มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ในการสื่อสาร การเรียน และการทำกิจกรรม 6) การสืบค้น (Seeking information) แสดงออกถึงความสามารถในการ เข้าถึงข้อมูลสารสนเทศ คัดเลือก และคัดกรองข้อมูล เพื่อนำมาใช้ในการเรียนหรือทำงานกลุ่มหรือทำกิจกรรม 7) ความเชื่อและแรงจูงใจในการเรียนรู้ (Learning believe & Motivation) ความคิดหรือการยอมรับ การเรียนรู้ตลอดชีวิตมีความสำคัญ กระตุ้นหรือผลักดันให้เกิดพฤติกรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และ 8) ความสามารถในการเรียนรู้ (Competency of learning how to learn) แสดงออกถึงความต้องการเรียนรู้และแสวงหาความรู้ที่ตนเองสนใจด้วยวิธีการที่หลากหลาย เพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะอย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้ การพัฒนาสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตจำเป็นต้องมีระบบสนับสนุน การศึกษาที่มีประสิทธิภาพอันได้แก่ หลักสูตรและการสอน อาจารย์ผู้สอน แหล่งสนับสนุนการเรียนรู้ และสภาพแวดล้อม

2.1.4 การเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning)

แนวคิดของการเรียนรู้ตลอดชีวิตทำให้เกิดความสับสนอย่างมากเนื่องจากการผสมผสานกันการเรียนรู้แบบตัวต่อตัวและการเรียนรู้แบบสถาบัน การเรียนรู้สามารถเข้าใจได้ว่าเป็นกระบวนการส่วนบุคคลที่ดำเนินไปตลอดชีวิต - การเรียนรู้ตลอดชีวิต แต่การเรียนรู้ยังถือได้ว่าเป็นสถาบันและทำให้เป็นระบบ กล่าวคือ ระบบการศึกษา เป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวางว่าภาคส่วนที่ไม่ใช่การศึกษาของสังคมจำเป็นต้องให้โอกาสในการเรียนรู้มากมาย เช่น บริษัท และจำเป็นต้องมีความร่วมมือระหว่างการศึกษากับผู้ให้บริการโอกาสการเรียนรู้รายอื่นๆ ดังนั้น การเรียนรู้ตลอดชีวิตจึงรวมเอาการเรียนรู้แบบสถาบันทางสังคมที่เกิดขึ้นในระบบการศึกษา สิ่งที่เกิดขึ้นนอกเหนือจากนั้น และการเรียนรู้ส่วนบุคคลตลอดช่วงอายุนั้นเป็นที่ยอมรับและรับรองโดยสาธารณะ (Jarvis, 1996) ในแง่นี้ เป็นไปไม่ได้ที่จะสร้างระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่เป็นสถาบันอย่างสมบูรณ์ แม้ว่าเครือข่ายโอกาสในการเรียนรู้ก็ตามต้องได้รับการยอมรับ ความหมายต่าง ๆ เหล่านี้ของการเรียนรู้ตลอดชีวิตทำให้แนวคิดสับสน และในขณะที่เน้นการเรียนรู้แบบสถาบัน กลับบ่อนทำลายกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง อันที่จริงมันเป็นไปได้ที่จะมีนโยบายสำหรับการเรียนรู้ตลอดชีวิตของแต่ละคน ถึงแม้ว่าจะสามารถมีได้ก็ตาม

ซึ่งทำให้สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการเรียนรู้พร้อมสำหรับผู้คนตลอดช่วงชีวิตของพวกเขา (ACCESS) หรือรับรองการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นอย่างเป็นส่วนตัวหากผู้เรียนต้องการ (APEL) แต่มีความ

เป็นไปได้ที่จะมีการตีความการเรียนรู้ตลอดชีวิตในสถาบัน สิ่งเหล่านี้จำเป็นสำหรับสังคมเหล่านั้นที่ปรารถนาจะเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ ดังที่เราได้เน้นย้ำในบทที่แล้ว แต่ที่ Boshier (1980:1-2) อ้างว่าไม่สามารถเกิดขึ้นได้ผ่านโปรแกรมการเรียนรู้เพิ่มเติมที่ต่อยอดเข้ากับข้อกำหนดที่มีอยู่ ก่อนข้างจำเป็นต้องมีนโยบายโดยเจตนาและการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจนในจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการศึกษาขั้นต้น

“สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต” หมายถึง สังคมที่ผู้คนมีนิสัยรักการเรียนรู้ ตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของการเรียนรู้ มีนิสัยรักการเรียนรู้ตลอดชีวิต สนใจและใฝ่หาความรู้อย่างสม่ำเสมอ ผู้คนสามารถเรียนรู้จากประสบการณ์ที่หลากหลายและใช้ความรู้และทักษะความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคมโดยรวม มีกระบวนการทางสังคมที่เกื้อหนุนส่งเสริมให้บุคคล กลุ่มบุคคล และชุมชนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาอย่างต่อเนื่องโดยอาศัยสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ ทรัพยากรและแหล่งการเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการ สะดวกรวดเร็วและมีการให้บริการอย่างครอบคลุมทั่วถึง เป็นสังคมที่มีการแบ่งปัน การถ่ายทอดความรู้และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ทุกคนในสังคมร่วมมือกันในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง องค์ความรู้จากผู้ทรงภูมิปัญญา มีระบบการบริหารจัดการความรู้ที่ทุกคนและทุกภาคส่วนในสังคมสามารถมีส่วนร่วมได้ การพัฒนาสังคมเน้นที่การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์บนฐานการพัฒนาความรู้ ความสามารถ ทักษะ และทัศนคติที่ดีแบบองค์รวมเพื่อการดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีคุณภาพและมีความสุข

องค์ประกอบของสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก ได้แก่ บุคคลแห่งการเรียนรู้หรือผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต ผู้จัดการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ องค์ความรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ บรรยากาศการเรียนรู้ เครือข่ายการเรียนรู้ การจัดการความรู้ องค์การแห่งการเรียนรู้ และองค์ประกอบเสริม ได้แก่ วัฒนธรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระบบความผูกพันใกล้ชิดเป้าหมายการพัฒนา ความพร้อมด้านระบบสาธารณูปโภค การออกแบบชุมชน ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ระบบการประกันสิทธิการเรียนรู้ การสนับสนุนงบประมาณ เป็นต้น จะเห็นได้ว่า สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอาศัยองค์ประกอบทั้งเชิงโครงสร้างทางสังคมและเชิงระบบหรือสถาบันสำคัญของสังคม

หลักการพัฒนาสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตเน้นที่การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์บนฐานการพัฒนาความรู้ ความสามารถ ทักษะและทัศนคติที่ดีเพื่อการดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีคุณภาพและมีความสุขอันเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาประเทศอย่างมีดุลยภาพและยั่งยืน แต่ผลจากการวิเคราะห์สภาพการณ์ปัจจุบันของการพัฒนาสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในประเทศไทยพบว่า สังคมไทยเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ที่ยังไม่สมบูรณ์ แม้จะมีบรรยากาศการเรียนรู้ เช่น การยกย่องชุมชนต้นแบบด้านการเรียนรู้ และมีกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มากมายทั้งในระดับท้องถิ่น ชุมชน ภูมิภาค และระดับชาติ แต่เนื่องจากผู้คนยังไม่มีนิสัยและคุณลักษณะของผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learners)

ขาดความกระตือรือร้นในระดับองค์กรยังมีการยอมรับความสามารถของคนภายในด้วยกันในระดับต่ำ ประกอบกับการแบ่งปันความรู้ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ยังพบเห็นได้เฉพาะในบางหน่วยงาน อาทิ หน่วยงานด้านการศึกษาเท่านั้น รวมทั้งสภาพแวดล้อมทางสังคม ทรัพยากรและแหล่งการเรียนรู้ยังไม่เพียงพอและเกื้อหนุนการเรียนรู้ตามปัญหา ความต้องการและความสนใจที่แท้จริงของคนส่วนใหญ่ในสังคม จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนทุกฝ่ายทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ต้องเร่งส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตทั้งระบบ ไม่เจาะจงการพัฒนาไปที่การศึกษารูปแบบใดรูปแบบหนึ่งเท่านั้น (การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย) ให้ความสำคัญกับรูปแบบการศึกษาที่มีความยืดหยุ่น มีมาตรฐานและคุณภาพการเรียนรู้ การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา การเพิ่มโอกาสการศึกษาและการเรียนรู้อย่างทั่วถึง เป็นธรรมและมีคุณภาพ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคมในการบริหารจัดการศึกษา การกระตุ้นและยกระดับการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นที่ตัวบุคคล ทั้งในแง่ทัศนคติที่ดี ความรู้ ทักษะและการประพฤติปฏิบัติตัว ส่งเสริมให้บุคคลเป็นผู้รักและใฝ่เรียนรู้อย่างสม่ำเสมอต่อเนื่อง เป็นผู้เปิดกว้างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีนิสัยรักการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีภาวะผู้นำตนเองในการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

ในความหมายของการศึกษาตลอดชีวิตดังกล่าว สอดคล้องกับความหมายของการศึกษา ซึ่งมีสถานที่และระยะเวลาเช่นเดียวกัน คือเป็นการศึกษาที่เกิดในทุกสถานที่ และตลอดระยะเวลาในชีวิตของบุคคลบุคคลหนึ่ง นอกจากนี้ การศึกษาตลอดชีวิตยังจะต้องเป็นการผสมผสานกันระหว่างการศึกษาในระบบการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยอีกด้วย

ในการจัดการศึกษาของประเทศจึงให้ความสำคัญกับการศึกษาตลอดชีวิตเป็นอย่างสูง โดยเห็นได้จากความหมายของการศึกษา และความหมายของการศึกษาตลอดชีวิตดังกล่าว พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติก็ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 8 โดยในการจัดการศึกษาให้ยึดหลัก 3 ประการคือ เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน, ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

2.1.5 การศึกษาตลอดชีวิต (Lifelong Education)

การศึกษาตลอดชีวิต (Lifelong Education) หมายถึง การจัดการกระบวนการทางการศึกษา เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นการจัด การศึกษาในรูปแบบของการศึกษาในระบบโรงเรียน (Formal Education) การศึกษานอกระบบโรงเรียน (Non - Formal Education) และการศึกษาตามอัธยาศัย (Informal Education) โดยมุ่งให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจที่จะเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self - directed Learning) มุ่งพัฒนาบุคคลให้สามารถพัฒนาตนเอง และปรับตนเองให้ก้าวทันความ

เปลี่ยนแปลงของสังคมการเมืองและเศรษฐกิจของโลกการศึกษาตลอดชีวิต Phillip H. Coombs (ผู้เขียนหนังสือ The World Crisis in Education : The View from the Eighties) พบว่ารูปแบบการศึกษาในระบบโรงเรียนของประเทศด้อยพัฒนา และประเทศกำลังพัฒนา ไม่สามารถให้บริการแก่ประชาชน ได้อย่างทั่วถึงทำให้เกิดวิกฤตการณ์ทางการศึกษา (Educational Crisis) เพราะประชาชนที่มีฐานะดีเท่านั้นที่มีโอกาสได้รับการศึกษา ส่วนคนยากจนจะขาดโอกาสในการศึกษา แม้รัฐบาลต่างๆ ได้ทุ่มเทงบประมาณด้านการศึกษามากก็ตาม แต่การศึกษาไม่สามารถช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตการศึกษาของประชาชน โดยเฉพาะผู้อยู่ในท้องถิ่นห่างไกล รัฐบาลยังพัฒนาคนรวยกลับรวยยิ่งขึ้น คนจนกลับจนลง จึงทำให้มีการเรียกร้องให้มีการปฏิรูปการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาตลอดชีวิต

การศึกษาตลอดชีวิต เป็นแนวความคิด ที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางในวงการศึกษปัจจุบัน แท้จริงแล้วแนวคิดการศึกษาตลอดชีวิตมิใช่เรื่องใหม่ แต่มีมานานแล้วในคัมภีร์กุรอ่านมีคำสอนว่า บุคคลพึงเรียนรู้ตั้งแต่วัยในเปลถึงหลุมฝังศพ (From cradle to grave) หรือจากครรภ์มารดาถึงสุสาน(From womb to tomb) คอเมนีอุส (Comenius) นักศึกษาในสมัยนั้น ได้พูดถึงรายละเอียดของกระบวนการศึกษาตลอดชีวิตว่า ควรจัดให้มีโรงเรียน สำหรับทุกคน กล่าวคือ โรงเรียนสำหรับทารกแรกเกิด เด็กก่อนวัยเรียน เด็กเยาวชนวัยเรียน คนหนุ่มสาว และคนชรา ในช่วง 60 กว่าปีที่ผ่านมานี้ได้มีการเผยแพร่เรื่องเหล่านี้เป็นภาษาอังกฤษ และเพิ่มความสนใจไปสู่ทั่วโลก ในการประชุมระหว่างชาติว่าด้วยการศึกษาผู้ใหญ่ (World Conference on Adult Education) ที่จัดโดย Unesco ที่กรุงมอนทรีออล ประเทศแคนาดา ค.ศ.1960 ที่กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น ค.ศ.1972 และที่กรุงไนโรบี ค.ศ.1986 ได้พัฒนาแนวคิดการศึกษาตลอดชีวิต อันมีสาระสำคัญดังนี้

มนุษย์แสวงหาความรู้ และพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา เพราะมนุษย์เราเรียนรู้จากธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และสังคมทุกขณะ เช่น จากการ ทำมาหากิน การเล่น การพักผ่อน การเข้าร่วมพิธีกรรม และการสมาคม เป็นต้น การศึกษาที่แท้จริงไม่ได้จำกัดแต่เพียงในโรงเรียนแต่ครอบคลุมถึง การศึกษานอกโรงเรียน การศึกษาตามอัธยาศัย การศึกษาเกิดได้ตามโอกาส จึงไม่มี วันสิ้นสุด 3. การศึกษาตลอดชีวิตเปิดโอกาสให้คนทั่วไปได้รับการศึกษา เพราะสามารถเลือกเรียนตามรูปแบบที่ตนต้องการ ยืดหยุ่นได้ตามโอกาส ทุกคน สามารถ เรียนรู้ได้จากทุกแห่งตามโอกาสจะอำนวย ฉะนั้น มนุษย์จึงมีโอกาที่จะพัฒนาชีวิตให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยการศึกษาอย่างไม่มีจุดจบไปตลอดชีวิต

สมรรถนะที่ 1 ด้านการสื่อสารภาษาประจำชาติ (Communicative Competence of the Nation Language)

ในขณะที่เราเผชิญกับความหลากหลายทางวัฒนธรรมและร่วมวัฒนธรรมที่มากขึ้น การศึกษาอย่างรอบคอบเกี่ยวกับความสามารถในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมจึงมีความสำคัญมากขึ้น เฉพาะผ่านการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมที่มีความสามารถเท่านั้นที่บุคคลจากวัฒนธรรมที่แตกต่างกันจะ

สื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมในสังคมโลกที่กำลังจะมาถึง (Chen, 2009) หลังจากการเล่าขานหัวข้อการวิจัยเกี่ยวกับการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม ความต้องการของปัจเจกชนในการต่อรองกับอัตลักษณ์ที่หลากหลายในแง่ของวัฒนธรรม เชื้อชาติ ชาติพันธุ์ เพศ และศาสนาในเครือข่ายสังคมโลกที่พึ่งพาอาศัยกันและเชื่อมโยงถึงกัน สิ่งนี้ต้องการการเปลี่ยนแปลงเชิงหน้าที่และเชิงทฤษฎีของการศึกษาความสามารถในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม (Chen & Starosta, 2016) มหาวิทยาลัยมีบทบาทสำคัญที่จะเตรียมนักเรียนให้สามารถรับมือกับปัญหาที่จะเผชิญในทุกด้านของชีวิต โดยด้านความสามารถในการสื่อสารในภาษาแม่ นักศึกษาจะต้องสามารถอธิบายได้ ความคิด แนวคิด และอารมณ์ทางลายลักษณ์อักษรและทางวาจาและสามารถโต้ตอบได้ในทุกสภาพแวดล้อม (Guzalkhon, 2022; Olloqova, 2021; Kan, & Murat, 2020) ปัจจัยที่สำคัญในการพิจารณาในสมรรถนะที่ 1 ด้านการสื่อสารภาษาประจำชาติ (Communicative Competence of the Nation Language) ได้แก่

- การปฏิบัติที่ทำให้เข้าใจความหมายสำคัญในบริบทของการสื่อสาร
- การปฏิบัติที่ทำให้สามารถตอบโต้สนทนาถกเถียงแสดงความคิดเห็นด้วยภาษาประจำชาติ
- การปฏิบัติที่ทำให้สามารถสื่อสารภาษาประจำชาติในบริบทที่แตกต่างและหลากหลาย
- การปฏิบัติที่ทำให้ทราบทฤษฎีหลักการทางภาษาประจำชาติ
- การปฏิบัติที่ทำให้เกิดความคิดประยุกต์ใช้ภาษาประจำชาติไปใช้ในการเรียน การทำงาน การสื่อสารในสังคมและชีวิตจริง

สมรรถนะที่ 2 ด้านการสื่อสารภาษาต่างชาติ (Communicative Competence of the Foreign Languages)

ความสามารถในการสื่อสารหมายถึงการมีความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถนี้เป็นลายลักษณ์อักษรหรืออวัจนภาษาก็ได้ เป็นคำที่ครอบคลุมซึ่งหมายถึงการมีความรู้ด้านภาษาตลอดจนทักษะในการใช้ภาษาในสถานการณ์จริงเพื่อตอบสนองความต้องการด้านการสื่อสาร (Ahmed, & Pawar, 2018) พิจารณาแนวคิดที่ว่าพัฒนาความสามารถในการสื่อสารจะได้รับประโยชน์ไม่เพียงแต่กับความสามารถเชิงโต้ตอบของผู้เรียนจากมุมมองด้านการศึกษาเท่านั้น แต่ยังรวมถึงลักษณะทางจิตและอารมณ์และการพัฒนาทางสังคมและวัฒนธรรมของนักเรียนในฐานะบุคคลด้วย ดังที่เราทราบ ความสามารถในการสื่อสารคือความสามารถที่หมายถึงการโต้ตอบกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพและความสามารถเป็นที่เข้าใจกันว่าเป็นการผสมผสานระหว่างทักษะทางภาษาที่แต่ละคนมีเพื่อการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (Halimovna, al et., 2019) ปัจจัยที่สำคัญในการพิจารณาในสมรรถนะที่ 2

ด้านการสื่อสารภาษาต่างชาติ (Communicative Competence of the Foreign Languages) ได้แก่

- การปฏิบัติที่ทำให้เข้าใจความหมายสำคัญในบริบทของการสื่อสารด้วยภาษาต่างชาติ
- การปฏิบัติที่ทำให้สามารถตอบโต้สนทนาถกเถียงแสดงความคิดเห็นด้วยภาษาต่างชาติ
- การปฏิบัติที่ทำให้สามารถสื่อสารภาษาต่างชาติในบริบทที่แตกต่างและหลากหลาย
- การปฏิบัติที่ทำให้ทราบทฤษฎีหลักการทางภาษาต่างชาติ
- การปฏิบัติที่ทำให้เกิดความตื่นตัวในการรับรู้และเรียนรู้ภาษาต่างชาติ
- การปฏิบัติที่ทำให้เกิดความคิดประยุกต์ใช้ภาษาต่างชาติไปใช้ในการเรียน การทำงาน การสื่อสารในสังคมและชีวิตจริง

สมรรถนะที่ 3 ด้านพื้นฐานคณิตศาสตร์ในวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (Mathematical Basis Competence in Science and Technology)

แม้จะมีการกล่าวข้างต้น การศึกษาหลายฉบับได้แสดงให้เห็นว่าคุณภาพของการศึกษาคณิตศาสตร์กำลังลดลงและระดับการเตรียมความพร้อมของนักเรียนและความรู้ก็แย่ลงเรื่อยๆ มีหลายอย่างปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาคณิตศาสตร์การศึกษารวมทั้งโครงสร้างของโปรแกรมการศึกษาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้และแนวทางการสอนเพื่อการสอนคณิตศาสตร์ (Rashidov, 2020) เป็นที่ทราบกันดีว่าในช่วงหลังๆ มานี้หลายปี มหาวิทยาลัยหลายแห่งได้ลดเวลาลงจัดสรรให้เรียนคณิตศาสตร์แต่นี้อาจยังไม่เปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มขึ้น ดังนั้น สถานการณ์คือการสอนคณิตศาสตร์ประกอบด้วยถ่ายทอดแนวคิดหลักให้กับนักเรียนเน้นเทคนิคการแก้ปัญหาแบบดั้งเดิมการสอนเกี่ยวข้องกับการถ่ายทอดนามธรรมแบบพาสซีฟ (passive transmission of abstract) (Vintere, 2018) โครงสร้างเชิงสัญลักษณ์และทางคณิตศาสตร์ที่มีอยู่ถึงนักเรียนจึงบังคับให้ใช้โครงสร้างการคิดพัฒนาโดยผู้อื่นที่ไม่สนใจนักเรียน เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ดีขึ้นในทางกลับกัน นักเรียนก็สนใจอธิบายโดยละเอียดว่าทางคณิตศาสตร์นั้นเป็นอย่างไร เทคนิคการคำนวณถูกนำมาใช้ในบริบทของชีวิตจริงจากการศึกษาทางศาสตร์ต่างๆ เชื่อกันว่าแนวทางคอนสตรัคติวิสต์เปลี่ยนแปลงไปอย่างสิ้นเชิงกระบวนการสอนและการเรียนคณิตศาสตร์ เชื่อมต่อกับชีวิตประจำวันมากกว่าการสอนเฉพาะสูตรนามธรรมและใช้แนวทางสร้างสรรค์เพื่อแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ปัจจัยที่สำคัญในการพิจารณาในสมรรถนะที่ 3 ด้านพื้นฐานคณิตศาสตร์ในวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (Mathematical Basis Competence in Science and Technology) ได้แก่

- การปฏิบัติด้านพื้นฐานคณิตศาสตร์ที่ทำให้สามารถใช้เหตุผลที่ไม่เป็นกฎเกณฑ์ร่วมกับหลักการทางจริยธรรม และในกระบวนการทางการศึกษาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- การปฏิบัติด้านพื้นฐานคณิตศาสตร์อย่างมีวิจารณญาณและตรวจสอบความถูกต้องในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- การปฏิบัติด้านพื้นฐานคณิตศาสตร์ในการเรียน การทำงาน และชีวิตในบริบทที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

สมรรถนะที่ 4 ด้านดิจิทัล (Digital Competence)

การมาถึงของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในบรรยากาศการศึกษาได้นำไปสู่การพัฒนาความสามารถทางดิจิทัลด้วยเหตุผลนี้ การพัฒนาทรัพยากรทางเทคโนโลยีในพื้นที่การศึกษาต่างๆ ส่งเสริมความจำเป็นในการระบุระดับความสามารถทางดิจิทัลของหน่วยงานการสอนที่จัดทำให้เพื่อศึกษาข้อจำกัดที่เป็นไปได้อย่างลึกซึ้งและสามารถสร้างแนวทางการปรับปรุงที่สนับสนุน การแก้ไขความยากลำบากด้านความสามารถเหล่านี้ (Instefjord, & Munthe, 2016). สิ่งสำคัญคือนวัตกรรมการศึกษาต้องเกิดขึ้นในการเรียนรู้ตลอดชีวิตด้วย เนื่องจากเป็นเวทีการศึกษาที่ฝึกฝนพลเมืองซึ่งโดยส่วนใหญ่ไม่เคยสัมผัสกับ ICT มาก่อน (Alonso-Garcia, al et., 2019) ดังนั้นจึงเป็นช่วงที่พวกเขาเรียนรู้ทักษะพื้นฐาน ซึ่งจะช่วยให้พวกเขาพัฒนาได้ด้วยตนเองในสภาพแวดล้อมทางเทคโนโลยีการพัฒนาความสามารถในการสอนดิจิทัลยังคงเป็นความท้าทายที่ระบบการศึกษาจะต้องแก้ไข ภายใต้บริบทดิจิทัลที่เราพบเห็นในทุกวันนี้ (Garzon Artacho, al et., 2020) ปัจจัยที่สำคัญในการพิจารณาในสมรรถนะที่ 4 ด้านดิจิทัล (Digital Competence)

- การปฏิบัติการด้านดิจิทัลในการใช้เพื่อการสืบค้นข้อมูลเชิงเอกสารหรือการสืบค้นข้อมูลสำคัญอื่นๆ
- การปฏิบัติการด้านดิจิทัลในการใช้เพื่อความบันเทิง
- การปฏิบัติการด้านดิจิทัลในการใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT)
- การปฏิบัติด้านดิจิทัลใช้ในการเรียน การงาน และชีวิตในบริบทต่างๆ

สมรรถนะที่ 5 ด้านการเรียนรู้เพื่อที่จะเรียน (The Competence of Learning to Learn)

การเรียนรู้เพื่อเรียนรู้เป็นกระบวนการที่เน้นการตระหนักรู้ในตนเองของแต่ละคนในฐานะนักเรียน ซึ่งรวมถึงแรงจูงใจในการเรียนรู้ เป้าหมายการเรียนรู้ กลยุทธ์การเรียนรู้ที่ต้องการ และการร่วมมือกับนักเรียนคนอื่นๆ ในช่วงชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระหว่างกระบวนการศึกษาที่เข้มข้น

บุคคลโดยส่วนใหญ่ไม่รู้ตัว พัฒนาการรับรู้ของตนเองในฐานะนักเรียน และบนพื้นฐานของการรับรู้ นั้นจะกำหนดกลยุทธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน การเรียนรู้เพื่อเรียนรู้ความสามารถหมายถึงการรับรู้ถึงแนวคิดของการเรียนรู้และกระบวนการที่เกิดขึ้นในสาระสำคัญตลอดจนความสามารถในการปรับกระบวนการนั้นหากมีข้อจำกัดบางประการเกิดขึ้น การเรียนรู้เพื่อเรียนรู้ความสามารถเกี่ยวข้องกับการเข้าสู่ความหมายที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้นของโครงสร้างของวัสดุเฉพาะในระหว่างกระบวนการเรียนรู้และสามารถนำไปสู่การตระหนักรู้ที่มีวิจารณ์ญาณของสมมติฐาน กฎเกณฑ์ และความคาดหวังทางสังคมที่ส่งผลต่อประสบการณ์การรับรู้ของมนุษย์ การคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมระหว่างการเรียนรู้ (Smith, 1999) ความสามารถนี้เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเรียนรู้ เป้าหมายการเรียนรู้ วิธีการเรียนรู้ที่ต้องการ กลยุทธ์การเรียนรู้ และการร่วมมือกับผู้อื่น (Hofmann, 2008) และช่วยให้นักเรียนกลายเป็นผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น ยืดหยุ่น และจัดระเบียบตนเองได้ในบริบทที่หลากหลาย (Drăghicescu, al et., 2015) การเปลี่ยนแปลงเชิงบวกในการพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้เพื่อการเรียนรู้ด้วยการสอนแบบสอบถามข้อมูล แสดงให้เห็นถึงบทบาทที่สำคัญในการเตรียมนักเรียนให้พร้อมสำหรับการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Letina, 2020) ปัจจัยที่สำคัญในการพิจารณาในสมรรถนะที่ 5 ด้านการเรียนรู้เพื่อที่จะเรียน (The Competence of Learning to Learn)

- การปฏิบัติด้านการเรียนรู้เพื่อที่จะเรียนบนฐานความคิดเกี่ยวกับการสร้างความแตกต่างจากขนบธรรมเนียมการเรียนรู้แบบเดิมๆ
- การปฏิบัติด้านการเรียนรู้เพื่อที่จะเรียนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- การปฏิบัติด้านการเรียนรู้เพื่อที่จะเรียนโดยเข้าร่วมกิจกรรมทางการศึกษานอกระบบที่ไม่มีรูปแบบแต่มีเป้าหมายเพื่อที่จะเรียนรู้
- การปฏิบัติด้านการเรียนรู้เพื่อที่จะเรียนโดยการปรับเปลี่ยนสภาพแวดล้อมการเรียนรู้แบบใหม่ๆ
- การปฏิบัติด้านการเรียนรู้เพื่อที่จะเรียนในระหว่างการเรียน การงาน และในชีวิตในบริบทต่างๆ
- การปฏิบัติด้านการเรียนรู้เพื่อที่จะเรียนด้วยทัศนคติเชิงบวก

สมรรถนะที่ 6 ด้านการรับรู้ความเป็นพลเมือง (The Competence of Social Citizenship Awareness)

ภายในกรอบนี้แนวคิดเชิงทฤษฎีทางสังคมศาสตร์สำหรับการกำหนดแนวคิดเรื่องจิตสำนึกเป็นหมวดหมู่การวิเคราะห์ มิติของการเป็นพลเมืองการรับรู้และโครงสร้างการสอนทางการเมืองเนื่องจากความเกี่ยวข้องทางวิทยาศาสตร์และสังคม วิธีการที่แม่นยำและเป็นระบบนี้จึงเป็นหนึ่งในสิ่งที่สำคัญเป็นเครื่องมือในการประเมินและวินิจฉัยและกรอบแนวคิดสำหรับการสร้างโครงสร้างเชิง

บรรทัดฐานของจิตสำนักทางวิทยาศาสตร์และสติในสิ่งที่น่าสนใจเป็นพิเศษคือแนวคิดของ Lange ในเรื่องการรับรู้สัญชาติที่เป็นพลเมือง ดังนั้น คาดว่าเป็นการสร้างแนวคิดทางสังคมศาสตร์และความสามารถในการดำเนินการที่ช่วยให้ผู้เรียนได้รับทางสังคมวิทยาจุลภาคของแต่ละบุคคลจากมุมมองที่มีมนุษยธรรมบนความยั่งยืนด้านการพัฒนาในพื้นที่พึ่งพาซึ่งกันและกันของเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง (Barongo-Muweke, 2016) ในมิติของศาสนาเป็นอีกสิ่งที่เป็นสำหรับพลเมืองในชาติประเทศหนึ่งบทบาทของศาสนาทั้งในฐานะเป็นพลังสำคัญในการรวมตัวและเหตุผลทางอุดมการณ์ของกลุ่มคนชายขอบ ผลกระทบของศาสนาที่มีต่อสตรีและเด็ก คนต่างด้าวในสังคม กลุ่มอื่น ๆ ที่เปราะบางทางสังคมหรือชายขอบก็เห็นได้ชัดในมุมมองนี้ในความรับรู้ความเป็นพลเมืองของคนในชาติ (Holmes, 2019) ปัจจัยที่สำคัญในการพิจารณาในสมรรถนะที่ 6 ด้านการรับรู้ความเป็นพลเมือง (The Competence of Social Citizenship Awareness) ได้แก่

- การปฏิบัติด้านการรับรู้ความเป็นพลเมืองต่อตนเองในการสร้างสังคมมีสุข ท่ามกลางความแตกต่างและความหลากหลายทางสังคม
- การปฏิบัติด้านการรับรู้ความเป็นพลเมืองในเรื่องความประพฤติ จารีต วัฒนธรรม ประเพณีอันดีงาม ในบริบททางสังคมต่างๆ ของชาติ
- การปฏิบัติด้านการรับรู้ความเป็นพลเมืองในเรื่องสังคม หลักการทางการเมือง โครงสร้างการปกครองเช่น ด้านความยุติธรรม ความเสมอภาค สิทธิความเป็นพลเมือง เป็นต้น
- การปฏิบัติด้านการรับรู้ความเป็นพลเมืองด้วยการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองระดับชาติ เช่น การเลือกตั้งต่างๆ เป็นต้น

สมรรถนะที่ 7 ด้านการริเริ่มและการเป็นผู้ประกอบการ (The Competence of the Sense of Initiative and Entrepreneurship)

สมรรถนะนี้ต้องใช้ความคิดริเริ่มของความเป็นผู้ประกอบการมีความสำคัญต่อการพัฒนาภูมิภาคและประเทศ การคิดและการแสดงของผู้ประกอบการสามารถช่วยสร้างความสามัคคีทางสังคมในภูมิภาคที่พัฒนาไม่ดี และสามารถช่วยปรับปรุงสถานการณ์ของผู้ว่างงานหรือผู้ด้อยโอกาส (European Council, 2014) คำว่า "ผู้ประกอบการ" จะหมายถึงบุคคล แต่ "การเป็นผู้ประกอบการ" จะอธิบายถึงขั้นตอนการพัฒนาความคิด การระบุโอกาสทางธุรกิจ และนำแนวคิดไปปฏิบัติเป็นทีม (Boldureanu, al et., 2020) คำว่าผู้ประกอบการทางสังคมใช้สำหรับความคิดริเริ่มที่เน้นการแก้ปัญหาบางอย่างของสังคม มันบางส่วนคาบเกี่ยวกับคำว่าธุรกิจเพื่อสังคม การศึกษาการเป็นผู้ประกอบการหมายถึงการพัฒนาแนวคิดอิสระและการได้มาซึ่งทักษะและความสามารถที่เกี่ยวข้องซึ่งจำเป็นต่อการนำแนวคิดเหล่านี้ไปปฏิบัติ แนวทางการปลดปล่อยเพื่อการศึกษาผู้ประกอบการเน้น

ความเกี่ยวข้องทางสังคมและการสอนสำหรับสังคม การอภิปรายเกี่ยวกับความสามารถพื้นฐานที่ผู้ประกอบการควรมีเชื่อมโยงกับการอภิปรายคุณสมบัติที่สำคัญ คำว่า “คุณสมบัติที่สำคัญ” (Lehtimäki, 2021) อธิบายประเภทของความรู้ที่ยืดหยุ่นและนำไปใช้ได้ในระดับสากล ซึ่งยังคงใช้ได้เป็นเวลานาน แทนที่จะเป็นความรู้เฉพาะทางมากเกินไปและอยู่ในขอบเขตแคบๆ คำนี้จึงเหมาะสมอย่างยิ่งสำหรับการตรวจสอบผู้ประกอบการหลายมิติ ความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการคือความสามารถของแต่ละบุคคลในการนำความคิดไปใช้ มันต้องการความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรม และความเต็มใจที่จะรับความเสี่ยงตลอดจนความสามารถในการวางแผนและดำเนินโครงการเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่แน่นอน มันช่วยเพิ่มความเป็นปัจเจก ชีวิตส่วนตัวและสังคมทุกวัน และทำให้พนักงานรับรู้สภาพแวดล้อมในการทำงานและคว้าโอกาสอย่างมีสติ เป็นพื้นฐานที่ผู้ประกอบการสร้างความคิดริเริ่มในบริบททางสังคมหรือธุรกิจ (European Commission, 2016) ปัจจัยที่สำคัญในการพิจารณาในสมรรถนะที่ 7 ด้านการริเริ่มและการเป็นผู้ประกอบการ (The Competence of the Sense of Initiative and Entrepreneurship) ได้แก่

- การปฏิบัติด้านการริเริ่มและการเป็นผู้ประกอบการด้วยแนวคิดที่จะบริหาร พัฒนา บำรุง และส่งเสริมกระบวนการในการเรียน การทำงาน และชีวิตในบริบทต่างๆ
- การปฏิบัติด้านการริเริ่มและการเป็นผู้ประกอบการด้วยการนำความคิดริเริ่มของตนเองผนวกกรรมเข้ากับการเรียน การทำงาน และชีวิตในบริบทต่างๆ
- การปฏิบัติด้านการริเริ่มและการเป็นผู้ประกอบการด้วยการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจรายใหม่ของตนเองหรือเป็นหุ้นส่วนธุรกิจ

สมรรถนะที่ 8 ด้านการรับรู้และการแสดงออกทางวัฒนธรรม (The Competence of Cultural Awareness and Expression)

การช่วยให้นักเรียนพัฒนาแนวความคิดเกี่ยวกับแนวคิดของวัฒนธรรมในเชิงลึก กระบวนการที่สร้างระบบคุณค่า วิธีที่เราได้รับการเลี้ยงดูมาสิ่งที่ได้รับ การตระหนักว่าสิ่งนี้ไม่เหมือนกันสำหรับทุกคนในโลกนี้ (Chalkiadaki, 2018) ความสามารถในการยอมรับและเคารพในสิ่งที่ไม่เหมือนกับตัวเรา (Shliakhovchuk, 2021) การศึกษาในปัจจุบันและอนาคตจำเป็นต้องกำหนดเป้าหมายใหม่โดยมุ่งเน้นที่ การพัฒนาอัตลักษณ์ของความเป็นพลเมืองของชาติและระดับโลกที่มีความรับผิดชอบและมีประสิทธิภาพในนักเรียนด้วยความรู้ ทักษะ และเจตคติที่จำเป็น (Zajda, 2010) ต่อการพึ่งพาอาศัยกันเป็นแนวคิดที่มีการกล่าวถึงมากขึ้น เนื่องจากมีความสำคัญและผลกระทบ เกี่ยวกับชีวิตมนุษย์ร่วมสมัยกำลังถูกค้นพบ การศึกษาร่วมสมัย มีความท้าทายใหม่ๆ ที่ต้องเผชิญ จึงต้องมุ่งไปที่การพัฒนาคนรุ่นหลัง การพัฒนาทุกระดับที่จำเป็นในการพิจารณาว่ามีความเชี่ยวชาญด้านความสามารถทางวัฒนธรรม อย่างไรก็ตาม นักเรียนแสดงให้เห็นถึงความตระหนักในวัฒนธรรมที่เพิ่มขึ้นอย่างมี

นัยสำคัญและความเข้าใจทางวัฒนธรรมและความอ่อนไหวทางวัฒนธรรม (Bunch, Rampold, & Blackburn, 2018) ปัจจัยที่สำคัญในการพิจารณาในสมรรถนะที่ 8 ด้านการรับรู้และการแสดงออกทางวัฒนธรรม (The Competence of Cultural Awareness and Expression) ได้แก่

- การปฏิบัติด้านการรับรู้และการแสดงออกทางวัฒนธรรมด้วยความตระหนักทางวัฒนธรรม ได้แก่ การยอมรับในความแตกต่างทางวัฒนธรรม ความยืดหยุ่นและเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมอื่น และการเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
- การปฏิบัติด้านการรับรู้และการแสดงออกทางวัฒนธรรมด้วยการมีความรู้ทางวัฒนธรรมหลักของชาติเช่น ภาษา การแต่งกาย ค่านิยมอันพึงประสงค์ของชาติไทย และความรู้ในวัฒนธรรมสากลของชนชาติอื่นๆ
- การปฏิบัติด้านการรับรู้และการแสดงออกทางวัฒนธรรมอย่างมีทักษะทางวัฒนธรรม ได้แก่ มีความไวในการรับรู้ทางวัฒนธรรม มีความเข้าใจพื้นฐานทางวัฒนธรรมของตนเอง มีความเข้าใจวัฒนธรรมของบุคคลอื่นที่ต่างวัฒนธรรม การมองโลกในมุมกว้าง และสามารถปรับตัวทางความคิดยอมรับความเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม

สรุปตัวปัจจัยสำคัญที่จะนำเข้าสู่การศึกษาศมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตในครั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อพิสูจน์ตามวัตถุประสงค์จำแนกรายด้านทั้ง 8 ของสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสรุปได้ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2.2 ปัจจัยสำคัญที่จะนำเข้าสู่การศึกษาศมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตในการวิจัยครั้งนี้

สมรรถนะที่ 1 ด้านการสื่อสารภาษาประจำ ชาติ (Communicative Competence at Native Language)	มีการปฏิบัติที่ทำให้เข้าใจความหมายสำคัญในบริบทของการสื่อสาร
	มีการปฏิบัติที่ทำให้สามารถตอบโต้สนทนาถกเถียงแสดงความคิดเห็นด้วยภาษาประจำชาติ
	มีการปฏิบัติที่ทำให้สามารถสื่อสารภาษาประจำชาติในบริบทที่แตกต่างและหลากหลาย
	มีการการปฏิบัติที่ทำให้ทราบทฤษฎีหลักการทางภาษาประจำชาติ
	มีการปฏิบัติที่ทำให้เกิดความคิดประยุกต์ใช้ภาษาประจำชาติไปใช้ในการเรียน การทำงาน การสื่อสารในสังคมและชีวิตจริง
สมรรถนะที่ 2 ด้านการสื่อสารภาษา ต่างชาติ (Communicative	มีการปฏิบัติที่ทำให้เข้าใจความหมายสำคัญในบริบทของการสื่อสารด้วยภาษาต่างชาติ
	มีการปฏิบัติที่ทำให้สามารถตอบโต้สนทนาถกเถียงแสดงความคิดเห็นด้วยภาษาต่างชาติ

Competence at a Foreign Language)	มีการปฏิบัติที่ทำให้สามารถสื่อสารภาษาต่างชาติในบริบทที่แตกต่างและหลากหลาย
	มีการปฏิบัติที่ทำให้ทราบทฤษฎีหลักการทางภาษาต่างชาติ
	มีการปฏิบัติที่ทำให้เกิดความตื่นตัวในการรับรู้และเรียนรู้ภาษาต่างชาติ
	มีการปฏิบัติที่ทำให้เกิดความคิดประยุกต์ใช้ภาษาต่างชาติไปใช้ในการเรียน การทำงาน การสื่อสารในสังคมและชีวิตจริง
สมรรถนะที่ 3 ด้านพื้นฐานคณิตศาสตร์ในวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (Mathematical Basis Competence in Science and Technology)	มีการปฏิบัติด้านพื้นฐานคณิตศาสตร์ที่ทำให้สามารถใช้เหตุผลที่ไม่เป็นกฎเกณฑ์ร่วมกับหลักการทางจริยธรรม และในกระบวนการทางการศึกษาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
	มีการปฏิบัติด้านพื้นฐานคณิตศาสตร์อย่างมีวิจารณญาณและตรวจสอบความถูกต้องในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
	มีการปฏิบัติด้านพื้นฐานคณิตศาสตร์ในการเรียน การทำงาน และชีวิตในบริบทที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
สมรรถนะที่ 4 ด้านดิจิทัล (Digital Competence)	มีการปฏิบัติทางด้านดิจิทัลในการใช้เพื่อการสืบค้นข้อมูลเชิงเอกสารหรือการสืบค้นข้อมูลสำคัญอื่นๆ
	มีการปฏิบัติทางด้านดิจิทัลในการใช้เพื่อความบันเทิง
	มีการปฏิบัติทางด้านดิจิทัลในการใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication Technology: ICT)
	มีการปฏิบัติด้านดิจิทัลใช้ในการเรียน การงาน และชีวิตในบริบทต่างๆ
สมรรถนะที่ 5 ด้านการเรียนรู้เพื่อที่จะเรียน (The Competence of Learning to Learn)	มีการปฏิบัติด้านการเรียนรู้เพื่อที่จะเรียนบนฐานความคิดเกี่ยวกับการสร้างความแตกต่างจากขนบธรรมเนียมการเรียนรู้แบบเดิมๆ
	มีการปฏิบัติด้านการเรียนรู้เพื่อที่จะเรียนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
	มีการปฏิบัติด้านการเรียนรู้เพื่อที่จะเรียนโดยเข้าร่วมกิจกรรมทางการศึกษานอกระบบที่ไม่มีรูปแบบแต่มีเป้าหมายเพื่อที่จะเรียนรู้
	มีการปฏิบัติด้านการเรียนรู้เพื่อที่จะเรียนโดยการปรับเปลี่ยนสภาพแวดล้อมการเรียนรู้แบบใหม่ๆ

	มีการปฏิบัติด้านการเรียนรู้เพื่อที่จะเรียนในระหว่างการเรียน การทำงาน และในชีวิตในบริบทต่างๆ
	มีการปฏิบัติด้านการเรียนรู้เพื่อที่จะเรียนรู้ด้วยทัศนคติเชิงบวก
สมรรถนะที่ 6 ด้านการรับรู้ความเป็นพลเมือง (The Competence of Social Citizenship Awareness)	มีการปฏิบัติด้านการรับรู้ความเป็นพลเมืองต่อตนเองในการสร้างสังคมมีสุข ท่ามกลางความแตกต่างและความหลากหลายทางสังคม
	มีการปฏิบัติด้านการรับรู้ความเป็นพลเมืองในเรื่องความประพฤติ จารีต วัฒนธรรม ประเพณีอันดีงาม ในบริบททางสังคมต่างๆ ของชาติ
	มีการปฏิบัติด้านการรับรู้ความเป็นพลเมืองในเรื่องสังคม หลักการทางการเมือง โครงสร้างการปกครองเช่น ด้านความยุติธรรม ความเสมอภาค สิทธิความเป็นพลเมือง เป็นต้น
	มีการปฏิบัติด้านการรับรู้ความเป็นพลเมืองด้วยการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองระดับชาติ เช่น การเลือกตั้งต่างๆ เป็นต้น
สมรรถนะที่ 7 ด้านการริเริ่มและการเป็นผู้ประกอบการ (The Competence of the Sense of Initiative and Entrepreneurship)	มีการปฏิบัติด้านการริเริ่มและการเป็นผู้ประกอบการด้วยแนวคิดที่จะบริหาร พัฒนา บำรุง และส่งเสริมกระบวนการในการเรียน การทำงาน และชีวิตในบริบทต่างๆ
	มีการปฏิบัติด้านการริเริ่มและการเป็นผู้ประกอบการด้วยการนำความคิดริเริ่มของตนเองผนวกรวมเข้ากับการเรียน การทำงาน และชีวิตในบริบทต่างๆ
	มีการปฏิบัติด้านการริเริ่มและการเป็นผู้ประกอบการด้วยการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจรายใหม่ของตนเองหรือเป็นหุ้นส่วนธุรกิจภายในระยะเวลา 5 ปี ที่ผ่านมา
สมรรถนะที่ 8 ด้านการรับรู้และการแสดงออกทางวัฒนธรรม (The Competence of Cultural Awareness and Expression)	มีการปฏิบัติด้านการรับรู้และการแสดงออกทางวัฒนธรรมด้วยความตระหนักทางวัฒนธรรม ได้แก่ การยอมรับในความแตกต่างทางวัฒนธรรม ความยืดหยุ่นและเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมอื่น และการเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
	มีการปฏิบัติด้านการรับรู้และการแสดงออกทางวัฒนธรรมด้วยการมีความรู้ทางวัฒนธรรมหลักของชาติเช่น ภาษา การแต่งกาย ค่านิยมอันพึงประสงค์ของชาติไทย และความรู้ในวัฒนธรรมสากลของชนชาติอื่นๆ ด้วย

	มีการปฏิบัติด้านการรับรู้และการแสดงออกทางวัฒนธรรมอย่างมีทักษะทางวัฒนธรรม ได้แก่ มีความไวในการรับรู้ทางวัฒนธรรม มีความเข้าใจพื้นฐานทางวัฒนธรรมของตนเอง มีความเข้าใจวัฒนธรรมของบุคคลอื่นที่ต่างวัฒนธรรม การมองโลกในมุมกว้าง และ สามารถปรับตัวทางความคิดยอมรับความเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม
--	--

2.1.6 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์คาโนนิคอล Canonical Correlation Analysis (CCA)

การวิเคราะห์สหสัมพันธ์คาโนนิคอลหรือคาโนนิคัล (Canonical Correlation) เป็นการหาความสัมพันธ์ระหว่างชุดของตัวแปรอิสระและชุดของตัวแปรตาม โดยตัวแปรอิสระจะมีตั้งแต่ 1 ตัวขึ้นไป และตัวแปรตามมีมากกว่า 2 ตัว โดยตัวแปรทั้งหมดควรอยู่ในมาตราการวัดระดับ Interval หรือ Ratio Scale โดยศึกษาและเก็บข้อมูลการวัดตัวแปรเหล่านั้นมาครั้งเดียว และวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวพร้อมกันหมด ข้อดีของการวิเคราะห์สหสัมพันธ์คาโนนิคอลก็คือ ช่วยให้สามารถอธิบายปรากฏการณ์ของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระหรือตัวทำนาย (Predictor variables) กับตัวแปรตามหรือตัวเกณฑ์ (criterion variables) ได้ชัดเจนและแม่นยำขึ้น เอื้อให้เกิดความเที่ยงตรงทั้งภายใน (Internal validity) และ ภายนอก (External validity) เพราะสามารถศึกษาตัวแปรต่าง ๆ ทั้งที่เป็นตัวแปรอิสระและตัวแปรตามฝ่ายละหลาย ๆ ตัวไปพร้อม ๆ กัน สอดคล้องกับสภาพธรรมชาติของปรากฏการณ์ ซึ่งจะมีความเกี่ยวข้องกันระหว่างตัวแปรต่าง ๆ หลายตัว

การวิเคราะห์สหสัมพันธ์คาโนนิคอล หมายถึง เทคนิคการวิเคราะห์ตัวแปรพหุคูณวิธีหนึ่ง ซึ่งพัฒนามาจากการวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) การวิเคราะห์นี้ไม่มีการแบ่งแยกตัวแปรออกเป็นตัวแปรอิสระและตัวแปรตามในลักษณะเป็นรายตัว แต่แบ่งเป็นการแบ่งตัวแปรทั้งหมดในข้อมูลชุดเดียวกันออกเป็น 2 ชุด คือ ชุดของตัวแปรอิสระหรือตัวแปรทำนาย และชุดของตัวแปรตามหรือตัวแปรเกณฑ์จำนวนของตัวแปรแต่ละชุดไม่จำเป็นต้องเท่ากัน ดังนั้นแต่ละชุดของตัวแปรดังกล่าวจึงมีลักษณะเป็นตัวแปรประกอบ ซึ่งหมายถึง การรวมกันของตัวแปรหลายตัว เมื่อศึกษาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรก็พิจารณาไปด้วยกันทั้งกลุ่มในลักษณะของตัวแปรหลายตัวกับตัวแปรหลายตัว ไม่ใช่ลักษณะรายคู่เทคนิคการวิเคราะห์แบบนี้ จะทำให้ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์คาโนนิคอลซึ่งเป็นค่าชี้ความสัมพันธ์เชิงเส้นที่เป็นไปได้สูงสุด ระหว่างกลุ่มของตัวแปรอิสระหรือตัวพยากรณ์ กับกลุ่มของตัวแปรตามหรือตัวเกณฑ์ พร้อมทั้งทราบอิทธิพลของตัวแปรต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์คาโนนิคอล อิทธิพลดังกล่าวพิจารณาจากสัมประสิทธิ์คาโนนิคอล หรือน้ำหนักถดถอย (regression weights) หรือ eigenvectors ซึ่งเป็นน้ำหนักแสดงถึงความสำคัญของตัวแปรนั้นที่มีส่วนช่วยให้ได้สหสัมพันธ์สูงสุดดังกล่าว ค่าสัมประสิทธิ์

สหสัมพันธ์คาโนนิคอล และข้อมูลที่เป็นน้ำหนักแสดงความสำคัญของตัวแปรต่าง ๆ จะมีจำนวนเท่ากับจำนวนตัวพยากรณ์ หรือตัวเกณฑ์ที่มีจำนวนน้อยกว่า เช่น ถ้าตัวพยากรณ์มี 10 ตัว ตัวเกณฑ์มี 2 ตัว ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์คาโนนิคอลและข้อมูลที่เป็นน้ำหนักแสดงถึงความสำคัญของตัวแปรต่าง ๆ จะมีจำนวน 2 ชุด เท่ากับจำนวนตัวเกณฑ์ (ซึ่งน้อยกว่าจำนวนตัวพยากรณ์) เป็นต้น

ค่าสหสัมพันธ์คาโนนิคอลและข้อมูลที่เป็นน้ำหนักแสดงความสำคัญของตัวแปรต่าง ๆ แต่ละชุดนั้น ชุดแรกจะเป็นชุดที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์คาโนนิคอลนี้เกิดจากการรวมกันเชิงเส้นตรง (linear combination) ของตัวแปรต่าง ๆ ตามค่าน้ำหนักถดถอย (ซึ่งเป็นน้ำหนักแสดงถึงความสำคัญของตัวแปรเหล่านั้น) ในชุดแรก ในชุดที่สองจะให้ค่าสหสัมพันธ์คาโนนิคอลที่ไม่สัมพันธ์กันกับชุดแรก และจะเป็นค่าสหสัมพันธ์ที่เป็นไปได้สูงสุด เมื่อหักความแปรปรวนจากชุดแรกออกไปแล้ว ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์คาโนนิคอลค่านี้ เกิดจากการรวมกันเชิงเส้นตรง ของตัวแปรต่าง ๆ ตามค่าน้ำหนักการถดถอยในชุดที่สอง การวิเคราะห์จะดำเนินในลักษณะเช่นนี้จนกว่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์คาโนนิคอลที่เหลือไม่มีนัยสำคัญ หรือจนกว่าจะครบจำนวนตัวแปรในกลุ่มที่มีจำนวนน้อยกว่า การวิเคราะห์สหสัมพันธ์คาโนนิคอล นอกจากจะใช้ในกรณีที่ผู้วิจัยต้องการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวแปรอิสระกับกลุ่มตัวแปรตามแล้ว ยังใช้กับกรณีที่ผู้วิจัยต้องการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวแปร 2 กลุ่มใด ๆ ซึ่งผู้วิจัยไม่ได้จัดว่าเป็นตัวแปรอิสระหรือตัวแปรตาม เป็นการหาความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวแปรทางซ้ายมือ กับ กลุ่มตัวแปรทางขวามือ

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พิรญา สหรัตพน (2564) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างศรัทธาและความสุขของวัยรุ่นตามแนวพุทธจิตวิทยา ทำการศึกษาในเขตพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้วยระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 390 คน ที่ได้กำหนดตัวแปรสำคัญของศรัทธาทางพระพุทธศาสนา คือ กัมมสัทธา กัมมัสสกตสัทธา วิปากสัทธา และ ตถาโพธิสัทธา โดยรายงานผลถึงระดับความศรัทธาของกลุ่มตัวอย่างว่า ค่าเฉลี่ยด้านที่สูงที่สุด คือ กัมมสัทธา กัมมัสสกตสัทธา วิปากสัทธา และ ตถาโพธิสัทธา ตามลำดับ โดยสามด้านแรกมีระดับมาก และ ระดับกลางในด้านสุดท้าย คือ ตถาโพธิสัทธา ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลที่ประกอบด้วย เพศ อายุ เกรดเฉลี่ย รายได้ของครอบครัว สัมพันธ์กับศรัทธาและความสุข การศึกษาพบว่า 1) เพศไม่มีความสัมพันธ์กับศรัทธาและความสุข 2) อายุมีความสัมพันธ์กับศรัทธาและความสุขมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 3) รายได้ของครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับศรัทธาแต่มีความสัมพันธ์กับความสุขที่ระดับทางสถิติ .05 4) รายได้ของครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับศรัทธาแต่มีความสัมพันธ์กับความสุขที่ระดับทางสถิติ .05 และ 5) สถานภาพ

ของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับความศรัทธาอย่างมีนัยทางสถิติ .05 และข้อสรุปความศรัทธาทุกด้านมีความสัมพันธ์กับความสุขของวัยรุ่นโดยมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .01

สนธนา กันติม และคณะ (2565) ศึกษา ความศรัทธาในพุทธศาสนาของประชาชนในเขตตำบลวังกระแจะ อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ในเขตตำบลวังกระแจะ อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 359 คน โดยใช้สูตรของเครจซี่และมอร์แกน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี LSD จากการศึกษาพบว่า 1) ระดับความคิดเห็นต่อความศรัทธาในพุทธศาสนาของประชาชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีความศรัทธาอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน คือ ด้านกัมมัสสัทธิ (เชื่อกรรม) และด้านตถาคตโพธิสัทธิ (เชื่อความตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า) และมีความศรัทธาอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือ ด้านกัมมัสสัทธิ (เชื่อความที่สัตว์มีกรรมเป็นของตน) และด้านวิปากสัทธิ (เชื่อวิบาก) 2) ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อความศรัทธาในพุทธศาสนาของประชาชน พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีความศรัทธาในพุทธศาสนาโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 3) ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อความศรัทธาในพุทธศาสนาของประชาชน พบว่า ปัญหา คือ คนนิยมวัตถุมากกว่าคำสอนของพระพุทธเจ้า ความไม่พร้อมของพระสงฆ์ในการสอนสั่งให้ประชาชนเกิดความเชื่อ อุปสรรค คือ พระสงฆ์หันมาทางวัตถุนิยมมากกว่าการปฏิบัติตนตามพระธรรมวินัย ความเจริญทางวัตถุและเทคโนโลยีในปัจจุบันส่งผลต่อความศรัทธาของคนรุ่นใหม่ ข้อเสนอแนะ คือ คณะสงฆ์ควรปฏิบัติตนตามหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาอย่างเคร่งครัด เพื่อสร้างความเคารพศรัทธาของประชาชน

ลิขิต บุญละคร ทำการศึกษาวิเคราะห์พัฒนาการแห่งศรัทธาของชาวพุทธในสังคมไทย กล่าวว่าศรัทธาทั้ง 4 ประภะนั้น ตั้งอยู่บนพื้นฐานแห่งการเชื่อในสิ่งที่ควรเชื่อ เป็นความเชื่อที่ประกอบด้วยเหตุผล ความมั่นใจในความจริง ความดีและในการทำความดีไม่ลุ่มหลงไปตามลักษณะภายนอก จึงจัดเข้าในศรัทธาญาณ สัมปยุต ส่วนศรัทธาที่มีลักษณะตรงกันข้าม คือศรัทธาที่เกิดจากอวิชชาปราศจากปัญญา เป็นศรัทธาที่ไม่มีเหตุผล ไม่สามารถพิสูจน์ได้ ไม่เป็นไปเพื่อความสันทุกข์ จัดเข้าในศรัทธาญาณวิปยุต ซึ่งเป็นศรัทธาที่พระพุทธศาสนาปฏิเสธ พระอรหันตญาณได้รวบรวมจัดให้เป็นหมวดหมู่เข้าด้วยกันเป็น 4 ประภท คือ กัมมัสสัทธิ วิปากสัทธิ กัมมัสสัทธิ และตถาคตโพธิสัทธิ และในการสร้างศรัทธานั้น สิ่งจำเป็นที่จะต้องมียุทธปัจจัย 2 ประการ ได้แก่ปรโตโมสะ อันเป็นความเชื่อในความมีเหตุผลน่าไว้วางใจของตัวผู้สอนเอง จึงมีการรับฟังการศึกษาอบรม เกิดความเข้าใจเพิ่มขึ้น มองเห็นเหตุผลด้วยตนเอง และอาศัยโยนิโสมนสิการมาเป็นตัวช่วยให้ความเชื่อนั้นเป็นไปในทางที่ถูกต้อง หรือเป็นไปเพื่อปัญญา จึงกล่าวได้ว่าการสร้างศรัทธาที่ถูกต้องก็คือการสร้าง

ปัญญานั้นเอง ซึ่งก็ต้องอาศัยแรงจูงใจจากหลักการ 4 ประการที่เรียกว่า ปมาณิกา คือ รูปลักษณะน่าเลื่อมใส การครองตนสมณะสมณสาธูป เสี่ยงกังวลงานชวนฟัง และเนื้ออรรถแห่งธรรมนำมาซึ่งความเลื่อมใส

สเตฟาเนีย และ คณะ (Stefanie, al et., 2013) ได้วิจัยภายใต้ชื่อ การเรียนรู้ด้วยตนเอง: เครื่องมือสำหรับการเรียนรู้ตลอดชีวิต ได้กล่าวว่า นักศึกษาวิทยาลัยที่ได้รับการสอนให้เป็นผู้เรียนรู้เชิงรุกและเรียนรู้ด้วยตนเองจะมีความพร้อมมากขึ้นในฐานะพนักงานในการคาดการณ์ความต้องการขององค์กร การปรับแต่งการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับรูปแบบการเรียนรู้ที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง และได้รับทักษะ ความรู้ และความสามารถที่จำเป็นเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม สำหรับผู้เรียน ลูกค้า นายจ้าง และองค์กร เป็นกระบวนการผลิตนักศึกษาให้มีการเรียนรู้แม้ว่าจะจบการศึกษาไปแล้ว การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเอกสารใช้ระเบียบวิธีวิเคราะห์เมตา (Meta-analysis) การศึกษาพบว่า จำนวนการศึกษาอิสระ (k) จำนวน ผู้ตอบแบบสอบถามในกลุ่มตัวอย่าง (N) สหสัมพันธ์ถ่วงน้ำหนักเฉลี่ยแก้ไขสำหรับการลดทอน (r), ข้อผิดพลาดมาตรฐาน, ช่วงของความสัมพันธ์ สถิติ Q และสถิติ N ที่ปลอดภัยสำหรับความล้มเหลวโดยประมาณ (อคติความพร้อมใช้งาน) สำหรับแต่ละโครงสร้าง Ns. ที่ไม่ปลอดภัย อยู่ในช่วง 60 ถึง 351 โดยมีความปลอดภัยในการล้มเหลวโดยเฉลี่ย 136 ดังนั้นโครงสร้างทั้งหมดจึงผ่านชุดเกณฑ์ $5k + 10$ ความสัมพันธ์ตัวแปรการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทั้งห้ามีความสัมพันธ์มากกว่าศูนย์อย่างมีนัยสำคัญตามกฎการใช้โคเฮน (Cohen, 1977) สำหรับการตีความค่าความสำคัญ (Sig.) น้อย คือความสัมพันธ์ที่ปรับแล้วซึ่งน้อยกว่าหรือเท่ากับ 0.10 ขนาดค่าความสำคัญ (Sig.) ปานกลาง คือความสัมพันธ์ที่ปรับแล้วซึ่งมากกว่า 0.10 แต่น้อยกว่า 0.40 และขนาดค่าความสำคัญ (Sig.) มาก เป็นการปรับความสัมพันธ์ที่มากกว่าหรือเท่ากับ 0.40 การวิเคราะห์อภิมาน (Meta-analysis) ชี้ให้เห็นว่าอำนาจภายในของการควบคุม แรงจูงใจ การสนับสนุน และการรับรู้ความสามารถของตนเองเป็นสิ่งสำคัญที่มาก่อนในการเพิ่มความตั้งใจของนักเรียนที่จะใช้ การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้แบบกำกับตนเองยังสามารถนำไปสู่การปรับปรุงประสิทธิภาพ

ซูลิสติโอโน เอโก, มัสตาคิม และ ดีติ (Sulistiono, E., Mustakim, & Deti Nudiati, 2020) ได้วิจัย เรื่องโครงการเรียนรู้ตลอดชีวิตช่วงโควิด 19 โรคระบาด ด้วยเทคนิคการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed research) ด้วยการสัมภาษณ์ และการวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีกลุ่มตัวอย่าง 110 คน ในประเทศอินโดนีเซีย การศึกษาตลอดชีวิตเริ่มต้นตั้งแต่ในครรภ์จนถึงสิ้นชีวิต ช่วงโควิด-19 ระบาดพ่อแม่กลายเป็นนักการศึกษาหลักที่บ้าน รูปแบบการเลี้ยงดู ความช่วยเหลือด้านการเรียนของเด็ก และการศึกษาตามอัธยาศัยในครอบครัวกลายเป็นประสบการณ์จริงที่พ่อแม่ และลูกต้องใช้ชีวิตอยู่ทุกวัน ช่วงวิกฤตด้านสุขภาพทั่วโลกเนื่องจากไวรัสโคโรนา (โควิด 19) ส่งผลกระทบต่อขอบเขตการศึกษา รูปแบบของการดำเนินการเปลี่ยนแปลงการศึกษาอย่างรวดเร็วซึ่งผู้ปกครองต้องมึบทบาทอย่างเต็มที่ในการสานต่อกระบวนการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความคิดเห็นของ

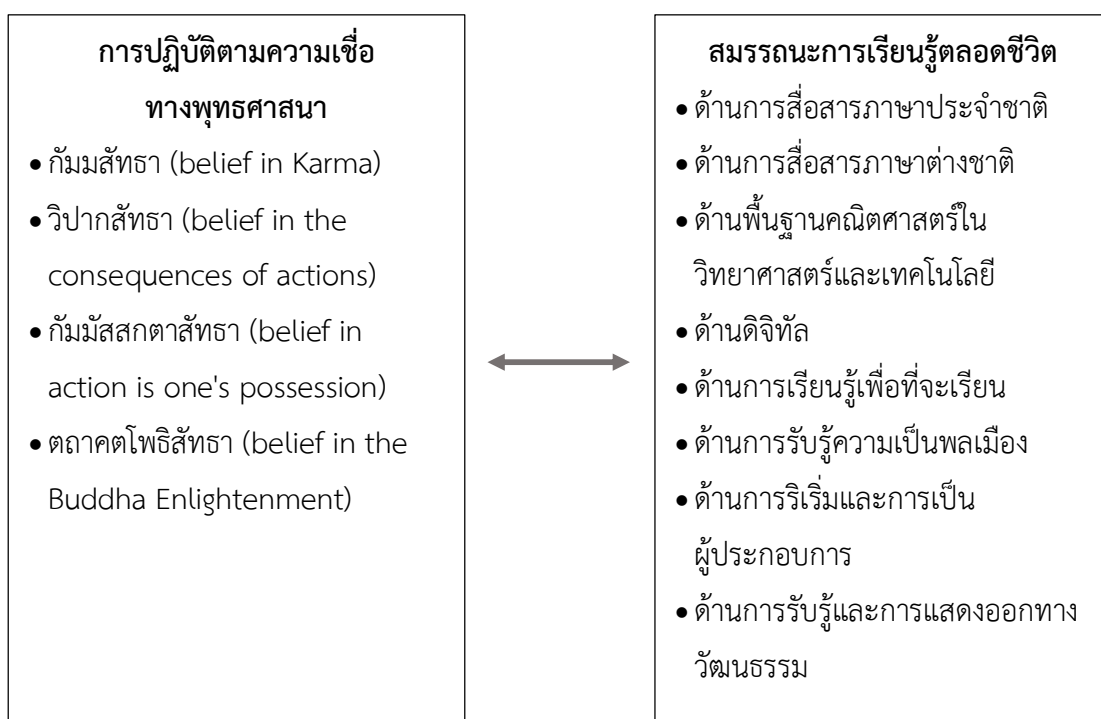
ผู้ปกครอง โดยเฉพาะบิดา ในการให้บริการกวดวิชาสำหรับเด็กในช่วงการระบาดใหญ่ วิธีที่ใช้คือการออกแบบการวิจัยแบบผสมผสานด้วยวิธีการออกแบบเชิงลำดับเชิงอธิบาย ได้แก่ การรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้วยวิธีเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณในขั้นตอนสุดท้าย ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการให้คำปรึกษาของพ่อขณะอยู่ที่บ้านโดยเล่นเป็นสามร่างพร้อมกันในการเลี้ยงดู ทั้งในฐานะนักการศึกษา พี่เลี้ยง และพยาบาลในมุมมองทางสังคมและนิเวศวิทยา โดยพ่อจะให้ความช่วยเหลือเด็กคิดเป็นระยะเวลา 0-14 ชั่วโมง เวลาเฉลี่ยสำหรับพ่อที่ใช้เวลาไปกับลูกเพื่อการศึกษาคือประมาณ 26 คน คิดเป็น 3 ชั่วโมง/วัน พ่อ 17 คน ใช้เวลา 1 ชั่วโมง/วัน พ่อ 11 คน ใช้เวลา 5 ชั่วโมง/วัน พ่อ 10 คน ใช้เวลา 2 ชั่วโมง/วัน พ่อ 8 คน ใช้เวลา 0 ชั่วโมง /วัน พ่อ 7 คน ใช้เวลา 4 และ 6 ชั่วโมง/วัน พ่อ 4 คนใช้เวลา 8 และ 12 ชั่วโมง/วัน พ่อ 2 คน ใช้เวลา 2 ชั่วโมง/วัน และ พ่อ 1 คน ใช้เวลา 13 และ 14 ชั่วโมง/วัน เวลาที่จำกัดสำหรับผู้ปกครองโดยเฉพาะคุณพ่อในการช่วยเหลือการเรียนรู้ของเด็ก ๆ ในช่วงที่โควิด-19 ระบาดนั้น เนื่องมาจากการยุ่งของคุณพ่อที่ต้องทำงานนอกบ้าน นอกจากนี้ยังมีพ่อที่อพยพไปต่างจังหวัด พ่อแม่ไปทะเล เลิกงานกลับบ้านดึก การศึกษาของลูกเริ่มต้นด้วยการเรียนแบบสมาชิกในครอบครัวรอบตัวโดยเฉพาะพ่อแม่ การศึกษาตามอัธยาศัยเป็นพื้นฐานคุณค่าให้เด็กปรับตัวเข้ากับโลกภายนอก ผ่านการปลูกฝังค่านิยมทางศาสนาที่ดำเนินการโดยทำบุญกับครอบครัว ผลปรากฏว่าพ่อชวนลูกไปไหว้พระด้วยกันมากถึง 54.5% พ่อแม่ปลูกฝังการศึกษาศาสนา แนวคิดนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ เสริมสร้างความแข็งแกร่งของร่างพ่อในฐานะผู้นำในตระกูล

ยูป และ ทาน (Yap, & Tan, 2022) ทำการวิจัยเรื่อง ความสามารถในการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษาวิศวกรรมเคมีที่ Monash University Malaysia ในช่วงการระบาดของ COVID-19 โดยได้นำเสนอความสำคัญของการเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นข้อเท็จจริงที่เถียงไม่ได้ทั้งต่อการพัฒนาสังคมแห่งความรู้และเพื่อการพัฒนาตนเอง เป็นสิ่งจำเป็นและถือเป็นผลการเรียนรู้ในรายวิชาวิศวกรรมศาสตร์ การเกิดขึ้นของการระบาดใหญ่ของ COVID-19 ส่งผลให้ภูมิทัศน์การศึกษาระดับอุดมศึกษาเกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ การย้ายไปสู่การเรียนรู้ออนไลน์ทำให้เกิดคำถามว่านักเรียนสามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงอย่างกะทันหันในการเรียนรู้จากมุมมองของทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตได้หรือไม่ การศึกษานี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะของสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตและปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษาวิศวกรรมเคมีที่ Monash University Malaysia ในช่วงการระบาดของ COVID-19 การศึกษาใช้วิธีแบบผสมผสาน โดยใช้เครื่องมือได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ดำเนินการเพื่อตอบคำถามการวิจัย ร้อยละ 42 ของนักเรียนตอบแบบสอบถามด้วยความสนใจ ในจำนวนนี้มีนักเรียน 6 คน ที่ถูกสุ่มเลือกสำหรับการสัมภาษณ์ แบบสอบถามของแบบวัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตและแบบวัดปัจจัยได้มาจากการรวบรวมวรรณกรรม สถิติการวิเคราะห์ใช้ ANOVA, t-test และการถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ ในการวิเคราะห์ความแตกต่างตามเพศและระดับของการศึกษาและความสัมพันธ์ระหว่างสองมาตราส่วน การวิเคราะห์เฉพาะเรื่องเพื่อวิเคราะห์

บทสัมภาษณ์และสนับสนุนการวิเคราะห์เชิงปริมาณ ผลการวิจัยพบว่า ความตระหนัก เพศ และระดับการศึกษาไม่ส่งผลต่อความสามารถในการเรียนรู้ตลอดชีวิต ปัจจัยต่าง ๆ เช่น ความอยากรู้อยากเห็น และการเปิดกว้างต่อการเรียนรู้ส่งผลต่อความสามารถในการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษาวิศวกรรมเคมีในช่วงที่เกิดโรคระบาด การศึกษาระดับอุดมศึกษาควรดำเนินการเพื่อกระตุ้นความอยากรู้อยากเห็นและเปิดกว้างต่อการเรียนรู้ของนักเรียนเพื่อเพิ่มแนวโน้มของพวกเขาเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต

2.3. สรุปกรอบแนวคิดการวิจัย

การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาที่มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยในประเทศไทย โดยการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ตามรูปแบบบัญชีคานานิโคลมีกรอบแนวคิดการวิจัยดังนี้

แผนภาพที่ 2.1 ภาพกรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ประเทศไทย ด้วยเทคนิคสหสัมพันธ์คาโนนิคอล การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาถึงระดับความสัมพันธ์คาโนนิคอลระหว่างการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนากับสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ประเทศไทย โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ด้วยวิธีวิจัยประเภทการสำรวจ (Survey Research) เครื่องมือที่ใช้ได้แก่แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยศึกษาเฉพาะนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ศาลายา การวิเคราะห์ทำการโดยการคำนวณค่าทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติโดยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

- 1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3) การสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพ
- 4) การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 5) การวิเคราะห์ข้อมูล
- 6) สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ คือนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ศาลายา จาก 4 คณะ ได้แก่ คณะศาสนาและปรัชญา คณะมนุษยศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ และคณะศึกษาศาสตร์ ที่ลงทะเบียนเรียนในปีการศึกษา 2565 รวมจำนวนทั้งสิ้น 412 รูป/คน (ระบบบริการการศึกษา, 2565)

จากกลุ่มประชากรผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยครั้งนี้โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีชุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยการคำนวณสูตรของทาโร ยามาเน (Taro Yamane, 1967) โดยคำนวณด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปจากเว็บไซต์ Classgist (Classgist, 2022) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ซึ่งคำนวณได้ค่าจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 130.19 คน ใช้ค่าจำนวนเต็มคือ 130 คน แสดงการคำนวณด้วยสูตร ดังนี้

$$n = N/K+N(e)^2 \quad (1)$$

แทนค่า สูตร ทาโร ยามาเน (Taro Yamane, 1967)

N = ประชากรในการศึกษา

K = ค่าคงที่ constant(1)

e= ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ (degree of error expected = 0.05)

n = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

คำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างจากสูตรทาโร ยามาเน (Taro Yamane, 1967) โดยจำนวนเต็มของประชากรคือ 193 รูป/คน แทนค่าได้ดังต่อไปนี้

$$n = \frac{193}{1 + 193(0.05)^2}$$

$$n = \frac{193}{1 + 193(0.00250000000000000005)}$$

$$n = 130.19$$

ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้จำนวนทั้งสิ้น 130 รูป/คน และเพื่อป้องกันการได้ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างไม่สมบูรณ์ผู้วิจัยจึงกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้จำนวน 150 รูป/คน

การเลือกและสุ่มตัวอย่าง

ใช้วิธีการเลือกตัวอย่างตามสะดวก (Convenience Sampling) (Sedgwick, 2013; Scholtz, 2021) โดยใช้แบบสอบถามอิเล็กทรอนิกส์ ออนไลน์ส่งแบบสอบถามผ่านช่องทางสังคมออนไลน์เฉพาะกลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จาก 4 คณะ ได้แก่ คณะศาสนาและปรัชญา คณะมนุษยศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ และคณะศึกษาศาสตร์ ที่ลงทะเบียนเรียนในปีการศึกษา 2565 เก็บข้อมูล มกราคม 2565

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยครั้งนี้ คือแบบสอบถาม (Questionnaire) การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ประเทศไทย ที่สร้างจากการศึกษาค้นคว้าเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จำนวน 51 คำถาม แบ่งเป็น 4 ตอน และทำการสร้างแบบสอบถามในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อใช้ร่วมกับการเก็บข้อมูลออนไลน์ ตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อความข้อมูลปัจจัยพื้นฐานด้านประชากรศาสตร์ (demography) ของผู้ตอบแบบสอบถาม (คำถาม 6 ข้อ) ได้แก่ เพศ อายุ คณะ ระดับชั้นปีที่ศึกษา ศาสนา ความถี่ในการปฏิบัติตามหลักศาสนาและการแสดงความยินยอมในการให้ข้อมูล ส่วนนี้เป็นข้อความแบบหลายคำตอบให้เลือก (multiple choice) ผู้ตอบสามารถเลือกตอบได้เพียง 1 ตัวเลือก และต้องลงชื่อเข้าใช้ด้วย email ก่อนการทำแบบประเมิน ไม่มีการกำหนดให้ระบุชื่อและสกุลของผู้ทำแบบสอบถาม

แบบสอบถาม โครงการวิจัย เรื่อง การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ประเทศไทย ด้วยเทคนิคสหสัมพันธ์คาโนนิคอล

Analytical Relation between Practicing Buddhist Belief Relevant to Lifelong Learning Competencies of Students at Mahamakut Buddhist University Thailand Used Canonical Correlation Analysis

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัยที่จะนำไปสู่การวิเคราะห์สหสัมพันธ์คาโนนิคอลระหว่างการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาที่มีผลต่อสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ประเทศไทย ภายใต้โครงการวิจัยตามแผนการดำเนินงานโครงการพัฒนานักวิจัย คณะศาสนาและปรัชญา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 จึงขอความกรุณาจากท่านโปรดให้ข้อมูลตอบแบบสอบถามอย่างครบถ้วนและตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด ขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งเป็น 4 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1
ปัจจัยพื้นฐานด้านประชากรศาสตร์

ตอนที่ 2
ข้อมูลระดับความเห็นที่มีต่อการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ประเทศไทย

ตอนที่ 3
ข้อมูลระดับความเห็นที่มีต่อปัจจัยด้านสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ประเทศไทย

ตอนที่ 4 เป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ประเทศไทย

ตอนที่ 1 ปัจจัยพื้นฐานด้านประชากรศาสตร์ ***คำชี้แจง** โปรดเลือกตัวเลือกที่ตรงกับข้อมูลท่านมากที่สุด**1. เพศ**☐ ชาย☐ หญิง**2. อายุ (ปี) ***☐ 17-19 ปี☐ 20-22 ปี☐ 23-25 ปี☐ 26 ปี ขึ้นไป**3. สังกัดคณะ ***☐ คณะศาสนาและปรัชญา☐ คณะมนุษยศาสตร์☐ คณะสังคมศาสตร์☐ คณะศึกษาศาสตร์**4. ระดับชั้นปีที่ศึกษา ***☐ ชั้นปีที่ 1☐ ชั้นปีที่ 2☐ ชั้นปีที่ 3☐ ชั้นปีที่ 4

5. ศาสนา *

☐ ศาสนาพุทธ

☐ ศาสนาอื่นๆ

Next Page 1 of 4 [Clear form](#)

แผนภาพที่ 3.1 ตัวอย่างแบบสอบถาม ตอนที่ 1
ข้อมูลปัจจัยพื้นฐานด้านประชากรศาสตร์ (demography)

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลระดับความเห็นที่มีต่อการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ประเทศไทย ประกอบไปด้วยความเชื่อ 4 ด้าน (คำถาม 11 ข้อ) ได้แก่ กัมมสัทธา (belief in Karma) วิปากสัทธา (belief in the consequences of actions) กัมมัสสกตาสัทธา (belief in action is one's possession) และ ตถาคตโพธิสัทธา (belief in the Buddha Enlightenment) ข้อคำถามเลือกตอบ แบบ 5 ตัวเลือก ซึ่งถามเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติตามความเชื่อ 5 ระดับ (5 Likert scale) โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึง มีการปฏิบัติตามความเชื่อ ในระดับมากที่สุด
- ระดับ 4 หมายถึง มีการปฏิบัติตามความเชื่อ ในระดับมาก
- ระดับ 3 หมายถึง มีการปฏิบัติตามความเชื่อ ในระดับปานกลาง
- ระดับ 2 หมายถึง มีการปฏิบัติตามความเชื่อ ในระดับน้อย
- ระดับ 1 หมายถึง มีการปฏิบัติตามความเชื่อ ในระดับน้อยที่สุด

Section 2 of 4

ตอนที่ 2 ข้อมูลระดับความเห็นที่มีต่อการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ประเทศไทย

คำชี้แจง ขอให้ท่านได้พิจารณาระดับความเห็นที่มีต่อการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ประเทศไทย โดยเลือกเพียงคำตอบเดียวต่อรายการข้อคำถามแต่ละข้อตรงตามความต้องการในระดับความเห็นมากที่สุดของท่าน โดยพิจารณา 5 ระดับ ตามเกณฑ์ตัวเลือกดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีการปฏิบัติตามความเชื่อ ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีการปฏิบัติตามความเชื่อ ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีการปฏิบัติตามความเชื่อ ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีการปฏิบัติตามความเชื่อ ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีการปฏิบัติตามความเชื่อ ในระดับน้อยที่สุด

ด้านกัมมสัทธา *

1. ท่านมีการปฏิบัติตามความเชื่อด้วยความคิดว่ากรรมมีอยู่จริงการกระทำนั้นให้ผลหรือไม่

1 2 3 4 5

☐ ☐ ☐ ☐ ☐

2. ท่านมีการปฏิบัติตามความเชื่อด้วยความคิดว่ากฎแห่งกรรมมีผลสนองเมื่อกระทำความดีหรือชั่วไปแล้วจะ *
เวียนกลับมาแสดงผลของการกระทำนั้นหรือไม่

1 2 3 4 5

☐ ☐ ☐ ☐ ☐

ภาพที่ 3.2 ตัวอย่างแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลระดับความเห็นที่มีต่อการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา

ตอนที่ 3 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลระดับความเห็นที่มีต่อปัจจัยด้านสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ประเทศไทย (คำถาม 34 ข้อ) ประกอบด้วย ความสามารถในการสื่อสารภาษาประจำชาติ (Communicative Competence at Native Language) ความสามารถในการสื่อสารภาษาต่างประเทศ (Communicative Competence at a Foreign Language) ความสามารถด้านพื้นฐานคณิตศาสตร์ในวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (Mathematical Basis Competence at Science and Technology) ความสามารถด้านดิจิทัล (Digital Competence) คือ การที่ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และทัศนคติต่อดิจิทัล ความสามารถในการเรียนรู้เพื่อที่จะเรียน (The Competence of Learning to Learn) ความสามารถในการรับรู้ความเป็นพลเมือง (The Competence of Social Citizenship)

Awareness) ความสามารถด้านการริเริ่มและการเป็นผู้ประกอบการ (The Competence of the Sense of Initiative and Entrepreneurship) ความสามารถด้านการรับรู้และการแสดงออกทางวัฒนธรรม (The Competence of Cultural Awareness and Expression) ข้อคำถามเลือกตอบแบบ 5 ตัวเลือก ซึ่งถามเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติตามสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต 5 ระดับ (5 Likert scale) โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีการปฏิบัติตามสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ในระดับมากที่สุด
 ระดับ 4 หมายถึง มีการปฏิบัติตามสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ในระดับมาก
 ระดับ 3 หมายถึง มีการปฏิบัติตามสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ในระดับปานกลาง
 ระดับ 2 หมายถึง มีการปฏิบัติตามสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ในระดับน้อย
 ระดับ 1 หมายถึง มีการปฏิบัติตามสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ในระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์การแปลตีความค่าเฉลี่ยความคิดเห็นทั้ง 5 ระดับ ดังนี้

ช่วงความกว้างของอันตรภาคชั้น คะแนนสูงสุด – คะแนนต่ำสุด/จำนวนชั้น
 ซึ่งมีค่าเท่ากับ $\frac{5-1}{3} = 1.33$

ดังนั้นค่าเฉลี่ยของระดับการปฏิบัติตัวในการส่งเสริมสุขภาวะของผู้สูงอายุสามารถแปลผล ได้ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.21 – 5.00 ปฏิบัติตัวอยู่ในระดับมากที่สุด
 ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.41 – 4.20 ปฏิบัติตัวอยู่ในระดับมาก
 ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.61 – 3.40 ปฏิบัติตัวอยู่ในระดับปานกลาง
 ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.81 – 2.60 ปฏิบัติตัวอยู่ในระดับน้อย
 ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.80 ปฏิบัติตัวอยู่ในระดับน้อยที่สุด

Section 3 of 4

ตอนที่ 3 ข้อมูลระดับความเห็นที่มีต่อปัจจัยด้านสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษา มหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย ประเทศไทย

คำชี้แจง ขอให้ท่านได้พิจารณาระดับความเห็นที่มีต่อการปฏิบัติตามสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ประเทศไทย โดยเลือกเพียงคำตอบเดียวต่อรายการข้อคำถามแต่ละข้อตรงตามความต้องการในระดับความเห็นมากที่สุดของท่าน โดยพิจารณา 5 ระดับ ตามเกณฑ์ตัวเลือกดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีการปฏิบัติตามสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีการปฏิบัติตามสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีการปฏิบัติตามสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีการปฏิบัติตามสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีการปฏิบัติตามสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ในระดับน้อยที่สุด

สมรรถนะที่ 1 ด้านการสื่อสารภาษาประจำชาติ *

1. ท่านมีการปฏิบัติที่ทำให้เข้าใจความหมายสำคัญในบริบทของการสื่อสารหรือไม่

1 2 3 4 5

☐ ☐ ☐ ☐ ☐

2. ท่านมีการปฏิบัติที่ทำให้สามารถตอบโต้สนทนาถกเถียงแสดงความคิดเห็นด้วยภาษาประจำชาติหรือไม่ *

1 2 3 4 5

☐ ☐ ☐ ☐ ☐

แผนภาพที่ 3.3 ตัวอย่างแบบสอบถาม

ตอนที่ 3 ข้อมูลระดับความเห็นที่มีต่อปัจจัยด้านสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ตอนที่ 4 เป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ประเทศไทย

ภาพที่ 3.4 ตัวอย่าง แบบสอบถาม ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

3.3 การสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพ

3.3.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ

3.3.2 สร้างแบบสอบถามฉบับร่าง โดยอาศัยเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กำหนดปัจจัยที่จะศึกษาและประเด็นคำถามที่จะถามเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย สร้างคำถามให้ครอบคลุมประเด็นตามปัจจัยที่กำหนดไว้และให้ถูกต้องครอบคลุมเนื้อหา

3.3.3 นำแบบสอบถามร่วมพิจารณาความตรงและความสอดคล้องเชิงเนื้อหาและวัตถุประสงค์การวิจัยร่วมกับคณะนักวิจัย

3.3.4 ส่งแบบสอบถามเพื่อรับการประเมินความตรงและความสอดคล้องเชิงเนื้อหาและวัตถุประสงค์การวิจัย โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) และความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย ด้วยแบบตรวจประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence: IOC) (Crocker & Algina, 1986) ระหว่างข้อคำถามกับประเด็นหลักของเนื้อหาโดยเกณฑ์การให้คะแนนของผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ยอมรับที่ค่าสถิติ 0.75 (Hambleton, 1978: 89) ดังนี้

$$lik = N/2N-2 (\mu_k - \mu) \quad (2)$$

แทนค่าสูตร IOC ของ โครเกอร์ และ อัลจินา (Crocker & Algina, 1986)

$$l_{ik} = \text{ค่าความสอดคล้องเชิงเนื้อหาและวัตถุประสงค์การวิจัย (IOC) รายข้อที่มีต่อวัตถุประสงค์}$$

- N = จำนวนของข้อคำถาม
 μ_k = ค่าคะแนนที่ผู้ประเมินให้ในข้อคำถามหนึ่งๆ ต่อวัตถุประสงค์ข้อหนึ่งๆ
 μ = ค่าผลรวมของคะแนนที่ผู้ประเมินให้ในคำถามรวมทั้งหมดทุก
 วัตถุประสงค์

ค่าน้ำหนักที่ผู้เชี่ยวชาญประเมินความชัดเจนสอดคล้องของเนื้อหาและวัตถุประสงค์ด้วยความ
 รับรู้ว่ามี ความชัดเจนของข้อคำถามต่อเนื้อหาและวัตถุประสงค์ กำหนดการให้คะแนนค่าระหว่าง 1 ถึง
 -1 ดังนี้

- 1) ให้ +1 คะแนน เมื่อพิจารณาเห็นว่า แน่ใจคำถามมีความสอดคล้องของเนื้อหา
 และวัตถุประสงค์ (ตัวแปร)
- 2) ให้ 0 คะแนน เมื่อพิจารณาเห็นว่า ไม่แน่ใจคำถามมีความสอดคล้องของเนื้อหา
 และวัตถุประสงค์ (ตัวแปร)
- 3) ให้ -1 คะแนน เมื่อพิจารณาเห็นว่า แน่ใจคำถามมีความสอดคล้องของเนื้อหา
 และวัตถุประสงค์ (ตัวแปร)

เมื่อคำนวณค่าการให้คะแนนของผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ยอมรับที่ค่าสถิติ 0.75 (Hambleton,
 1978: 89) หากข้อใดมีค่าผลรวม IOC น้อยกว่า 0.75 จะได้รับการพิจารณาปรับเนื้อหาให้มีความ
 สอดคล้องดียิ่งขึ้นตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญจนมั่นใจว่าข้อคำถามมีคุณภาพความสอดคล้อง
 เนื้อหากับวัตถุประสงค์ผ่านเกณฑ์การประเมินจึงจะนำไปใช้จริง

3.3.5 ทำการหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามจากกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่
 กลุ่มตัวอย่างในการทดลองใช้ (Pilot test) ใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟา (α -coefficient)
 ของครอนบาค (Cronbach, 1990: 204) การแปลผลแบบประเมินซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า
 (Rating Scale) 5 ระดับตามรูปแบบของ Likert Scale (Likert, 1932) โดยมีการกำหนดระดับความ
 พึงพอใจดังนี้

- ระดับมากที่สุด 5 คะแนน
 ระดับมาก 4 คะแนน
 ระดับปานกลาง 3 คะแนน
 ระดับน้อย 2 คะแนน
 ระดับน้อยที่สุด 1 คะแนน

การพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α) โดยเกณฑ์ให้สอดคล้องกับการประเมินที่แตกต่างกัน
ในประเด็นหัวข้อปัจจัยต่างๆ ของ Arifin, & Maharani, 2021 จากสูตรคำนวณ

$$r_{11} = (n/n-1)/(1 - \sum \sigma_i^2 / \sigma_t^2) \quad (4)$$

แทนค่า

r_{11} = ค่าของสัมประสิทธิ์อัลฟา (α) ของความเชื่อมั่น

n = จำนวนของคำถาม

$\sum \sigma_i^2$ = ผลรวมของจำนวนตัวแปรที่ประเมินทุกตัว

σ_t^2 = ผลรวมของจำนวนตัวแปรทั้งหมดที่ให้คะแนน

โดยใช้เกณฑ์การแปลผลตีความระดับการชี้วัดคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
ของ Arifin, & Maharani, (2021) โดยการแปลผลค่าระดับความเชื่อมั่น (α - Reliability) ดังต่อไปนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ $0.81 < r \leq 1.00$ แปลผลอยู่ในระดับ มากที่สุด

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ $0.61 < r \leq 0.80$ แปลผลอยู่ในระดับ มาก

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ $0.41 < r \leq 0.60$ แปลผลอยู่ในระดับ พอเชื่อได้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ $0.21 < r \leq 0.40$ แปลผลอยู่ในระดับ น้อย

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ $0.00 < r \leq 0.21$ แปลผลอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ในการทดสอบแบบสอบถามฉบับปรับปรุงและการหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยการทดลองใช้
(pilot test) กับกลุ่มเยาวชนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ราย เก็บข้อมูลและคำนวณด้วยโปรแกรม
สำเร็จรูปทางสถิติ โดยยอมรับค่าความเชื่อมั่น Cronbach's alpha ที่ระดับ 0.70 (She L, et al,
2021) ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแต่ละข้อคำถาม (Corrected Item-Total Correlation) ต้องมีค่า
ตั้งแต่ 0.3 ขึ้นไป (Field, 2009) ของค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบาค
(Cronbach, 1990) แบบสอบถามฉบับนี้มีผลในการหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.980
ส่วนความเชื่อมั่นรายด้าน มีค่าอยู่ระหว่าง 0.842 – 1.257 ซึ่งทั้งหมดอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้เป็น
มาตรวัดที่มีความเชื่อถือได้สูง

3.3.6 นำแบบสอบถามที่ผ่านการหาค่าความสอดคล้องเนื้อหาเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ (IOC) และหา
ค่าความเชื่อมั่น (reliability) ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha –
coefficient) หลังการทดลองใช้แล้วกับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 30 รูป/คน เก็บข้อมูลโดยใช้

แบบสอบถามแบบออนไลน์ผ่านกลุ่มสังคมออนไลน์ (social media) เฉพาะที่มีนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง เป็นสมาชิกแบบไม่เจาะจงเลือกตามความสะดวก จำนวน 150 รูป/คน

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาระดับและสหสัมพันธ์คาโนนิคระหว่างการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ประเทศไทย โดยวิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูล 2 ลักษณะ ดังนี้

3.4.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้ข้อมูลจากการเก็บรวบรวมจากแบบสอบถามของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ประเทศไทย จำนวน 150 รูป/คน โดยการใช้แบบสอบถามแบบออนไลน์ผ่านกลุ่มสังคมออนไลน์ (social media) เฉพาะที่มีนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง เป็นสมาชิก

3.4.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้ข้อมูลจากการสำรวจงานวิจัย เอกสาร หนังสือ รายงานการวิจัย บทความทางวิชาการในฐานข้อมูล TCI, Scopus, Eric, and World of knowledge เพื่อให้ได้แนวคิดและทฤษฎีนำไปมาสู่การวิจัยในครั้งนี้และระบอบการอภิปรายผลการวิจัยด้วย

3.4.3 การดำเนินการเก็บข้อมูลทำหลังได้รับการอนุมัติหนังสือรับรองการวิจัยในมนุษย์แล้ว

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผล

หลังการเก็บรวบรวมแบบสอบถามที่ได้ตรวจสอบความสมบูรณ์และคัดแยกแล้วจะนำสู่การวิเคราะห์เฉพาะแบบสอบถามที่สมบูรณ์เท่านั้น ด้วยการวิเคราะห์ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ IBM SPSS Statistics 2019 (v26) โดยวิเคราะห์ตามแบบสอบถาม 4 ตอน (จำนวน 51 ข้อคำถาม) และทำการหาความสัมพันธ์คาโนนิค ดังนี้

3.5.1 แบบสอบถามตอนที่ 1 คือ ข้อมูลปัจจัยพื้นฐานด้านประชากรศาสตร์ (demography) ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 6 ข้อ วิเคราะห์โดยด้วยสถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) การแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

3.5.2 แบบสอบถามตอนที่ 2 คือ ข้อมูลระดับความเห็นที่มีต่อการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ประเทศไทย จำนวน 11 ข้อ วิเคราะห์ข้อมูลด้วย การหาค่าเฉลี่ย (mean) (Ferguson. 1981: 46) และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และแปลผล

3.5.3 แบบสอบถามตอนที่ 3 ข้อมูลระดับความเห็นที่มีต่อปัจจัยด้านสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ประเทศไทย จำนวน 34 ข้อ วิเคราะห์ข้อมูลด้วย การหาค่าเฉลี่ย (mean) และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และแปลผล

แบบสอบถามตอนที่ 1, 2 และ 3 นี้เป็นการถามระดับความคิดเห็น ใช้มาตราส่วนแบบประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งแบ่งระดับของความเห็นออกเป็น 5 ระดับ (Likert Scale) (Pescaroli, et al, 2020) โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีความเห็นอยู่ในระดับ มากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีความเห็นอยู่ในระดับ มาก

ระดับ 3 หมายถึง มีความเห็นอยู่ในระดับ ปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีความเห็นอยู่ในระดับ น้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีความเห็นอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

เกณฑ์การแปลค่าเฉลี่ยความคิดเห็น เกณฑ์ค่าเฉลี่ยในการแปลผลโดยการคำนวณหาค่าอันตรภาคชั้น ดังนี้

$$\begin{aligned}\text{ค่าความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{ข้อมูลที่มีค่าสูงสุด} - \text{ข้อมูลที่มีค่าต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{(5-1)}{5} = 0.08\end{aligned}$$

กำหนดเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ยความคิดเห็นดังนี้

ระดับคะแนน	ความหมาย
4.21 – 5.00	มีความเห็นด้วยในระดับ มากที่สุด
3.41 – 4.20	มีความเห็นด้วยในระดับ มาก
2.61 – 3.40	มีความเห็นด้วยในระดับ ปานกลาง
1.81 – 2.60	มีความเห็นด้วยในระดับ น้อย
1.00 – 1.80	มีความเห็นด้วยในระดับ น้อยที่สุด

3.5.4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาที่มีผลต่อสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ประเทศไทย ใช้ค่าสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

3.5.5 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์คาโนนิคระหว่างตัวแปรการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาที่มีผลต่อสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ประเทศไทย ใช้ค่าสถิติสหสัมพันธ์คาโรนิคอล (Canonical Correlation) (Afifi, Clark, & May, 2004)

3.5.4 แบบสอบถามตอนที่ 4 เป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ประเทศไทย วิเคราะห์เนื้อหา และนำเสนอในรูปแบบข้อมูลดิบจากข้อความที่มีการให้ข้อมูลสำคัญ ด้วยการวิเคราะห์บริบทในข้อมูลวิจัยเชิงคุณภาพ (Contextual Analysis) (Roller, 2019) การวิเคราะห์เชิงบริบทเป็นองค์ประกอบพื้นฐานของการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเกี่ยวข้องกับการตรวจสอบบริบทในการรวบรวมข้อมูลอย่างครอบคลุมตามหัวข้อประเด็นสำคัญ ตลอดจนการสำรวจปัจจัยทางสังคม เพื่อสร้างผลการวิจัยเชิงลึกที่สมบูรณ์การวิเคราะห์บริบทมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ความเข้าใจแบบองค์รวมของหัวข้อการวิจัย โดยตระหนักดีว่าไม่มีปรากฏการณ์ใดแยกออกจากกัน และการตรวจสอบบริบทช่วยให้นักวิจัยเข้าใจถึงองค์ประกอบที่เชื่อมโยงถึงกันกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยและเกี่ยวข้องกับหัวข้อการวิจัย

กรอบวิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

นักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ประเทศไทย
(สาธยาย) จำนวน 193 รูป/คน

กลุ่มตัวอย่าง

150 รูป/คน (Yamane, 1967) : Convenience Sampling

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม (Questionnaire) 50 ข้อ 4 ตอน 5 likert scale

ตอนที่ 1 พื้นฐานด้านประชากรศาสตร์

ตอนที่ 2 ระดับความเห็นที่มีต่อการปฏิบัติตามความเชื่อ

ตอนที่ 3 ระดับความเห็นที่มีต่อปัจจัยด้านสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ตอนที่ 4 เป็นข้อเสนอแนะ

ตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร
2. สร้างแบบสอบถามฉบับร่าง
3. คณะนักวิจัยร่วมพิจารณาความตรงและความสอดคล้องเชิงเนื้อหา
4. ส่งแบบสอบถามเพื่อรับการประเมินความตรง (Crocker & Algina, 1986: IOC)
5. ทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability: α -Cronbach)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ข้อมูลจากนักศึกษา มมร. 150 รูป/คน
2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้ข้อมูลจากการสำรวจงานวิจัย เอกสาร หนังสือ รายงานการวิจัย ฐานข้อมูล Scopus TCI
3. เก็บข้อมูลทำหลังได้รับการอนุมัติหนังสือรับรองการวิจัยในมนุษย์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics)
2. การหาค่าเฉลี่ย (mean) และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และแปลผล
3. สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)
4. สหสัมพันธ์ค่าโรนคอลล (Canonical Correlation)

แผนภาพที่ 3.5 กรอบวิธีดำเนินการวิจัย

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การใช้สถิติเพื่อวิเคราะห์ในการวิจัยครั้งนี้มีดังต่อไปนี้

3.6.1 สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.6.2 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

1) การหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย ใช้สถิติค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence: IOC) (Crocker & Algina, 1986)

2) การวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha – coefficient) (Nunnally, 1978)

3.6.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

1) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ใช้ ค่าสถิติ t-test

2) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มขึ้นไป ใช้ ค่าสถิติ F-test และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วยสหสัมพันธ์ ค่าสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) (ANOVA)

3) วิเคราะห์สหสัมพันธ์คาโนนิคอล (Canonical Correlation: Rc) (Hotelling, 1935) ตรวจสอบ ค่าสัมประสิทธิ์คาโนนิคอลมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์โครงสร้าง (Canonical weights function coefficient) ใช้สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple regression) หาค่าไอเก้น (λ) ค่าเวกเตอร์ เบต้า (β)

PBB ตัวแปรด้านการปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรม 4 ตัวแปร ได้แก่

X1 การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านกัมมัสสัทธา

X2 การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านวิปากัสสัทธา

X3 การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านกัมมัสสัทธา

X4 การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านตถาคตโพธิสัทธา

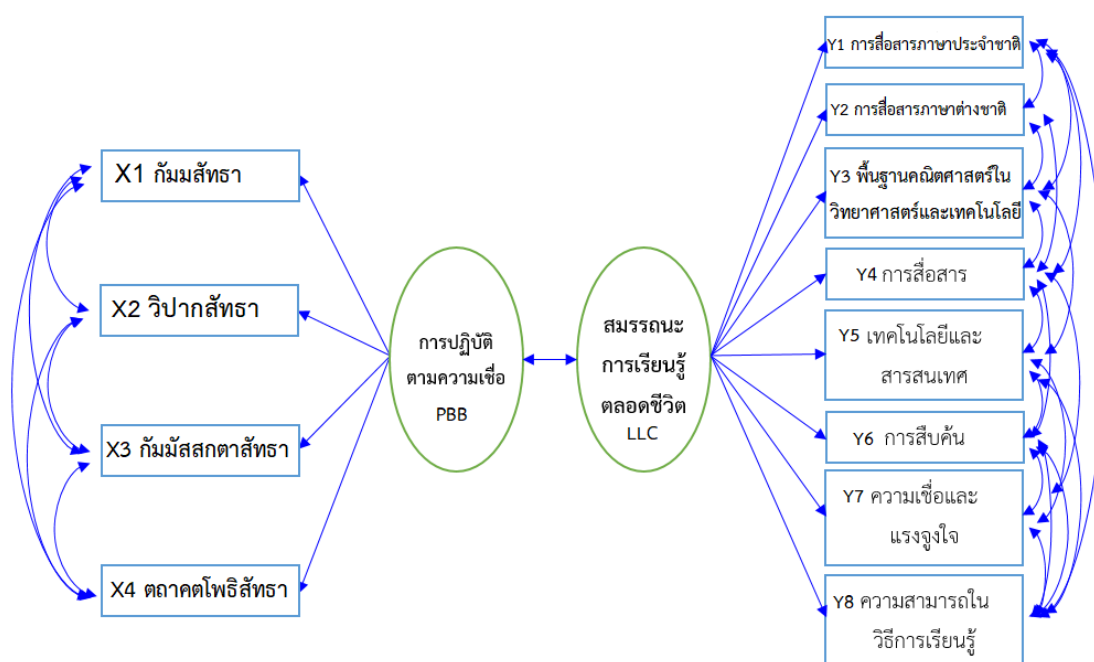
LLC ตัวแปรด้านสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต 8 ตัวแปร ได้แก่

Y1 สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการสื่อสารภาษาประจำชาติ

Y2 สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการสื่อสารภาษาต่างชาติ

Y3 สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านพื้นฐานคณิตศาสตร์ในวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

- Y4 สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านดิจิทัล
- Y5 สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการเรียนรู้เพื่อที่จะเรียน
- Y6 สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการรับรู้ความเป็นพลเมือง
- Y7 สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการริเริ่มและการเป็นผู้ประกอบการ
- Y8 สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการรับรู้และการแสดงออกทางวัฒนธรรม

แผนภาพที่ 3.6 โครงสร้างโมเดลคานอนิคอลระหว่าง
การปฏิบัติตามความเชื่อกับสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ประเทศไทย ด้วยเทคนิคสหสัมพันธ์คาโนนิคอล ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ในประเด็นและวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ได้ทำการศึกษา เพื่อศึกษาการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาที่มีผลต่อสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษา เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาที่มีผลต่อสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษา และเพื่อวิเคราะห์สหสัมพันธ์คาโนนิคอลระหว่างการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาที่มีผลต่อสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษา มีกลุ่มประชากรเป้าหมายคือนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ส่วนกลางทั้งหมดจาก 5 คณะ/วิทยาลัย ได้แก่ คณะศาสนาและปรัชญา คณะมนุษยศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ และบัณฑิตวิทยาลัย การคำนวณหาค่ากลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้จำนวนทั้งสิ้น 130 รูป/คน และเพื่อป้องกันการได้ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างไม่สมบูรณ์ผู้วิจัยจึงกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้จำนวน 150 รูป/คน จากประชากรจำนวนทั้งสิ้น 412 รูป/คน โดยการคำนวณด้วยสูตรของยามาเน (Taro Yamane, 1967) กำหนดสัดส่วนของประชากรเท่ากับ 0.50 ที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 และความคาดเคลื่อนที่ระดับร้อยละ 5 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยครั้งนี้ คือแบบสอบถาม (Questionnaire) จำนวน 51 คำถาม แบ่งเป็น 4 ตอน และทำการสร้างแบบสอบถามในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อใช้ร่วมกับการเก็บข้อมูลออนไลน์ ซึ่งจะได้แสดงผลการวิเคราะห์และรายงานผลการศึกษาดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยพื้นฐานด้านประชากรศาสตร์ (demography) ของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ คณะ ระดับชั้นปีที่ศึกษา ศาสนา และการแสดงความยินยอมในการให้ข้อมูล ส่วนนี้เป็นข้อคำถามแบบหลายคำตอบให้เลือก (multiple choice) ผู้ตอบสามารถเลือกตอบได้เพียง 1 ตัวเลือก และต้องลงชื่อเข้าใช้ด้วย email ก่อนการทำแบบประเมิน ไม่มีการกำหนดให้ระบุชื่อและสกุลของผู้ทำแบบสอบถาม ผลการวิเคราะห์ใช้การคำนวณหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ส่วนที่ 2 เป็นการวิเคราะห์ข้อความเกี่ยวกับข้อมูลระดับความเห็นที่มีต่อการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ประเทศไทย ประกอบไปด้วยความเชื่อ 4 ด้าน คือ ได้แก่ กัมมสัทธา (Belief in Karma) วิปากสัทธา (Belief in the consequences of actions) กัมมัสสกตาสัทธา (Belief in action is one's possession) และ ตถาคตโพธิสัทธา (Belief in the Buddha Enlightenment) และการวิเคราะห์ระดับความเห็นที่มีต่อปัจจัยด้านสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย ประเทศไทย ประกอบไปด้วยความสามารถด้านการสื่อสารภาษาประจำชาติ (Communicative Competence at Native Language) ความสามารถในการสื่อสารภาษาต่างประเทศ (Communicative Competence at a Foreign Language) ความสามารถด้านพื้นฐานคณิตศาสตร์ในวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (Mathematical Basis Competence at Science and Technology) ความสามารถด้านดิจิทัล (Digital Competence) ความสามารถในการเรียนรู้เพื่อที่จะเรียน (The Competence of Learning to Learn) ความสามารถในการรับรู้ความเป็นพลเมือง (The Competence of Social Citizenship Awareness) ความสามารถในการริเริ่มและการเป็นผู้ประกอบการ (The Competence of the Sense of Initiative and Entrepreneurship) ความสามารถในการรับรู้และการแสดงออกทางวัฒนธรรม (The Competence of Cultural Awareness and Expression)

ข้อความเลือกตอบ แบบ 5 ตัวเลือก ซึ่งถามเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติตามความเชื่อ 5 ระดับ (5 Likert scale) ทำการวิเคราะห์ ระดับความเห็นที่มีต่อการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ประเทศไทย และการวิเคราะห์ระดับความเห็นที่มีต่อปัจจัยด้านสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย ประเทศไทย โดยวิเคราะห์ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ส่วนที่ 3 เป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาที่มีผลต่อสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษา โดยวิเคราะห์ค่าสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient)

ส่วนที่ 4 เป็นการวิเคราะห์สหสัมพันธ์คาโนนิคัลระหว่างการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาที่มีผลต่อสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษา โดยวิเคราะห์ค่าสถิติสหสัมพันธ์คาโนนิคัล (Canonical Correlation)

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน จำนวนตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
Sig.	แทน ค่านัยสำคัญทางสถิติ
**	แทน ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01
*	แทน ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
λ	แทน ค่าลักษณะเฉพาะ (Eigenvalue)
F	แทน อัตราส่วนของความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม (ผลรวมกำลังสองภายในกลุ่ม Two-Sample for Variances) กับความแปรปรวนภายในกลุ่ม (ผลรวมกำลังสองภายในกลุ่ม)
t-test	แทน การทดสอบสมมติฐาน เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างหนึ่งกลุ่ม กับประชากร หรือเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่อาจมีความสัมพันธ์กันหรือเป็นอิสระต่อกันก็ได้
p-value	แทน ผลของการทดสอบสมมติฐานมีโอกาสเกิดขึ้นได้โดยบังเอิญอยู่เท่าไร (วัดเป็น %) ซึ่งในทางสถิติความบังเอิญนั้นควรจะน้อยกว่า 0.05
β	แทน การเปลี่ยนแปลงต่อหน่วยของตัวแปรตามเมื่อตัวแปรต้นเปลี่ยนแปลงไป 1 หน่วย
X1	แทน การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านกัมมสัทธา
X2	แทน การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านวิปากสัทธา
X3	แทน การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านกัมมัสสกตาสัทธา
X4	แทน การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านตถาคตโพธิสัทธา
Y1	แทน สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการสื่อสารภาษาประจำชาติ
Y2	แทน สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการสื่อสารภาษาต่างชาติ

Y3	แทน สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านพื้นฐานคณิตศาสตร์ในวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
Y4	แทน สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านดิจิทัล
Y5	แทน สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการเรียนรู้เพื่อที่จะเรียน
Y6	แทน สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการรับรู้ความเป็นพลเมือง
Y7	แทน สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการริเริ่มและการเป็นผู้ประกอบการ
Y8	แทน สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการรับรู้และการแสดงออกทางวัฒนธรรม

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 เพื่อศึกษาการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาที่มีผลต่อสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษา

ส่วนที่ 1 ปัจจัยพื้นฐานด้านประชากรศาสตร์ (demography) ของผู้ตอบแบบสอบถาม (คำถาม 6 ข้อ)

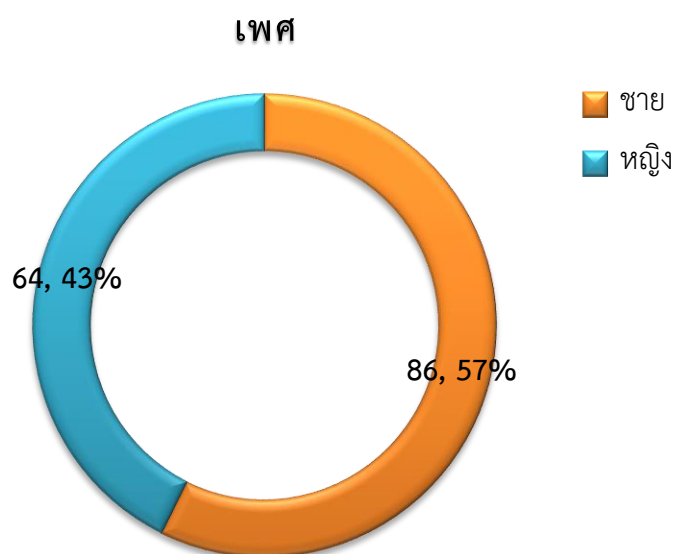
แสดงผลการวิเคราะห์แบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยพื้นฐานด้านประชากรศาสตร์ (demography) ของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ คณะ ระดับชั้นปีที่ศึกษา ศาสนา และ ความถี่ในการปฏิบัติกิจทางศาสนาที่ตนนับถือ เช่น ไหว้พระ สวดมนต์ ให้ทาน รักษาศีล ฟังธรรม เป็นต้น ผล โดยนำเสนอด้วยค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) (ครั้ง/เดือน) ผลการศึกษามีดังนี้ (ตารางที่ 4.1)

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละข้อมูลปัจจัยพื้นฐานการลงทุนของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม ได้แก่ เพศ อายุ คณะ ระดับชั้นปีที่ศึกษา ศาสนา และ ความถี่ในการปฏิบัติกิจทางศาสนา

ประเภทข้อมูล	ข้อมูล	ความถี่ของข้อมูล (คน)	ร้อยละ (%)
เพศ	ชาย	86	57.3
	หญิง	64	42.7
	รวม	150	100
อายุ (ปี)	17-19	71	47.3
	20-22	46	30.7

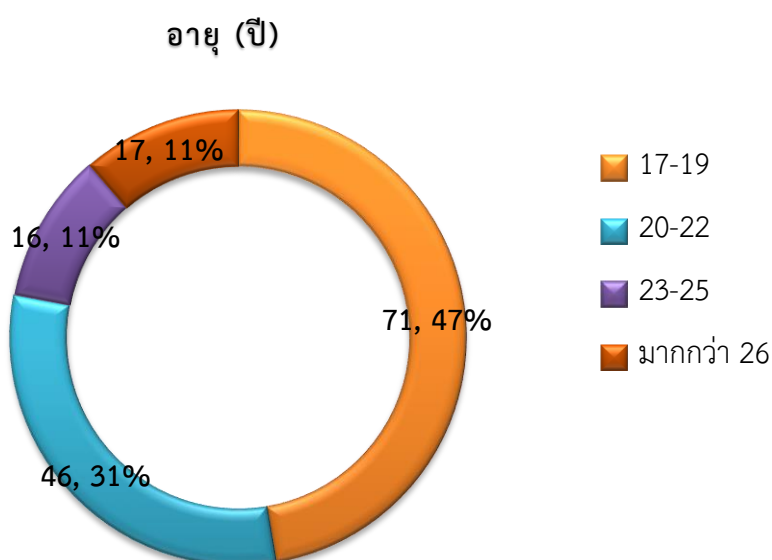
ประเภทข้อมูล	ข้อมูล	ความถี่ของข้อมูล (คน)	ร้อยละ (%)
	23-25	16	10.7
	มากกว่า 26	17	11.3
	รวม	150	100
สังกัดคณะ	คณะศาสนาและปรัชญา	32	21.3
	คณะมนุษยศาสตร์	21	14.0
	คณะสังคมศาสตร์	40	26.7
	คณะศึกษาศาสตร์	57	38.0
	รวม	150	100
ระดับชั้นปีที่ศึกษา	ชั้นปีที่ 1	87	58.0
	ชั้นปีที่ 2	38	25.3
	ชั้นปีที่ 3	21	14.0
	ชั้นปีที่ 4	4	2.7
	รวม	150	100
ศาสนา	พระพุทธศาสนา	127	84.7
	ศาสนาอื่น	23	15.3
	รวม	150	100
ความถี่ในการปฏิบัติ กิจตามหลักศาสนา (ครั้ง/เดือน)	ไม่เคย	0	0
	น้อยกว่า 5 ครั้ง/เดือน	46	30.7
	เป็นประจำ 6-10 ครั้ง/เดือน	78	52.0
	มากกว่า 11 ครั้ง/เดือนขึ้นไป	26	17.3
	รวม	150	100

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 86 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 57.3 และเป็นเพศหญิง 64 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 42.7 จากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 150 รูป/คน แสดงในแผนภาพที่ 4.1

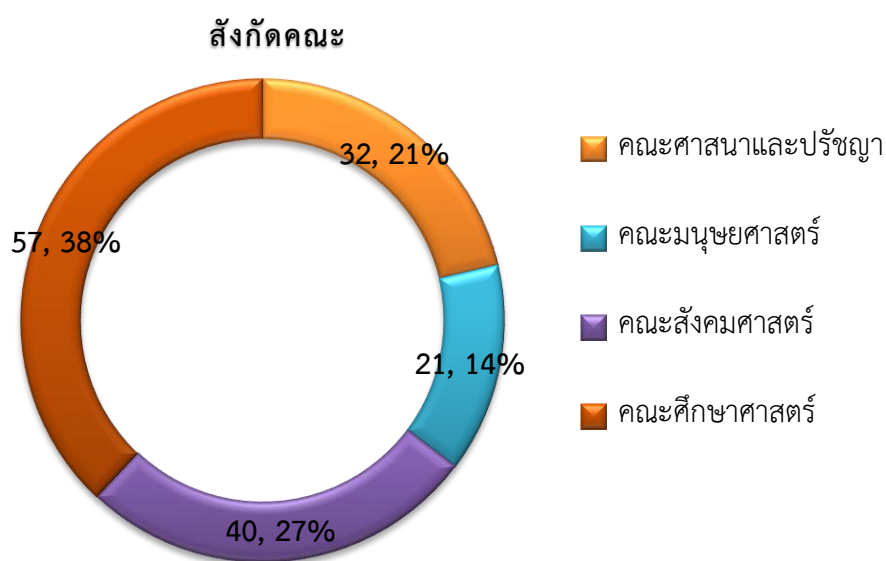
แผนภาพที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถามด้านเพศ

จากตารางที่ 1 พบว่า ข้อมูลด้านอายุของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตามลำดับ มีอายุในระหว่าง 17-19 ปี จำนวน 71 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 47.3 มีอายุระหว่าง 20-22 ปี 46 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 30.7 มีอายุมากกว่า 26 ปี 17 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 11.3 และมีอายุระหว่าง 23-25 ปี 16 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 10.7 จากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 150 รูป/คน แสดงในแผนภาพที่ 4.2

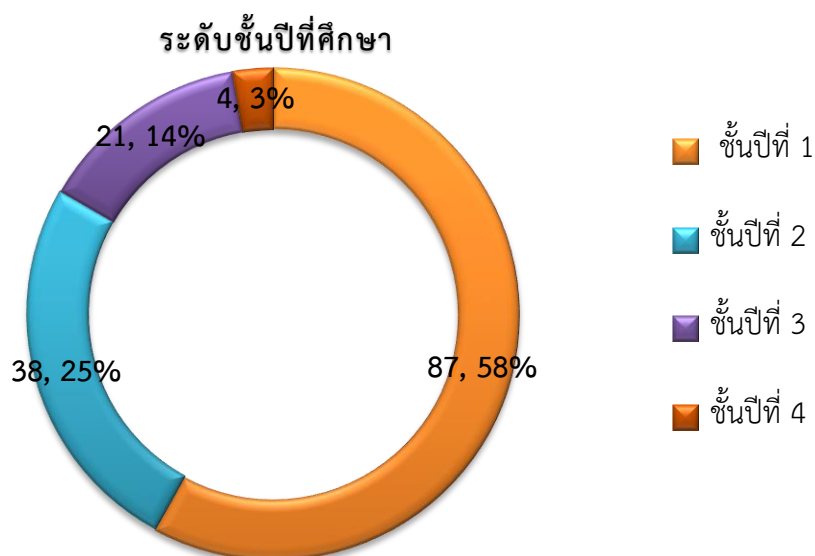
แผนภาพที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถามด้านอายุ

จากตารางที่ 1 พบว่า ข้อมูลด้านสังกัดคณะของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตามลำดับ คือ สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ จำนวน 57 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 38.0 สังกัดคณะสังคมศาสตร์ จำนวน 40 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 26.7 สังกัดคณะศาสนาและปรัชญา จำนวน 32 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 21.3 สังกัดคณะมนุษยศาสตร์ จำนวน 21 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 14.0 จากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 150 รูป/คน แสดงในแผนภาพที่ 4.3

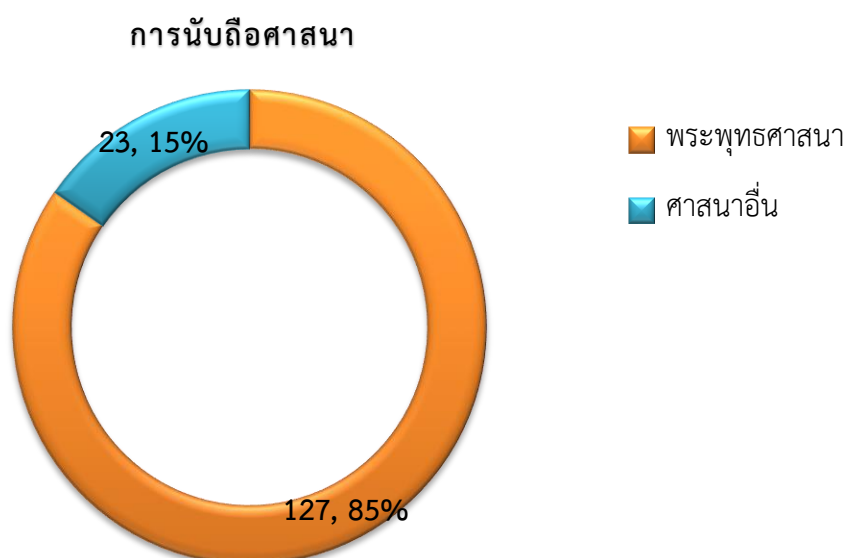
แผนภาพที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถามด้านสังกัดคณะ

จากตารางที่ 1 พบว่า ข้อมูลด้านระดับชั้นปีที่ศึกษา ของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตามลำดับ คือชั้นปีที่ 1 จำนวน 87 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 58.0 ชั้นปีที่ 2 จำนวน 38 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 25.3 สังกัดชั้นปีที่ 3 จำนวน 21 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 14.0 และชั้นปีที่ 4 จำนวน 4 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 2.7 จากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 150 รูป/คน แสดงในแผนภาพที่ 4.4

แผนภาพที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถามด้านระดับชั้นปีที่ศึกษา

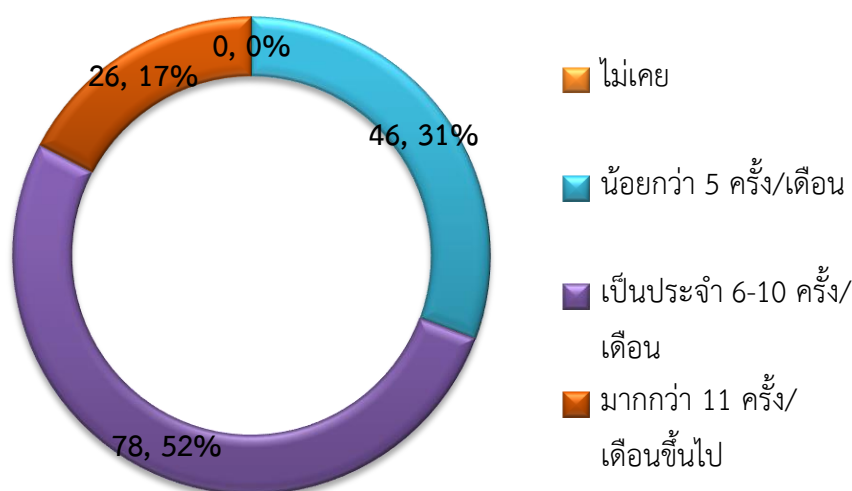
จากตารางที่ 1 พบว่า ข้อมูลด้านการนับถือศาสนา ของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตามลำดับ คือพระพุทธศาสนา จำนวน 127 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 84.7 และนับถือศาสนาอื่นจำนวน 23 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 15.3 จากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 150 รูป/คน แสดงในแผนภาพที่ 4.5

แผนภาพที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถามด้านการนับถือศาสนา

จากตารางที่ 1 พบว่า ข้อมูลด้าน ความถี่ในการปฏิบัติตามศาสนาหรือข้อปฏิบัติตามศาสนาที่ตนนับถือ เช่น ไหว้พระ สวดมนต์ ให้ทาน รักษาศีล ฟังธรรม เป็นต้น (ครั้ง/เดือน) ของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตามลำดับ คือทำเป็นประจำ 6-10 ครั้งต่อเดือน จำนวน 78 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 52.0 น้อยกว่า 5 ครั้งต่อเดือน จำนวน 46 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 30.7 มากกว่า 11 ครั้งต่อเดือน จำนวน 26 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 17.3 และ ไม่เคย จำนวน 0 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 0 จากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 150 รูป/คน แสดงในแผนภาพที่ 4.6

ความถี่ในการปฏิบัติกิจตามหลักศาสนา (ครั้ง/เดือน)

แผนภาพที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถามด้านความถี่ในการปฏิบัติกิจตามหลักศาสนา (ครั้ง/เดือน)

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลระดับความเห็นที่มีต่อการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ประเทศไทย และการวิเคราะห์ระดับความเห็นที่มีต่อปัจจัยด้านสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ประเทศไทย

การวิเคราะห์ข้อคำถามในแบบสอบถามตอนที่ 2 เกี่ยวกับข้อมูลระดับความเห็นที่มีต่อการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ประเทศไทย ประกอบไปด้วยความเชื่อ 4 ด้าน (คำถาม 11 ข้อ) ได้แก่ กัมมสัทธา (Belief in Karma) วิปากสัทธา

(Belief in the consequences of actions) กัมมัสสกตาสัทธา (Belief in action is one's possession) และตถาคตโพธิสัทธา (Belief in the Buddha Enlightenment) ข้อคำถามเลือกตอบแบบ 5 ตัวเลือก ซึ่งถามเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติตามความเชื่อ 5 ระดับ (5 Likert scale) ทำการวิเคราะห์ ระดับความเห็นที่มีต่อการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ประเทศไทย โดยนำเสนอด้วยค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตารางที่ 4.2 ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลระดับความเห็นที่มีต่อการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านกัมมัสสัทธา (Belief in Karma)

ระดับความเห็นที่มีต่อการปฏิบัติตามความเชื่อด้านกัมมัสสัทธา	ความถี่ของระดับความเห็น (ร้อยละ)					$(\bar{X})$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด				
มีการปฏิบัติตามความเชื่อด้วยความคิดว่ากรรมมีอยู่จริงการกระทำนั้นให้ผล	110 (73.3)	28 (18.7)	11 (7.3)	1 (0.7)	0 (0)	4.64	.65	มากที่สุด	2
มีการปฏิบัติตามความเชื่อด้วยความคิดว่ากฎแห่งกรรมมีผลสนองเมื่อกระทำความดีหรือชั่วไปแล้วจะเวียนกลับมาแสดงผลของการกระทำนั้น	103 (68.7)	35 (23.3)	10 (6.7)	2 (1.3)	0 (0)	4.59	.68	มากที่สุด	3
มีการปฏิบัติตามความเชื่อด้วยความคิดว่ากรรมเมื่อทำไปโดยมี	99 (66.0)	36 (24.0)	14 (9.3)	0 (0)	1 (.7)	4.54	.72	มากที่สุด	4

เจตนาตั้งใจทำทั้งที่รู้ว่าย่อมเป็นกรรมและการกระทำไม่ว่างเปล่า									
มีการปฏิบัติตามความเชื่อด้วยความคิดว่าผลที่ปรารถนาจะสำเร็จได้ด้วยการกระทำ	114 (76.0)	25 (16.7)	10 (6.7)	1 (.7)	0 (0)	4.68	.63	มากที่สุด	1
รวม						4.61	.67	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ระดับความเห็นที่มีต่อการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านกัมมสัทธา เมื่อพิจารณาความเห็นโดยรวมแล้ว อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.64 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.67 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากค่าเฉลี่ยที่มีค่าสูงที่สุดไปต่ำที่สุดพบว่า

ลำดับที่ 1 กลุ่มตัวอย่างให้ระดับความเห็นที่มีต่อการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านกัมมสัทธา โดยมีการปฏิบัติตามความเชื่อด้วยความคิดว่าผลที่ปรารถนาจะสำเร็จได้ด้วยการกระทำ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.68 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ .63

ลำดับที่ 2 กลุ่มตัวอย่างให้ระดับความเห็นที่มีต่อการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านกัมมสัทธา โดยมีการปฏิบัติตามความเชื่อด้วยความคิดว่ากรรมมีอยู่จริงการกระทำนั้นให้ผล อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.64 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ .65

ลำดับที่ 3 กลุ่มตัวอย่างให้ระดับความเห็นที่มีต่อการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านกัมมสัทธา โดยมีการปฏิบัติตามความเชื่อด้วยความคิดว่ากฎแห่งกรรมมีผลสนองเมื่อกระทำความดีหรือชั่วไปแล้วจะเวียนกลับมาแสดงผลของ

การกระทำนั้น อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.59 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ .68

ลำดับที่ 4 กลุ่มตัวอย่างให้ระดับความเห็นที่มีต่อการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านกัมมสัทธา โดยมีการปฏิบัติตามความเชื่อด้วยความคิดว่ากรรมเมื่อทำไปโดยมีเจตนาตั้งใจทำทั้งที่รู้ว่าย่อมเป็นกรรมและการกระทำไม่ว่างเปล่า อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.54 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ .72

ตารางที่ 4.3 ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลระดับความเห็นที่มีต่อการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านวิปากสัทธา (Belief in the consequences of actions)

ระดับความเห็นที่มีต่อการปฏิบัติตามความเชื่อด้านกัมมสัทธา	ความถี่ของระดับความเห็น (ร้อยละ)					$(\bar{X})$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด				
มีการปฏิบัติตามความเชื่อในผลของกรรม	98 (65.3)	40 (26.7)	11 (7.3)	0 (0)	1 (0.7)	4.56	.69	มากที่สุด	2
มีการปฏิบัติตามความเชื่อว่าการกระทำของกรรมมีจริงบนพื้นฐานของความมีเหตุผล	99 (66.0)	34 (22.7)	12 (8.0)	5 (3.3)	0 (0)	4.51	.78	มากที่สุด	3
มีการปฏิบัติตามความเชื่อว่าการกระทำดีเกิดจากกรรมดี ผลชั่วเกิดจากกรรมชั่ว	111 (74.0)	27 (18.0)	8 (5.3)	2 (1.3)	2 (1.3)	4.62	.77	มากที่สุด	1
รวม						4.56	.75	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ระดับความเห็นที่มีต่อการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านวิปាកัสัทธา เมื่อพิจารณาความเห็นโดยรวมแล้ว อยู่ในระดับ มากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.56 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.75 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากค่าเฉลี่ยที่มีค่าสูงที่สุดไปต่ำที่สุดพบว่า

ลำดับที่ 1 กลุ่มตัวอย่างให้ระดับความเห็นที่มีต่อการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านวิปាកัสัทธา โดยมีการปฏิบัติตามความเชื่อที่ผลดีเกิดจากกรรมดี ผลชั่วเกิดจากกรรมชั่ว อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.62 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ .77

ลำดับที่ 2 กลุ่มตัวอย่างให้ระดับความเห็นที่มีต่อการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านวิปាកัสัทธา โดยมีการปฏิบัติตามความเชื่อในผลของกรรม อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.56 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ .69

ลำดับที่ 3 กลุ่มตัวอย่างให้ระดับความเห็นที่มีต่อการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านวิปាកัสัทธา โดยมีการปฏิบัติตามความเชื่อที่ผลของกรรมมีจริงบนพื้นฐานของความมีเหตุผล อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.51 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ .78

ตารางที่ 4.4 ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลระดับความเห็นที่มีต่อการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านกัมมัสสกตาสัทธา (Belief in action is one's possession)

ระดับความเห็นที่มีต่อการปฏิบัติตามความเชื่อด้านกัมมัสัทธา	ความถี่ของระดับความเห็น (ร้อยละ)					$(\bar{X})$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด				
มีการปฏิบัติตามความเชื่อในผลของกรรม	108 (72.0)	32 (21.3)	7 (4.7)	1 (0.7)	2 (1.3)	4.84	2.58	มากที่สุด	1
มีการปฏิบัติตามความเชื่อว่าการกระทำของกรรมมีจริงบนพื้นฐานของความมีเหตุผล	115 (76.7)	24 (16.0)	7 (4.7)	1 (0.7)	3 (2.0)	4.65	.78	มากที่สุด	2
รวม						4.75	1.68	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4.4 การวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ระดับความเห็นที่มีต่อการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านกัมมัสสกตาสัทธา เมื่อพิจารณาความเห็นโดยรวมแล้ว อยู่ในระดับ มากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.75 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.68 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากค่าเฉลี่ยที่มีค่าสูงที่สุดไปต่ำที่สุดพบว่า

ลำดับที่ 1 กลุ่มตัวอย่างให้ระดับความเห็นที่มีต่อการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านกัมมัสสกตาสัทธา โดยมีการปฏิบัติตามความเชื่อในผลของกรรม อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.84 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 2.58

ลำดับที่ 2 กลุ่มตัวอย่างให้ระดับความเห็นที่มีต่อการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านกัมมัสสกตาสัทธา โดยมีการปฏิบัติตาม

ความเชื่อว่ามีผลของกรรมมีจริงบนพื้นฐานของความมีเหตุผล อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.65 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ .78

ตารางที่ 4.5 ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลระดับความเห็นที่มีต่อการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านตถาคตโพธิสัทธา (Belief in the Buddha Enlightenment)

ระดับความเห็นที่มีต่อการปฏิบัติตามความเชื่อด้านกัมมสัทธา	ความถี่ของระดับความเห็น (ร้อยละ)					$(\bar{X})$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด				
มีการปฏิบัติตามความเชื่อด้วยความคิดว่า พระพุทธเจ้าตรัสรู้ทรงเป็นพระสัมมาสัมพุทธะ ทรงประกอบด้วยพระคุณทั้ง 9 ประการ	111 (74.0)	24 (16.0)	14 (9.3)	0 (0)	1 (0.7)	4.63	.71	มากที่สุด	2
มีการปฏิบัติตามความเชื่อด้วยความคิดว่าคำสอนของพระพุทธเจ้าว่าเป็นไปเพื่อบรรลุคุณธรรมสูงสุด บริสุทธิหลุดพ้นได้	115 (76.7)	23 (15.3)	11 (7.3)	0 (0)	1 (0.7)	4.67	.67	มากที่สุด	1
รวม						4.65	.69	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4.5 การวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ระดับความเห็นที่มีต่อการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านตถาคตโพธิสัทธา เมื่อพิจารณาความเห็นโดยรวมแล้ว อยู่ในระดับ มากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.75 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.68 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากค่าเฉลี่ยที่มีค่าสูงที่สุดไปต่ำที่สุดพบว่า

ลำดับที่ 1 กลุ่มตัวอย่างให้ระดับความเห็นที่มีต่อการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านทัศนคติโพธิสัตถา โดยมีการปฏิบัติตามความเชื่อ ด้วยความคิดว่าพระพุทธเจ้าตรัสรู้ทรงเป็นพระสัมมาสัมพุทธะทรงประกอบด้วยพระคุณทั้ง 9 ประการ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.63 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ .71

ลำดับที่ 2 กลุ่มตัวอย่างให้ระดับความเห็นที่มีต่อการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านทัศนคติโพธิสัตถา โดยมีการปฏิบัติตามความเชื่อ ด้วยความคิดว่าคำสอนของพระพุทธเจ้าว่าเป็นไปเพื่อบรรลุคุณธรรมสูงสุด บริสุทธิหลุดพ้นได้ อยู่ใน ระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.67 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ .67

การวิเคราะห์ข้อคำถามในแบบสอบถามตอนที่ 3 ของระดับความเห็นที่มีต่อปัจจัยด้าน สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย ประเทศไทย (คำถาม 34 ข้อ) ประกอบไปด้วยความสามารถด้านการสื่อสารภาษาประจำชาติ (Communicative Competence at Native Language) ความสามารถในการสื่อสารภาษาต่างประเทศ (Communicative Competence at a Foreign Language) ความสามารถด้านพื้นฐานคณิตศาสตร์ ในวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (Mathematical Basis Competence at Science and Technology) ความสามารถด้านดิจิทัล (Digital Competence) คือ การที่ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และทัศนคติต่อดิจิทัล ความสามารถด้านการเรียนรู้เพื่อที่จะเรียน (The Competence of Learning to Learn) ความสามารถด้านการรับรู้ความเป็นพลเมือง (The Competence of Social Citizenship Awareness) ความสามารถด้านการริเริ่มและการเป็นผู้ประกอบการ (The Competence of the Sense of Initiative and Entrepreneurship) ความสามารถด้านการรับรู้และการแสดงออกทาง วัฒนธรรม (The Competence of Cultural Awareness and Expression)

ตารางที่ 4.6 ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลระดับความเห็นที่มีต่อปัจจัยสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยด้านความสามารถในการสื่อสารภาษาประจำชาติ (Communicative Competence at Native Language)

ระดับความเห็นที่มีต่อปัจจัยสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต	ความถี่ของระดับความเห็น (ร้อยละ)					$(\bar{X})$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด				
มีการปฏิบัติที่ทำให้เข้าใจความหมายสำคัญในบริบทของการสื่อสาร	100 (66.7)	27 (18.0)	18 (12.0)	5 (3.3)	0 (0)	4.48	.83	มากที่สุด	2
มีการปฏิบัติที่ทำให้สามารถตอบโต้สนทนาถกเถียงแสดงความคิดเห็นด้วยภาษาประจำชาติ	94 (62.7)	34 (22.7)	17 (11.3)	2 (1.3)	3 (2.0)	4.42	.89	มากที่สุด	3
มีการปฏิบัติที่ทำให้สามารถสื่อสารภาษาประจำชาติในบริบทที่แตกต่างและหลากหลาย	92 (61.3)	29 (19.3)	22 (14.7)	5 (3.3)	2 (1.3)	4.36	.94	มากที่สุด	5
มีการปฏิบัติที่ทำให้ทราบทฤษฎีหลักการทางภาษาประจำชาติ	93 (62.0)	30 (20.0)	21 (14.0)	3 (2.0)	3 (2.0)	4.38	.93	มากที่สุด	4
มีการปฏิบัติที่ทำให้เกิดความคิดประยุกต์ใช้ภาษาประจำชาติไปใช้ในการเรียน การทำงาน การสื่อสารในสังคมและชีวิตจริง	107 (71.3)	23 (15.3)	15 (10.0)	4 (2.7)	1 (.7)	4.54	.83	มากที่สุด	1
รวม						4.44	.89	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4.6 การวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ระดับความเห็นที่มีปัจจัยสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านความสามารถในการสื่อสารภาษาประจำชาติ เมื่อพิจารณาความเห็นโดยรวมแล้ว อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.44 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.89 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากค่าเฉลี่ยที่มีค่าสูงที่สุดไปต่ำที่สุด พบว่า

ลำดับที่ 1 กลุ่มตัวอย่างให้ระดับความเห็นที่มีต่อปัจจัยสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านความสามารถในการสื่อสารภาษาประจำชาติ โดยมีการปฏิบัติที่ทำให้เกิดความคิดประยุกต์ใช้ภาษาประจำชาติไปใช้ในการเรียน การทำงาน การสื่อสารในสังคมและชีวิตจริง อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.54 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ .83

ลำดับที่ 2 กลุ่มตัวอย่างให้ระดับความเห็นที่มีต่อปัจจัยสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านความสามารถในการสื่อสารภาษาประจำชาติ โดยมีการปฏิบัติที่ทำให้เข้าใจความหมายสำคัญในบริบทของการสื่อสาร อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.48 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ .83

ลำดับที่ 3 กลุ่มตัวอย่างให้ระดับความเห็นที่มีต่อปัจจัยสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านความสามารถในการสื่อสารภาษาประจำชาติ โดยมีการปฏิบัติที่ทำให้สามารถตอบโต้สนทนาถกเถียงแสดงความคิดเห็นด้วยภาษาประจำชาติ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.42 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ .89

ลำดับที่ 4 กลุ่มตัวอย่างให้ระดับความเห็นที่มีต่อปัจจัยสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านความสามารถในการสื่อสารภาษาประจำชาติ โดยมีการปฏิบัติที่ทำให้ทราบทฤษฎีหลักการทางภาษาประจำชาติ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.38 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ .93

ลำดับที่ 5 กลุ่มตัวอย่างให้ระดับความเห็นที่มีต่อปัจจัยสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของ นักศึกษามหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านความสามารถในการสื่อสารภาษาประจำชาติ โดยมีการปฏิบัติที่ทำให้สามารถสื่อสารภาษาประจำชาติในบริบทที่แตกต่างและหลากหลาย อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.36 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ .94

ตารางที่ 4.7 ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลระดับความเห็นที่มีต่อ ปัจจัยสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านความสามารถด้านการสื่อสารภาษาต่างประเทศ (Communicative Competence at a Foreign Language)

ระดับความเห็นที่มีต่อ ปัจจัยสมรรถนะการ เรียนรู้ตลอดชีวิต	ความถี่ของระดับความเห็น (ร้อยละ)					($\bar{X}$)	S.D.	แปลผล	ลำดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด				
มีการปฏิบัติที่ทำให้ เข้าใจความหมายสำคัญ ในบริบทของการสื่อสาร ด้วยภาษาต่างชาติ	96 (64.0)	23 (15.3)	20 (13.3)	6 (4.0)	5 (3.3)	4.32	1.06	มากที่สุด	3
มีการปฏิบัติที่ทำให้ สามารถตอบโต้สนทนา ถกเถียงแสดงความคิดเห็นด้วยภาษา ต่างชาติ	95 (63.3)	21 (14.0)	19 (12.7)	10 (6.7)	5 (3.3)	4.27	1.12	มากที่สุด	5
มีการปฏิบัติที่ทำให้ สามารถสื่อสารภาษา ต่างชาติในบริบทที่ แตกต่างและหลากหลาย	92 (61.3)	28 (18.7)	15 (10.0)	10 (6.7)	5 (3.3)	4.28	1.10	มากที่สุด	4

ระดับความเห็นที่มีต่อ ปัจจัยสมรรถนะการ เรียนรู้ตลอดชีวิต	ความถี่ของระดับความเห็น (ร้อยละ)					$(\bar{X})$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด				
มีการปฏิบัติที่ทำให้ ทราบทฤษฎีหลักการ ทางภาษาต่างชาติ	89 (59.3)	31 (20.7)	14 (9.3)	10 (6.7)	6 (4.0)	4.24	1.12	มากที่สุด	6
มีการปฏิบัติที่ทำให้เกิด ความตื่นตัวในการรับรู้ และเรียนรู้ภาษาต่างชาติ	101 (67.3)	23 (15.3)	16 (10.7)	8 (5.3)	2 (1.3)	4.42	.97	มากที่สุด	1
มีการปฏิบัติที่ทำให้เกิด ความคิดประยุกต์ใช้ ภาษาต่างชาติไปใช้ใน การเรียนรู้ การทำงาน การสื่อสารในสังคมและ ชีวิตจริง	100 (66.7)	21 (14.0)	18 (12.0)	9 (6.0)	2 (1.3)	4.38	1.00	มากที่สุด	2
รวม						4.32	1.06	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4.7 การวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ระดับความเห็นที่มีปัจจัยสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านความสามารถด้านการสื่อสารภาษาต่างประเทศ เมื่อพิจารณาความเห็นโดยรวมแล้ว อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.32 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.06 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากค่าเฉลี่ยที่มีค่าสูงที่สุดไปต่ำที่สุด พบว่า

ลำดับที่ 1 กลุ่มตัวอย่างให้ระดับความเห็นที่มีต่อปัจจัยสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านความสามารถด้านการสื่อสารภาษาต่างประเทศ โดยมีการปฏิบัติที่ทำให้เกิดความตื่นตัวในการรับรู้และเรียนรู้ภาษาต่างชาติ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.42 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ .97

ลำดับที่ 2 กลุ่มตัวอย่างให้ระดับความเห็นที่มีต่อปัจจัยสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของ นักศึกษามหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านความสามารถด้านการสื่อสารภาษาต่างประเทศ โดยมีการปฏิบัติที่ทำให้เกิดความคิดประยุกต์ใช้ภาษาต่างชาติไปใช้ในการเรียน การทำงาน การสื่อสาร ในสังคมและชีวิตจริง อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.38 และค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.00

ลำดับที่ 3 กลุ่มตัวอย่างให้ระดับความเห็นที่มีต่อปัจจัยสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของ นักศึกษามหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านความสามารถด้านการสื่อสารภาษาต่างประเทศ โดยมีการปฏิบัติที่ทำให้เข้าใจความหมายสำคัญในบริบทของการสื่อสารด้วยภาษาต่างชาติ อยู่ใน ระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.32 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.06

ลำดับที่ 4 กลุ่มตัวอย่างให้ระดับความเห็นที่มีต่อปัจจัยสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของ นักศึกษามหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านความสามารถด้านการสื่อสารภาษาต่างประเทศ โดยมีการปฏิบัติที่ทำให้สามารถสื่อสารภาษาต่างชาติในบริบทที่แตกต่างและหลากหลาย อยู่ในระดับ มากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.28 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.10

ลำดับที่ 5 กลุ่มตัวอย่างให้ระดับความเห็นที่มีต่อปัจจัยสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของ นักศึกษามหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านความสามารถด้านการสื่อสารภาษาต่างประเทศ โดยมีการปฏิบัติที่ทำให้สามารถตอบโต้สนทนาถกเถียงแสดงความคิดเห็นด้วยภาษาต่างชาติ อยู่ใน ระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.27 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.12

ลำดับที่ 6 กลุ่มตัวอย่างให้ระดับความเห็นที่มีต่อปัจจัยสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของ นักศึกษามหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านความสามารถด้านการสื่อสารภาษาต่างประเทศ โดยมีการปฏิบัติที่ทำให้ทราบทฤษฎีหลักการทางภาษาต่างชาติ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.24 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.12

ตารางที่ 4.8 ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลระดับความเห็นที่มีต่อปัจจัยสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านความสามารถในพื้นฐานคณิตศาสตร์ วิชาวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี (Mathematical Basis Competence at Science and Technology)

ระดับความเห็นที่มีต่อ ปัจจัยสมรรถนะการ เรียนรู้ตลอดชีวิต	ความถี่ของระดับความเห็น (ร้อยละ)					$(\bar{X})$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด				
มีการปฏิบัติด้านพื้นฐานคณิตศาสตร์ที่ทำให้สามารถใช้เหตุผลที่ไม่เป็นกฎเกณฑ์ร่วมกับหลักการทางจริยธรรมและในกระบวนการทางการศึกษาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	100 (66.7)	21 (14.0)	21 (14.0)	5 (3.3)	3 (2.0)	4.40	.98	มากที่สุด	2
มีการปฏิบัติด้านพื้นฐานคณิตศาสตร์อย่างมีวิจรรย์ญาณและตรวจสอบความถูกต้องในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	98 (65.3)	23 (15.3)	20 (13.3)	5 (3.3)	4 (2.7)	4.37	1.01	มากที่สุด	3
มีการปฏิบัติด้านพื้นฐานคณิตศาสตร์ในการเรียนการทำงาน และชีวิตในบริบทที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	106 (70.7)	18 (12.0)	17 (11.3)	5 (3.3)	4 (2.7)	4.45	1.00	มากที่สุด	1
รวม						4.41	1.00	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4.8 การวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ระดับความเห็นที่มีปัจจัยสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านความสามารถในพื้นฐานคณิตศาสตร์ วิชาวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี เมื่อพิจารณาความเห็นโดยรวมแล้ว อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.41 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.00 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากค่าเฉลี่ยที่มีค่าสูงที่สุดไปต่ำที่สุด พบว่า

ลำดับที่ 1 กลุ่มตัวอย่างให้ระดับความเห็นที่มีต่อปัจจัยสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านความสามารถในพื้นฐานคณิตศาสตร์ วิชาวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี โดยมีการปฏิบัติด้านพื้นฐานคณิตศาสตร์ในการเรียน การทำงาน และชีวิตในบริบทที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.45 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.00

ลำดับที่ 2 กลุ่มตัวอย่างให้ระดับความเห็นที่มีต่อปัจจัยสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านความสามารถในพื้นฐานคณิตศาสตร์ วิชาวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี โดยมีการปฏิบัติด้านพื้นฐานคณิตศาสตร์ที่ทำให้สามารถใช้เหตุผลที่ไม่เป็นกฎเกณฑ์ร่วมกับหลักการทางจริยธรรม และในกระบวนการทางการศึกษาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.40 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ .98

ลำดับที่ 3 กลุ่มตัวอย่างให้ระดับความเห็นที่มีต่อปัจจัยสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านความสามารถในพื้นฐานคณิตศาสตร์ วิชาวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี โดยมีการปฏิบัติด้านพื้นฐานคณิตศาสตร์อย่างมีวิจารณญาณและตรวจสอบความถูกต้องในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.37 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.01

ตารางที่ 4.9 ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลระดับความเห็นที่มีต่อปัจจัยสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านความสามารถในทางด้านดิจิทัล (Digital Competence)

ระดับความเห็นที่มีต่อ ปัจจัยสมรรถนะการ เรียนรู้ตลอดชีวิต	ความถี่ของระดับความเห็น (ร้อยละ)					$(\bar{X})$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด				
มีการปฏิบัติการด้านดิจิทัลในการใช้เพื่อการสืบค้นข้อมูลเชิงเอกสารหรือการสืบค้นข้อมูลสำคัญอื่นๆ	93 (62.0)	28 (18.7)	24 (16.0)	2 (1.3)	3 (2.0)	4.37	.94	มากที่สุด	4
มีการปฏิบัติการด้านดิจิทัลในการใช้เพื่อความบันเทิง	101 (67.3)	28 (18.7)	16 (10.7)	2 (1.3)	3 (2.0)	4.48	.89	มากที่สุด	2
มีการปฏิบัติการด้านดิจิทัลในการใช้เครื่องมืออุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT)	92 (61.3)	32 (21.3)	21 (14.0)	2 (1.3)	3 (2.0)	4.39	.92	มากที่สุด	3
มีการปฏิบัติด้านดิจิทัลใช้ในการเรียน การงาน และชีวิตในบริบทต่างๆ	112 (74.7)	16 (10.7)	18 (12.0)	3 (2.0)	1 (.7)	4.57	.83	มากที่สุด	1
รวม						4.45	.89	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4.9 การวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ระดับความเห็นที่มีปัจจัยสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านความสามารถในทางด้านดิจิทัล เมื่อพิจารณาความเห็นโดยรวมแล้ว อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.45 และ

ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ .89 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากค่าเฉลี่ยที่มีค่าสูงที่สุดไปต่ำที่สุด พบว่า

ลำดับที่ 1 กลุ่มตัวอย่างให้ระดับความเห็นที่มีต่อปัจจัยสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของ นักศึกษามหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านความสามารถในทางด้านดิจิทัล โดยมีการปฏิบัติ ด้านดิจิทัลใช้ในการเรียน การงาน และชีวิตในบริบทต่างๆ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.57 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ .83

ลำดับที่ 2 กลุ่มตัวอย่างให้ระดับความเห็นที่มีต่อปัจจัยสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของ นักศึกษามหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านความสามารถในทางด้านดิจิทัล โดยมีการปฏิบัติการด้านดิจิทัลในการใช้เพื่อความบันเทิง อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.48 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ .89

ลำดับที่ 3 กลุ่มตัวอย่างให้ระดับความเห็นที่มีต่อปัจจัยสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของ นักศึกษามหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านความสามารถในทางด้านดิจิทัล โดยมีการปฏิบัติการด้านดิจิทัลในการใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.39 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ .92

ลำดับที่ 4 กลุ่มตัวอย่างให้ระดับความเห็นที่มีต่อปัจจัยสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของ นักศึกษามหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านความสามารถในทางด้านดิจิทัล โดยมีการปฏิบัติการด้านดิจิทัลในการใช้เพื่อการสืบค้นข้อมูลเชิงเอกสารหรือการสืบค้นข้อมูลสำคัญอื่นๆ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.37 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ .94

ตารางที่ 4.10 ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลระดับความเห็นที่มีต่อปัจจัยสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านความสามารถในการเรียนรู้เพื่อที่จะเรียน (The Competence of Learning to Learn)

ระดับความเห็นที่มีต่อ ปัจจัยสมรรถนะการ เรียนรู้ตลอดชีวิต	ความถี่ของระดับความเห็น (ร้อยละ)					$(\bar{X})$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด				
มีการปฏิบัติด้านการเรียนรู้เพื่อที่จะเรียนบนฐานความคิดเกี่ยวกับการสร้างความแตกต่างจากขนบธรรมเนียมการเรียนรู้แบบเดิม ๆ	101 (67.3)	27 (18.0)	17 (11.3)	3 (2.0)	2 (1.3)	4.48	.87	มากที่สุด	2
มีการปฏิบัติด้านการเรียนรู้เพื่อที่จะเรียนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	99 (66.0)	27 (18.0)	20 (13.3)	2 (1.3)	2 (1.3)	4.46	.87	มากที่สุด	3
มีการปฏิบัติด้านการเรียนรู้เพื่อที่จะเรียนโดยเข้าร่วมกิจกรรมทางการศึกษานอกระบบที่ไม่มีรูปแบบแต่มีเป้าหมายเพื่อที่จะเรียนรู้	87 (58.0)	31 (20.7)	25 (16.7)	5 (3.3)	2 (1.3)	4.31	.96	มากที่สุด	6
มีการปฏิบัติด้านการเรียนรู้เพื่อที่จะเรียนโดยการปรับเปลี่ยนสภาพแวดล้อมการเรียนรู้แบบใหม่ ๆ	92 (61.3)	36 (24.0)	18 (12.0)	3 (2.0)	1 (.7)	4.33	.83	มากที่สุด	5

ระดับความเห็นที่มีต่อ ปัจจัยสมรรถนะการ เรียนรู้ตลอดชีวิต	ความถี่ของระดับความเห็น (ร้อยละ)					$(\bar{X})$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด				
มีการปฏิบัติด้านการเรียนรู้เพื่อที่จะเรียนในระหว่างการเรียนรู้การทำงานและในชีวิตในบริบทต่าง ๆ	93 (62.0)	29 (19.3)	22 (14.7)	5 (3.3)	1 (.7)	4.39	.90	มากที่สุด	4
มีการปฏิบัติด้านการเรียนรู้เพื่อที่จะเรียนด้วยทัศนคติเชิงบวก	112 (74.7)	21 (14.0)	14 (9.3)	3 (2.0)	0 (0)	4.61	.74	มากที่สุด	1
รวม						4.43	.86	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4.10 การวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ระดับความเห็นที่มีปัจจัยสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านความสามารถในการเรียนรู้เพื่อที่จะเรียน เมื่อพิจารณาความเห็นโดยรวมแล้ว อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.32 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.06 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากค่าเฉลี่ยที่มีค่าสูงที่สุดไปต่ำที่สุด พบว่า

ลำดับที่ 1 กลุ่มตัวอย่างให้ระดับความเห็นที่มีต่อปัจจัยสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านความสามารถในการเรียนรู้เพื่อที่จะเรียน โดยมีการปฏิบัติด้านการเรียนรู้เพื่อที่จะเรียนด้วยทัศนคติเชิงบวก อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.61 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ .74

ลำดับที่ 2 กลุ่มตัวอย่างให้ระดับความเห็นที่มีต่อปัจจัยสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านความสามารถในการเรียนรู้เพื่อที่จะเรียน โดยมีการปฏิบัติด้านการเรียนรู้เพื่อที่จะเรียนบนฐานความคิดเกี่ยวกับการสร้างความแตกต่างจาก

ชนบธรรมเนียมการเรียนรู้แบบเดิม ๆ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.48 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ .87

ลำดับที่ 3 กลุ่มตัวอย่างให้ระดับความเห็นที่มีต่อปัจจัยสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านความสามารถในการเรียนรู้เพื่อที่จะเรียน โดยมีการปฏิบัติด้านการเรียนรู้เพื่อที่จะเรียนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.46 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ .87

ลำดับที่ 4 กลุ่มตัวอย่างให้ระดับความเห็นที่มีต่อปัจจัยสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านความสามารถในการเรียนรู้เพื่อที่จะเรียน โดยมีการปฏิบัติด้านการเรียนรู้เพื่อที่จะเรียนในระหว่างการเรียนรู้ การงานและในชีวิตในบริบทต่าง ๆ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.39 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ .90

ลำดับที่ 5 กลุ่มตัวอย่างให้ระดับความเห็นที่มีต่อปัจจัยสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านความสามารถในการเรียนรู้เพื่อที่จะเรียน โดยมีการปฏิบัติด้านการเรียนรู้เพื่อที่จะเรียนโดยการปรับเปลี่ยนสภาพแวดล้อมการเรียนรู้แบบใหม่ ๆ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.33 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ .83

ลำดับที่ 6 กลุ่มตัวอย่างให้ระดับความเห็นที่มีต่อปัจจัยสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านความสามารถในการเรียนรู้เพื่อที่จะเรียน โดยมีการปฏิบัติด้านการเรียนรู้เพื่อที่จะเรียนโดยเข้าร่วมกิจกรรมทางการศึกษานอกระบบที่ไม่มีรูปแบบแต่มีเป้าหมายเพื่อที่จะเรียนรู้ โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.31 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ .96

ตารางที่ 4.11 ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลระดับความเห็นที่มีต่อปัจจัยสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านความสามารถในการรับรู้ความเป็นพลเมือง (The Competence of Social Citizenship Awareness)

ระดับความเห็นที่มีต่อ ปัจจัยสมรรถนะการ เรียนรู้ตลอดชีวิต	ความถี่ของระดับความเห็น (ร้อยละ)					$(\bar{x})$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด				
มีการปฏิบัติด้านการรับรู้ความเป็นพลเมืองต่อตนเองในการสร้างสังคมมีสุขท่ามกลางความแตกต่างและความหลากหลายทางสังคม	97 (64.7)	29 (19.3)	19 (12.7)	4 (2.7)	1 (.7)	4.45	.86	มากที่สุด	2
มีการปฏิบัติด้านการรับรู้ความเป็นพลเมืองในเรื่องความประพฤติ จารีต วัฒนธรรม ประเพณีอันดีงาม ในบริบททางสังคมต่าง ๆ ของชาติ	89 (59.3)	42 (28.0)	15 (10.0)	4 (2.7)	0 (0)	4.44	.78	มากที่สุด	3
มีการปฏิบัติด้านการรับรู้ความเป็นพลเมืองในเรื่องสังคม หลักการทางการเมือง โครงสร้างการปกครองเช่น ด้านความยุติธรรม ความเสมอภาค	93 (62.0)	35 (23.3)	19 (12.7)	3 (2.0)	0 (0)	4.45	.79	มากที่สุด	2

ระดับความเห็นที่มีต่อ ปัจจัยสมรรถนะการ เรียนรู้ตลอดชีวิต	ความถี่ของระดับความเห็น (ร้อยละ)					$(\bar{X})$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด				
สิทธิความเป็นพลเมือง เป็นต้น									
มีการปฏิบัติด้านการรับรู้ ความเป็นพลเมืองด้วย การเข้าร่วมกิจกรรม ทางการเมืองระดับชาติ เช่น การเลือกตั้งต่าง ๆ เป็นต้น	105 (70.0)	20 (13.3)	20 (13.3)	4 (2.7)	1 (.7)	4.49	.87	มากที่สุด	1
รวม						4.45	.83	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4.11 การวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ระดับความเห็นที่มีปัจจัยสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านความสามารถในการรับรู้ความเป็นพลเมือง เมื่อพิจารณาความเห็นโดยรวมแล้ว อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.45 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ .83 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากค่าเฉลี่ยที่มีค่าสูงที่สุดไปต่ำที่สุด พบว่า

ลำดับที่ 1 กลุ่มตัวอย่างให้ระดับความเห็นที่มีต่อปัจจัยสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านความสามารถในการรับรู้ความเป็นพลเมือง โดยมีการปฏิบัติด้านการรับรู้ความเป็นพลเมืองด้วยการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองระดับชาติ เช่น การเลือกตั้งต่าง ๆ เป็นต้น อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.49 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ .87

ลำดับที่ 2 กลุ่มตัวอย่างให้ระดับความเห็นที่มีต่อปัจจัยสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านความสามารถในการรับรู้ความเป็นพลเมือง พบว่ามี

ระดับเท่ากันโดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ย ได้แก่ การปฏิบัติด้านการรับรู้ความเป็นพลเมืองต่อตนเองในการสร้างสังคมมีสุขท่ามกลางความแตกต่างและความหลากหลายทางสังคม อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.45 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ .86 และ การปฏิบัติด้านการรับรู้ความเป็นพลเมืองในเรื่องสังคม หลักการทางการเมือง โครงสร้างการปกครองเช่น ด้านความยุติธรรม ความเสมอภาค สิทธิความเป็นพลเมือง เป็นต้น โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.45 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ .79

ลำดับที่ 3 กลุ่มตัวอย่างให้ระดับความเห็นที่มีต่อปัจจัยสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านความสามารถในการรับรู้ความเป็นพลเมือง โดยมีการปฏิบัติด้านการรับรู้ความเป็นพลเมืองในเรื่องความประพฤติ จารีต วัฒนธรรม ประเพณีอันดีงามในบริบททางสังคมต่าง ๆ ของชาติ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.44 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ .78

ตารางที่ 4.12 ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลระดับความเห็นที่มีต่อปัจจัยสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านความสามารถในการริเริ่มและการเป็นผู้ประกอบการ (The Competence of the Sense of Initiative and Entrepreneurship)

ระดับความเห็นที่มีต่อ ปัจจัยสมรรถนะการ เรียนรู้ตลอดชีวิต	ความถี่ของระดับความเห็น (ร้อยละ)					$(\bar{X})$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด				
มีการปฏิบัติด้านการริเริ่มและการเป็นผู้ประกอบการด้วยแนวคิดที่จะบริหารพัฒนา บำรุง และส่งเสริมกระบวนการใน	100 (66.7)	28 (18.7)	17 (11.3)	5 (3.3)	0 (0)	4.49	.82	มากที่สุด	1

ระดับความเห็นที่มีต่อ ปัจจัยสมรรถนะการ เรียนรู้ตลอดชีวิต	ความถี่ของระดับความเห็น (ร้อยละ)					$(\bar{X})$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด				
การเรียนรู้ การทำงาน และชีวิตในบริบทต่าง ๆ									
มีการปฏิบัติด้านการ ริเริ่มและการเป็น ผู้ประกอบการด้วยการ นำความคิดริเริ่มของ ตนเองผนวกรวมเข้ากับ การเรียนรู้ การทำงาน และชีวิตในบริบทต่าง ๆ	93 (62.0)	35 (23.3)	18 (12.0)	4 (2.7)	0 (0)	4.45	.80	มากที่สุด	2
มีการปฏิบัติด้านการ ริเริ่มและการเป็น ผู้ประกอบการด้วยการ เป็นผู้ประกอบการธุรกิจ รายใหม่ของตนเองหรือ เป็นหุ้นส่วนธุรกิจภายใน ระยะเวลา 5 ปี ที่ผ่านมา	103 (68.7)	22 (14.7)	13 (8.7)	8 (5.3)	4 (2.7)	4.41	1.03	มากที่สุด	3
รวม						4.45	.88	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4.12 การวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ระดับความเห็นที่มีปัจจัยสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านความสามารถในการริเริ่มและการเป็นผู้ประกอบการ เมื่อพิจารณาความเห็นโดยรวมแล้ว อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.45 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ .88 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากค่าเฉลี่ยที่มีค่าสูงที่สุดไปต่ำที่สุด พบว่า

ลำดับที่ 1 กลุ่มตัวอย่างให้ระดับความเห็นที่มีต่อปัจจัยสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของ นักศึกษามหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านความสามารถในการริเริ่มและการเป็นผู้ประกอบการ โดยมีการปฏิบัติด้านการริเริ่มและการเป็นผู้ประกอบการด้วยแนวคิดที่จะบริหาร พัฒนา บำรุง และส่งเสริมกระบวนการในการเรียน การทำงาน และชีวิตในบริบทต่าง ๆ อยู่ในระดับ มากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.49 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ .82

ลำดับที่ 2 กลุ่มตัวอย่างให้ระดับความเห็นที่มีต่อปัจจัยสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของ นักศึกษามหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านความสามารถในการริเริ่มและการเป็นผู้ประกอบการ โดยมีการปฏิบัติด้านการริเริ่มและการเป็นผู้ประกอบการด้วยการนำความคิดริเริ่มของ ตนเองผนวกรวมเข้ากับการเรียน การทำงาน และชีวิตในบริบทต่าง ๆ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมี ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.45 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ .82

ลำดับที่ 3 กลุ่มตัวอย่างให้ระดับความเห็นที่มีต่อปัจจัยสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของ นักศึกษามหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านความสามารถในการริเริ่มและการเป็นผู้ประกอบการ โดยมีการปฏิบัติด้านการริเริ่มและการเป็นผู้ประกอบการด้วยการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจรายใหม่ของตนเองหรือเป็นหุ้นส่วนธุรกิจภายในระยะเวลา 5 ปี ที่ผ่านมา อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.41 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.03

ตารางที่ 4.13 ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลระดับความเห็นที่มีต่อ ปัจจัยสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย ด้าน ความสามารถในการรับรู้และการแสดงออกทางวัฒนธรรม (The Competence of Cultural Awareness and Expression)

ระดับความเห็นที่มีต่อ ปัจจัยสมรรถนะการ เรียนรู้ตลอดชีวิต	ความถี่ของระดับความเห็น (ร้อยละ)					$(\bar{X})$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด				
มีการปฏิบัติด้านการรับรู้และการแสดงออกทางวัฒนธรรมด้วยความตระหนักทางวัฒนธรรม ได้แก่ การยอมรับในความแตกต่างทางวัฒนธรรม ความยืดหยุ่น และเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมอื่น และการเห็นอกเห็นใจผู้อื่น	105 (70.0)	26 (17.3)	15 (10.0)	4 (2.7)	0 (0)	4.55	.78	มากที่สุด	1
มีการปฏิบัติด้านการรับรู้และการแสดงออกทางวัฒนธรรมด้วยการมีความรู้ทางวัฒนธรรมหลักของชาติเช่น ภาษา การแต่งกาย ค่านิยมอันพึงประสงค์ของชาติไทย และความรู้ในวัฒนธรรมสากลของชนชาติอื่นๆ ด้วย	99 (66.0)	25 (16.7)	22 (14.7)	4 (2.7)	0 (0)	4.46	.84	มากที่สุด	3
มีการปฏิบัติด้านการรับรู้และการแสดงออกทางวัฒนธรรมอย่างมีทักษะทางวัฒนธรรม ได้แก่ มีความไวในการรับรู้ทาง	106 (70.7)	21 (14.0)	16 (10.7)	7 (4.7)	0 (0)	4.51	.87	มากที่สุด	2

ระดับความเห็นที่มีต่อ ปัจจัยสมรรถนะการ เรียนรู้ตลอดชีวิต	ความถี่ของระดับความเห็น (ร้อยละ)					$(\bar{X})$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด				
วัฒนธรรม มีความเข้าใจ พื้นฐานทางวัฒนธรรม ของตนเอง มีความเข้าใจ วัฒนธรรมของบุคคลอื่น ที่ต่างวัฒนธรรม การ มองโลกในมุมกว้าง และ สามารถปรับตัวทาง ความคิดยอมรับความ เปลี่ยนแปลงของสังคม และสภาพแวดล้อม									
รวม						4.51	.88	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4.13 การวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ระดับความเห็นที่มีปัจจัยสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัย มหาสารคามวิทยาลัย ด้านความสามารถในการรับรู้และการแสดงออกทางวัฒนธรรม เมื่อพิจารณาความเห็นโดยรวมแล้ว อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.51 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ .83 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากค่าเฉลี่ยที่มีค่าสูงที่สุดไปต่ำที่สุด พบว่า

ลำดับที่ 1 กลุ่มตัวอย่างให้ระดับความเห็นที่มีต่อปัจจัยสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัย มหาสารคามวิทยาลัย ด้านความสามารถในการรับรู้และการแสดงออกทางวัฒนธรรม โดยมีการปฏิบัติด้านการรับรู้และการแสดงออกทางวัฒนธรรมด้วยความตระหนักทางวัฒนธรรม ได้แก่ การยอมรับในความแตกต่างทางวัฒนธรรม ความยืดหยุ่นและเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมอื่น และการเห็นอกเห็นใจผู้อื่น อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.55 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ .78

ลำดับที่ 2 กลุ่มตัวอย่างให้ระดับความเห็นที่มีต่อปัจจัยสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของ นักศึกษามหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านความสามารถในการรับรู้และการแสดงออก ทางวัฒนธรรม โดยมีการปฏิบัติด้านการรับรู้และการแสดงออกทางวัฒนธรรมอย่างมีทักษะทาง วัฒนธรรม ได้แก่ มีความไวในการรับรู้ทางวัฒนธรรม มีความเข้าใจพื้นฐานทางวัฒนธรรมของตนเอง มี ความเข้าใจวัฒนธรรมของบุคคลอื่นที่ต่างวัฒนธรรม การมองโลกในมุมกว้าง และ สามารถปรับตัวทาง ความคิดยอมรับความเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.51 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ .78

ลำดับที่ 3 กลุ่มตัวอย่างให้ระดับความเห็นที่มีต่อปัจจัยสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของ นักศึกษามหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านความสามารถในการรับรู้และการแสดงออก ทางวัฒนธรรม โดยมีการปฏิบัติด้านการรับรู้และการแสดงออกทางวัฒนธรรมด้วยการมีความรู้ทาง วัฒนธรรมหลักของชาติเช่น ภาษา การแต่งกาย ค่านิยมอันพึงประสงค์ของชาติไทย และ ความรู้ใน วัฒนธรรมสากลของชนชาติอื่น ๆ ด้วย อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.46 และค่า ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ .84

การวิเคราะห์ข้อความในแบบสอบถามตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการปฏิบัติตามความ เชื่อทางพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหา มกุฏราชวิทยาลัย ประเทศไทย โดยภาพรวมผลการวิเคราะห์บริบทในข้อมูลวิจัยเชิงคุณภาพ (Contextual Analysis) (Roller, 2019) ตามประเด็นหัวข้อนัยสำคัญของการวิเคราะห์เชิงบริบทเป็น ส่วนหนึ่งของงานวิจัยที่ดูเหมือนว่าเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาและสมรรถนะ การเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยในประเทศไทย สามารถ วิเคราะห์ตามประเด็นสำคัญได้ 6 หัวข้อ ได้แก่ การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา สมรรถนะ การเรียนรู้ตลอดชีวิต การส่งเสริมสิ่งในการเรียนรู้ ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตามความเชื่อและ สมรรถนะการเรียนรู้ การแนะนำให้ผู้อื่นปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา และการปฏิบัติตามความ เชื่อในการสื่อสารด้วยภาษาต่างประเทศ

1) การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา

การวิเคราะห์พบว่าทำไมการทำตามความเชื่อทางพุทธศาสนามีผลต่อสมรรถนะการเรียนรู้ของนักศึกษาอย่างไร หากการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาเป็นส่วนหนึ่งของสมรรถนะการเรียนรู้ของพวกเขา และถ้าการปฏิบัติตามความเชื่อนี้มีผลต่อการเรียนรู้ที่ยั่งยืนหรือไม่ยังเป็นข้อสงสัยสำหรับบางคนที่ยังหาคำตอบ พบว่า การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาสามารถมีผลบวกต่อสมรรถนะการเรียนรู้ในกรณีที่นักศึกษาระบบสมรรถนะนี้เป็นส่วนหนึ่งของเส้นทางการพัฒนาตนเอง การปฏิบัติตามความเชื่ออาจส่งเสริมความรู้และความเข้าใจในความเชื่อดังกล่าว การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาอาจส่งผลต่อสมรรถนะการเรียนรู้ที่ยั่งยืนถ้านักศึกษาเรียนรู้เทคนิคการปฏิบัติตามความเชื่อและนำไปสู่การพัฒนาตนเองและการเรียนรู้ตลอดชีวิต การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาอาจส่งผลต่อความรู้และความเข้าใจในความเชื่อนี้ การศึกษาและความสนใจในความเชื่อนี้สามารถเพิ่มขึ้นความเข้าใจและความเชื่อในการปฏิบัติตามความเชื่อนี้ และการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาอาจส่งผลต่อสุขภาพจิตและความเป็นสิริมงคลของนักศึกษา ความสุขและความสงบมักมาพร้อมกับการปฏิบัติตามความเชื่อนี้

2) การพัฒนาสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต

สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษาและวิเคราะห์ว่าการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนามีส่วนสำคัญในการพัฒนาสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นศักยภาพและความพร้อมในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง สำคัญอย่างยิ่งในยุคปัจจุบันโดยผลการวิเคราะห์ข้อมูลสำคัญพบว่า ผู้ที่มีสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ทุกเวลา ไม่จำกัดเฉพาะในสถานที่เรียนหรือช่วงเวลาการศึกษาเท่านั้น พวกเขาตระหนักถึงโอกาสในการเรียนรู้ในชีวิตประจำวัน และทำให้มีการเรียนรู้จากประสบการณ์ทุก ๆ สถานการณ์ สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตรวมถึงการสร้างความรู้และทักษะใหม่ๆ ตลอดเวลา ผู้ที่มีสมรรถนะนี้ค้นพบความรู้ใหม่, ศึกษาเพิ่มเติม, และพัฒนาทักษะที่เป็นประโยชน์ในงานหรือชีวิตประจำวัน สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตรวมถึงความสามารถแก้ปัญหาและคิดวิเคราะห์ ผู้ที่มีสมรรถนะนี้ทราบวิธีการใช้ความรู้ในการแก้ปัญหาข้อขัดแย้ง, สร้างความคิดสร้างสรรค์, และคิดวิเคราะห์แบบวิพากษ์ การมีสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต

หมายถึงการเรียนรู้จากประสบการณ์ในชีวิตประจำวัน. มันไม่จำกัดเฉพาะการเรียนรู้ในห้องเรียนหรือจากหนังสือเท่านั้น แต่รวมถึงการเรียนรู้จากการทำ, การลองผิดลอง, และการสังเกตการณ์

3) การส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้

พิจารณาถึงวิธีการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาสามารถส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองในสถานการณ์ที่หลากหลายและแตกต่างกันพบว่ามีหลายวิธีดังนี้ การสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญในการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา สถานที่สงบ การทำกิจกรรมที่เชื่อมโยงกับความรู้ และการสร้างประสบการณ์ทางธรรมที่กระตุ้นให้คนเรียนรู้และพัฒนาตนเอง การศึกษาและพิจารณาความเชื่อทางพุทธศาสนาให้เห็นความลึกซึ้งในองค์ความรู้ และการเรียนรู้เกี่ยวกับปรัชญาและหลักธรรมของศาสนาช่วยให้คนเข้าใจและปฏิบัติตามความเชื่อได้อย่างมีความละเอียด การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาในชีวิตประจำวันสามารถเป็นตัวชี้วัดที่ดีในการส่งเสริมความละเอียดมีสติและปัญญาในการพัฒนาตนเอง การส่งเสริมการสื่อสารในรูปแบบของปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาสามารถช่วยให้คนสามารถแบ่งปันความรู้และความเข้าใจในความเชื่อนั้นไปยังผู้อื่นซึ่งเป็นวิธีการสร้างคุณค่าในการสื่อสารและเผยแผ่คำสอนหรือสิ่งดี ๆ ให้กับผู้อื่น

4) ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตามความเชื่อและสมรรถนะการเรียนรู้

หากมีความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาและสมรรถนะการเรียนรู้ให้วิเคราะห์ว่าสมรรถนะการเรียนรู้เพิ่มขึ้นเมื่อคนปฏิบัติตามความเชื่อนี้และสมรรถนะนี้สามารถส่งผลต่อความสุขและความเป็นสิริมงคลในชีวิต การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาคนและการพัฒนาสมรรถนะอย่างยั่งยืน พบว่า สมรรถนะการเรียนรู้หมายถึงความสามารถในการรับรู้ ทำความเข้าใจ และใช้ความรู้ในบริบทและสถานการณ์ต่าง ๆ คนที่มีสมรรถนะการเรียนรู้มักมีความสามารถในการพัฒนาความรู้และทักษะใหม่ ๆ ตลอดชีวิต การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาด้วยการปฏิบัติตามข้อกำหนดทางศาสนา การเสริมสิ่งดี ๆ และการพัฒนาตนเองตามแนวทางทางธรรมและคุณค่าทางศาสนา การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาส่งผลต่อสมรรถนะการเรียนรู้เมื่อคนเรียนรู้หรือพัฒนาตนเองผ่านธรรมะหรือการปฏิบัติตามคำสอนทางธรรม การเรียนรู้

เกี่ยวกับปัจจัยทางศาสนาสามารถส่งผลให้คนมีมุมมองความรู้ต่อสิ่งมีชีวิตและเข้าใจตนเองและผู้อื่นมากขึ้น การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาเชื่อมโยงกับความสุขและความเป็นสิริมงคลเป็น การรับรู้และปฏิบัติตามความเชื่อสามารถเสริมความสุขและความเป็นสิริมงคลของบุคคลผ่านความสงบและความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่นและโลกรอบตัวเอง การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาอาจช่วยในการสร้างสมรรถนะทางสังคมและอารมณ์ที่เจริญและพัฒนาขึ้น ผ่านการเจริญสมณะและ วิปัสสนา การรับผิดชอบต่อสิ่งมีชีวิตและการสร้างความกรุณาและความรู้สึกของความเป็นสิริมงคลที่ กว้างขึ้นต่อโลกและสิ่งรอบตัว

5) การแนะนำให้ผู้อื่นปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา

วิเคราะห์ว่าการแนะนำผู้อื่นให้ปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาสามารถส่งเสริมความรู้ และความเข้าใจในความเชื่อนี้เป็นกระบวนการสำคัญในการส่งเสริมความรู้และความเข้าใจใน ความเชื่อนี้ การวิเคราะห์พบว่า การแนะนำผู้อื่นให้ปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนามักมาพร้อม ความรู้และประสบการณ์ส่วนตัวที่เกี่ยวข้อง การแบ่งปันความรู้เกี่ยวกับความเชื่อ การปฏิบัติทาง ศาสนา หรือประสบการณ์ทางธรรมช่วยให้ผู้อื่นทราบถึงรากฐานและหลักหลายของความเชื่อนี้ การ อธิบายให้คนรู้ว่าทำไมการทำตามความเชื่อทางพุทธศาสนาสามารถจะทำได้อย่างไร, การพูดคุยและ ขอคำปรึกษาจากผู้รู้เพื่อสร้างความเข้าใจที่ลึกซึ้ง การตอบคำถามและสร้างพื้นฐานความเข้าใจ เกี่ยวกับความเชื่อทางพุทธศาสนาให้มีความกว้างขวางและเข้าใจได้ละเอียดขึ้น การแนะนำผู้อื่นให้ ปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาช่วยส่งเสริมการพัฒนาความรู้และปัญญา การอธิบายหลักธรรม ความเชื่อทางศาสนา กระบวนการการปฏิบัติธรรม และความสามารถช่วยในการสร้างความเข้าใจและ พิจารณอย่างถ้อยถี่ในคติความเชื่อทางพระพุทธศาสนา การแนะนำผู้อื่นให้ปฏิบัติตามความเชื่อทาง พุทธศาสนาเป็นโอกาสในการเรียนรู้ผ่านการสอน เมื่อคุณสอนผู้อื่น คุณจะต้องเข้าใจและอธิบายแนว ทางการปฏิบัติทางธรรมอย่างชัดเจน ซึ่งส่งผลให้คุณมีความรู้ความเข้าใจมากขึ้นเกี่ยวกับความเชื่อนี้ซึ่ง ต้องชี้ให้เห็นประโยชน์และความสำคัญของความเชื่อต่อชีวิตที่สุดในการนำมาประยุกต์ใช้กับชีวิต ปัจจุบัน

6) การปฏิบัติตามความเชื่อในการสื่อสารด้วยภาษาต่างประเทศ

ถ้าการปฏิบัติตามความเชื่อนี้เกี่ยวข้องกับการสื่อสารด้วยภาษาต่างประเทศจากการวิเคราะห์ พบว่าการปฏิบัติตามความเชื่อนี้มีผลต่อสมรรถนะการสื่อสารในภาษาต่างประเทศใน หลายมิติทั้ง ทางสังคม และการสื่อสาร ดังนี้ การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาบ่งบอกถึงความยึดหยุ่น ทางสังคมและการยอมรับหลายวัฒนธรรมและค่านิยมที่แตกต่าง นักศึกษาที่มีความเชื่อนี้มักมีเจตนา ในการเรียนรู้และใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อสื่อสารกับคนในวัฒนธรรมต่าง ๆ ซึ่งช่วยเพิ่มความยึดหยุ่น ทางสังคมและเข้าใจมุมมองทางวัฒนธรรมที่แตกต่าง การปฏิบัติตามความเชื่อนี้ส่งเสริมสมรรถนะ การสื่อสารในภาษาต่างประเทศ ผู้ที่สื่อสารด้วยภาษาต่างประเทศโดยปฏิบัติตามความเชื่อส่วนใหญ่จะ มีความตั้งใจและความคาดหวังที่สูงในการเรียนรู้ภาษาเพิ่มขึ้น และมีความสามารถในการแสดงออก เรื่องราวและความคิดแบบภาษาต่างประเทศได้อย่างรวดเร็วและคุ้นเคย การปฏิบัติตามความเชื่อ ทางพุทธศาสนาส่งเสริมการเป็นกลางของสังคมและความเคารพต่อวัฒนธรรมที่แตกต่าง ๆ การที่ ปฏิบัติตามความเชื่อนี้มักมีความเอาใจใส่ในการสื่อสารกับผู้คนจากวัฒนธรรมอื่น ๆ ด้วยความเคารพ และความเข้าใจถึงพื้นฐานวัฒนธรรมและค่านิยมของผู้อื่น การเป็นปฏิบัติตามความเชื่อส่วนใหญ่ผ่าน การใช้สื่อสังคมออนไลน์ อินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการสื่อสารด้วยภาษาต่างประเทศ คนที่ปฏิบัติตามความเชื่อนี้อาจมีโอกาสนในการเชื่อมโยงกับชุมชนออนไลน์ที่กว้างขวางและสื่อสารกับ คนทั่วโลกอย่างเข้าใจและนำไปสู่การใช้ภาษาต่างประเทศ ฝึกฝน ให้เกิดทักษะในตนเองต่อไป

ตารางที่ 4.14 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพของคำถามในแบบสอบถามตอนที่ 4 ด้วย การวิเคราะห์บริบท (Contextual Analysis) ตามประเด็นหัวข้อที่สำคัญ

หัวข้อ	ประเด็นสำคัญ
การปฏิบัติตามความเชื่อทาง พุทธศาสนา	● การปฏิบัติตามความเชื่อและสมรรถนะการเรียนรู้
	● สมรรถนะการเรียนรู้ที่ยั่งยืน
	● บริบทและสถานการณ์
	● ความรู้และความเข้าใจในความเชื่อ
	● การสุขภาพจิตและความเป็นสิริมงคล

หัวข้อ	ประเด็นสำคัญ
การพัฒนาสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต	● การกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้เสมอ
	● การสร้างความรู้และทักษะใหม่
	● การแก้ปัญหาและคิดวิเคราะห์
	● การเรียนรู้จากประสบการณ์
การส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้	● การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้เรียนรู้
	● การศึกษาและพิจารณาความเชื่อให้เห็นความลึกขององค์ความรู้
	● การปฏิบัติตามความเชื่อในชีวิตประจำวัน
	● การส่งเสริมสองภาพเพื่อการสื่อสาร
ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตามความเชื่อและสมรรถนะการเรียนรู้	● การปฏิบัติตามความเชื่อ
	● เพิ่มขึ้นเมื่อปฏิบัติตามความเชื่อ
	● ความสุขและความเป็นสิริมงคล
	● การสร้างสมรรถนะทางสังคมและอารมณ์
การแนะนำให้ผู้อื่นปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา	● แบ่งปันความรู้และประสบการณ์ส่วนตัว
	● สร้างความเข้าใจ
	● ส่งเสริมการทูลฐานและความตระหนี่
	● เรียนรู้ผ่านการสอนผู้อื่น
การปฏิบัติตามความเชื่อในการสื่อสารด้วยภาษาต่างประเทศ	● การเพิ่มความยืดหยุ่นทางสังคม
	● สมรรถนะการสื่อสาร
	● ความเป็นกลางของสังคม
	● การเชื่อมโยงสู่โลกออนไลน์

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาที่มีผลต่อสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษา

ส่วนที่ 3 เป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาที่มีผลต่อสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษา โดยวิเคราะห์ค่าสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient)

การพิสูจน์สมมติฐาน ข้อที่ 1

H1: ความแตกต่างระหว่างผู้ตอบแบบสอบถามชายและหญิง ของความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาที่มีผลต่อสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยมีความสำคัญทางสถิติอย่างไร

การเปรียบเทียบระหว่างเพศไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติของความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาที่มีผลต่อสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ระหว่างผู้ตอบแบบสอบถามชายและหญิง ทั้งสองเพศมีระดับการปฏิบัติความเชื่อในพระพุทธศาสนาและความสามารถในการเรียนรู้ตลอดชีวิตในระดับใกล้เคียงกันเมื่อพิจารณาค่า p-value ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ น้อยกว่า 0.05 ดังแสดงค่าของตัวแปรในตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.15 ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาที่มีผลต่อสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษา ระหว่างผู้ตอบแบบสอบถามชายและหญิง

Variables	Males = N 86		Females N = 64		t-test	p-value
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
X1	4.593	0.573	4.652	.507	-.002	.511
X2	4.585	0.630	4.536	.605	-.004	.634
X3	4.855	1.769	4.594	.761	.006	.271

Variables	Males = N 86		Females N = 64		t-test	p-value
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
X4	4.698	0.575	4.586	.699	.001	.285
Set 1 X	4.683	0.693	4.592	.569	.853	.941
Y1	4.449	0.802	4.422	.750	-.008	.834
Y2	4.267	1.062	4.396	.896	-.005	.436
Y3	4.372	0.972	4.453	.951	-.009	.611
Y4	4.468	0.781	4.430	.881	-.009	.779
Y5	4.419	0.746	4.484	.796	-.006	.605
Y6	4.427	0.722	4.500	.714	-.004	.541
Y7	4.403	0.843	4.510	.765	-.003	.424
Y8	4.539	0.738	4.458	.809	-.005	.527
Set 2 Y	4.418	0.773	4.457	.759	-.305	.248

ตารางที่ 4.15 นำเสนอผลลัพธ์ของตัวแปรอิสระซึ่งเปรียบเทียบความแตกต่างทางเพศระหว่างชายและหญิงในตัวแปรต่าง ๆ ต่อไปนี้เป็นการตีความโดยตัวแปรในตารางแสดงรายการตัวแปรต่าง ๆ หรือชุดตัวแปรที่มีการเปรียบเทียบระหว่างชายและหญิง พบว่า เพศชาย (N = 86) มีจำนวน 86 คน สำหรับแต่ละตัวแปรเพศหญิง (N = 64) จำนวน 64 คน ตารางนี้แสดงขนาดกลุ่มตัวอย่าง (N) ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สำหรับแต่ละตัวแปร ค่า t-test แสดงสถิติการทดสอบ t สำหรับแต่ละตัวแปร การทดสอบที่จะวัดความแตกต่างในค่าเฉลี่ยระหว่างชายและหญิงสำหรับตัวแปรนั้นๆ ค่า p-value แสดงค่า p ที่เกี่ยวข้องกับการทดสอบแต่ละครั้ง ค่า p บ่งบอกถึงความสำคัญของความแตกต่างระหว่างเพศชายและเพศหญิงสำหรับแต่ละตัวแปร หากสถิติการทดสอบที่ใกล้เคียงกับ 0 (ประมาณ 0) แสดงว่าค่าเฉลี่ยของตัวแปรนั้นแทบไม่มีความแตกต่างเลย หรือไม่มีเลย หากค่า p น้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่เลือก (โดยการศึกษาครั้งนี้กำหนดค่า 0.05) แสดงว่าความแตกต่างในค่าเฉลี่ยระหว่างชายและหญิงนั้นมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวอีกนัยหนึ่ง มีหลักฐานที่ชัดเจนว่าตัวแปรนั้นระหว่างการเปรียบเทียบเพศชายและหญิงมีความแตกต่างกัน หากค่า p มากกว่าระดับนัยสำคัญ แสดงว่าความแตกต่างในค่าเฉลี่ยไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งหมายความว่าไม่มีหลักฐานเพียงพอที่จะสรุปได้ว่าตัวแปรนั้นชายและหญิงมีความแตกต่างกัน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ใช้การวิเคราะห์ของตัวแปรด้านการปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรม 4 ตัวแปร ได้แก่ตัวแปร X1 การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านกัมมัสัทธิ มีค่าทางสถิติการทดสอบค่า t คือ $-.002$ ซึ่งใกล้เคียงกับ 0 มากและค่า p คือ 0.511 ซึ่งมากกว่า 0.05 สิ่งนี้ชี้ให้เห็นว่าไม่มีความแตกต่างที่มีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างเพศชายและเพศหญิงสำหรับตัวแปร X1 การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านกัมมัสัทธิ

ตัวแปร X2 การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านวิปากัสัทธิ มีค่าทางสถิติการทดสอบค่า t คือ $-.004$ ซึ่งใกล้เคียงกับ 0 มากและค่า p คือ $.634$ ซึ่งมากกว่า 0.05 สิ่งนี้ชี้ให้เห็นว่าไม่มีความแตกต่างที่มีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างเพศชายและเพศหญิงสำหรับตัวแปร X2 การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านวิปากัสัทธิ

ตัวแปร X3 การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านกัมมัสสกกตาสัทธิ มีค่าทางสถิติการทดสอบค่า t คือ $.006$ ซึ่งใกล้เคียงกับ 0 มากและค่า p คือ $.271$ ซึ่งมากกว่า 0.05 สิ่งนี้ชี้ให้เห็นว่าไม่มีความแตกต่างที่มีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างเพศชายและเพศหญิงสำหรับตัวแปร X3 การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านกัมมัสสกกตาสัทธิ

ตัวแปร X4 การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านตถาคตโพธิสัทธิ มีค่าทางสถิติการทดสอบค่า t คือ $.001$ ซึ่งใกล้เคียงกับ 0 มากและค่า p คือ $.285$ ซึ่งมากกว่า 0.05 สิ่งนี้ชี้ให้เห็นว่าไม่มีความแตกต่างที่มีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างเพศชายและเพศหญิงสำหรับตัวแปร X4 การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านตถาคตโพธิสัทธิ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ใช้การวิเคราะห์ของ Set 1 X ผลรวมตัวแปรด้านการปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรม 4 ตัวแปร ได้แก่ตัวแปร X1 การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านกัมมัสัทธิ X2 การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านวิปากัสัทธิ X3 การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านกัมมัสสกกตาสัทธิ และ X4 การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านตถาคตโพธิสัทธิ มีค่าทางสถิติการทดสอบค่า t คือ $.853$ ซึ่งใกล้เคียงกับ 1 มากและค่า p คือ $.941$ ซึ่งมากกว่า 0.05 สิ่งนี้ชี้ให้เห็นว่าไม่มีความแตกต่างที่มีนัยสำคัญทาง

สถิติระหว่างเพศชายและเพศหญิงสำหรับตัวแปร Set 1 X ผลรวมตัวแปรด้านการปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรม 4 ตัวแปร

จากการวิเคราะห์ข้อมูลตัวแปรด้านสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต 8 ตัวแปร ได้แก่ ตัวแปร Y1 สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการสื่อสารภาษาประจำชาติ มีค่าทางสถิติการทดสอบค่า t คือ -0.008 ซึ่งใกล้เคียงกับ 0 มากและค่า p คือ $.834$ ซึ่งมากกว่า 0.05 สิ่งนี้ชี้ให้เห็นว่าไม่มีความแตกต่างที่มีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างเพศชายและเพศหญิงสำหรับตัวแปร Y1 สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการสื่อสารภาษาประจำชาติ

ตัวแปร Y2 สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการสื่อสารภาษาต่างชาติ มีค่าทางสถิติการทดสอบค่า t คือ -0.005 ซึ่งใกล้เคียงกับ 0 มากและค่า p คือ $.436$ ซึ่งมากกว่า 0.05 สิ่งนี้ชี้ให้เห็นว่าไม่มีความแตกต่างที่มีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างเพศชายและเพศหญิงสำหรับตัวแปร Y2 สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการสื่อสารภาษาต่างชาติ

ตัวแปร Y3 สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านพื้นฐานคณิตศาสตร์ในวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีค่าทางสถิติการทดสอบค่า t คือ -0.009 ซึ่งใกล้เคียงกับ 0 มากและค่า p คือ $.611$ ซึ่งมากกว่า 0.05 สิ่งนี้ชี้ให้เห็นว่าไม่มีความแตกต่างที่มีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างเพศชายและเพศหญิงสำหรับตัวแปร Y3 สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านพื้นฐานคณิตศาสตร์ในวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ตัวแปร Y4 สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านดิจิทัล มีค่าทางสถิติการทดสอบค่า t คือ -0.009 ซึ่งใกล้เคียงกับ 0 มากและค่า p คือ $.779$ ซึ่งมากกว่า 0.05 สิ่งนี้ชี้ให้เห็นว่าไม่มีความแตกต่างที่มีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างเพศชายและเพศหญิงสำหรับตัวแปร Y4 สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านดิจิทัล

ตัวแปร Y5 สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการเรียนรู้เพื่อที่จะเรียน มีค่าทางสถิติการทดสอบค่า t คือ -0.006 ซึ่งใกล้เคียงกับ 0 มากและค่า p คือ $.605$ ซึ่งมากกว่า 0.05 สิ่งนี้ชี้ให้เห็น

ว่าไม่มีความแตกต่างที่มีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างเพศชายและเพศหญิงสำหรับตัวแปร Y5 สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการเรียนรู้เพื่อที่จะเรียน

ตัวแปร Y6 สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการรับรู้ความเป็นพลเมือง มีค่าทางสถิติการทดสอบค่า t คือ -0.004 ซึ่งใกล้เคียงกับ 0 มากและค่า p คือ $.541$ ซึ่งมากกว่า 0.05 สิ่งนี้ชี้ให้เห็นว่าไม่มีความแตกต่างที่มีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างเพศชายและเพศหญิงสำหรับตัวแปร Y6 สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการรับรู้ความเป็นพลเมือง

ตัวแปร Y7 สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการริเริ่มและการเป็นผู้ประกอบการ มีค่าทางสถิติการทดสอบค่า t คือ -0.003 ซึ่งใกล้เคียงกับ 0 มากและค่า p คือ $.424$ ซึ่งมากกว่า 0.05 สิ่งนี้ชี้ให้เห็นว่าไม่มีความแตกต่างที่มีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างเพศชายและเพศหญิงสำหรับตัวแปร Y7 สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการริเริ่มและการเป็นผู้ประกอบการ

ตัวแปร Y8 สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการรับรู้และการแสดงออกทางวัฒนธรรม มีค่าทางสถิติการทดสอบค่า t คือ -0.005 ซึ่งใกล้เคียงกับ 0 มากและค่า p คือ $.527$ ซึ่งมากกว่า 0.05 สิ่งนี้ชี้ให้เห็นว่าไม่มีความแตกต่างที่มีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างเพศชายและเพศหญิงสำหรับตัวแปร Y8 สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการรับรู้และการแสดงออกทางวัฒนธรรม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ใช้การวิเคราะห์ของ Set 2 Y ผลรวมตัวแปรตัวแปรด้านสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต 8 ตัวแปร ได้แก่ Y1 สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการสื่อสารภาษาประจำชาติ Y2 สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการสื่อสารภาษาต่างชาติ Y3 สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านพื้นฐานคณิตศาสตร์ในวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี Y4 สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านดิจิทัล Y5 สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการเรียนรู้เพื่อที่จะเรียน Y6 สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการรับรู้ความเป็นพลเมือง Y7 สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการริเริ่มและการเป็นผู้ประกอบการ Y8 สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการรับรู้และการแสดงออกทางวัฒนธรรม มีค่าทางสถิติการทดสอบค่า t คือ $-.305$ ซึ่งใกล้เคียงกับ 1 มากและค่า p คือ $.248$ ซึ่งมากกว่า 0.05 สิ่งนี้ชี้ให้เห็นว่าไม่มีความแตกต่างที่มีนัยสำคัญทาง

สถิติระหว่างเพศชายและเพศหญิงสำหรับตัวแปร Set 2 Y ผลรวมตัวแปรตัวแปรด้านสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต 8 ตัวแปร

สรุปผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 4.15 นำเสนอผลลัพธ์ของการทดสอบสมมติฐานซึ่งเปรียบเทียบความแตกต่างทางเพศระหว่างชายและหญิงในตัวแปรต่าง ๆ การตีความโดยตัวแปรในตารางแสดงรายการตัวแปรต่าง ๆ หรือชุดตัวแปรที่มีการเปรียบเทียบระหว่างชายและหญิง พบว่าเพศชาย ($N = 86$) แสดงสถิติเพศชาย อยู่ระหว่างค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ตัวแปร X4 แสดงการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านตถาคตโพธิสัทธา มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.698 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.575 และต่ำที่สุดได้แก่ ตัวแปร Y2 แสดงสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตด้านการสื่อสารภาษาต่างชาติ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.267 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.062 ส่วนผลการวิเคราะห์ของเพศหญิง ($N = 64$) แสดงสถิติเพศหญิง อยู่ระหว่างค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ตัวแปร X1 การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านกัมมสัทธา มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.652 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.507 และต่ำที่สุดได้แก่ ตัวแปร Y2 แสดงสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตด้านการสื่อสารภาษาต่างชาติ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.396 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.896 พบว่าสถิติการทดสอบค่า t-test (Cohen's d analysis through Independent Samples T-test) ใกล้เคียงกับ 0 (≈ 0) หมายความว่าค่าเฉลี่ยของตัวแปรนั้นแทบไม่มีความแตกต่างเลยหรือไม่มีเลยซึ่งค่า t-test อยู่ระหว่าง .006 ถึง -.009 แปรผลว่าไม่มีความแตกต่างทางสถิติระหว่างการปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรม 4 กับสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต 8 ของเพศชายและเพศหญิงเลย เมื่อพิจารณาค่า p-value น้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่เลือก (> 0.05) แสดงว่าความแตกต่างในค่าเฉลี่ยระหว่างชายและหญิงนั้นไม่นัยสำคัญทางสถิติ กล่าวอีกนัยหนึ่ง มีหลักฐานที่ชัดเจนว่าตัวแปรนั้นชายและหญิงมีความแตกต่างกัน ซึ่งการศึกษาครั้งนี้มีค่า p-value อยู่ระหว่าง .834 - .248 หมายความว่าความสำคัญทางสถิติที่ชี้ให้เห็นว่าการปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรม 4 กับสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต 8 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ไม่แตกต่างกันในระดับค่าทางสถิติที่ น้อยกว่า 0.05

การพิสูจน์สมมติฐาน ข้อที่ 2

H2: ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรมกับสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยเป็นอย่างไร

การวิเคราะห์สัมพัทธ์ (Pearson's Correlation Analysis) ระหว่างการปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรมกับสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย บ่งบอกถึงความแข็งแกร่งของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในชุดของความเชื่อเรื่องกรรมกับสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่ใกล้กับ 1 บ่งชี้ถึงความสัมพันธ์เชิงบวกที่แข็งแกร่งในขณะที่ค่าสัมประสิทธิ์ที่ใกล้กับ 0 แสดงถึงความสัมพันธ์ที่มีน้อยระหว่างตัวแปรทั้งสอง ซึ่งแสดงในตารางที่ 4.16 ดังนี้

ตารางที่ 4.16 ความสัมพันธ์ (Pearson's Correlation) ระหว่างการปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรมกับสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัย
มหาภูมิราชวิทยาลัย

	X1	X2	X3	X4	Y1	Y2	Y3	Y4	Y5	Y6	Y7	Y8	Set1-X	Set2-Y
X1	1	.746**	.385**	.602**	.718**	.567**	.597**	.643**	.750**	.734**	.696**	.660**	.753**	.719**
X2	.746**	1	.452**	.714**	.750**	.556**	.628**	.680**	.745**	.736**	.754**	.743**	.825**	.748**
X3	.385**	.452**	1	.338**	.386**	.282**	.317**	.374**	.392**	.387**	.357**	.377**	.830**	.384**
X4	.602**	.714**	.338**	1	.626**	.454**	.554**	.533**	.645**	.577**	.613**	.653**	.733**	.623**
Y1	.718**	.750**	.386**	.626**	1	.825**	.811**	.858**	.883**	.845**	.824**	.807**	.701**	.924**
Y2	.567**	.556**	.282**	.454**	.825**	1	.854**	.793**	.782**	.795**	.834**	.724**	.522**	.900**
Y3	.597**	.628**	.317**	.554**	.811**	.854**	1	.852**	.845**	.801**	.870**	.818**	.590**	.931**
Y4	.643**	.680**	.374**	.533**	.858**	.793**	.852**	1	.899**	.844**	.787**	.838**	.639**	.927**
Y5	.750**	.745**	.392**	.645**	.883**	.782**	.845**	.899**	1	.897**	.861**	.876**	.715**	.947**
Y6	.734**	.736**	.387**	.577**	.845**	.795**	.801**	.844**	.897**	1	.895**	.853**	.690**	.931**
Y7	.696**	.754**	.357**	.613**	.824**	.834**	.870**	.787**	.861**	.895**	1	.851**	.678**	.935**
Y8	.660**	.743**	.377**	.653**	.807**	.724**	.818**	.838**	.876**	.853**	.851**	1	.689**	.909**
Set1-X	.753**	.825**	.830**	.733**	.701**	.522**	.590**	.639**	.715**	.690**	.678**	.689**	1	.699**
Set2-Y	.719**	.748**	.384**	.623**	.924**	.900**	.931**	.927**	.947**	.931**	.935**	.909**	.699**	1

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับน้อยกว่า 0.01; Correlation is significant at < 0.01 level (2-tailed) (Neamtu, 2023: 207-213)

จากตารางที่ 4.16 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ (Pearson's Correlation) ระหว่างการปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรมกับสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พบว่า

การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านกัมมสังขตา (X1) และ ด้านวิปากสังขตา (X2) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันเท่ากับ .746 และมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ (Sig.) น้อยกว่า 0.01 ดังนั้น การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านกัมมสังขตา (X1) และ ด้านวิปากสังขตา (X2) มีความสัมพันธ์กัน

การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านกัมมสังขตา (X1) และ ด้านกัมมัสสกตาสังขตา (X3) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันเท่ากับ .385 และมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ (Sig.) น้อยกว่า 0.01 ดังนั้น การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านกัมมสังขตา (X1) และ ด้านกัมมัสสกตาสังขตา (X3) มีความสัมพันธ์กัน

การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านกัมมสังขตา (X1) และ ด้านตถาคตโพธิสังขตา (X4) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันเท่ากับ .602 และมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ (Sig.) น้อยกว่า 0.01 ดังนั้น การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านกัมมสังขตา (X1) และ ด้านตถาคตโพธิสังขตา (X4) มีความสัมพันธ์กัน

การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านกัมมสังขตา (X1) และสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการสื่อสารภาษาประจำชาติ (Y1) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันเท่ากับ .718 และมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ (Sig.) น้อยกว่า 0.01 ดังนั้น การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านกัมมสังขตา (X1) และสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการสื่อสารภาษาประจำชาติ (Y1) มีความสัมพันธ์กัน

การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านกัมมสังขตา (X1) และสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการสื่อสารภาษาต่างชาติ (Y2) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันเท่ากับ .567 และมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ (Sig.) น้อยกว่า 0.01 ดังนั้น การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านกัมมสังขตา (X1) และสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการสื่อสารภาษาต่างชาติ (Y2) มีความสัมพันธ์กัน

การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านกัมมสัทธา (X1) และสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านพื้นฐานคณิตศาสตร์ในวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (Y3) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันเท่ากับ .597 และมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ (Sig.) น้อยกว่า 0.01 ดังนั้น การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านกัมมสัทธา (X1) และสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านพื้นฐานคณิตศาสตร์ในวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (Y3) มีความสัมพันธ์กัน

การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านกัมมสัทธา (X1) และสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านดิจิทัล (Y4) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันเท่ากับ .643 และมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ (Sig.) น้อยกว่า 0.01 ดังนั้น การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านกัมมสัทธา (X1) และสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านดิจิทัล (Y4) มีความสัมพันธ์กัน

การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านกัมมสัทธา (X1) และสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการเรียนรู้เพื่อที่จะเรียน (Y5) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันเท่ากับ .750 และมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ (Sig.) น้อยกว่า 0.01 ดังนั้น การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านกัมมสัทธา (X1) และสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการเรียนรู้เพื่อที่จะเรียน (Y5) มีความสัมพันธ์กัน

การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านกัมมสัทธา (X1) และสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการรับรู้ความเป็นพลเมือง (Y6) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันเท่ากับ .734 และมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ (Sig.) น้อยกว่า 0.01 ดังนั้น การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านกัมมสัทธา (X1) และสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการรับรู้ความเป็นพลเมือง (Y6) มีความสัมพันธ์กัน

การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านกัมมสัทธา (X1) และสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการริเริ่มและการเป็นผู้ประกอบการ (Y7) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันเท่ากับ .696 และมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ (Sig.) น้อยกว่า 0.01 ดังนั้น การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านกัมมสัทธา (X1) และสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการริเริ่มและการเป็นผู้ประกอบการ (Y7) มีความสัมพันธ์กัน

การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านกัมมสัทธา (X1) และสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการรับรู้และการแสดงออกทางวัฒนธรรม (Y8) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน

เท่ากับ .660 และมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ (Sig.) น้อยกว่า 0.01 ดังนั้น การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านกัมมสัทธา (X1) และสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการรับรู้และการแสดงออกทางวัฒนธรรม (Y8) มีความสัมพันธ์กัน

การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านกัมมสัทธา (X1) และผลรวมของการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาทั้งหมด (Set1-X) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันเท่ากับ .753 และมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ (Sig.) น้อยกว่า 0.01 ดังนั้น การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านกัมมสัทธา (X1) และผลรวมของการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาทั้งหมด (Set1-X) มีความสัมพันธ์กัน

การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านกัมมสัทธา (X1) และผลรวมของสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตทั้งหมด (Set2-Y) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันเท่ากับ .719 และมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ (Sig.) น้อยกว่า 0.01 ดังนั้น การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านกัมมสัทธา (X1) และผลรวมของสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตทั้งหมด (Set2-Y) มีความสัมพันธ์กัน

การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านวิปากสัทธา (X2) และ ด้านกัมมัสสกตาสัทธา (X3) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันเท่ากับ .452 และมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ (Sig.) น้อยกว่า 0.01 ดังนั้น การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านวิปากสัทธา (X2) และ ด้านกัมมัสสกตาสัทธา (X3) มีความสัมพันธ์กัน

การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านวิปากสัทธา (X2) และ ด้านตถาคตโพธิสัทธา (X4) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันเท่ากับ .714 และมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ (Sig.) น้อยกว่า 0.01 ดังนั้น การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านวิปากสัทธา (X2) และ ด้านตถาคตโพธิสัทธา (X4) มีความสัมพันธ์กัน

การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านวิปากสัทธา (X2) และสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการสื่อสารภาษาประจำชาติ (Y1) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันเท่ากับ .750 และมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ (Sig.) น้อยกว่า 0.01 ดังนั้น การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านวิปากสัทธา (X2) และสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการสื่อสารภาษาประจำชาติ (Y1) มีความสัมพันธ์กัน

การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านวิปัสสนา (X2) และสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการสื่อสารภาษาต่างชาติ (Y2) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันเท่ากับ .556 และมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ (Sig.) น้อยกว่า 0.01 ดังนั้น การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านวิปัสสนา (X2) และสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการสื่อสารภาษาต่างชาติ (Y2) มีความสัมพันธ์กัน

การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านวิปัสสนา (X2) และสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านพื้นฐานคณิตศาสตร์ในวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (Y3) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันเท่ากับ .628 และมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ (Sig.) น้อยกว่า 0.01 ดังนั้น การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านวิปัสสนา (X2) และสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านพื้นฐานคณิตศาสตร์ในวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (Y3) มีความสัมพันธ์กัน

การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านวิปัสสนา (X2) และสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านดิจิทัล (Y4) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันเท่ากับ .680 และมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ (Sig.) น้อยกว่า 0.01 ดังนั้น การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านวิปัสสนา (X2) และสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านดิจิทัล (Y4) มีความสัมพันธ์กัน

การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านวิปัสสนา (X2) และสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการเรียนรู้เพื่อที่จะเรียน (Y5) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันเท่ากับ .745 และมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ (Sig.) น้อยกว่า 0.01 ดังนั้น การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านวิปัสสนา (X2) และสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการเรียนรู้เพื่อที่จะเรียน (Y5) มีความสัมพันธ์กัน

การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านวิปัสสนา (X2) และสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการรับรู้ความเป็นพลเมือง (Y6) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันเท่ากับ .736 และมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ (Sig.) น้อยกว่า 0.01 ดังนั้น การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านวิปัสสนา (X2) และสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการรับรู้ความเป็นพลเมือง (Y6) มีความสัมพันธ์กัน

การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านวิปัสสนา (X2) และสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการริเริ่มและการเป็นผู้ประกอบการ (Y7) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันเท่ากับ

.754 และมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ (Sig.) น้อยกว่า 0.01 ดังนั้น การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านวิปាកัสัทธา (X2) และสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการริเริ่มและการเป็นผู้ประกอบการ (Y7) มีความสัมพันธ์กัน

การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านวิปាកัสัทธา (X2) และสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการรับรู้และการแสดงออกทางวัฒนธรรม (Y8) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันเท่ากับ .743 และมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ (Sig.) น้อยกว่า 0.01 ดังนั้น การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านวิปាកัสัทธา (X2) และสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการรับรู้และการแสดงออกทางวัฒนธรรม (Y8) มีความสัมพันธ์กัน

การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านวิปាកัสัทธา (X2) และผลรวมของการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาทั้งหมด (Set1-X) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันเท่ากับ .825 และมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ (Sig.) น้อยกว่า 0.01 ดังนั้น การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านวิปាកัสัทธา (X2) และผลรวมของการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาทั้งหมด (Set1-X) มีความสัมพันธ์กัน

การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านวิปាកัสัทธา (X2) และผลรวมของสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตทั้งหมด (Set2-Y) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันเท่ากับ .748 และมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ (Sig.) น้อยกว่า 0.01 ดังนั้น การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านวิปាកัสัทธา (X2) และผลรวมของสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตทั้งหมด (Set2-Y) มีความสัมพันธ์กัน

การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านกัมมัสมกตาสัทธา (X3) และ ด้านตถาคตโพธิสัทธา (X4) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันเท่ากับ .338 และมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ (Sig.) น้อยกว่า 0.01 ดังนั้น การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านกัมมัสมกตาสัทธา (X3) และ ด้านตถาคตโพธิสัทธา (X4) มีความสัมพันธ์กัน

การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านกัมมัสมกตาสัทธา (X3) และ สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการสื่อสารภาษาประจำชาติ (Y1) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันเท่ากับ .386 และมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ (Sig.) น้อยกว่า 0.01 ดังนั้น การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธ

การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านกัมมัสสกตาสัทธา (X3) และ สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการริเริ่มและการเป็นผู้ประกอบการ (Y7) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันเท่ากับ .357 และมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ (Sig.) น้อยกว่า 0.01 ดังนั้น การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านกัมมัสสกตาสัทธา (X3) และ สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการริเริ่มและการเป็นผู้ประกอบการ (Y7) มีความสัมพันธ์กัน

การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านกัมมัสสกตาสัทธา (X3) และ สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการรับรู้และการแสดงออกทางวัฒนธรรม (Y8) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันเท่ากับ .377 และมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ (Sig.) น้อยกว่า 0.01 ดังนั้น การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านกัมมัสสกตาสัทธา (X3) และ สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการรับรู้และการแสดงออกทางวัฒนธรรม (Y8) มีความสัมพันธ์กัน

การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านกัมมัสสกตาสัทธา (X3) และผลรวมของการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาทั้งหมด (Set1-X) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันเท่ากับ .830 และมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ (Sig.) น้อยกว่า 0.01 ดังนั้น การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านกัมมัสสกตาสัทธา (X3) และผลรวมของการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาทั้งหมด (Set1-X) มีความสัมพันธ์กัน

การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านกัมมัสสกตาสัทธา (X3) และผลรวมของสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตทั้งหมด (Set2-Y) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันเท่ากับ .384 และมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ (Sig.) น้อยกว่า 0.01 ดังนั้น การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านกัมมัสสกตาสัทธา (X3) และผลรวมของสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตทั้งหมด (Set2-Y) มีความสัมพันธ์กัน

การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านตถาคตโพธิสัทธา (X4) และ สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการสื่อสารภาษาประจำชาติ (Y1) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันเท่ากับ .626 และมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ (Sig.) น้อยกว่า 0.01 ดังนั้น การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านตถาคตโพธิสัทธา (X4) และ สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการสื่อสารภาษาประจำชาติ (Y1) มีความสัมพันธ์กัน

.577 และมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ (Sig.) น้อยกว่า 0.01 ดังนั้น การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านตถาคตโพธิสัทธา (X5) และ สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการรับรู้ความเป็นพลเมือง (Y6) มีความสัมพันธ์กัน

การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านตถาคตโพธิสัทธา (X4) และ สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการริเริ่มและการเป็นผู้ประกอบการ (Y7) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันเท่ากับ .613 และมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ (Sig.) น้อยกว่า 0.01 ดังนั้น การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านตถาคตโพธิสัทธา (X5) และ สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการริเริ่มและการเป็นผู้ประกอบการ (Y7) มีความสัมพันธ์กัน

การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านตถาคตโพธิสัทธา (X4) และ สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการรับรู้และการแสดงออกทางวัฒนธรรม (Y8) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันเท่ากับ .653 และมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ (Sig.) น้อยกว่า 0.01 ดังนั้น การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านตถาคตโพธิสัทธา (X5) และ สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการรับรู้และการแสดงออกทางวัฒนธรรม (Y8) มีความสัมพันธ์กัน

การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านตถาคตโพธิสัทธา (X4) และผลรวมของการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาทั้งหมด (Set1-X) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันเท่ากับ .733 และมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ (Sig.) น้อยกว่า 0.01 ดังนั้น การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านตถาคตโพธิสัทธา (X4) และผลรวมของการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาทั้งหมด (Set1-X) มีความสัมพันธ์กัน

การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านตถาคตโพธิสัทธา (X4) และผลรวมของสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตทั้งหมด (Set2-Y) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันเท่ากับ .623 และมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ (Sig.) น้อยกว่า 0.01 ดังนั้น การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านตถาคตโพธิสัทธา (X4) และผลรวมของสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตทั้งหมด (Set2-Y) มีความสัมพันธ์กัน

ตัวแปรในชุด การปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรม (Set 1-X) การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านกัมมสัทธา (X1) มีความสัมพันธ์ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันเท่ากับ .753 และมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ (Sig.) น้อยกว่า 0.01 และ การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา

ด้านวิปากสัทธา (X2) มีความสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ .825** เป็นต้น ในข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างภายในชุด Set 1-X การปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรมเข้าใกล้ 0 มากที่สุด ได้แก่ X3 การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านกัมมัสสกาตาสัทธา ที่มีระดับความสัมพันธ์กับชุด Set 1-X การปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรมมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ .830** ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์เชิงบวกที่แข็งแกร่งระหว่างตัวแปรทั้งสองนี้ ดังนั้นแปรผลได้ว่าบุคคลที่มีความเชื่ออย่างแรงกล้าในเรื่องกรรมก็มีแนวโน้มที่จะมีความเชื่อที่สำคัญในผลที่ตามมาจากการกระทำของพวกเขาเช่นกัน ในลักษณะทำนองเดียวกันกับความสัมพันธ์ของตัวแปรในชุด Set 2-Y สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต เช่น Y1 สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการสื่อสารภาษาประจำชาติ มีความสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ .924** และ Y8 สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการรับรู้และการแสดงออกทางวัฒนธรรม มีความสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ .909** เป็นต้น และในข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างภายในชุด Set 2-Y สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตเข้าใกล้ 0 มากที่สุด ได้แก่ Y5 สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการเรียนรู้เพื่อที่จะเรียน ที่มีระดับความสัมพันธ์กับชุด Set 2-Y สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ .947**

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3 เพื่อวิเคราะห์สหสัมพันธ์คาโนนิคอลระหว่างการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาที่มีผลต่อสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษา

ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์คาโนนิคอลระหว่างการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาที่มีผลต่อสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษา โดยวิเคราะห์ค่าสถิติสหสัมพันธ์คาโนนิคอล (Canonical Correlation)

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์แบบคาโนนิคอล (Canonical Correlation Analysis) วิธีทางสถิติที่แข็งแกร่งที่ใช้เพื่อสำรวจความสัมพันธ์ที่ซับซ้อนระหว่างตัวแปรด้านการปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรม และตัวแปรด้านสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ผลลัพธ์เหล่านี้ให้ข้อมูลที่สำคัญเกี่ยวกับผลกระทบที่เป็นไปได้ของ ศรัทธาของชาวพุทธ ต่อความสามารถในการเรียนรู้ตลอดชีวิตของบุคคล พบว่า ค่าสหสัมพันธ์คาโนนิคอลระหว่างการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนากับสมรรถนะ

การเรียนรู้ตลอดชีวิต มีฟังก์ชันคาโนนิคอล 4 ฟังก์ชันที่มีค่านัยสำคัญทางสถิติ (Significant) จำนวน 2 ฟังก์ชัน ที่ระดับ 0.01 ได้แก่ฟังก์ชันที่ 1 และ 0.05 ได้แก่ฟังก์ชันที่ 2 ตามเกณฑ์พิจารณา ค่าสัมประสิทธิ์โครงสร้างของเซอร์รีและเอนสัน (Serry and Henson, 2005) ที่ได้เสนอว่าค่ามากกว่า หรือเท่ากับค่าสัมบูรณ์ของ 0.45 จึงจะเพียงพอต่อการแปลความหมายรูปแบบความสัมพันธ์ตาม ฟังก์ชันนั้น ทั้งนี้พิจารณาจากช่วงเกณฑ์ดังต่อไปนี้

0.30 - 0.50 หมายถึง มีขนาดความสัมพันธ์ปานกลาง

0.50 - 0.70 หมายถึง มีขนาดความสัมพันธ์สูง

0.70 - 1.00 หมายถึง มีขนาดความสัมพันธ์สูงมาก

ความสัมพันธ์คาโนนิคอล ครั้งแรกซึ่งเน้นไปที่ (X1) การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านกัมมัตถา จากการปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรม และสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต แสดงค่าความสัมพันธ์เชิงบวกที่แข็งแกร่งและมีค่านัยสำคัญเชิงสถิติ (Significant) มากที่สุดที่ระดับ 0.01 ค่าความสัมพันธ์สัมประสิทธิ์ (Canonical Correlation: R_c) เท่ากับ 0.872 แปลผลว่ามีขนาดความสัมพันธ์สูงมาก และค่าลักษณะเฉพาะ (Eigenvalue: λ) ที่ระดับ 3.169 ความสำคัญทางสถิติ เหล่านี้ยืนยันความเชื่อที่หนึ่งในกรรมของบุคคลและความสามารถในการเรียนรู้ตลอดชีวิตของ นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เป็นไปในทางเดียวกัน

ความสัมพันธ์คาโนนิคอล ครั้งที่สอง โดยตัวแปร (X2) การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านวิปากัตถาจากการปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรมและสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต แสดงค่าความสัมพันธ์เชิงบวกและมีค่านัยสำคัญทางสถิติ (Significant) ที่ระดับ 0.05 พบความสัมพันธ์บวกที่สำคัญ ความสัมพันธ์นี้ได้รับการรองรับจากค่าความสัมพันธ์สัมประสิทธิ์ (Canonical Correlation: R_c) 0.350 แปลผลว่ามีขนาดความสัมพันธ์ปานกลาง และค่าลักษณะเฉพาะ (Eigenvalue: λ) ที่ระดับ 0.140 เป็นการย้ำถึงความเชื่อที่สำคัญในผลลัพธ์จากการกระทำและความสามารถในการเรียนรู้ตลอดชีวิตของบุคคล อย่างไรก็ตาม ความสัมพันธ์คาโนนิคอล ครั้งที่สาม (X3) การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านกัมมัสสกตาสัตถา จากการปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรมและสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ไม่มีค่านัยสำคัญทางสถิติ ตามที่เห็นได้จากค่าความสัมพันธ์สัมประสิทธิ์ (Canonical Correlation: R_c) เท่ากับ 0.312 และค่าลักษณะเฉพาะ

(Eigenvalue: λ) ที่ระดับ 0.108 อย่างเช่นเดียวกัน ความสัมพันธ์คาโนนิคอล ครั้งที่สี่ (X4) การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านตถาคตโพธิสัตธา จากการปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรมและสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีค่าความสัมพันธ์สัมประสิทธิ์ (Canonical Correlation: R_c) ที่ต่ำมากคือ 0.093 และค่าลักษณะเฉพาะ (Eigenvalue: λ) ที่ระดับ 0.009 และพบว่าไม่มีค่านัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 4.17. ผลการวิเคราะห์คาโนนิคอล (The Canonical Correlations Analysis)

Canonical Correlations							
Canonical Function	Correlation (R_c)	Eigenvalue (λ)	Wilks Statistic	F	Num D.F	Denom D.F.	Sig.
X1	.872	3.169	.188**	9.133**	32.000	510.514	< .001
X2	.350	.140	.785*	1.671*	21.000	399.683	.033
X3	.312	.108	.895	1.331	12.000	280.000	.200
X4	.093	.009	.991	.244	5.000	141.000	.942
H0 for Wilks test is that the correlations in the current and following rows are zero มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ** p < 0.01; * p < 0.05							

จากผลการวิเคราะห์ที่ได้แสดงการวิเคราะห์ 4 ฟังก์ชัน โดยความสำคัญของผลลัพธ์เหล่านี้ได้รับการยืนยันอีกครั้งโดยการทดสอบค่า Wilks (Khatun, 2021) ซึ่งยืนยันความสำคัญของความสัมพันธ์คาโนนิคอล ครั้งที่แรกและครั้งที่สองที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ $p < 0.01$ และ $p < 0.05$ ตามลำดับ ในขณะที่ความสัมพันธ์คาโนนิคอล ครั้งที่สามและครั้งที่สี่ไม่ได้มีการยืนยันค่านัยสำคัญทางสถิติ การวิเคราะห์เหล่านี้ชี้ให้เห็นว่าความสัมพันธ์ที่แข็งแกร่งที่สุดอยู่ในความเชื่อในการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านกัมมัสสัทธา และความสามารถในการเรียนรู้ตลอดชีวิต นำเสนอข้อมูลที่มีค่าเกี่ยวกับความสัมพันธ์นี้และผลที่เป็นไปได้สำหรับการปฏิบัติทางการศึกษาต่อไป

ตารางที่ 4.18 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มาตรฐานสำหรับชุดที่ 1 และชุดที่ 2 (The Standardized Canonical Correlation Coefficients for Set 1 and Set 2)

Set 1 ตัวแปรด้านการปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรม 4 ตัวแปร: Standardized Canonical Correlation Coefficients (CCC)				
Variable	CCC 1	CCC 2	CCC 3	CCC 4
	β	β	β	β
X1	-.364	-1.393	.430	.245
X2	-.535	.807	-1.426	.433
X3	-.030	-.116	-.072	-1.116
X4	-.189	.652	1.268	-.125
Set 2 ตัวแปรด้านสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต 8 ตัวแปร: Standardized Canonical Correlation Coefficients (CCC)				
Y1	-.571	.546	-.034	-.008
Y2	.439	-.694	.399	.327
Y3	.192	.220	1.073	-.392
Y4	.070	.159	-2.140	-1.016
Y5	-.321	-1.209	2.137	.297
Y6	-.056	-1.524	-.470	-.538
Y7	-.555	.953	-1.528	1.941
Y8	-.158	1.477	.563	-.705

ตารางที่ 4.18 นำเสนอค่าสัมประสิทธิ์คาโนนิคอล มาตรฐานสำหรับเซต 1 ตัวแปรด้านการปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรม 4 ตัวแปร และเซต 2 ตัวแปรด้านสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต 8 ตัวแปร ในคู่คาโนนิคอล คาโนนิคอล ค่า 1 (CCC1) พบว่าความสัมพันธ์ที่มีค่าล้อยู่ระหว่างความเชื่อต่าง ๆ ในเซต 1 ได้แก่ ด้านกัมมัสถา ($\beta = -.364$), ด้านวิปากัสถา ($\beta = -.535$), ด้านกัมมัสสกตาสถา ($\beta = -.030$), ด้านตถาคตโพธิสถา ($\beta = -.189$) และความสามารถที่เกี่ยวข้องในเซต 2 ได้แก่ ด้านการสื่อสารภาษาประจำชาติ ($\beta = -.571$), ด้านการเรียนรู้เพื่อที่จะเรียน ($\beta = -.321$), ด้านการรับรู้ความเป็นพลเมือง ($\beta = -.056$), ด้านการริเริ่มและการเป็นผู้ประกอบการ

($\beta = -.555$), ด้านการรับรู้และการแสดงออกทางวัฒนธรรม ($\beta = -.158$) ในกรณีนี้ค่า Beta (β) มีค่าลบและแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อแต่ละประเภทในเซต 1 และความสามารถในเซต 2 ซึ่งแสดงถึงว่าเมื่อค่าในเซต 1 เพิ่มขึ้น ค่าในเซต 2 จะลดลง โดยความสัมพันธ์ที่มีค่าลบมากกว่านี้จะเป็นที่ชัดเจนและมีผลที่มากขึ้น ซึ่งในกรณีนี้ค่า Beta (β) ของตัวแปรในเซต 1 และเซต 2 อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อในการปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรมในเซต 1 และความสามารถในการเรียนรู้ตลอดชีวิตในเซต 2 ที่มีความสัมพันธ์ลบและแน่นอน อาจแสดงถึงการที่ความเชื่อเรื่องกรรมที่ต่างกันในเซต 1 มีผลกระทบต่อความสามารถในการเรียนรู้ตลอดชีวิตในเซต 2 อย่างแรงชัดและมียัยสำคัญ การค่าสัมประสิทธิ์ค่าโนนิคอล นี้ช่วยในการเข้าใจว่าความเชื่อทางจิตใจสามารถมีผลกระทบต่อความสามารถในการเรียนรู้ตลอดชีวิตในรูปแบบที่แตกต่างกันและความสัมพันธ์ลบในการปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรมที่แข็งแกร่งกับความสามารถในการเรียนรู้ตลอดชีวิตในรูปแบบที่แข็งแกร่งและมีความสำคัญในการวิเคราะห์ข้อมูลและทราบว่าค่าสัมประสิทธิ์ค่าโนนิคอล ที่มีค่าลบ

ใน CCC2 พบความสัมพันธ์ที่ลบมีความแข็งแรงขึ้นระหว่างความเชื่อในกรรมและความสามารถในการเรียนรู้ในการเรียนรู้และความสัมพันธ์บวกที่อ่อนค่าลงระหว่างความเชื่อในผลลัพธ์จากการกระทำและความสามารถในการรับรู้และการแสดงออกทางวัฒนธรรม การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ค่าโนนิคอล เน้นถึงความสัมพันธ์ระหว่าง การปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรม และสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ให้ข้อมูลที่มีค่าเกี่ยวกับความสัมพันธ์นี้ ทั้งเซต 1 การปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรม 4 ตัวแปร และเซต 2 สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต 8 ตัวแปร แสดงค่าโนนิคอล ที่สำคัญ โดยเน้นถึงความเป็นไปได้ในการปฏิเสธระหว่างชุดข้อมูลเหล่านี้ ผลการวิจัยเน้นให้เห็นถึงความสำคัญของการสำรวจความสัมพันธ์ในเซต 2 ด้านสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต 8 ตัวแปร เพื่อเข้าใจโครงสร้างระหว่างตัวแปรอย่างเป็นรากฐานอย่างครบถ้วน

ตารางที่ 4.19 นำเสนอค่าสัมประสิทธิ์ค่าโนนิคอล ที่ไม่มีมาตรฐานสำหรับเซต 1 การปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรม 4 ตัวแปร และเซต 2 ด้านสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต 8 ตัวแปร ในค่าโนนิคอล ค่าโนนิคอล ค่า CCC1 พบว่าความสัมพันธ์ที่มีค่าลบอยู่ระหว่างความเชื่อต่าง ๆ ในเซต 1 ได้แก่ ด้านกัมมสัทธา ($\beta = -.668$), ด้านวิปากสัทธา ($\beta = -.866$), ด้านกัมมัสสกตาสัทธา ($\beta = -.021$), ด้านตถาคตโพธิสัทธา ($\beta = -.300$) และความสามารถที่เกี่ยวข้องในเซต 2 ได้แก่ ด้านการสื่อสารภาษาประจำชาติ ($\beta = -.735$), ด้านการเรียนรู้เพื่อที่จะเรียน ($\beta = -.419$), ด้านการรับรู้ความเป็นพลเมือง ($\beta = -.078$), ด้านการริเริ่มและการเป็นผู้ประกอบการ ($\beta = -.685$), ด้านการรับรู้

และการแสดงออกทางวัฒนธรรม ($\beta = -.206$) ในกรณีนี้ค่า Beta (β) มีค่าลบและแสดงถึงความสัมพันธ์ลบค่า Beta (β) ในกรณีนี้มีค่าลบและสามารถใช้ในการตีความว่ามีความสัมพันธ์ลบอยู่ระหว่างความเชื่อในเซต 1 และความสามารถในเซต 2 ค่า Beta (β) แสดงถึงทิศทางและความแรงของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในคู่คาโนนิคอล ในกรณีนี้ค่า Beta (β) มีค่าลบและมากกว่า 0 ซึ่งแสดงถึงความสัมพันธ์ที่มีความสำคัญอยู่ระหว่างความเชื่อในเซต 1 และความสามารถในเซต 2 ค่า Beta (β) ที่มีค่าลบอย่างเข้มแข็งแสดงถึงความสัมพันธ์ที่แข็งแกร่งระหว่างตัวแปรในเซต 1 และเซต 2 และความสัมพันธ์มีความสำคัญทางสถิติ ซึ่งแสดงถึงความสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญระหว่างชุดข้อมูลทั้งสอง ค่า Beta (β) ที่มีค่าลบที่มีค่ามากกว่า 0 แสดงถึงความสัมพันธ์ที่มีผลกระทบและมีความสำคัญทางสถิติระหว่างความเชื่อในเซต 1 และความสามารถในเซต 2 และมีนัยสำคัญในการวิเคราะห์ข้อมูลและแสดงถึงความสัมพันธ์ที่มีความสำคัญทางสถิติระหว่างชุดข้อมูลทั้งสอง ค่า Beta (β) ที่มีค่าลบที่มากช่วยให้เราเข้าใจว่าความเชื่อแต่ละประเภทในเซต 1 มีผลกระทบลบต่อความสามารถในการเรียนรู้ตลอดชีวิตในเซต 2 อย่างแข็งแกร่งและมีความสำคัญทางสถิติ ค่า Beta (β) ที่มีค่าลบที่มากสามารถทำให้เราทราบว่าเมื่อค่าในเซต 1 เพิ่มขึ้น ค่าในเซต 2 จะลดลงอย่างมีนัยสำคัญ ค่า Beta (β) ที่มีค่าลบอย่างมีนัยสำคัญแสดงถึงความสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างชุดข้อมูลทั้งสองและช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูลของคุณในกรณีนี้ค่า Beta (β) มีค่าลบแสดงถึงความสัมพันธ์ที่แน่นอนและมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างความเชื่อในเซต 1

ใน CC2 พบความสัมพันธ์ลบที่แข็งแกร่งระหว่างความเชื่อในกรรมและความสามารถในการเรียนรู้การเรียนรู้ไปพร้อมกับความสัมพันธ์บวกที่อยู่ในระหว่างความเชื่อในผลลัพธ์จากกรรมและความสามารถในการรับรู้สัญญาพลเงิน ความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อในกรรมเป็นของตนเองและความสามารถในการรับรู้การรับรู้แสดงความสัมพันธ์ที่อ่อนและความเชื่อด้านกัมมัฏสะกตาสัทธา ($\beta = -0.021$) และด้านการรับรู้และการแสดงออกทางวัฒนธรรม ($\beta = -0.206$) ส่วนการแสดงความสัมพันธ์เชิงบวกของสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ที่อ่อนและอ่อนมาก ได้แก่ ด้านการสื่อสารภาษาต่างชาติ 0.442, ด้านพื้นฐานคณิตศาสตร์ในวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 0.1990 และด้านดิจิทัล .085 ตามลำดับ ในกรณีนี้, ค่า Beta (β) หมายถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในคู่คาโนนิคอล CC2. ค่า Beta (β) ที่เป็นค่าลบแสดงถึงความสัมพันธ์ลบระหว่างตัวแปรในคู่คาโนนิคอล ค่า

Beta (β) ที่เป็นค่าบวกแสดงถึงความสัมพันธ์บวกระหว่างตัวแปรในคู่คาโนนิคอล ความสัมพันธ์ที่มีค่าลบและเข้มแรงระหว่างความเชื่อในกรรมในเซต 1 และความสามารถในการเรียนรู้การเรียนรู้ในเซต 2 ความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อในกรรมและความสามารถในการรับรู้สัญญาณพลเงิน ความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อในกรรมและความสามารถในการรับรู้การรับรู้มีความสัมพันธ์ที่ลบที่อ่อนและเบา ค่า Beta (β) ของตัวแปรที่เป็นค่าบวกแสดงถึงความสัมพันธ์บวกที่อ่อนและเบา ค่า Beta (β) ที่เป็นค่าลบที่มากอย่างเข้มแข็งแสดงถึงความสัมพันธ์ลบที่เข้มแข็งระหว่างตัวแปรในคู่คาโนนิคอล การวิเคราะห์ค่า Beta (β) ในกรณีนี้ช่วยในการเข้าใจว่าความเชื่อแต่ละประเภทในเซต 1 และความสามารถในการเรียนรู้ในเซต 2 มีความสัมพันธ์ลบบอยู่ระหว่างกัน และความสามารถในการเรียนรู้ในเซต 2 มีความสัมพันธ์บวกอยู่ระหว่างกัน ค่า Beta (β) ที่มีค่ามากช่วยให้เราเข้าใจถึงความสัมพันธ์ที่มีความสำคัญทางสถิติและความสัมพันธ์ลบที่เข้มแข็งแสดงถึงความสัมพันธ์ที่มีความสำคัญทางสถิติระหว่างชุดข้อมูลทั้งสอง ในกรณีนี้, ความเชื่อแต่ละประเภทในเซต 1 มีผลกระทบลบบอยู่ระหว่างกัน ส่วนความสามารถในการเรียนรู้ในเซต 2 มีผลกระทบบวกอยู่ระหว่างกัน ค่า Beta (β) ช่วยในการทราบว่าความเชื่อแต่ละประเภทในเซต 1 มีผลกระทบลบบต่อความสัมพันธ์เชิงบวกของสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ตารางที่ 4.19 Unstandardized Canonical Correlation (UCC)

Set 1 การปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรม (PBB): Unstandardized Canonical Correlation Coefficients (UCC)				
Variable	UCC 1	UCC 2	UCC 3	UCC 4
	β	β	β	β
X1	-0.668	-2.558	0.789	0.450
X2	-0.866	1.307	-2.309	0.701
X3	-0.021	-0.081	-0.05	-0.780
X4	-0.300	1.033	2.008	-0.198
Set 2 สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต (LLC): Unstandardized Canonical Correlation Coefficients				
Y1	-0.735	0.702	-0.043	-0.011

Y2	0.442	-0.699	0.401	0.329
Y3	0.199	0.229	1.117	-0.408
Y4	0.085	0.193	-2.601	-1.235
Y5	-0.419	-1.579	2.790	0.388
Y6	-0.078	-2.125	-0.655	-0.750
Y7	-0.685	1.176	-1.886	2.396
Y8	-0.206	1.925	0.734	-0.919

ผลลัพธ์ในตารางที่ 4.19 เช่นเดียวกับในตารางที่ 4.18 ยืนยันถึงการมีส่วนร่วมระหว่าง การปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรม และสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ผลลัพธ์เหล่านี้ให้ข้อมูลที่มีค่า เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างเซตตัวแปรทั้ง 2 และเน้นความซับซ้อนของความสัมพันธ์เหล่านี้ ความสัมพันธ์คาโนนิคอล ที่มีนัยสำคัญในทั้งเซต 1 การปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรม และเซต 2 สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งเน้นถึงสำคัญของการสำรวจความเคลื่อนไหวระหว่างตัวแปร เหล่านี้เพื่อเข้าใจโครงสร้างของความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์นี้ภายใต้บริบทของการศึกษา

ในตารางที่ 4.20 ค่าเบต้า (β) ใน Canonical Correlation Analysis บ่งชี้ถึงจุดแข็งและ ทิศทางของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแต่ละตัวกับตัวแปร Canonical ในตอนนี้อยู่ที่เนื้อหาจะเน้นไปที่ Canonical Loading คู่ 1 (CL1) สำหรับชุดที่ 1 (PBB) ต่อไปนี้เป็นวิธีการตีความค่าเบต้าและแสดงใน ตารางที่ 4.20

ตารางที่ 4.20 Canonical Loading for the Set 1 PBB and Set 2 LLC

Set 1 การปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรม (PBB) : Cross Loadings (CL)				
Variable	CL 1	CL 2	CL 3	CL 4
	β	β	β	β
X1	-0.888	-0.443	0.102	0.063
X2	-0.955	0.181	-0.234	0.022
X3	-0.476	-0.066	-0.123	-0.868
X4	-0.800	0.350	0.484	-0.046

Set 2 สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต (LLC): Cross Loadings (CL)				
Y1	-0.909	-0.091	0.013	-0.091
Y2	-0.686	-0.223	0.020	0.093
Y3	-0.766	0.000	0.126	-0.054
Y4	-0.814	-0.121	-0.146	-0.348
Y5	-0.924	-0.195	0.158	-0.129
Y6	-0.897	-0.277	-0.098	-0.055
Y7	-0.899	-0.008	-0.077	0.240
Y8	-0.887	0.178	0.079	-0.195

X1 การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านกัมมสัทธา มีค่าเบต้า (β) -0.888 สิ่งนี้บ่งชี้ถึงความสัมพันธ์เชิงลบที่แข็งแกร่งกับตัวแปรมาตรฐานตัวแรกในชุดที่ 1 การปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรม กล่าวอีกนัยหนึ่ง เมื่อความเชื่อในกรรม (X1) เพิ่มขึ้น ค่าของตัวแปรมาตรฐานตัวแรกในชุดที่ 1 การปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรม (PBB) จะลดลงอย่างมากในทิศทางลบ

X2 การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านวิปากสัทธา มีค่าเบต้า (β) อยู่ที่ -0.955 นอกจากนี้ยังแสดงความสัมพันธ์เชิงลบที่แข็งแกร่งกับตัวแปรมาตรฐานตัวแรกในชุดที่ 1 (PBB) เมื่อความเชื่อในผลที่ตามมาของกรรม (X2) เพิ่มขึ้น ตัวแปรมาตรฐานแรกในชุดที่ 1 การปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรม (PBB) จะลดลงอย่างมากในทิศทางลบ

X3 การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านกัมมัสสกตาสัทธา มีค่าเบต้า (β) ที่ -0.476 ซึ่งบ่งชี้ความสัมพันธ์เชิงลบที่อ่อนแอกว่า แต่ยังคงปานกลาง กับตัวแปรมาตรฐานตัวแรกในชุดที่ 1 (PBB) ความเชื่อที่เพิ่มขึ้นว่ากรรมเป็นผู้ครอบครอง (X3) สัมพันธ์กับการลดลงปานกลางในมูลค่าของตัวแปรมาตรฐานตัวแรกในชุดที่ 1 การปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรม (PBB)

X4 การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านตถาคตโพธิสัทธา มีค่าเบต้า (β) -0.800 โดยแสดงความสัมพันธ์เชิงลบระดับปานกลางกับตัวแปรมาตรฐานตัวแรกในชุดที่ 1 การปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรม (PBB) เมื่อความเชื่อในด้านตถาคตโพธิสัทธา (X4) เพิ่มขึ้น ตัวแปรมาตรฐานชุดแรกในชุดที่ 1 การปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรม (PBB) จะลดลงปานกลางในทิศทางลบ

สรุปค่าเบต้า (β) เหล่านี้ช่วยในการทำความเข้าใจทิศทางและความเข้มแข็งของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในชุดที่ 1 การปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรม (PBB) และตัวแปรมาตรฐานชุดแรกในชุดที่ 1 การปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรม (PBB) ในการวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบบัญญัติ ในกรณีนี้ตัวแปรทั้งหมดในชุดที่ 1 การปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรม (PBB) แสดงความสัมพันธ์เชิงลบกับตัวแปรมาตรฐานตัวแรกนำเสนอการโหลด Canonical ซึ่งระบุการมีส่วนร่วมของตัวแปรแต่ละตัวต่อตัวแปร Canonical ในการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของ Canonical สำหรับชุดที่ 1 การปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรม (PBB) และชุดที่ 2 สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต (LLC) ใน Cross Loading คู่ที่ 1 (CL1) สำหรับชุดที่ 1 การปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรม (PBB) ตัวแปร X1 (ด้านกัมมัสถา) และ X2 (ด้านวิปากัสถา) แสดงการโหลดเชิงลบที่สูงที่ -0.888 และ -0.955 ตามลำดับ ซึ่งบ่งชี้ถึงความสัมพันธ์เชิงลบที่แข็งแกร่งกับ ตัวแปรมาตรฐานตัวแรกในชุด 1 การปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรม (PBB) X3 (ด้านกัมมัสสกาตาสถา) มีการโหลดเชิงลบที่ค่อนข้างน้อยที่ -0.476 ซึ่งบ่งบอกถึงความสัมพันธ์เชิงลบในระดับปานกลาง ในขณะที่ X4 (ด้านตถาคตโพธิสถา) มีการโหลดเชิงลบที่ -0.800 บ่งชี้ว่ามีความสัมพันธ์เชิงลบปานกลางกับครั้งแรก ตัวแปรมาตรฐานในชุด 1 (PBB) การปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรม

ค่าเบต้า (β) ใน Canonical Correlation Analysis บ่งชี้ถึงจุดแข็งและทิศทางของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแต่ละตัวกับตัวแปร Canonical ในการตีความค่าเบต้าทั้งใน Canonical Loading คู่ที่ 2 (CL2) สำหรับชุดที่ 1 การปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรม (PBB) และ Canonical Loading คู่ที่ 1 (CL1) สำหรับชุดที่ 2 สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต (LLC) ต่อไปนี้เป็นวิธีการตีความค่าเบต้าเหล่านี้

สำหรับ Canonical Loading คู่ 2 (CL2) ในชุดที่ 1 การปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรม (PBB) พบว่า X1 (ด้านกัมมัสถา) มีค่าเบต้า (β) 0.443 มันบ่งบอกถึงความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลางกับตัวแปรมาตรฐานที่สอง เมื่อความเชื่อในกรรม (X1) ด้านกัมมัสถา เพิ่มขึ้น ค่าของตัวแปรมาตรฐานตัวที่สองในชุดที่ 1 การปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรม (PBB) จะเพิ่มขึ้นปานกลาง ในทิศทางที่เป็นบวก X2 (ด้านวิปากัสถา) มีค่าเบต้า (β) อยู่ที่ 0.181 มันแสดงความสัมพันธ์เชิงบวกกับตัวแปรตามรูปแบบบัญญัติที่สอง ความเชื่อที่เพิ่มขึ้นในผลด้านวิปากัสถา (X2) สัมพันธ์กับการเพิ่ม

มูลค่าของตัวแปรมาตรฐานตัวที่สองในชุดที่ 1 การปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรม (PBB) X3 (ด้านกัมมัสสกตาสัทธา) มีค่าเบต้า (β) -0.066 มันบ่งบอกถึงความสัมพันธ์เชิงลบที่อ่อนแอมาก ความสัมพันธ์นั้นไม่มีนัยสำคัญ และการเปลี่ยนแปลงในตัวแปรนี้แทบจะไม่มีผลกระทบต่อตัวแปรมาตรฐานตัวที่สองในชุดที่ 1 การปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรม (PBB) X4 (ด้านตถาคตโพธิสัทธา) มีค่าเบต้า 0.350 มันแสดงให้เห็นความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลางกับตัวแปรมาตรฐานที่สอง เมื่อความเชื่อในด้านตถาคตโพธิสัทธา (X4) เพิ่มขึ้น ตัวแปรบัญญัติที่สองในชุดที่ 1 (PBB) จะเพิ่มขึ้นปานกลางในทิศทางบวก

สำหรับ Set 2 ด้านสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต LLC, Cross Loading (CL) คู่ที่ 1 (CL1) พบว่า ตัวแปร Y1 (ด้านการสื่อสารภาษาประจำชาติ) ถึง Y8 (ด้านการรับรู้และการแสดงออกทางวัฒนธรรม) ทั้งหมดแสดงค่าเบต้า (β) เชิงลบเป็นส่วนใหญ่ ตั้งแต่ -0.909 ถึง -0.887 ค่าเบต้า (β) เชิงลบเหล่านี้บ่งชี้ถึงความสัมพันธ์เชิงลบระดับปานกลางกับตัวแปรมาตรฐานแรกในชุดที่ 2 (LLC) เมื่อค่าของตัวแปรเหล่านี้เพิ่มขึ้น ค่าของตัวแปรมาตรฐานตัวแรกในชุดที่ 2 สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต (LLC) จะลดลงปานกลางในทิศทางลบ ค่าเบต้าเหล่านี้ช่วยในการทำความเข้าใจทิศทางและความเข้มแข็งของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรและตัวแปร Canonical ตามลำดับในการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของ Canonical คู่คาโนนิคอล คาโนนิคอล ค่า 2 (CL2) ในเซต 1 การปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรม (PBB) X1 (ด้านกัมมัสสัทธา) มีการโหลดบวกระดับปานกลางที่อยู่ในร้อยละ 0.443 และ X2 (ด้านวิปากสัทธา) มีการโหลดบวกร้อยละ 0.181 แสดงถึงความสัมพันธ์บวกกับแต่ละแห่ง คาโนนิคอล ที่สอง X3 (ด้านกัมมัสสกตาสัทธา) มีการโหลดลบที่อ่อนแอร้อยละ -0.066 แสดงถึงความสัมพันธ์ที่ไม่สำคัญ ในขณะที่ X4 (ด้านตถาคตโพธิสัทธา) มีการโหลดบวกร้อยละ 0.350 แสดงถึงความสัมพันธ์บวกระดับปานกลางกับตัวแปรแคนอนิคอลที่สองในเซต 1 การปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรม (PBB) ในเซต 2 สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต (LLC) คู่คาโนนิคอล คาโนนิคอล ค่า 1 (CL1) แสดงการโหลดลบโดยส่วนใหญ่สำหรับตัวแปร Y1 (ด้านการสื่อสารภาษาประจำชาติ) ถึง Y8 (ด้านการรับรู้และการแสดงออกทางวัฒนธรรม) ระหว่าง -0.909 ถึง -0.887 แสดงถึงความสัมพันธ์ลบที่อยู่ในระดับปานกลางกับตัวแปรแคนอนิคอลแรกในเซต 2 สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต (LLC)

สรุปค่าโนนิคอล คาโนนิคอล ค่า 2 (CL2) ในเซต 2 สมรรถนะการเรียนรู้ตลอด (LLC) แสดงการไหลดลบที่อ่อนมากสำหรับ Y1 (ด้านการสื่อสารภาษาประจำชาติ), Y2 (ด้านการสื่อสารภาษาต่างชาติ), Y4 (ด้านดิจิทัล), Y5 (ด้านการเรียนรู้เพื่อที่จะเรียน), Y6 (ด้านการรับรู้ความเป็นพลเมือง) และ Y7 (ด้านการริเริ่มและการเป็นผู้ประกอบการ), อยู่ระหว่าง -0.091 ถึง -0.277. Y3 (ด้านพื้นฐานคณิตศาสตร์ในวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี) มีการไหลดลขึ้นเป็นศูนย์ ($Y3 = 0.000$), แสดงถึงไม่มีการสนับสนุนต่อแต่ละตัวแปรและแคนอนิคอลที่สอง ในขณะที่ Y8 (ด้านการรับรู้และการแสดงออกทางวัฒนธรรม) มีการไหลดลบวกร้อยละ 0.178, แสดงถึงความสัมพันธ์บวกในระดับปานกลางกับคาโนนิคอลที่สองในเซต 2 สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต LLC

ตารางที่ 4.21 ค่าความแปรปรวนที่อธิบายได้ Proportion of Variance Explained (PVE)

ค่าความแปรปรวนที่อธิบายได้ (Proportion of Variance Explained: PVE)				
Canonical Variable (CV)	Set 1 by Self	Set 1 by Set 2	Set 2 by Self	Set 2 by Set 1
1	.642	.488	.725	.551
2	.089	.011	.027	.003
3	.079	.008	.011	.001
4	.190	.002	.032	.000

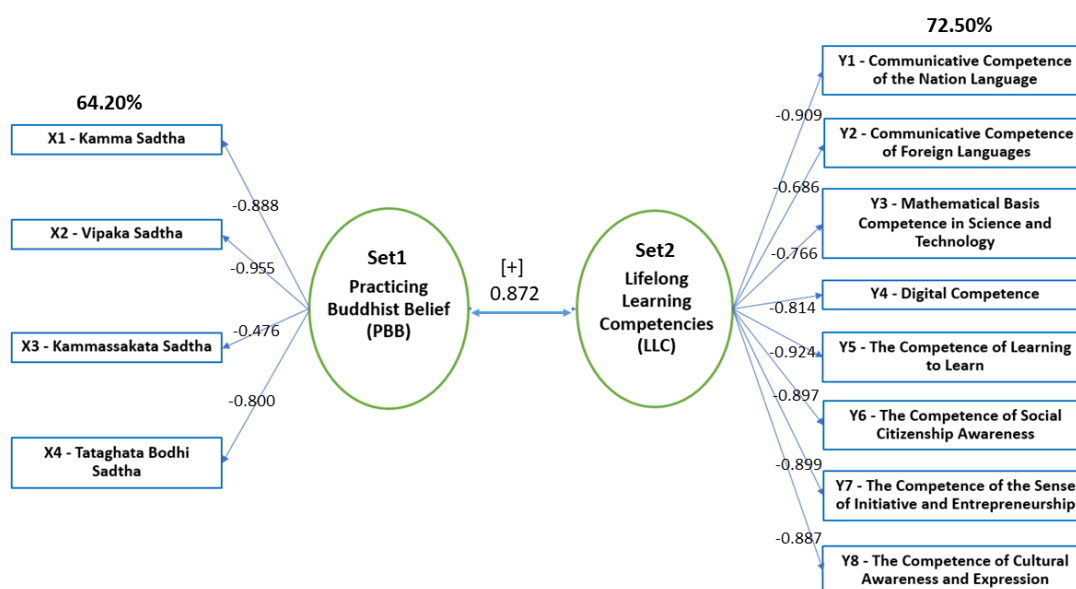
การไหลดลคาโนนิคอล เหล่านี้ให้ข้อมูลที่มีค่าเกี่ยวกับความแข็งแรงและทิศทางของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรและแคนอนิคอลในทั้งเซต 1 การปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรม (PBB) และเซต 2 สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต (LLC) ผลลัพธ์นี้เน้นถึงการสนับสนุนที่สำคัญของตัวแปรบางตัวในแคนอนิคอลและให้ความเข้าใจราบรื่นเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวระหว่างการฝึกปฏิบัติความเชื่อในพระพุทธและความสามารถในการเรียนรู้ตลอดชีวิตภายในบริบทของการศึกษาในงานวิจัยการสังเกตการไหลดลศูนย์สำหรับ Y3 (ด้านพื้นฐานคณิตศาสตร์ในวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี) ในคู่คาโนนิคอล คาโนนิคอล ค่า 2 (CL2) ของเซต 2 สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต (LLC) บ่งบอกถึงขาดความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเฉพาะนี้และแคนอนิคอลระหว่างแหล่งที่ต่างกัน

ค่าความแปรปรวนที่อธิบายได้ (The Proportion of Variance Explained: PVE) ในตาราง 4.21 แสดงร้อยละของความแปรปรวนที่ถูกคำนวณโดยแต่ละตัวแปรแคนอนิคอล Canonical Variable (CV) ภายใต้เงื่อนไขที่แตกต่างในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์แคนอนิคอล สำหรับเซต 1 ที่ถูกวิเคราะห์เพียงอย่างเดียว ตัวแปรแคนอนิคอลแรก (CV1) อธิบายประมาณร้อยละ 64.2 ของความแปรปรวน หมายความว่ามันครอบคลุมส่วนสำคัญของความแปรปรวนในเซต 1 CV2 และ CV3 อธิบายประมาณร้อยละ 8.9 และ 7.9 ของความแปรปรวนตามลำดับ ในขณะที่ CV4 มีส่วนร่วมประมาณร้อยละ 19.0 ของความแปรปรวน ผลลัพธ์เหล่านี้ระบุว่า CV1 เป็นที่มีอิทธิพลมากที่สุดในการอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในเซต 1 ตามด้วย CV4, CV2, และ CV3 เมื่อพิจารณาเซต 1 เทียบกับเซต 2 ค่า ความแปรปรวนที่อธิบายได้ (PVE) เปลี่ยนแปลง สัดส่วนของความแปรปรวนที่อธิบายโดย CV1 ลดลงเหลือ 48.8% แสดงถึงว่าเมื่อพิจารณาเซต 2 บางส่วนของความแปรปรวนในเซต 1 ถูกแบ่งปันกับเซต 2 การส่งเสริมของ CV2 และ CV3 ลดลงอย่างมีนัยสำคัญ ไปที่ 1.1% และ 0.8% ตามลำดับ แสดงถึงว่าพวกเขามีบทบาทเล็กน้อยในการอธิบายความแปรปรวนร่วมระหว่างเซต 1 และเซต 2 อิทธิพลของ CV4 เป็นตัวนิรันดร์เพียงประมาณร้อยละ 0.2 ของความแปรปรวน ผลลัพธ์เหล่านี้เน้นถึงผลของการพันพัวระหว่างตัวแปรในเซต 2 ต่อความสัมพันธ์ภายในเซต 1

ในกรณีที่วิเคราะห์เซต 2 อย่างอิสระ ตัวแปรแคนอนิคอล แรก (CV1) กลายเป็นคุณมากที่สุด อธิบายประมาณร้อยละ 72.5 ของความแปรปรวนตัวแปรแคนอนิคอล สอง CV2 และ ตัวแปรแคนอนิคอล สาม CV3 อธิบายประมาณร้อยละ 2.7 และ 1.1 ของความแปรปรวนตามลำดับ แสดงถึงว่าตัวแปรแคนอนิคอล มีผลเล็กน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับ CV1 ผลลัพธ์เหล่านี้เน้นถึงความสำคัญของ CV1 ในการอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในเซต 2 สุดท้ายเมื่อพิจารณาเซต 2 เทียบกับเซต 1 สัดส่วนของความแปรปรวนที่อธิบายโดย CV1 ลดลงเหลือ 55.1% แสดงถึงอิทธิพลของตัวแปรในเซต 1 ต่อความสัมพันธ์ภายในเซต 2 CV2 และ CV3 มีส่วนร่วมเล็กน้อย เพียงประมาณร้อยละ 0.3 และ 0.1 ตามลำดับ ผลลัพธ์เหล่านี้เน้นถึงความสำคัญของการพิจารณาตัวแปรในเซต 1 เพื่อเข้าใจความสัมพันธ์ภายในเซต 2 โดยรวม ผลลัพธ์ความแปรปรวนที่อธิบายได้ (PVE) ให้ข้อมูลความสำคัญเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของแต่ละตัวแปรแคนอนิคอลภายใต้เงื่อนไขที่แตกต่าง และสอดคล้อง

แสดงให้เห็นความเข้าใจเกี่ยวกับการเล่นเกมที่ซับซ้อนระหว่างการปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรม (เซต 1) และสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต (เซต 2) ในบริบทของการศึกษาของงานวิจัยนี้

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์คาโนนิคอล (CCA) ของ ความเชื่อในการปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรม (PBB) ในความสัมพันธ์กับสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต (LLC) ให้ข้อมูลสำคัญที่สามารถสรุปผ่านทางกราฟโหนดคาโนนิคอล และสัดส่วนของความแปรปรวนที่อธิบายได้ดังนี้

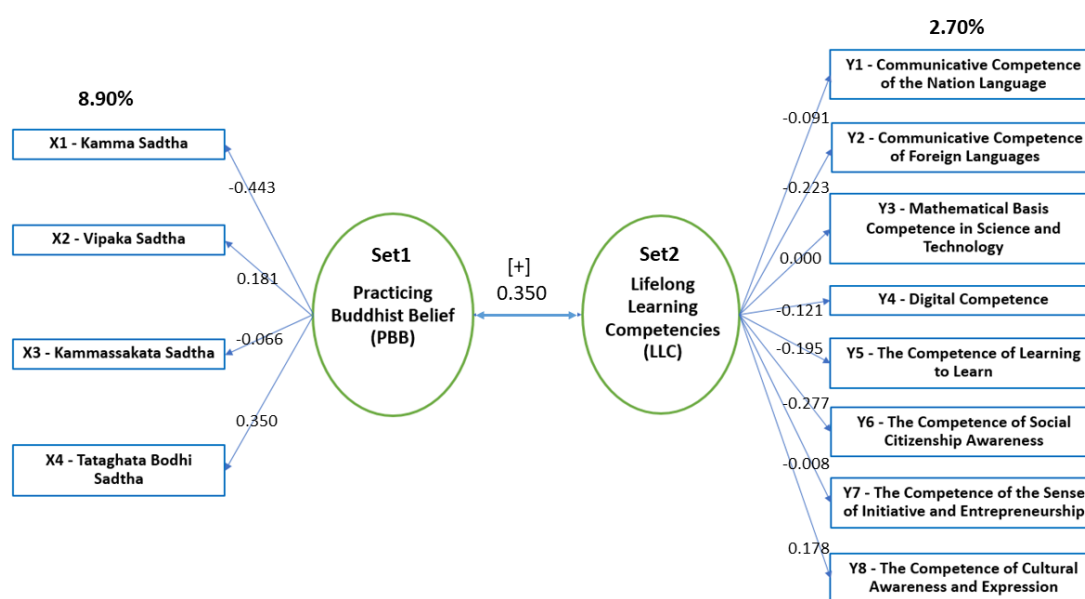
แผนภาพที่ 4.7 Canonical Loading Pair 1 (CL1) and Proportion of Variance Explained (PVE)

ในรูปภาพที่ 1, ค่าโหนดคาโนนิคอล 1 (Cross Loadings: CL1) และ สัดส่วนของความแปรปรวนที่อธิบายได้ (PVE) แสดงความสัมพันธ์คาโนนิคอล คู่แรกระหว่างตัวแปรคาโนนิคอลของเซต 1 การปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรม (PBB: X1, X2, X3, X4) และเซต 2 สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต (LLC: Y1, Y2, Y3, Y4, Y5, Y6, Y7, Y8) เป็นค่าบวกของ $RC1 = 0.872$ ในสถานการณ์นี้ ค่าแปรปรวนที่ค่าในเซต 1 การปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรม (PBB) อธิบายตัวแปรคาโนนิคอล คู่แรกได้เป็น 64.20% ในขณะที่ค่าแปรปรวนที่ค่าในเซต 2 สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต (LLC) อธิบายตัวแปรคาโนนิคอล คู่แรกได้เป็น 72.50% คู่แรกของตัวแปรคาโนนิคอล คู่แรก

(U4, V8) สอดคล้องกับสูตรความสัมพันธ์ค่าโนนิคอล เหลี่ยมของค่าโนนิคอล ($\lambda_1/\Sigma\lambda_i$) ซึ่งสามารถแสดงให้เห็นดังนี้

$$U1 = -0.888_{X1} - 0.955_{X2} - 0.476_{X3} - 0.800_{X4}$$

$$V1 = -0.909_{Y1} - 0.686_{Y2} - 0.766_{Y3} - 0.814_{Y4} - 0.924_{Y5} - 0.897_{Y6} - 0.899_{Y7} - 0.887_{Y8}$$

แผนภาพที่ 4.8 Canonical Loading Pair 2 (CL2) and Proportion of Variance Explained (PVE)

ในรูปภาพที่ 2, ค่าโหลดคาโนนิคอล 2 (Cross Loadings: CL2) และ สัดส่วนของความแปรปรวนที่อธิบายได้ (PVE) แสดงความสัมพันธ์คาโนนิคอล คู่แรกระหว่างตัวแปรคาโนนิคอลของเซต 1 การปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรม (PBB: X1, X2, X3, X4) และเซต 2 สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต (LLC: Y1, Y2, Y3, Y4, Y5, Y6, Y7, Y8) เป็นค่าบวกของ $RC2 = 0.350$ ในสถานการณ์นี้ ค่าแปรปรวนที่ค่าในเซต 1 การปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรม (PBB) อธิบายตัวแปรคาโนนิคอล คู่แรกได้เป็น 8.90% ในขณะที่ค่าแปรปรวนแปรค่าในเซต 2 สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต (LLC) อธิบายตัวแปรคาโนนิคอล คู่แรกได้เป็น 2.70% คู่แรกระหว่างตัวแปรคาโนนิคอล คู่แรก

(U4, V8) สอดคล้องกับสูตรความสัมพันธ์ค่าโนนิคอล เหลี่ยมของค่าโนนิคอล $(\lambda_1/\Sigma\lambda_i)$ ซึ่งสามารถแสดงให้เห็นดังนี้:

$$U2 = -0.443x_1 + 0.181x_2 - 0.066x_3 + 0.350x_4$$

$$V2 = -0.091y_1 - 0.223y_2 + 0.000y_3 - 0.121y_4 - 0.195y_5 - 0.277y_6 - 0.008y_7 - 0.178y_8$$

ค่าสัดส่วนของความแปรปรวนที่อธิบายได้ (PVE) ในตารางที่ 4.21 แสดงร้อยละของความแปรปรวนที่อธิบายโดยแต่ละตัวแปรแคนอนิคอล (CV) ภายใต้เงื่อนไขต่าง ๆ ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์แบบค่าโนนิคอล สำหรับเซต 1 ที่วิเคราะห์โดดเดี่ยว ตัวแปรค่าโนนิคอล แรก 1 (CV1) อธิบายร้อยละประมาณ 64.2% ของความแปรปรวน แสดงถึงว่ามันรับส่วนใหญ่ของความแปรปรวนในเซต 1 ตัวแปรค่าโนนิคอล สอง CV2 และตัวแปรค่าโนนิคอล สาม CV3 อธิบายร้อยละประมาณ 8.9% และ 7.9% ของความแปรปรวนตามลำดับ ในขณะที่ตัวแปรค่าโนนิคอล สี่ CV4 มีส่วนร่วมอยู่ร้อยละประมาณ 19.0% ของความแปรปรวน ผลลัพธ์เหล่านี้ชี้ให้เห็นว่าตัวแปรค่าโนนิคอล แรก CV1 มีความสัมพันธ์ที่เป็นส่วนใหญ่ที่สุดในการอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในเซต 1 การปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรม ตามด้วยตัวแปรค่าโนนิคอล สี่ CV4, ตัวแปรค่าโนนิคอล สอง CV2, และ ตัวแปรค่าโนนิคอล สาม CV3 เมื่อพิจารณาเซต 1 การปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรม ในความสัมพันธ์กับเซต 2 ค่าสัดส่วนของความแปรปรวนที่อธิบายได้ (PVE) มีการเปลี่ยนแปลง ส่วนแบ่งของความแปรปรวนที่อธิบายโดยตัวแปรค่าโนนิคอล แรก CV1 ลดลงเหลือร้อยละประมาณ 48.8% แสดงถึงว่าเมื่อพิจารณาเซต 2 บางส่วนของความแปรปรวนในเซต 1 ถูกแบ่งปันกับเซต 2 ผลลัพธ์ของตัวแปรค่าโนนิคอล สอง CV2 และ ตัวแปรค่าโนนิคอล สาม CV3 ลดลงอย่างมีนัยสำคัญไปยังร้อยละ 1.1% และ 0.8% ตามลำดับ ระบุให้เห็นว่าพวกเขามีบทบาทเล็กน้อยในการอธิบายความหลากหลายร่วมระหว่างเซต 1 การปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรม และเซต 2 สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต อิทธิพลของตัวแปรค่าโนนิคอล สี่ CV4 เล็กน้อยลง อธิบายเพียงร้อยละประมาณ 0.2% เท่านั้น ข้อมูลเหล่านี้เน้นถึงผลของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในเซต 2 ต่อความสัมพันธ์ภายในเซต 1

ในกรณีของเซต 2 ที่วิเคราะห์โดดเดี่ยว ตัวแปรค่าโนนิคอล แรก 1 (CV1) กลายเป็นที่สำคัญมากขึ้น อธิบายร้อยละประมาณ 72.5% ของความแปรปรวนตัวแปรค่าโนนิคอล สอง CV2 และ ตัว

แปรคาโนนิคอล สาม CV3 มีส่วนร่วมอยู่ร้อยละประมาณ 2.7% และ 1.1% ตามลำดับ ระบุว่าพวกเขามีผลกระทบเล็กน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับตัวแปรคาโนนิคอล แรก CV1 และตัวแปรคาโนนิคอล สี่ CV4 มีอิทธิพลเล็กน้อยมาก เพียงร้อยละประมาณ 0.03% ในเซต 2 ผลลัพธ์เหล่านี้เน้นความสำคัญของตัวแปรคาโนนิคอล แรก CV1 ในการอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในเซต 2 สุดท้ายเมื่อพิจารณาเซต 2 ในความสัมพันธ์กับเซต 1 การปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรม สัดส่วนของความแปรปรวนที่อธิบายโดยตัวแปรคาโนนิคอล แรก CV1 ลดลงเหลือร้อยละประมาณ 55.1% แสดงถึงอิทธิพลของตัวแปรในเซต 1 ต่อความสัมพันธ์ภายในเซต 2 สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตัวแปรคาโนนิคอล สอง CV2 และตัวแปรคาโนนิคอล สาม CV3 มีการมีส่วนร่วมน้อยมาก อธิบายเพียงร้อยละประมาณ 0.3% และ 0.1% ตามลำดับ ผลของตัวแปรคาโนนิคอล สี่ CV4 เริ่มเล็กน้อยมากเกินไป อธิบายเพียงร้อยละประมาณ 0.0% ในเซต 2 ข้อสรุปทั้งหมด ผลค่าสัดส่วนของความแปรปรวนที่อธิบายได้ (PVE) ให้ข้อมูลที่มีค่าเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของแต่ละตัวแปรแคนอนิคอลได้เงื่อนไขต่าง ๆ ในสิ่งศึกษานี้ เผยแสงถึงความสัมพันธ์ซับซ้อนระหว่าง การปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรม (เซต 1) และสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต (เซต 2) ในบริบทของการศึกษานี้ (ตารางที่ 4.21)

สรุป

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 เพื่อศึกษาการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาที่มีผลต่อสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ประเทศไทย พบว่า ข้อมูลด้าน ความถี่ในการปฏิบัติตามศาสนาหรือข้อปฏิบัติตามศาสนาที่ตนนับถือ เช่น ไหว้พระ สวดมนต์ ให้ทาน รักษาศีล ฟังธรรม เป็นต้น (ครั้ง/เดือน) ของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตามลำดับ คือทำเป็นประจำ 6-10 ครั้งต่อเดือน จำนวน 78 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 52.0 น้อยกว่า 5 ครั้งต่อเดือน จำนวน 46 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 30.7 มากกว่า 11 ครั้งต่อเดือน จำนวน 26 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 17.3 และ ไม่เคย จำนวน 0 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 0 จากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 150 รูป/คน

การวิเคราะห์ข้อมูลระดับความเห็นที่มีต่อการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ประเทศไทย และการวิเคราะห์ระดับความเห็นที่มีต่อปัจจัยด้านสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย

ประเทศไทย พบว่า ระดับความเห็นที่มีต่อการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านกัมมสัทธา เมื่อพิจารณาความเห็นโดยรวมแล้ว อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.64 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.67 ระดับความเห็นที่มีต่อการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านวิปากสัทธา เมื่อพิจารณาความเห็นโดยรวมแล้ว อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.56 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.75 ระดับความเห็นที่มีต่อการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านกัมมัสสกะตาสัทธา เมื่อพิจารณาความเห็นโดยรวมแล้ว อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.75 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.68 ระดับความเห็นที่มีต่อการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านตถาคตโพธิสัทธา เมื่อพิจารณาความเห็นโดยรวมแล้ว อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.75 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.68 ระดับความเห็นที่มีปัจจัยสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านความสามารถในการสื่อสารภาษาประจำชาติ เมื่อพิจารณาความเห็นโดยรวมแล้ว อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.44 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.89 ระดับความเห็นที่มีปัจจัยสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านความสามารถด้านการสื่อสารภาษาต่างประเทศ เมื่อพิจารณาความเห็นโดยรวมแล้ว อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.32 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.06 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากค่าเฉลี่ยที่มีค่าสูงที่สุดไปต่ำที่สุด ระดับความเห็นที่มีปัจจัยสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านความสามารถในพื้นฐานคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี เมื่อพิจารณาความเห็นโดยรวมแล้ว อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.41 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.00 ระดับความเห็นที่มีปัจจัยสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านความสามารถในทางด้านดิจิทัล เมื่อพิจารณาความเห็นโดยรวมแล้ว อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.45 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ .89 ระดับความเห็นที่มีปัจจัยสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ของนักศึกษามหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านความสามารถในการเรียนรู้เพื่อที่จะเรียน เมื่อพิจารณาความเห็นโดยรวมแล้ว อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.32 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.06 ระดับความเห็นที่มีปัจจัยสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านความสามารถในการรับรู้ความเป็นพลเมือง เมื่อพิจารณาความเห็นโดยรวมแล้ว อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.45 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ .83 ระดับความเห็นที่มีปัจจัยสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านความสามารถในการริเริ่มและการเป็นผู้ประกอบการ เมื่อพิจารณาความเห็นโดยรวมแล้ว อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.45 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ .88 ระดับความเห็นที่มีปัจจัยสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านความสามารถในการรับรู้และการแสดงออกทางวัฒนธรรม เมื่อพิจารณาความเห็นโดยรวมแล้ว อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.51 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ .83 การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาบ่งบอกถึงความยึดหยุ่นทางสังคมและการยอมรับหลายวัฒนธรรมและค่านิยมที่แตกต่าง นักศึกษาที่มีความเชื่อนี้มักมีเจตนาในการเรียนรู้และใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อสื่อสารกับคนในวัฒนธรรมต่าง ๆ ซึ่งช่วยเพิ่มความยึดหยุ่นทางสังคมและเข้าใจมุมมองทางวัฒนธรรมที่แตกต่าง การปฏิบัติตามความเชื่อนี้ส่งเสริมสมรรถนะการสื่อสารในภาษาต่างประเทศ ผู้ที่สื่อสารด้วยภาษาต่างประเทศโดยปฏิบัติตามความเชื่อส่วนใหญ่จะมีความตั้งใจและความคาดหวังที่สูงในการเรียนรู้ภาษาเพิ่มขึ้น และมีความสามารถในการแสดงออกเรื่องราวและความคิดแบบภาษาต่างประเทศได้อย่างรวดเร็วและคุ้นเคย การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาส่งเสริมการเป็นกลางของสังคมและความเคารพต่อวัฒนธรรมที่แตกต่าง ๆ การที่ปฏิบัติตามความเชื่อนี้มักมีความเอาใจใส่ในการสื่อสารกับผู้คนจากวัฒนธรรมอื่น ๆ ด้วยความเคารพและความเข้าใจถึงพื้นฐานวัฒนธรรมและค่านิยมของผู้อื่น

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาที่มีผลต่อสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษา การเปรียบเทียบระหว่างชายและหญิง พบว่า การทดสอบสมมติฐาน ซึ่งเปรียบเทียบความแตกต่างทางเพศระหว่างชายและหญิงในตัว

แปรต่าง ๆ การตีความโดยตัวแปรในตารางแสดงรายการตัวแปรต่าง ๆ หรือชุดตัวแปรที่มีการเปรียบเทียบระหว่างชายและหญิง พบว่า

การพิสูจน์สมมติฐาน ข้อที่ 1 H1: ความแตกต่างระหว่างผู้ตอบแบบสอบถามชายและหญิง ของความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาที่มีผลต่อสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยมีความสำคัญทางสถิติ พบว่า เพศชาย ($N = 86$) แสดงสถิติเพศชาย อยู่ระหว่างค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ตัวแปร X4 แสดงการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านตถาคตโพธิสัทธา มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.698 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.575 และต่ำที่สุดได้แก่ ตัวแปร Y2 แสดงสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการสื่อสารภาษาต่างชาติ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.267 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.062 ส่วนผลการวิเคราะห์ของเพศหญิง ($N = 64$) แสดงสถิติเพศหญิง อยู่ระหว่างค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ตัวแปร X1 การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านกัมมสัทธา มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.652 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.507 และต่ำที่สุดได้แก่ ตัวแปร Y2 แสดงสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการสื่อสารภาษาต่างชาติ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.396 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.896 พบว่าสถิติการทดสอบค่า t-test (Cohen's d analysis through Independent Samples T-test) ใกล้เคียงกับ 0 (≈ 0) หมายความว่าค่าเฉลี่ยของตัวแปรนั้นแทบไม่มีความแตกต่างเลยหรือไม่มีเลยซึ่งค่า t-test อยู่ระหว่าง .006 ถึง -.009 แปรผลว่าไม่มีความแตกต่างทางสถิติระหว่างการปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรม 4 กับสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต 8 ของเพศชายและเพศหญิงเลย เมื่อพิจารณาค่า p-value น้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่เลือก (> 0.05) แสดงว่าความแตกต่างในค่าเฉลี่ยระหว่างชายและหญิงนั้นมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวอีกนัยหนึ่งมีหลักฐานที่ชัดเจนว่าตัวแปรนั้นชายและหญิงมีความแตกต่างกัน ซึ่งการศึกษาครั้งนี้มีค่า p-value อยู่ระหว่าง .834 - .248 หมายความว่าความสำคัญทางสถิติที่ชี้ให้เห็นว่าการปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรม 4 กับสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต 8 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ไม่แตกต่างกัน ในระดับค่าทางสถิติที่ น้อยกว่า 0.05

การพิสูจน์สมมติฐาน ข้อที่ 2 H2: ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรม กับสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พบว่า การปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรม (Set 1-X) การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านกัมมสัทธา (X1) มีความสัมพันธ์ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันเท่ากับ .753 และมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ (Sig.) น้อยกว่า 0.01 และ การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านวิปากสัทธา (X2) มีความสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ .825** เป็นต้น ในข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างภายในชุด Set 1-X การปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรมเข้าใจ 0 มากที่สุด ได้แก่ X3 การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านกัมมัสสกตาสัทธา ที่มีระดับความสัมพันธ์กับชุด Set 1-X การปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรมมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ .830** ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์เชิงบวกที่แข็งแกร่งระหว่างตัวแปรทั้งสองนี้ ดังนั้นแปรผลได้ว่าบุคคลที่มีความเชื่ออย่างแรงกล้าในเรื่องกรรมก็มีแนวโน้มที่จะมีความเชื่อที่สำคัญในผลที่ตามมาจากการกระทำของพวกเขาเช่นกัน ในลักษณะทำนองเดียวกันกับความสัมพันธ์ของตัวแปรในชุด Set 2-Y สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต เช่น Y1 สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการสื่อสารภาษาประจำชาติ มีความสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ .924** และ Y8 สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการรับรู้และการแสดงออกทางวัฒนธรรม มีความสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ .909** เป็นต้น และในข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างภายในชุด Set 2-Y สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตเข้าใจ 0 มากที่สุด ได้แก่ Y5 สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการเรียนรู้เพื่อที่จะเรียน ที่มีระดับความสัมพันธ์กับชุด Set 2-Y สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ .947**

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3 เพื่อวิเคราะห์สหสัมพันธ์คาโนนิคัลระหว่างการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาที่มีผลต่อสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษา พบว่าในการวิเคราะห์ Canonical Correlation Analysis (CCA), ค่าเบต้า (β) จะช่วยในการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแต่ละตัวและตัวแปร Canonical ในการเข้าใจตัวแปรในเซตที่ 1 การปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรม (PBB) ดังนี้ X1 (การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านกัมมสัทธา) ค่าเบต้า (β) คือ -0.888 แสดงถึงความสัมพันธ์เชิงลบที่แข็งแกร่งกับตัวแปรมาตรฐานตัวแรกในชุดที่ 1 การปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรม (PBB) นั้นหมายความว่าเมื่อความเชื่อในกรรม

(X1) ด้านกัมมัสถา เพิ่มขึ้น, ค่าของตัวแปรมาตรฐานตัวแรกในชุดที่ 1 การปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรม (PBB) จะลดลงอย่างมากในทิศทางลบ X2 (ด้านวิปากัสถา) ค่าเบต้า (β) คือ -0.955 แสดงถึงความสัมพันธ์เชิงลบที่แข็งแกร่งกับตัวแปรมาตรฐานตัวแรกในชุดที่ 1 (PBB) เมื่อความเชื่อในผลที่ตามมาจากการกรรมด้านวิปากัสถา (X2) เพิ่มขึ้น, ตัวแปรมาตรฐานตัวแรกในชุดที่ 1 (PBB) การปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรม จะลดลงอย่างมากในทิศทางลบ X3 (ด้านกัมมัสสกตาสถา) ค่าเบต้า (β) คือ -0.476 แสดงถึงความสัมพันธ์เชิงลบที่อ่อนแรงแต่ยังเป็นปานกลางกับตัวแปรมาตรฐานตัวแรกในชุดที่ 1 (PBB) การปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรม ความเชื่อที่เพิ่มขึ้นในกรรมด้านกัมมัสสกตาสถา (X3) สัมพันธ์กับการลดลงปานกลางในมูลค่าของตัวแปรมาตรฐานตัวแรกในชุดที่ 1 (PBB) X4 (ด้านตถาคตโพธิสถา) ค่าเบต้า (β) คือ -0.800 แสดงถึงความสัมพันธ์เชิงลบระดับปานกลางกับตัวแปรมาตรฐานตัวแรกในชุดที่ 1 (PBB). เมื่อความเชื่อในด้านตถาคตโพธิสถา (X4) เพิ่มขึ้น, ตัวแปรมาตรฐานชุดแรกในชุดที่ 1 (PBB) จะเพิ่มขึ้นปานกลางในทิศทางบวก สำหรับ Set 2 ด้านสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต (LLC), Canonical Loading (CL) คู่ที่ 1 (CL1) บ่งชี้ถึงความสัมพันธ์ที่เป็นลบของตัวแปรตั้งแต่ Y1 ถึง Y8 ในขณะที่ Canonical Loading คู่ที่ 2 (CL2) ในเซต 1 การปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรม (PBB) บ่งชี้ถึงความสัมพันธ์เชิงบวกและเชิงลบของตัวแปรต่าง ๆ ในการตีความค่าเบต้าทั้งนี้ สำหรับ CL1 ในเซต 2 สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต (LLC) ทั้งหมดของตัวแปร Y1 (ด้านการสื่อสารภาษาประจำชาติ) ถึง Y8 (ด้านการรับรู้และการแสดงออกทางวัฒนธรรม) มีค่าเบต้า (β) ที่เป็นลบและระดับปานกลางตั้งแต่ -0.909 ถึง -0.887 หมายถึงความสัมพันธ์ที่เป็นลบในระดับปานกลางกับตัวแปรมาตรฐานแรกในเซต 2 (LLC) เมื่อค่าของตัวแปรเหล่านี้เพิ่มขึ้น ค่าของตัวแปรมาตรฐานตัวแรกในเซต 2 (LLC) จะลดลงปานกลางในทิศทางลบ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ประเทศไทย ด้วยเทคนิคสหสัมพันธ์คาโนนิคอล ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ภายใต้วัตถุประสงค์ 3 ประการ ได้แก่ เพื่อศึกษาการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาที่มีผลต่อสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ประเทศไทย เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาที่มีผลต่อสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษา และเพื่อวิเคราะห์สหสัมพันธ์คาโนนิคอลระหว่างการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาที่มีผลต่อสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษา ซึ่งคณะผู้วิจัยได้นำเสนอรายงานผลการวิจัยในบทนี้เป็น 3 ส่วน รายละเอียดดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 เพื่อศึกษาการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาที่มีผลต่อสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษา

พบว่า ข้อมูลด้าน ความถี่ในการปฏิบัติตามศาสนาหรือข้อปฏิบัติตามศาสนาที่ตนนับถือ เช่น ไหว้พระ สวดมนต์ ให้ทาน รักษาศีล ฟังธรรม เป็นต้น (ครั้ง/เดือน) ของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตามลำดับ คือทำเป็นประจำ 6-10 ครั้งต่อเดือน จำนวน 78 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 52.0 น้อยกว่า 5 ครั้งต่อเดือน จำนวน 46 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 30.7 มากกว่า 11 ครั้งต่อเดือน จำนวน 26 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 17.3 และ ไม่เคย จำนวน 0 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 0 จากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 150 รูป/คน

การวิเคราะห์ข้อมูลระดับความเห็นที่มีต่อการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ประเทศไทย และการวิเคราะห์ระดับความเห็นที่มีต่อปัจจัยด้านสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย ประเทศไทย พบว่าระดับความเห็นที่มีต่อการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านกัมมสัทธา เมื่อพิจารณาความเห็นโดยรวมแล้ว อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.64 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.67 ระดับความเห็นที่มีต่อการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านวิปากสัทธา เมื่อพิจารณาความเห็นโดยรวมแล้ว อยู่ในระดับ มากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.56 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.75 ระดับความเห็นที่มีต่อการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านกัมมัสสกตาสัทธา เมื่อพิจารณาความเห็นโดยรวมแล้ว อยู่ในระดับ มากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.75 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.68 ระดับความเห็นที่มีต่อการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านตถาคตโพธิสัทธา เมื่อพิจารณาความเห็นโดยรวมแล้ว อยู่ในระดับ มากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.75 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.68 ระดับความเห็นที่มีปัจจัยสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านความสามารถในการสื่อสารภาษาประจำชาติ เมื่อพิจารณาความเห็นโดยรวมแล้ว อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.44 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.89 ระดับความเห็นที่มีปัจจัยสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านความสามารถด้านการสื่อสารภาษาต่างประเทศ เมื่อพิจารณาความเห็นโดยรวมแล้ว อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.32 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.06 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากค่าเฉลี่ยที่มีค่าสูงที่สุดไปต่ำที่สุด ระดับความเห็นที่มีปัจจัยสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านความสามารถในพื้นฐานคณิตศาสตร์ วิชาวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี เมื่อพิจารณาความเห็นโดยรวมแล้ว อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.41 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.00 ระดับความเห็นที่มีปัจจัยสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านความสามารถในทางด้านดิจิทัล เมื่อพิจารณาความเห็นโดยรวมแล้ว อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.45 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

เท่ากับ .89 ระดับความเห็นที่มีปัจจัยสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านความสามารถในการเรียนรู้เพื่อที่จะเรียน เมื่อพิจารณาความเห็นโดยรวมแล้ว อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.32 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.06 ระดับความเห็นที่มีปัจจัยสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านความสามารถในการรับรู้ความเป็นพลเมือง เมื่อพิจารณาความเห็นโดยรวมแล้ว อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.45 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ .83 ระดับความเห็นที่มีปัจจัยสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านความสามารถในการริเริ่มและการเป็นผู้ประกอบการ เมื่อพิจารณาความเห็นโดยรวมแล้ว อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.45 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ .88 ระดับความเห็นที่มีปัจจัยสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านความสามารถในการรับรู้และการแสดงออกทางวัฒนธรรม เมื่อพิจารณาความเห็นโดยรวมแล้ว อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.51 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ .83 การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาบ่งบอกถึงความยึดหยุ่นทางสังคมและการยอมรับหลายวัฒนธรรมและค่านิยมที่แตกต่าง นักศึกษาที่มีความเชื่อนี้มักมีเจตนาในการเรียนรู้และใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อสื่อสารกับคนในวัฒนธรรมต่าง ๆ ซึ่งช่วยเพิ่มความยึดหยุ่นทางสังคมและเข้าใจมุมมองทางวัฒนธรรมที่แตกต่าง การปฏิบัติตามความเชื่อนี้ส่งเสริมสมรรถนะการสื่อสารในภาษาต่างประเทศ ผู้ที่สื่อสารด้วยภาษาต่างประเทศโดยปฏิบัติตามความเชื่อส่วนใหญ่จะมีความตั้งใจและความคาดหวังที่สูงในการเรียนรู้ภาษาเพิ่มขึ้น และมีความสามารถในการแสดงออกเรื่องราวและความคิดแบบภาษาต่างประเทศได้อย่างรวดเร็วและคุ้นเคย การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาส่งเสริมการเป็นกลางของสังคมและความเคารพต่อวัฒนธรรมที่แตกต่าง ๆ การที่ปฏิบัติตามความเชื่อนี้มักมีความเอาใจใส่ในการสื่อสารกับผู้คนจากวัฒนธรรมอื่น ๆ ด้วยความเคารพและความเข้าใจถึงพื้นฐานวัฒนธรรมและค่านิยมของผู้อื่น

5.1.2 วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาที่มีผลต่อสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษา

การเปรียบเทียบระหว่างชายและหญิง พบว่า การทดสอบสมมติฐาน ซึ่งเปรียบเทียบความแตกต่างทางเพศระหว่างชายและหญิงในตัวแปรต่าง ๆ การตีความโดยตัวแปรในตารางแสดงรายการตัวแปรต่าง ๆ หรือชุดตัวแปรที่มีการเปรียบเทียบระหว่างชายและหญิง พบว่า

การพิสูจน์สมมติฐาน ข้อที่ 1

H1: ความแตกต่างระหว่างผู้ตอบแบบสอบถามชายและหญิง ของความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาที่มีผลต่อสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยมีความสำคัญทางสถิติ พบว่า เพศชาย ($N = 86$) แสดงสถิติเพศชายอยู่ระหว่างค่าเฉลี่ยสูงสุดที่ได้แก่ ตัวแปร X4 แสดงการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านตถาคตโพธิสัตว์ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.698 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.575 และต่ำที่สุดได้แก่ ตัวแปร Y2 แสดงสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการสื่อสารภาษาต่างชาติ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.267 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.062 ส่วนผลการวิเคราะห์ของเพศหญิง ($N = 64$) แสดงสถิติเพศหญิง อยู่ระหว่างค่าเฉลี่ยสูงสุดที่ได้แก่ ตัวแปร X1 การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านกัมมัสสัทธา มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.652 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.507 และต่ำที่สุดได้แก่ ตัวแปร Y2 แสดงสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการสื่อสารภาษาต่างชาติ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.396 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.896 พบว่าสถิติการทดสอบค่า t-test (Cohen's d analysis through Independent Samples T-test) ใกล้เคียงกับ 0 (≈ 0) หมายความว่าค่าเฉลี่ยของตัวแปรนั้นแทบไม่มีความแตกต่างเลยหรือไม่มีเลยซึ่งค่า t-test อยู่ระหว่าง .006 ถึง -.009 แปลผลว่าไม่มีความแตกต่างทางสถิติระหว่างการปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรม 4 กับสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต 8 ของเพศชายและเพศหญิงเลย เมื่อพิจารณาค่า p-value น้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่เลือก (> 0.05) แสดงว่าความแตกต่างในค่าเฉลี่ยระหว่างชายและหญิงนั้นมีความสำคัญทางสถิติ กล่าวอีกนัยหนึ่ง มีหลักฐานที่ชัดเจนว่าตัวแปรนั้นชายและหญิงมีความแตกต่างกัน ซึ่งการศึกษาครั้งนี้มีค่า p-value อยู่ระหว่าง .834 - .248 หมายความว่าความสำคัญทางสถิติที่ชี้ให้เห็นว่าการปฏิบัติ

ตามความเชื่อเรื่องกรรม 4 กับสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต 8 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ไม่แตกต่างกัน ในระดับค่าทางสถิติที่ น้อยกว่า 0.05

การพิสูจน์สมมติฐาน ข้อที่ 2

H2: ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรมกับสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พบว่า การปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรม (Set 1-X) การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านกัมมสัทธา (X1) มีความสัมพันธ์ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เพียร์สันเท่ากับ .753 และมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ (Sig.) น้อยกว่า 0.01 และ การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านวิปากสัทธา (X2) มีความสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ .825** เป็นต้น ในข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างภายในชุด Set 1-X การปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรมเข้าใกล้ 0 มากที่สุด ได้แก่ X3 การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านกัมมัสสกตาสัทธา ที่มีระดับความสัมพันธ์กับชุด Set 1-X การปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรมมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ .830** ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์เชิงบวกที่แข็งแกร่งระหว่างตัวแปรทั้งสองนี้ ดังนั้นแปรผลได้ว่าบุคคลที่มีความเชื่ออย่างแรงกล้าในเรื่องกรรมก็มีแนวโน้มที่จะมีความเชื่อที่สำคัญในผลที่ตามมาจากการกระทำของพวกเขาเช่นกัน ในลักษณะทำนองเดียวกันกับความสัมพันธ์ของตัวแปรในชุด Set 2-Y สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต เช่น Y1 สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการสื่อสารภาษาประจำชาติ มีความสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ .924** และ Y8 สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการรับรู้และการแสดงออกทางวัฒนธรรม มีความสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ .909** เป็นต้น และในข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างภายในชุด Set 2-Y สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตเข้าใกล้ 0 มากที่สุด ได้แก่ Y5 สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการเรียนรู้เพื่อที่จะเรียน ที่มีระดับความสัมพันธ์กับชุด Set 2-Y สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ .947**

5.1.3 วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3 เพื่อวิเคราะห์สหสัมพันธ์คาโนนิคัลระหว่างการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาที่มีผลต่อสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษา

พบว่า ในการวิเคราะห์ Canonical Correlation Analysis (CCA), ค่าเบต้า (β) จะช่วยในการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแต่ละตัวและตัวแปร Canonical ในการเข้าใจตัวแปรในเซตที่ 1 (PBB) ดังนี้ X1 (การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านกัมมสัทธา): ค่าเบต้า (β) คือ -0.888

แสดงถึงความสัมพันธ์เชิงลบที่แข็งแกร่งกับตัวแปรมาตรฐานตัวแรกในชุดที่ 1 (PBB) นั่นหมายความว่าเมื่อความเชื่อในกรรม (X1) เพิ่มขึ้น, ค่าของตัวแปรมาตรฐานตัวแรกในชุดที่ 1 (PBB) จะลดลงอย่างมากในทิศทางลบ X2 (การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาด้านวิปัสสนา) ค่าเบต้า (β) คือ -0.955 แสดงถึงความสัมพันธ์เชิงลบที่แข็งแกร่งกับตัวแปรมาตรฐานตัวแรกในชุดที่ 1 (PBB) เมื่อความเชื่อในผลที่ตามมาจากการกรรม (X2) เพิ่มขึ้น, ตัวแปรมาตรฐานตัวแรกในชุดที่ 1 (PBB) จะลดลงอย่างมากในทิศทางลบ X3 (การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาด้านกัมมัฏฐกตาสัทธา) ค่าเบต้า (β) คือ -0.476 แสดงถึงความสัมพันธ์เชิงลบที่อ่อนแรงแต่ยังเป็นปานกลางกับตัวแปรมาตรฐานตัวแรกในชุดที่ 1 (PBB). ความเชื่อที่เพิ่มขึ้นในกรรม (X3) สัมพันธ์กับการลดลงปานกลางในมูลค่าของตัวแปรมาตรฐานตัวแรกในชุดที่ 1 (PBB) X4 (การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาด้านตถาคตโพธิสัทธา) ค่าเบต้า (β) คือ -0.800 แสดงถึงความสัมพันธ์เชิงลบระดับปานกลางกับตัวแปรมาตรฐานตัวแรกในชุดที่ 1 (PBB). เมื่อความเชื่อในด้านตถาคตโพธิสัทธา (X4) เพิ่มขึ้น, ตัวแปรมาตรฐานชุดแรกในชุดที่ 1 (PBB) จะเพิ่มขึ้นปานกลางในทิศทางบวก สำหรับ Set 2 ด้านสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต (LLC), Canonical Loading (CL) คู่ที่ 1 (CL1) บ่งชี้ถึงความสัมพันธ์ที่เป็นลบของตัวแปรตั้งแต่ Y1 ถึง Y8 ในขณะที่ Canonical Loading คู่ที่ 2 (CL2) ในเซต 1 การปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรม (PBB) บ่งชี้ถึงความสัมพันธ์เชิงบวกและเชิงลบของตัวแปรต่าง ๆ ในการตีความค่าเบต้าทั้งนี้ สำหรับ CL1 ในเซต 2 สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต (LLC) ทั้งหมดของตัวแปร Y1 (ด้านการสื่อสารภาษาประจำชาติ) ถึง Y8 (ด้านการรับรู้และการแสดงออกทางวัฒนธรรม) มีค่าเบต้า (β) ที่เป็นลบและระดับปานกลางตั้งแต่ -0.909 ถึง -0.887 หมายถึงความสัมพันธ์ที่เป็นลบในระดับปานกลางกับตัวแปรมาตรฐานแรกในเซต 2 (LLC) เมื่อค่าของตัวแปรเหล่านี้เพิ่มขึ้นค่าของตัวแปรมาตรฐานตัวแรกในเซต 2 (LLC) จะลดลงปานกลางในทิศทางลบ

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้นำไปสู่การสำรวจความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรม (PBB) และสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต (LLC) โดยเน้นให้กระจ่างในการวิจัยที่ยังไม่ได้รับการสำรวจอย่างละเอียด ความสัมพันธ์คานอนิคอลคู่ 2 พบว่ามีความสัมพันธ์ที่มีความหมายอย่างมีนัยสำคัญ ($r = 0.350$) ระหว่างตัวแปร การปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรม PBB โดยใช้สัญลักษณ์ X และตัวแปรสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต LLC โดยใช้สัญลักษณ์ Y ซึ่งเน้นการสัมพันธ์ที่มีความหมายระหว่างเซตตัว

แปรสองเซต ในขณะที่ความสัมพันธ์นี้อาจจะอ่อนลงเพียงเล็กน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับคู่แรก แต่ก็ยังคงมีความสำคัญซึ่งเน้นความสำคัญในการเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อทางจิตใจและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

การมีค่าค่าไอเก้น (λ) มีค่าเท่ากับ 0.140 ในความสัมพันธ์คานอนนิคอลคู่ที่ 2 ให้ข้อมูลหลักที่สนับสนุนถึงการมีความสัมพันธ์ที่มีความหมายระหว่างตัวแปรด้านการปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรม (PBB) และตัวแปรสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต (LLC) เมื่อศึกษาในด้านการปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรม PBB องค์ประกอบบางส่วน เช่น ด้านกัมมสังขาร (X1), ด้านวิปากสังขาร (X2), ด้านกัมมัสสกตาสังขาร (X3), และ ด้านตถาคตโพธิสังขาร (X4) มีความสัมพันธ์ปานกลางกับความสามารถในการเรียนรู้ตลอดชีวิต แม้ความสัมพันธ์นี้อาจจะไม่แสดงความแข็งแกร่งเท่ากับความสัมพันธ์ในคู่คานอนนิคอลแรก แต่ก็สอดคล้องกับการวิจัยที่เคยแสดงถึงผลกระทบทางบวกของความเชื่อทางจิตใจต่อพฤติกรรมในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

การศึกษาข้อสรุปของ Daniel Moulin-Stožek (2020) ยืนยันความสำคัญของการรับรู้และใช้ประโยชน์จากความผันผวนเชิงบวกของความเชื่อทางจิตใจต่อพฤติกรรมในการเรียนรู้ เน้นถึงความจำเป็นในการรวมความรู้นี้ลงในกลยุทธ์การสอนของผู้ประสานงานด้านการศึกษา ผลการศึกษาครั้งนี้ตรงกับงานวิจัยที่ดำเนินการโดย Giles-Mathis (2023) ซึ่งได้ผลลัพธ์ที่คล้ายกัน โดยเน้นถึงหัวใจสำคัญของความเชื่อทางจิตใจที่ระบุเฉพาะในการส่งเสริมความต้องการในการเรียนรู้และการปรับปรุงตนเอง นอกจากนี้ การศึกษาของเราตรงกับงานศึกษาความเชื่อของ Wamsler (2020) ที่ระบุว่าความเชื่อทางจิตใจกระตุ้นแรงจูงใจสู่การเติบโตและการเรียนรู้ตลอดชีวิต ที่สะท้อนแนวคิดหลักของการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างถ่องแท้ ดังนั้น ผลการศึกษาของเราสอดคล้องกับกรอบความคิดของ Wamsler และเสริมความคิดกับความเชื่อที่ว่าความเชื่อทางจิตใจอาจเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต การศึกษาของ Amolloh (2022) เสริมความเชื่อนี้ยิ่งขึ้น โดยการพิสูจน์ถึงผลกระทบทางบวกของความเชื่อทางจิตใจและการปฏิบัติศาสนาต่อการกระตุ้นใจในการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ความสอดคล้องระหว่างผลสำรวจของ Amolloh และผลการศึกษาของเราเสนอให้เห็นว่าการฝึกฝนทางจิตใจเหล่านี้ไม่เพียงเพิ่มกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตเท่านั้น แต่ยังเป็นแหล่งแรงจูงใจที่เป็นสิ่งจริงสำหรับบุคคลในการเดินทางทางการศึกษานี้ด้วย อีกทั้ง การศึกษาของ Souza และ Rose (2023)

สนับสนุนผลการศึกษาครั้งนี้โดยการแสดงความสัมพันธ์ที่ระหว่างความเชื่อทางจิตใจและความชอบทางการปรับปรุงตนเองและประสบการณ์การเรียนรู้ต่อเนื่อง การศึกษาของพวกเขารับรองความคิดที่ความเชื่อในพระเจ้าสามารถทำหน้าที่เป็นแรงผลักดันให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต ดังนั้น ผลการศึกษาปัจจุบันนี้ถูกวางอยู่ในสาขาวิชาที่กว้างขวางที่เน้นความสำคัญของความเชื่อทางจิตใจต่อแรงจูงใจของบุคคลในการเรียนรู้ตลอดชีวิต การสร้างสรรค์ของผลจาก Giles-Mathis, Wamsler, Amolloh, Souza และ Rose พร้อมกับผลของเราเองยืนยันความสำคัญของการรับรู้ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อทางจิตใจและการสำรวจความต้องการในการพัฒนาตนเองและการปรับปรุงตนเองอย่างยั่งยืน

ผลลัพธ์ที่ได้มาจากการศึกษาครั้งนี้เปิดเผยผ่านการนำเสนอข้อมูลด้วยการวิเคราะห์ความสัมพันธ์คานอนิคอลที่เน้นมากที่ความทวีความประสงค์ระหว่าง ศาสนาที่ฝึกฝนอย่างจริงจังด้านการปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรม (PBB) และสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต (LLC) ในบทนี้เน้นไปในบริบทกว้างขวางของการศึกษาที่มุ่งหาหลักลงไปใน การสานต่อความเชื่อของตนเองและผลกระทบต่อด้านต่าง ๆ ของชีวิต หนึ่งในการศึกษาเชิงวิจัยดังกล่าวโดย Arshadi และ Kaabomeir (2020) แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างความกระตือรือร้นที่เป็นตนเองและความเป็นอยู่อย่างดี ที่ให้ความสำคัญต่องานวิจัยของเรา การวิจัยนี้ได้ถอดรหัสความสัมพันธ์ที่ซับซ้อนโดยสิ่งที่ถูกแสดงในคู่แรกของคานอนิคอลที่ถูกชี้ว่า (U4, V8) ในสูตรคานอนิคอลแคลคูลัส คู่นี้รวมรวมร่างกายภาคของทั้ง PBB ที่ถูกแทนด้วยตัวแปร X1, X2, X3, และ X4 และสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต LLC ที่แทนด้วยตัวแปร Y1, Y2, Y3, Y4, Y5, Y6, Y7, และ Y8 สูตร $U1 = -0.888X1 - 0.955X2 - 0.476X3 - 0.800X4$ และ $V1 = -0.909Y1 - 0.686Y2 - 0.766Y3 - 0.814Y4 - 0.924Y5 - 0.897Y6 - 0.899Y7 - 0.887Y8$ สำหรับการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ที่ซับซ้อน ที่เราอยู่ในกระบวนการนี้ อย่างน่าสนใจในการโหลดคานอนิคอลบูรณาการบวก (CL2) มูลค่า 0.350 และ Proportion of Variance Explained (PVE) เปิดเผยถึงความสัมพันธ์ที่มีกำลังที่เชื่อมความแสดงในค่าคานอนิคอลของการปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรม PBB และสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต LLC ในคู่แรกของคานอนิคอลนี้อย่างแข็งแรง

ในบริบทนี้ ตัวแปรการปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรม (PBB) อธิบายสามารถแล้วอย่างมีนัยสำคัญถึง 8.90% ของความแปรปรวน ในขณะที่ตัวแปรสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต LLC ยอมรับความแปรปรวนได้ถึง 2.70% ในเชิงนี้เพิ่มเติมเด่นในประเด็นองค์ประกอบทางจิตใจเฉพาะบางอย่างที่มีผลต่อความสามารถในการเรียนรู้ตลอดชีวิตและเสริมเรื่องความเข้าใจที่ซับซ้อนนี้ คู่แรกของคานอนิคอล

ที่สองที่ถูกแทนด้วย (U2, V2) มาพร้อมกับแบบธุรกิจแต่กันที่สำคัญแตกต่างออกไป ในกรอบนี้ $U2 = -0.443X1 + 0.181X2 - 0.066X3 + 0.350X4$ และ $V2 = -0.091Y1 - 0.223Y2 + 0.000Y3 - 0.121Y4 - 0.195Y5 - 0.277Y6 - 0.008Y7 - 0.178Y8$ รายงานออกเส้นทางราคาพิเศษของความสัมพันธ์ การวิจัยนี้เสริมขอบมุมมองของการสืบสานการสอบถามก่อนหน้าและทำให้มีข้อมูลทางประจักษ์ในการรองรับความสัมพันธ์ที่มีอยู่ลึกซึ้งระหว่างองค์ประกอบทางจิตใจของการปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรม PBB ที่ระบุให้เห็นได้ชัดถึงมิติต่าง ๆ ของสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต LLC คู่แรกของคาโนนิคอลสองยังเน้นบทบาทที่สำคัญของความเชื่อทางจิตใจที่รวมอยู่ในตัวแปร การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านกัมมสัทธา ด้านวิปากสัทธา ด้านกัมมัสมกตาสัทธา และด้านตถาคตโพธิสัทธา ในการกระตุ้นการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ตลอดชีวิต บุคคลที่ยอมรับความเชื่อทางจิตใจเหล่านี้มีความสนใจสูงขึ้นและมุ่งมั่นในการดำเนินการเรียนรู้ตลอดชีวิต อย่างไรก็ตาม สิ่งสำคัญคือต้องเห็นความแข็งแรงของความสัมพันธ์ที่สังเกตพบในคู่แคนนอนที่ 2 ซึ่งถึงแม้มีความสำคัญ แต่ดูเหมือนจะไม่แข็งแรงเท่ากับอิทธิพลที่แข็งแกร่งของตัวแปร PBB การปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรม ในคู่คาโนนิคอลที่ 1 ซึ่งเราได้เน้นแสดงไว้แล้ว การวิจัยเปิดเผยความซับซ้อนของการจับคู่ระหว่าง การปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรม PBB และสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต LLC การสืบสวนนี้เสนอความเข้าใจที่ซับซ้อนเกี่ยวกับองค์ประกอบทางจิตใจที่เฉพาะบางส่วนซึ่งมีส่วนร่วมอย่างมีนัยสำคัญในการส่งเสริมความมุ่งมั่นอย่างลึกซึ้งต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยการศึกษาที่มีความสอดคล้องกับข้อมูลจากการวิจัยของ Arshadi และ Kaabomeir (2020) และ Paul, Jena, และ Sahoo (2020) ซึ่งได้ขยายข้อความเกี่ยวกับการสัมพันธ์ของความเชื่อส่วนบุคคลและอิทธิพลที่สำคัญของพวกเขาที่มีต่อด้วยเนื้อหาในมิติต่าง ๆ ของชีวิต ซึ่งทำให้เสี่ยงเพิ่มขึ้นภายในบริบทการศึกษา

บุคคลที่ยอมรับความเชื่อทางจิตใจเหล่านี้ มีความสนใจสูงขึ้นและมุ่งมั่นในการดำเนินการเรียนรู้ตลอดชีวิต อย่างไรก็ตาม สิ่งสำคัญคือต้องเห็นความแข็งแรงของความสัมพันธ์ที่สังเกตพบในคู่คาโนนิคอลที่ 2 ซึ่งถึงแม้มีความสำคัญ แต่ดูเหมือนจะไม่แข็งแรงเท่ากับอิทธิพลที่แข็งแกร่งของตัวแปรการปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรม PBB ในคู่แคนนอนที่ 1 ที่เราได้เน้นแสดงไว้แล้ว การวิจัยเปิดเผยความซับซ้อนของการจับคู่ระหว่างการปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องกรรม PBB และ สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต LLC การสืบสวนนี้เสนอความเข้าใจที่ซับซ้อนเกี่ยวกับองค์ประกอบทางจิตใจที่เฉพาะบางส่วนซึ่งมีส่วนร่วมอย่างมีนัยสำคัญในการส่งเสริมความมุ่งมั่นอย่างลึกซึ้งต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยสอดคล้องกับข้อมูลจาก

การวิจัยของ Arshadi และ Kaabomeir (2020) และ Paul, Jena, และ Sahoo (2020) ซึ่งมีข้อความเกี่ยวกับการสัมพันธ์ของความเชื่อส่วนบุคคลและอิทธิพลที่สำคัญของพวกเขาที่มีต่อด้วยเนื้อหาในมิติต่างๆ ของชีวิต ซึ่งทำให้เสียงเพิ่มขึ้นภายในบริบทการศึกษา

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไปโดยกำหนดเป็นหัวข้อในการวิจัยประเด็นที่เกี่ยวข้องและยังไม่มีการศึกษาอันจะเป็นการปิดช่องว่างของการวิจัยครั้งนี้ตัวอย่างเช่น

- 1) การวิจัยเรื่องการปรับปรุงการเรียนรู้ระหว่างเพศในระดับการศึกษา: ในประเด็นนี้ การศึกษาควรเน้นการวิจัยว่าอะไรที่ทำให้ผลการเรียนรู้ระหว่างเพศแตกต่างและวิธีการปรับปรุงเพื่อให้การศึกษาเป็นระยะยาวตลอดชีวิตเป็นไปตามความต้องการของนักเรียนทั้งหญิงและชาย
- 2) การระบบเรียนการสอนออนไลน์และการศึกษาระยะไกล: ในประเด็นนี้ การศึกษาควรสำรวจการปรับปรุงระบบการเรียนการสอนออนไลน์และการศึกษาระยะไกล เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของการศึกษาในยุคปัจจุบัน
- 3) การจัดการความรู้และข้อมูลในองค์กร: ในประเด็นนี้ การศึกษาควรสร้างการวิจัยเกี่ยวกับวิธีการจัดการความรู้และข้อมูลภายในองค์กร และวิธีที่มีผลสำหรับการตัดสินใจและการดำเนินการในองค์กร

การวิจัยเรื่องเหล่านี้จะส่งผลดีต่อการพัฒนาการศึกษาและองค์กรของคุณ โดยจะช่วยให้เพิ่มประสิทธิภาพของการเรียนรู้และการจัดการข้อมูลในองค์กรของคุณและการทำให้การศึกษาเป็นมาตรฐานสูง

5.3.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการประยุกต์ผลการวิจัยในการบริหารและส่งเสริมด้านการศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยที่มีนักเรียนเป็นพระภิกษุสงฆ์และนักเรียนชาวพุทธได้มีข้อเสนอแนะดังนี้

- 1) การสนับสนุนความหลากหลาย: สถาบันควรสนับสนุนความหลากหลายของนักเรียนโดยให้โอกาสแก่นักศึกษาทุกกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็นนักเรียนพระภิกษุสงฆ์หรือนักเรียนชาวพุทธในการเข้าถึงการศึกษาที่คุ้มค่าและเหมาะสม
- 2) จัดโครงการเรียนรู้ร่วมกัน: สถาบันควรสนับสนุนโครงการเรียนรู้ที่นำนักเรียนทั้งหมดมาเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อสร้างความเข้าใจและเห็นด้วยในแง่มุมต่างๆ ของการศึกษาและศาสนา
- 3) ปรับการสอนให้เหมาะสม: สถาบันควรปรับเปลี่ยนการสอนเพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการของนักศึกษา โดยให้ความสำคัญกับเนื้อหาที่เชื่อมโยงกับพระพุทธศาสนาและปรัชญาของพระพุทธ
- 4) ส่งเสริมวัฒนธรรมการศึกษา: สถาบันควรส่งเสริมวัฒนธรรมการศึกษาที่เสมอภาค โดยให้นักเรียนได้มีโอกาสศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมอื่น ๆ นอกจากสามัญศิษย์
- 5) สร้างชุมชนการเรียนรู้: สถาบันควรสร้างชุมชนการเรียนรู้ที่สนับสนุนการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ระหว่างนักศึกษาและคณาจารย์
- 6) มีการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง: สถาบันควรมีระบบการติดตามและประเมินผลที่ใช้เพื่อปรับปรุงการศึกษาและที่สำคัญกว่าคือให้คำแนะนำที่เหมาะสมแก่นักเรียน
- 7) สนับสนุนการวิจัย: สถาบันควรสนับสนุนการวิจัยที่เน้นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและความภาคภูมิใจในพุทธศาสนา
- 8) ร่วมมือกับชุมชน: สถาบันควรร่วมมือกับชุมชนในการสนับสนุนการศึกษาและความภาคภูมิใจในพุทธศาสนา
- 9) ส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต: สถาบันควรส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิตให้กับนักเรียนทุกคนโดยให้ความสนใจและทราบถึงความต้องการของพระภิกษุสงฆ์และชาวพุทธ

นโยบายลักษณะนี้ช่วยให้มหาวิทยาลัยเป็นสถานที่เหมาะสมสำหรับการศึกษาของนักเรียนทั้งชาวพุทธและพระภิกษุสงฆ์ และให้ทางเลือกในการเรียนรู้ที่ตรงตามความต้องการของพวกเขา การสนับสนุนความหลากหลายและความรู้ในสาขาทางศาสนา นโยบายเชิงนโยบายเหล่านี้สามารถส่งเสริมการศึกษาในสาขาทางศาสนาที่ตรงตามความต้องการของนักศึกษาที่เป็นพื้นฐานในการศึกษาของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยและการส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาในพุทธศาสนาที่เป็นส่วนสำคัญของชุมชนมหาวิทยาลัย

สรุป

การปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ผลการวิเคราะห์พบว่านักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยมีการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาในระดับสูงที่สุด โดยค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติตามความเชื่อด้านกัมมัศกตาสัทธามีค่าสูงที่สุดที่ประมาณ 4.64 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 หมายความว่าความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาต่อกัมมัศกตาสัทธาและสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตต่างสำคัญอย่างมาก หรือนักศึกษามักปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ด้านนี้อย่างสุจริตและตั้งใจ

สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ผลการวิเคราะห์กล่าวถึงว่านักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยมีความเห็นต่อสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยเฉพาะสมรรถนะด้านการรับรู้และการแสดงออกทางวัฒนธรรม ในระดับสูงที่สุด ซึ่งค่าเฉลี่ยของระดับความเห็นด้านนี้มีค่าเฉลี่ยประมาณ 4.609 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 หมายความว่านักศึกษามีความคิดเห็นในเรื่องนี้อย่างมาก และความเห็นของพวกเขาเหนืออีกครั้ง

นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยมีแนวโน้มที่มีความพึงพอใจในการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาอย่างสุจริตและตั้งใจ และมีความคิดเห็นเชิงบวกต่อสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อเพิ่มความรู้และความสามารถในการรับรู้และการแสดงออกทางวัฒนธรรม ผลการวิเคราะห์นี้ช่วยให้เราเข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อทางศาสนาและการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตในนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยในประเทศไทยอย่างลึกซึ้งและตรงตามกับสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่เป็นเป้าหมายหลักในการศึกษาทางในการใช้การวิเคราะห์คณิกนของคาโนนิคอล (Canonical Correlation Analysis) การศึกษานำเสนอความรู้ใหม่ๆ ในความสัมพันธ์บางอย่างระหว่าง

ความเชื่อทางจิตใจในพรหมธรรม (Practice Buddhist Beliefs - PBB) และความสามารถในการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning Competencies - LLC) ผลการวิจัยเปิดเผยถึงความสัมพันธ์ที่เป็นลักษณะที่เริ่มมีระหว่างตัวแปร PBB และตัวแปร LLC โดยแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ที่เป็นบวกอย่างรุนแรงระหว่างตัวแปร PBB และตัวแปร LLC ที่บ่งชี้ถึงความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องและมีนัยสำคัญระหว่างด้านทั้งสอง แม้ความเชื่อนี้อาจจะอ่อนกว่าในคู่แรก แต่ก็มีความสำคัญทางสถิติ แสดงถึงความเปรียบเทียบที่น้อยลงแต่ยังคงมีความสัมพันธ์ที่สำคัญ การศึกษานี้เพิ่มเติมความเข้าใจของเราเกี่ยวกับการพัฒนาของมนุษย์และพฤติกรรมในการเรียนรู้โดยให้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับความสัมพันธ์ที่เป็นบวกระหว่างความเชื่อทางศาสนาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต การรับรู้ถึงความสำคัญของความเชื่อทางจิตใจเสนอทางเลือกที่เอื้อมไปทางมุมกว้างและอวดรวมมากขึ้นในการเรียนรู้ตลอดชีวิต การสนับสนุนการเติบโตของบุคคลและการปรับปรุงตนเองตลอดการศึกษาของบุคคลตลอดชีวิตของพวกเขาผ่านการเรียนรู้ของเขาและการพัฒนาตนเองในระหว่างการศึกษาของพวกเขา

บรรณานุกรม

- พระครูใบฎีกาหัตถ์ กิตติโนโท. (2563). วิถีแห่งความเชื่อของชาวพุทธในสังคมไทย. *มจร. เลย์ปริทัศน์*, 1(2), 54-65.
- พระสัทธัมมโชติกะ ธัมมาจริยะ ปรมัตถโชติกะ. (2564). *อภิธัมมัตถสังคหฎีกา กัมมจตุกกะ มรณูปัตตติจตุกกะ*. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ที่ห้างหุ้นจำกัด ไทยรายวันกราฟฟิคเพลท.
- พระอธิการ สมพร อนุบาลโย, พระสุวิจักษ์ โชติวโร, และ อิศรพงษ์ ไกรสินธุ์. (2562). วิเคราะห์ศรัทธาใน ระบบความเชื่อจากคำสอนของพระพุทธศาสนา. *วารสารวามัญของแหรภพุทธศาสนาปริทรรศน์*, 6(1), 91-103.
- สุดศิริ หิรัญชุมพะ, สุกานดา บุญคง, ศศิธร พุ่มดวง, นงนุช บุญยัง และ หทัยรัตน์ แสงจันทร์. (2563). สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษาพยาบาลปัจจัยส่งเสริมและอุปสรรคต่อการพัฒนาสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต. *วารสารพยาบาลสงขลานครินทร์*, 41(4), 38-49.
- สนธยา กันเต็ม, วิจิตรา ศรีสอน, อวยพร เรืองโรจน์, และ ราชพงศ์ ภูมิพงศ์. (2565). ความศรัทธาใน พุทธศาสนาของประชาชน ในเขตตำบลวังกระแจะ อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี. *วารสาร มจร อุบล ปริทรรศน์*, 7(1), 643-660.
- ระบบบริการการศึกษา. (2565). *สำนักทะเบียนและวัดผลมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย*. เข้าถึงข้อมูล 11 พฤศจิกายน 2565. <http://reg.mbu.ac.th/registrar/studentByProgram.asp>
- Afifi, A, Clark, V and May, S. (2004). *Computer-Aided Multivariate Analysis*. 4th ed. Boca Raton, FL: Chapman & Hall/CRC.
- Ahmed, S. T. S., & Pawar, S. V. (2018). Communicative Competence in English as a Foreign Language: Its Meaning and the Pedagogical Considerations for its Development. *The Creative Launcher*, 2(4), 301-312.
- Alonso-García, S., Aznar-Díaz, I., Cáceres-Reche, M. P., Trujillo-Torres, J. M., & Romero-Rodríguez, J. M. (2019). Systematic Review of Good Teaching Practices with ICT in Spanish Higher Education. Trends and Challenges for Sustainability. *Sustainability*, 11(24), 7150.
- Barongo-Muweke, N. (2016). *Integrating Consciousness as Analytical Category & the Scientific Framing of Citizenship Awareness (Bürgerbewusstsein)*. In: *Decolonizing Education. Bürgerbewusstsein*. Springer VS, Wiesbaden. https://doi.org/10.1007/978-3-658-14065-6_4

- Biesta, G. J. (2011). *Learning Democracy in School and Society: Education, Lifelong Learning, and the Politics of Citizenship*. Springer Science & Business Media.
- Boldureanu, G., Ionescu, A. M., Bercu, A. M., Bedrule-Grigoruță, M. V., & Boldureanu, D. (2020). Entrepreneurship Education Through Successful Entrepreneurial Models in Higher Education Institutions. *Sustainability*, 12(3), 1267.
- Boyadjieva, P., & Ilieva-Trichkova, P. (2021). *Adult Education as Empowerment: Re-Imagining Lifelong Learning Through the Capability Approach, Recognition Theory and Common Goods Perspective*. Springer Nature.
- Bunch, J. C., Rampold, S. D., Cater, M., & Blackburn, J. J. (2018). The Impact of a Short-Term International Experience on Undergraduate Students' Cultural Competency. *Journal of Agricultural Education*, 59(4), 120-136.
- Chalkiadaki, A. (2018). A Systematic Literature Review of 21st Century Skills and Competencies in Primary Education. *International Journal of Instruction*, 11(3), 1-16.
- Chen, G. M. (2009). Intercultural Communication Competence: Some perspectives of research. *Howard Journal of Communication*, 2(3), 243-261.
- Chen, G. M. & Starosta, W. (2016). Intercultural Communication Competence: A Synthesis. *Annals of the International Communication Association*, 19(1), 353-383.
- Crocker, L., & Algina, J. (1986). *Introduction to Classical and Modern Test Theory*. Orlando, FL: Harcourt Brace Jovanovich.
- Drăghicescu, L. M., Cristea, S., Petrescu, A. M., Gorghiu, G., & Gorghiu, L. M. (2015). The Learning to Learn Competence-Guarantor of Personal Development. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 19(1), 2487-2493.
- European Commission/EACEA/Eurydice. (2016). *Entrepreneurship Education at School in Europe*. Luxembourg. Retrieved: 12/11/2022 From: <https://webgate.ec.europa.eu/fpfis/mwikis/eurydice/images/4/45/195EN.pdf>
- European Council. (2014). *Conclusions on Entrepreneurship in Education and Training*. Retrieved: 12/11/2022 From: [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52015XG0120\(01\)&from=EN](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52015XG0120(01)&from=EN)

- Fantini, A. E. (2020). Reconceptualizing Intercultural Communicative Competence: A Multinational Perspective. *Research in Comparative and International Education*, 15(1), 52-61.
- Garzon Artacho, E., Martínez, T. S., Ortega Martin, J. L., Marin Marin, J. A., & Gomez Garcia, G. (2020). Teacher Training in Lifelong Learning—The Importance of Digital Competence in the Encouragement of Teaching Innovation. *Sustainability*, 12(7), 2852.
- Guzalkhon, M. (2022). The Need To Develop Linguistic Competence In Students In Primary School Mother Tongue Classes. *Eurasian Scientific Herald*, 6, 48-50.
- Halimovna, K. S., Nurilloevna, M. O., Radzhabovna, K. D., Shavkatovna, R. G., & Hamidovna, R. I. (2019). The Role of Modern Pedagogical Technologies in the Formation of Students' Communicative Competence. *Religación: Revista de Ciencias Sociales y Humanidades*, 4(15), 261-265.
- Hambleton, R. K. (1978). Criterion-referenced Testing and Measurement: A Review of Technical Issues and Development. *Review of Educational Research*, 48, 1-47.
- Khatun, N. (2021). Applications of Normality Test in Statistical Analysis. *Open Journal of Statistics*, 11(01), 113.
- Hofmann, P. (2008). Learning to Learn: A Key-Competence for All Adults? *Convergence* 2008, 41, 173–181. Available online: <https://eric.ed.gov/?id=EJ932424> (accessed on 12 November 2022).
- Holmes, C. (2019). Teaching for Global Citizenship with Young Adult Literature in the Social Studies. *Educational Considerations*, 45(1), 8.
- Kan, A. Ü., & Murat, A. (2020). Examining the Self-Efficacy of Teacher Candidates' Lifelong Learning Key Competences and Educational technology standards. *Education and Information Technologies*, 25(2), 707-724.
- Laal, M., Laal, A., & Aliramaei, A. (2014). Continuing education; lifelong learning. *Procedia-social and behavioral sciences*, 116, 4052-4056.
- Lehtimäki, H., Sengupta, S., Piispanen, V. V., & Henttonen, K. (2021). *Social entrepreneurship as sustainability agency*. Research Handbook of Sustainability Agency, 168-179.

- Letina, A. (2020). Development of Students' Learning to Learn Competence in Primary Science. *Education Sciences*, 10(11), 325.
- Instefjord, E., & Munthe, E. (2016). Preparing Pre-service Teachers to Integrate Technology: An Analysis of the Emphasis on Digital Competence in Teacher Education Curricula. *European Journal of Teacher Education*, 39(1), 77-93.
- Olloqvva, M. O. (2021). Intensive Education and Linguistic Competence in Mother Tongue. *Academica: An International Multidisciplinary Research Journal*, 11(1), 580-587.
- Pescaroli, G., Velazquez, O., Alcántara-Ayala, I., Galasso, C., Kostkova, P., & Alexander, D. (2020). A Likert Scale-Based Model for Benchmarking Operational Capacity, Organizational Resilience, and Disaster Risk Reduction. *International Journal of Disaster Risk Science*, 11, 404-409.
- Rashidov, A. (2020). Development of Creative and Working with Information Competences of Students in Mathematics. *European Journal of Research and Reflection in Educational Sciences*, 8(3), 10-15.
- Roller, M. R. (2019). A Quality Approach to Qualitative Content Analysis: Similarities and Differences Compared to Other Qualitative Methods. In Forum Qualitative Sozialforschung/Forum: *Qualitative Social Research*, 20(3), 10.17169/fqs-20.3.3393
- Scholtz, S. E. (2021). Sacrifice Is a Step Beyond Convenience: A Review of Convenience Sampling in Psychological Research in Africa. *SA Journal of Industrial Psychology*, 47(1), 1-12.
- Sedgwick, P. (2013). Convenience Sampling. *Bmj*, (347), f6304
- Sherry, A., & Henson, R. K. (2005). Conducting and Interpreting Canonical Correlation Analysis in Personality Research: A User-Friendly Primer. *Journal of Personality Assessment*, 84(1), 37-48.
- Shliakhovchuk, E. (2021). After Cultural Literacy: New Models of Intercultural Competency for Life and Work in a VUCA World. *Educational Review*, 73(2), 229-250.

- Smith, D. C. (1999). Changing Our Teaching: The Role of Pedagogical Content Knowledge in Elementary Science. *In Examining Pedagogical Content Knowledge*. Springer, Dordrecht.
- Stefanie, L. B, Edmondson R. D., Artis B. A., & Fleming. (2013). Self-Directed Learning: A Tool for Lifelong Learning. *Journal of Marketing Education*, 1-13. <https://www.researchgate.net/publication/272830096>
- Sulistiono, E., & Nudiati, D. (2021, May). A Program for Lifelong Learning During the Covid 19 Pandemic. *In First Transnational Webinar on Adult and Continuing Education (TRACED 2020)* (pp. 6-12). Atlantis Press.
- Tissot, P. (2004). *Terminology of Vocational Training Policy: A Multilingual Glossary for An Enlarged Europe* (pp. 70, 76, 112). Cedefop (Ed), Luxembourg; Office for Official Publications of the European Communities. Retrieved 2011Nov. 15, from: <http://www.refernet.pl/zasoby/download/glosariusz.pdf>.
- Vintere, A. (2018). A Constructivist Approach to the Teaching of Mathematics to Boost Competences Needed for Sustainable Development. *Rural Sustainability Research*, 39(334), 1-7.
- Yap, J. S., & Tan, J. (2022). Lifelong Learning Competencies Among Chemical Engineering Students at Monash University Malaysia During the COVID-19 Pandemic. *Education for Chemical Engineers*, 38, 60-69.
- Zajda, (2010). *Global Pedagogies*. Schooling for the Future, Dodrecht: Springer.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะศาสนาและปรัชญา โทร. ๑๐๗๕, ๑๐๗๖

ที่ อว ๗๙๐๖/ว๐๕๔๔

วันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

กราบเรียน/เจริญพร พระครูปลัดสุวัฒนสังจคุณ, ดร.

ด้วย พระมหาจักรพล อาจารย์สุโก, ดร. อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา พุทธศาสนาและปรัชญา คณะศาสนาและปรัชญา ได้รับอนุมัติโครงการวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ระหว่างการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ประเทศไทย ด้วยเทคนิคสหสัมพันธ์คานอนิคอล” ภายใต้โครงการวิจัยตาม แผนการดำเนินงานโครงการพัฒนานักวิจัย คณะศาสนาและปรัชญา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 เพื่อให้ อาจารย์ได้พัฒนางานวิจัย

บัดนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการทำวิจัยในขั้นตอนออกแบบเครื่องมือวิจัย คณะศาสนาและปรัชญาได้ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญมีประสบการณ์ด้านวิจัย จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ เครื่องมือวิจัยเรื่องดังกล่าว รายละเอียดตามเอกสารเครื่องมือวิจัยที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียน/เจริญพรมาเพื่อพิจารณาและดำเนินการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยต่อไป

(พระสุทธิสารเมธี, ผศ.ดร.)

คณบดีคณะศาสนาและปรัชญา

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะศาสนาและปรัชญา โทร. ๑๐๗๕, ๑๐๗๖

ที่ อว ๗๙๐๖/ว๐๕๔๔

วันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

กราบเรียน/เจริญพร ผศ.ดร.ดำรงค์ เบญจศิริ

ด้วย พระมหาจักรพล อาจารย์สุโก, ดร. อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา พุทธศาสนาและปรัชญา คณะศาสนาและปรัชญา ได้รับอนุมัติโครงการวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ระหว่างการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ประเทศไทย ด้วยเทคนิคสหสัมพันธ์คานอนิคอล” ภายใต้โครงการวิจัยตาม แผนการดำเนินงานโครงการพัฒนานักวิจัย คณะศาสนาและปรัชญา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 เพื่อให้ อาจารย์ได้พัฒนางานวิจัย

บัดนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการทำวิจัยในขั้นตอนออกแบบเครื่องมือวิจัย คณะศาสนาและปรัชญาได้ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญมีประสบการณ์ด้านวิจัย จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจ เครื่องมือวิจัยเรื่องดังกล่าว รายละเอียดตามเอกสารเครื่องมือวิจัยที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียน/เจริญพรมาเพื่อพิจารณาและดำเนินการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยต่อไป

(พระสุทธิสารเมธี, ผศ.ดร.)

คณบดีคณะศาสนาและปรัชญา

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะศาสนาและปรัชญา โทร. ๑๐๗๕, ๑๐๗๖

ที่ อว ๗๙๐๖/ว๐๕๔๔

วันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขออนุญาตเป็นผู้อยู่อาศัยตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

กราบเรียน/เจริญพร รศ.ดร.บุญร่วม คำเมืองแสน

ด้วย พระมหาจักรพล อาจารย์สุโก, ดร. อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา พุทธศาสนาและปรัชญา คณะศาสนาและปรัชญา ได้รับอนุมัติโครงการวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ระหว่างการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ประเทศไทย ด้วยเทคนิคสหสัมพันธ์คาโนนิคอล” ภายใต้โครงการวิจัยตาม แผนการดำเนินงานโครงการพัฒนานักวิจัย คณะศาสนาและปรัชญา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 เพื่อให้ อาจารย์ได้พัฒนางานวิจัย

บัดนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการทำวิจัยในขั้นตอนออกแบบเครื่องมือวิจัย คณะศาสนาและปรัชญาได้ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญมีประสบการณ์ด้านวิจัย จึงขออนุญาตท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ เครื่องมือวิจัยเรื่องดังกล่าว รายละเอียดตามเอกสารเครื่องมือวิจัยที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียน/เจริญพรมาเพื่อพิจารณาและดำเนินการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยต่อไป

(พระสุทธิสารเมธี, ผศ.ดร.)

คณบดีคณะศาสนาและปรัชญา

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะศาสนาและปรัชญา โทร. ๑๐๗๕, ๑๐๗๖

ที่ อว ๗๙๐๖/ว๐๕๔๔

วันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขออนุมัติโครงการวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์ความสัมพันธ์

การบเรียน/เจริญพร ดร. สุรัช พุดชู

ด้วย พระมหาจักรพล อาจารย์สุโก, ดร. อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา พุทธศาสนาและปรัชญา คณะศาสนาและปรัชญา ได้รับอนุมัติโครงการวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ระหว่างการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ประเทศไทย ด้วยเทคนิคสหสัมพันธ์คาโนนิคอล” ภายใต้โครงการวิจัยตาม แผนการดำเนินงานโครงการพัฒนานักวิจัย คณะศาสนาและปรัชญา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 เพื่อให้ อาจารย์ได้พัฒนางานวิจัย

บัดนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการทำวิจัยในขั้นตอนออกแบบเครื่องมือวิจัย คณะศาสนาและปรัชญาได้ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญมีประสบการณ์ด้านวิจัย จึงขออนุมัติโครงการให้ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ เครื่องมือวิจัยเรื่องดังกล่าว รายละเอียดตามเอกสารเครื่องมือวิจัยที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียน/เจริญพรมาเพื่อพิจารณาและดำเนินการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยต่อไป

(พระสุทธิสารเมธี, ผศ.ดร.)

คณบดีคณะศาสนาและปรัชญา

รายนามผู้รับหนังสือว ๗๙๐๖/ว๐๕๔๔ เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ลำดับที่	ชื่อ – ฉายา/สกุล	สังกัด
1	พระครูปลัดพระครูปลัดสุวัฒนสังคุณ, ดร.	คณะศึกษาศาสตร์
2	ผศ.ดร.ดำรงค์ เบญจศิริ	คณะศึกษาศาสตร์
3	รศ.ดร.บุญร่วม คำเมืองแสน	คณะศาสนาและปรัชญา
4	ดร.สุรัชย์ พุดชู	คณะศาสนาและปรัชญา

ภาคผนวก ข ตัวอย่างแบบสอบถาม

1. แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

โครงการวิจัย เรื่อง การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ประเทศไทย ด้วยเทคนิคสหสัมพันธ์คาโนนิคอล

Analytical Relation between Practicing Buddhist Belief Relevant to Lifelong Learning Competencies of Students at Mahamakut Buddhist University Thailand Used Canonical Correlation Analysis

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิจัย ตามวัตถุประสงค์การวิจัยที่จะนำไปสู่การวิเคราะห์สหสัมพันธ์คาโนนิคอลระหว่างการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาที่มีผลต่อสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ประเทศไทย ภายใต้โครงการวิจัยตามแผนการดำเนินงานโครงการพัฒนานักวิจัย คณะศาสนาและปรัชญา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 จึงขอความกรุณาจากท่านโปรดให้ข้อมูลตอบแบบสอบถามอย่างครบถ้วน และตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด ขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งเป็น 4 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยพื้นฐานด้านประชากรศาสตร์

ตอนที่ 2 ข้อมูลระดับความเห็นที่มีต่อการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ประเทศไทย

ตอนที่ 3 ข้อมูลระดับความเห็นที่มีต่อปัจจัยด้านสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ประเทศไทย

ตอนที่ 4 เป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ประเทศไทย

ตอนที่ 1 ปัจจัยพื้นฐานด้านประชากรศาสตร์

คำชี้แจง โปรดเลือกตัวเลือกที่ตรงกับข้อมูลท่านมากที่สุด

1. เพศ

☐ 1) ชาย ☐ 2) หญิง

2. อายุ (ปี)

☐ 1) 17-19 ☐ 2) 20-22 ☐ 3) 23-25 ☐ 4) 26 ปี ขึ้นไป

3. สังกัดคณะ

☐ 1) คณะศาสนาและปรัชญา

☐ 2) คณะมนุษยศาสตร์

☐ 3) คณะสังคมศาสตร์

☐ 4) คณะศึกษาศาสตร์

4. ระดับชั้นปีที่ศึกษา

☐ 1) ชั้นปีที่ 1

☐ 2) ชั้นปีที่ 2

☐ 3) ชั้นปีที่ 3

☐ 4) ชั้นปีที่ 4

5. ศาสนา

☐ 1) ศาสนาพุทธ

☐ 2) ศาสนาอื่นๆ

ตอนที่ 2 ข้อมูลระดับความเห็นที่มีต่อการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ของนักศึกษา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ประเทศไทย

คำชี้แจง ขอให้ท่านได้พิจารณาระดับความเห็นที่มีต่อการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ของ นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ประเทศไทย โดยเลือกเพียงคำตอบเดียวต่อรายการข้อคำถามแต่ละข้อตรงตามความต้องการในระดับความเห็นมากที่สุดของท่าน โดยพิจารณา 5 ระดับตามเกณฑ์ตัวเลือกดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีการปฏิบัติตามความเชื่อ ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีการปฏิบัติตามความเชื่อ ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีการปฏิบัติตามความเชื่อ ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีการปฏิบัติตามความเชื่อ ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีการปฏิบัติตามความเชื่อ ในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติตามความเชื่อ				
		5	4	3	2	1
ด้านกัมมสัทธา						
1	ท่านมีการปฏิบัติตามความเชื่อด้วยความคิดว่า กรรมมีอยู่จริง การกระทำนั้นให้ผลจริง ในระดับใด					
2	ท่านมีการปฏิบัติตามความเชื่อด้วยความคิดว่า กฎแห่งกรรมมีผลสนอง เมื่อกระทำความดีหรือชั่วไปแล้วจะเวียนกลับมาแสดงผลของการกระทำนั้นจริง ในระดับใด					
3	ท่านมีการปฏิบัติตามความเชื่อด้วยความคิดว่า กรรมเมื่อทำไปโดยมีเจตนาจงใจทำทั้งที่รู้ว่าย่อมเป็นกรรม และการกระทำไม่ว่างเปล่า ในระดับใด					
4	ท่านมีการปฏิบัติตามความเชื่อด้วยความคิดว่าผลที่ปรารถนาจะสำเร็จได้ด้วยการกระทำจริง ในระดับใด					
วิปากสัทธา (belief in the consequences of actions)						
5	ท่านมีการปฏิบัติตามความเชื่อในผลของกรรม ในระดับใด					
6	ท่านมีการปฏิบัติตามความเชื่อ ว่า ผลของกรรมมีจริงบนพื้นฐานของความมีเหตุผล ในระดับใด					
7	ท่านมีการปฏิบัติตามความเชื่อ ว่า ผลดีเกิดจากกรรมดี ผลชั่วเกิดจากกรรมชั่ว ในระดับใด					
กัมมัสสกตาสัทธา						
8	ท่านมีการปฏิบัติตามความเชื่อ ว่า แต่ละคนมีกรรมเป็นของตนเอง ในระดับใด					
9	ท่านมีการปฏิบัติตามความเชื่อ ว่า ผู้ทำกรรมย่อมต้องรับผลกรรมของตน ในระดับใด					
ตถาคตโพธิสัทธา						

ข้อที่	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติตามความเชื่อ				
		5	4	3	2	1
10	ท่านมีระดับการปฏิบัติตามความเชื่อด้วยความคิดว่า พระพุทธเจ้าตรัสรู้ทรงเป็นพระสัมมาสัมพุทธะ ทรงประกอบด้วยพระคุณทั้ง 9 ประการ* ในระดับใด *(1) อรหิ เป็นพระอรหันต์ (2) สมมาสมพุทโธ เป็นผู้ทรงตรัสรู้ชอบด้วยพระองค์เอง (3) วิชชาจรรณสมปนโน เป็นผู้ถึงพร้อมด้วยวิชา (4) สุกโต ทรงดำเนินพระพุทธรจิริยาให้เป็นไปโดยสำเร็จผลด้วยดี (5) โลกวิทู ทรงรู้แจ้งสภาวะอันเป็นคติธรรมตาแห่งโลกคือสังขารทั้งหลาย (6) อนุตตโร ปุริสทมมสารถิ ทรงเป็นผู้ฝึกคนได้ดีเยี่ยม (7) สตถา เทวมนุสสานิ เป็นศาสดาของเทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย (8) พุทโธ ทรงตื่นเองจากความเชื่อถือและข้อปฏิบัติทั้งหลายที่ถือกันมาผิดๆ และทรงมีพระทัยเบิกบานด้วยธรรมเครื่องตื่น (9) ภควา ป็นผู้จำแนกแจกธรรม					
11	ท่านมีการปฏิบัติตามความเชื่อด้วยความคิดว่า คำสอนของพระพุทธเจ้าเป็นไปเพื่อบรรลุคุณธรรมสูงสุด บริสุทธิหลุดพ้นได้ ในระดับใด					

ตอนที่ 3 ข้อมูลระดับความเห็นที่มีต่อปัจจัยด้านสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย ประเทศไทย

คำชี้แจง ขอให้ท่านได้พิจารณาระดับความเห็นที่มีต่อการปฏิบัติตามสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ประเทศไทย โดยเลือกเพียงคำตอบเดียวต่อรายการ ข้อคำถามแต่ละข้อตรงตามความต้องการในระดับความเห็นมากที่สุดของท่าน โดยพิจารณา 5 ระดับตามเกณฑ์ตัวเลือกดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีการปฏิบัติตามสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีการปฏิบัติตามสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีการปฏิบัติตามสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีการปฏิบัติตามสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีการปฏิบัติตามสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อคำถาม	ระดับการปฏิบัติตามตาม สมรรถนะการเรียนรู้ตลอด ชีวิต				
		5	4	3	2	1
สมรรถนะที่ 1 ด้านการสื่อสารภาษาประจำชาติ						
1	ท่านมีการปฏิบัติที่ทำให้เข้าใจความหมายสำคัญในบริบทของการสื่อสาร ในระดับใด					
2	ท่านมีการปฏิบัติที่สามารถตอบโต้สนทนาถกเถียงแสดงความคิดเห็นด้วยภาษาประจำชาติ ในระดับใด					
3	ท่านมีการปฏิบัติที่สามารถสื่อสารภาษาประจำชาติในบริบทที่แตกต่างและหลากหลาย ในระดับใด					
4	ท่านมีการปฏิบัติที่ทำให้ทราบทฤษฎีหลักการทางภาษาประจำชาติ ในระดับใด					
5	ท่านมีการปฏิบัติที่ทำให้เกิดความคิดประยุกต์ใช้ภาษาประจำชาติไปใช้ในการเรียน การทำงาน การสื่อสารในสังคมและชีวิตจริง ในระดับใด					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติตามตาม สมรรถนะการเรียนรู้ตลอด ชีวิต				
		5	4	3	2	1
สมรรถนะที่ 2 ด้านการสื่อสารภาษาต่างชาติ						
6	ท่านมีการปฏิบัติที่ทำให้เข้าใจความหมายสำคัญในบริบทของการสื่อสารด้วยภาษาต่างชาติ ในระดับใด					
7	ท่านมีการปฏิบัติที่ทำให้สามารถตอบโต้ สนทนา ถกเถียง แสดงความคิดเห็นด้วยภาษาต่างชาติ ในระดับใด					
8	ท่านมีการปฏิบัติที่ทำให้สามารถสื่อสารภาษาต่างชาติในบริบทที่แตกต่างและหลากหลาย ในระดับใด					
9	ท่านมีการปฏิบัติที่ทำให้ทราบทฤษฎี หรือหลักการทางภาษาต่างชาติในระดับใด					
10	ท่านมีการปฏิบัติที่ทำให้เกิดความตื่นตัวในการรับรู้และเรียนรู้ภาษาต่างชาติ ในระดับใด					
11	ท่านมีการปฏิบัติที่ทำให้เกิดความคิดประยุกต์ใช้ภาษาต่างชาติในการเรียน การทำงาน การสื่อสารในสังคมและชีวิตจริง ในระดับใด					
สมรรถนะที่ 3 ด้านพื้นฐานคณิตศาสตร์ในวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี						
12	ท่านมีการปฏิบัติด้านพื้นฐานคณิตศาสตร์ที่ทำให้สามารถใช้เหตุผลอย่างไม่เป็นกฎเกณฑ์ร่วมกับหลักการทางจริยธรรม และในกระบวนการทางการศึกษาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ในระดับใด					
13	ท่านมีการปฏิบัติด้านพื้นฐานคณิตศาสตร์อย่างมีวิจารณญาณและตรวจสอบความถูกต้องในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ในระดับใด					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติตามตาม สมรรถนะการเรียนรู้ตลอด ชีวิต				
		5	4	3	2	1
14	ท่านมีการปฏิบัติด้านพื้นฐานคณิตศาสตร์ในการเรียน การทำงาน และชีวิตในบริบทที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ในระดับใด					
สมรรถนะที่ 4 ด้านดิจิทัล						
15	ท่านมีการปฏิบัติการด้านดิจิทัล ในการใช้เพื่อการสืบค้นข้อมูลเชิงเอกสารหรือการสืบค้นข้อมูลสำคัญอื่นๆ ในระดับใด					
16	ท่านมีการปฏิบัติการด้านดิจิทัล ในการใช้เพื่อความบันเทิงหรือไม่					
17	ท่านมีการปฏิบัติการด้านดิจิทัล ในการใช้เครื่องมืออุปกรณ์เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) ในระดับใด					
18	ท่านมีการปฏิบัติด้านดิจิทัล ในการเรียน การงาน และชีวิตในบริบทต่างๆ ในระดับใด					
สมรรถนะที่ 5 ด้านการเรียนรู้เพื่อที่จะเรียน						
19	ท่านมีการปฏิบัติด้านการเรียนรู้เพื่อที่จะเรียนบนฐานความคิดเกี่ยวกับการสร้างความแตกต่างจากขนบธรรมเนียมการเรียนรู้แบบเดิมๆ ในระดับใด					
20	ท่านมีการปฏิบัติด้านการเรียนรู้เพื่อที่จะเรียนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ในระดับใด					
21	ท่านมีการปฏิบัติด้านการเรียนรู้เพื่อที่จะเรียนโดยเข้าร่วมกิจกรรมทางการศึกษานอกระบบที่ไม่มีรูปแบบแต่มีเป้าหมายเพื่อที่จะเรียนรู้ในระดับใด					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติตามตาม สมรรถนะการเรียนรู้ตลอด ชีวิต				
		5	4	3	2	1
22	ท่านมีการปฏิบัติด้านการเรียนรู้เพื่อที่จะเรียนโดยการปรับเปลี่ยนสภาพแวดล้อมการเรียนรู้แบบใหม่ๆ ในระดับใด					
23	ท่านมีการปฏิบัติด้านการเรียนรู้เพื่อที่จะเรียนในระหว่างการเรียน การงาน และในชีวิตในบริบทต่างๆ ในระดับใด					
24	ท่านมีการปฏิบัติด้านการเรียนรู้เพื่อที่จะเรียนด้วยทัศนคติเชิงบวกในระดับใด					
สมรรถนะที่ 6 ด้านการรับรู้ความเป็นพลเมือง						
25	ท่านมีการปฏิบัติด้านการรับรู้ความเป็นพลเมืองของตนเองในการสร้างสังคมมีสุข ท่ามกลางความแตกต่างและความหลากหลายทางสังคม ในระดับใด					
26	ท่านมีการปฏิบัติด้านการรับรู้ความเป็นพลเมืองในเรื่องความประพฤติ จารีต วัฒนธรรม ประเพณีอันดีงาม ในบริบททางสังคมต่างๆ ของชาติ ในระดับใด					
27	ท่านมีการปฏิบัติด้านการรับรู้ความเป็นพลเมืองในเรื่องสังคม หลักการทางการเมือง โครงสร้างการปกครอง เช่น ด้านความยุติธรรม ความเสมอภาค สิทธิความเป็นพลเมือง เป็นต้น ในระดับใด					
28	ท่านมีการปฏิบัติด้านการรับรู้ความเป็นพลเมืองด้วยการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองระดับชาติ เช่น การเลือกตั้งต่างๆ เป็นต้นในระดับใด					
สมรรถนะที่ 7 ด้านการริเริ่มและการเป็นผู้ประกอบการ						
29	ท่านมีการปฏิบัติด้านการริเริ่มและการเป็นผู้ประกอบการด้วยแนวคิดที่จะบริหาร พัฒนา บำรุง และส่งเสริม					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติตามตาม สมรรถนะการเรียนรู้ตลอด ชีวิต				
		5	4	3	2	1
	กระบวนการในการเรียน การทำงาน และชีวิตในบริบทต่าง ๆ ในระดับใด					
30	ท่านมีการปฏิบัติด้านการริเริ่มและการเป็นผู้ประกอบการ ด้วยการนำความคิดริเริ่มของตนเองผนวกรวมเข้ากับการเรียน การทำงาน และชีวิตในบริบทต่าง ๆ ในระดับใด					
31	ท่านมีการปฏิบัติด้านการริเริ่มและการเป็นผู้ประกอบการ ด้วยการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจรายใหม่ของตนเองหรือเป็นหุ้นส่วนธุรกิจภายในระยะเวลา 5 ปี ที่ผ่านมา ในระดับใด					
สมรรถนะที่ 8 ด้านการรับรู้และการแสดงออกทางวัฒนธรรม						
32	ท่านมีการปฏิบัติด้านการรับรู้และการแสดงออกทางวัฒนธรรมด้วยความตระหนักทางวัฒนธรรม ได้แก่ การยอมรับในความแตกต่างทางวัฒนธรรม ความยืดหยุ่นและเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมอื่น และการเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ในระดับใด					
33	ท่านมีการปฏิบัติด้านการรับรู้และการแสดงออกทางวัฒนธรรมด้วยการมีความรู้ทางวัฒนธรรมหลักของชาติ เช่น ภาษา การแต่งกาย ค่านิยมอันพึงประสงค์ของชาติไทย และความรู้ในวัฒนธรรมสากลของชนชาติอื่นๆ ด้วยในระดับใด					
34	ท่านมีการปฏิบัติด้านการรับรู้และการแสดงออกทางวัฒนธรรมอย่างมีทักษะทางวัฒนธรรม ได้แก่ มีความไวในการรับรู้ทางวัฒนธรรม มีความเข้าใจพื้นฐานทางวัฒนธรรม					

ค่านิยมศัพทในการวิจัย

1. ศรัทธา คือ ความเชื่อในพระพุทธศาสนาตามแนวคิดหลักคำสอนในพระพุทธศาสนาในกายเถรวาทที่ประกอบด้วยเหตุผล

2. กัมมสัทธา (belief in Karma) คือ การที่เชื่อในกรรมที่มีองค์ประกอบได้แก่ เชื่อกรรมว่ามีอยู่จริงการกระทำนั้นมีผล (belief in action have result.), เชื่อกฎแห่งกรรมว่ามีผลสนองเมื่อกระทำกรรมดีหรือชั่วไปแล้วจะเวียนกลับมาแสดงผลของการกระทำนั้น (belief in action reacts to the circle of causes and effects.), เชื่อว่ากรรมเมื่อทำอะไรโดยมีเจตนาจงใจทำทั้งที่รู้ว่าย่อมเป็นกรรมและการกระทำไม่ว่างเปล่า (belief in action when doing something with the intention it is Kamma and that action is not empty.) และเชื่อว่าผลที่ปรารถนาจะสำเร็จได้ด้วยการกระทำ (the wishing outcome can be achieved through action.)

3. วิปากสัทธา (belief in the consequences of actions) คือเชื่อในผลของกรรม (believe in the results of karma.) เชื่อว่าผลของกรรมมีจริงบนพื้นฐานของความเป็นเหตุเป็นผล (believe that the results of karma are real on the basis of reason.) เชื่อว่าผลดีเกิดจากกรรมดี ผลชั่วเกิดจากกรรมชั่ว (believe that good results come from good karma believe that good results come from good karma and evil results are caused by bad karma.)

4. กัมมัสสกตาสัทธา (belief in action is one's possession) คือ การเชื่อความที่สัตว์มีกรรมเป็นของตนแต่ละคนเป็นเจ้าของ (belief that each sentient beings have its own karma.) และคนนั้นจะต้องรับผิดชอบเสวยผลตามกรรมของตน (those who do karma are responsible for the consequences of their karma.)

5. ตถาคตโพธิสัทธา (belief in the Buddha Enlightenment) คือ การเชื่อในการตรัสรู้ของพระพุทธเจ้าว่าทรงเป็นพระสัมมาสัมพุทธะทรงประกอบด้วยพระคุณทั้ง 9 ประการ (belief in the Buddha perfection with 9 supremacy) และรวมถึงเชื่อในคำสอนว่าเป็นไปเพื่อบรรลุนิพพานสูงสุด บริสุทธิ์หลุดพ้นได้ (belief in the Buddha's teachings that is extremely to purify one's mind) (1) อรหะ เป็นพระอรหันต์ (2) สมมาสมพุทโธ เป็นผู้ทรงตรัสรู้ชอบด้วยพระองค์เอง (3) วิชชาจรณสมปนโน เป็นผู้ถึงพร้อมด้วยวิชา (4) สุกโต ทรงดำเนินพระพุทธรูปให้เป็นไปโดยสำเร็จผลด้วยดี (5) โลกวิทู ทรงรู้แจ้งสภาวะอันเป็นคติธรรมตาแห่งโลกคือสังขารทั้งหลาย (6) อนุตตโร ปุริสทมมสารถิ ทรงเป็นผู้ฝึกคนได้ดีเยี่ยม (7) สตถา เทวมนุสสานิ เป็นศาสดาของเทวดาและมนุษย์

ทั้งหลาย (8) พุทโธ ทรงตื่นเองจากความเชื่อถือและข้อปฏิบัติทั้งหลายที่ถือกันมาผิดๆ และทรงมีพระทัยเบิกบานด้วยธรรมเครื่องตื่น (9) ภควา ป็นผู้จำแนกแจกธรรม

6. สมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต (lifelong learning competencies) คือ ความสามารถที่ได้รับการพัฒนาจากการเรียนรู้ทั้งที่เป็นทางการ ไม่เป็นทางการและการศึกษาตามอัธยาศัย การเรียนรู้ในสภาพแวดล้อมทุกที่ทุกเวลา ไม่ว่าจะเป็นที่มหาวิทยาลัย บ้าน ที่ทำงาน หรือในชุมชนอื่น ๆ ความสามารถที่ได้รับการเรียนรู้อย่างไม่มีเวลาและสถานที่เหล่านั้นสนับสนุนการพัฒนาความสามารถในทักษะด้านต่าง ๆ บนพื้นฐานองค์ประกอบ 3 อย่าง ได้แก่ ความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skills) และ ทักษะ (Attitudes) โดยแบ่งเป็นปัจจัย 8 ประการ ได้แก่

- 1) ความสามารถด้านการสื่อสารภาษาประจำชาติ (Communicative Competence of the National Language) คือ การที่ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และทัศนคติต่อการสื่อสารภาษาประจำชาติ
- 2) ความสามารถด้านการสื่อสารภาษาต่างชาติ (Communicative Competence of the Foreign Languages) คือ การที่ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และทัศนคติต่อการสื่อสารภาษาต่างประเทศ
- 3) ความสามารถด้านพื้นฐานคณิตศาสตร์ในวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (Mathematical Basis Competence in Science and Technology) คือ การที่ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และทัศนคติต่อพื้นฐานคณิตศาสตร์ในวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- 4) ความสามารถด้านดิจิทัล (Digital Competence) คือ การที่ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และทัศนคติต่อดิจิทัล
- 5) ความสามารถด้านการเรียนรู้เพื่อที่จะเรียน (The Competence of Learning to Learn) คือ การที่ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และทัศนคติต่อการเรียนรู้เพื่อที่จะเรียน
- 6) ความสามารถด้านการรับรู้ความเป็นพลเมือง (The Competence of Social Citizenship Awareness) คือ การที่ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และทัศนคติต่อการรับรู้ความเป็นพลเมือง
- 7) ความสามารถด้านการริเริ่มและการเป็นผู้ประกอบการ (The Competence of the Sense of Initiative and Entrepreneurship) คือ การที่ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และทัศนคติต่อการริเริ่มและการเป็นผู้ประกอบการ
- 8) ความสามารถด้านการรับรู้และการแสดงออกทางวัฒนธรรม (The Competence of Cultural Awareness and Expression) คือ การที่ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และทัศนคติต่อการรับรู้และการแสดงออกทางวัฒนธรรม

ภาคผนวก ค

1. รายงานค่าความสอดคล้องเชิงเนื้อหาเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม (IOC)
2. รายงานค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม Reliability (Cronbach's Alpha)

5	ท่านมีการปฏิบัติตามความเชื่อในผลของกรรม ในระดับใด	1	1	1	1	1	1	สอดคล้อง
6	ท่านมีการปฏิบัติตามความเชื่อว่า ผลของกรรมมีจริงบนพื้นฐานของควมมีเหตุผล ในระดับใด	1	1	1	1	1	1	สอดคล้อง
7	ท่านมีการปฏิบัติตามความเชื่อว่า ผลดีเกิดจากกรรมดี ผลชั่วเกิดจากกรรมชั่ว ในระดับใด	1	1	1	1	1	1	สอดคล้อง
กัมมัฏฐกตาสัทธา								
8	ท่านมีการปฏิบัติตามความเชื่อว่า แต่ละคนมีกรรมเป็นของตนเอง ในระดับใด	1	1	1	1	1	1	สอดคล้อง
9	ท่านมีการปฏิบัติตามความเชื่อว่า ผู้ทำกรรมย่อมต้องรับผลกรรมของตน ในระดับใด	1	1	1	1	1	1	สอดคล้อง
ตถาคตโพธิสัทธา								
10	ท่านมีระดับการปฏิบัติตามความเชื่อด้วยความคิดว่า พระพุทธเจ้าตรัสรู้ทรงเป็นพระสัมมาสัมพุทธะ ทรงประกอบด้วยพระคุณทั้ง 9 ประการ* ในระดับใด *(1) อรหะ เป็นพระอรหันต์ (2) สมมาสมพุทโธ เป็นผู้ทรงตรัสรู้ชอบด้วยพระองค์เอง (3) วิชาจรณสมปนโน เป็นผู้ถึงพร้อมด้วยวิชา (4) สุคโต ทรงดำเนินพระพุทธรจริยาให้เป็นไปโดยสำเร็จผลด้วยดี (5) โลกวิทู ทรงรู้แจ้งสภาวะอันเป็นคติธรรมตาแห่งโลกคือสังขารทั้งหลาย (6) อนุตตโร ปุริสทมมสารถิ ทรงเป็นผู้ฝึกคนได้ดีเยี่ยม (7) สตถาเทวมนุสสานัน เป็นศาสดาของเทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย (8) พุทโธ ทรงตื่นเองจากความเชื่อถือและข้อปฏิบัติทั้งหลายที่ถือกันมาผิดๆ และทรงมีพระทัยเบิกบานด้วย	0.8	1	0.8	0	1	0.8	สอดคล้อง

	ธรรมเครื่องต้น (9) ภควา ป็นผู้จำแนกแจกธรรม							
11	ท่านมีการปฏิบัติตามความเชื่อด้วยความคิดว่า คำสอนของพระพุทธเจ้าเป็นไปเพื่อบรรลุคุณธรรมสูงสุด บริสุทธิ์หลุดพ้นได้ ในระดับใด	1	1	1	1	1	1	สอดคล้อง
ตอนที่ 3 ข้อมูลระดับความเห็นที่มีต่อปัจจัยด้านสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย ประเทศไทย								
สมรรถนะที่ 1 ด้านการสื่อสารภาษาประจำชาติ								
1	ท่านมีการปฏิบัติที่ทำให้เข้าใจความหมายสำคัญในบริบทของการสื่อสาร ในระดับใด	1	1	1	1	1	1	สอดคล้อง
2	ท่านมีการปฏิบัติที่สามารถตอบโต้สนทนา ถกเถียงแสดงความคิดเห็นด้วยภาษาประจำชาติ ในระดับใด	1	1	1	1	1	1	สอดคล้อง
3	ท่านมีการปฏิบัติที่สามารถสื่อสารภาษาประจำชาติในบริบทที่แตกต่างและหลากหลาย ในระดับใด	1	1	1	1	1	1	สอดคล้อง
4	ท่านมีการปฏิบัติที่ทำให้ทราบทฤษฎีหลักการทางภาษาประจำชาติ ในระดับใด	1	1	1	1	1	1	สอดคล้อง
5	ท่านมีการปฏิบัติที่ทำให้เกิดความคิดประยุกต์ใช้ภาษาประจำชาติไปใช้ในการเรียน การทำงาน การสื่อสารในสังคมและชีวิตจริง ในระดับใด	1	1	1	1	1	1	สอดคล้อง
สมรรถนะที่ 2 ด้านการสื่อสารภาษาต่างชาติ								
6	ท่านมีการปฏิบัติที่ทำให้เข้าใจความหมายสำคัญในบริบทของการสื่อสารด้วยภาษาต่างชาติ ในระดับใด	1	1	1	1	1	1	สอดคล้อง
7	ท่านมีการปฏิบัติที่ทำให้สามารถตอบโต้สนทนา ถกเถียง แสดงความคิดเห็นด้วยภาษาต่างชาติ ในระดับใด	1	1	1	1	1	1	สอดคล้อง

8	ท่านมีการปฏิบัติที่ทำให้สามารถสื่อสารภาษาต่างชาติในบริบทที่แตกต่างและหลากหลาย ในระดับใด	1	1	1	1	1	1	สอดคล้อง
9	ท่านมีการปฏิบัติที่ทำให้ทราบทฤษฎี หรือหลักการทางภาษาต่างชาติในระดับใด	1	1	1	1	1	1	สอดคล้อง
10	ท่านมีการปฏิบัติที่ทำให้เกิดความตื่นตัวในการรับรู้และเรียนรู้ภาษาต่างชาติ ในระดับใด	1	1	1	1	1	1	สอดคล้อง
11	ท่านมีการปฏิบัติที่ทำให้เกิดความคิดประยุกต์ใช้ภาษาต่างชาติในการเรียน การทำงาน การสื่อสารในสังคมและชีวิตจริง ในระดับใด	1	1	1	1	1	1	สอดคล้อง
สมรรถนะที่ 3 ด้านพื้นฐานคณิตศาสตร์ในวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี								
12	ท่านมีการปฏิบัติด้านพื้นฐานคณิตศาสตร์ที่ทำให้สามารถใช้เหตุผลอย่างไม่เป็นกฎเกณฑ์ร่วมกับหลักการทางจริยธรรมและในกระบวนการศึกษาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ในระดับใด	1	1	1	1	1	1	สอดคล้อง
13	ท่านมีการปฏิบัติด้านพื้นฐานคณิตศาสตร์อย่างมีวิจารณญาณและตรวจสอบความถูกต้องในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในระดับใด	1	1	1	1	1	1	สอดคล้อง
14	ท่านมีการปฏิบัติด้านพื้นฐานคณิตศาสตร์ในการเรียน การทำงาน และชีวิตในบริบทที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ในระดับใด	1	1	1	1	1	1	สอดคล้อง
สมรรถนะที่ 4 ด้านดิจิทัล								
15	ท่านมีการปฏิบัติทางด้านดิจิทัล ในการใช้เพื่อการสืบค้นข้อมูลเชิงเอกสารหรือการสืบค้นข้อมูลสำคัญอื่นๆ ในระดับใด	1	1	1	1	1	1	สอดคล้อง

16	ท่านมีการปฏิบัติทางด้านดิจิทัล ในการใช้เพื่อความบันเทิงหรือไม่	1	1	1	1	1	1	สอดคล้อง
17	ท่านมีการปฏิบัติทางด้านดิจิทัล ในการใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) ในระดับใด	1	1	1	1	1	1	สอดคล้อง
18	ท่านมีการปฏิบัติด้านดิจิทัล ในการเรียน การงาน และชีวิตในบริบทต่างๆ ในระดับใด	1	1	1	1	1	1	สอดคล้อง
สมรรถนะที่ 5 ด้านการเรียนรู้เพื่อที่จะเรียน								
19	ท่านมีการปฏิบัติด้านการเรียนรู้เพื่อที่จะเรียนบนฐานความคิดเกี่ยวกับการสร้างความแตกต่างจากขนบธรรมเนียมการเรียนรู้แบบเดิมๆ ในระดับใด	1	1	1	1	1	1	สอดคล้อง
20	ท่านมีการปฏิบัติด้านการเรียนรู้เพื่อที่จะเรียนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ในระดับใด	1	1	1	1	1	1	สอดคล้อง
21	ท่านมีการปฏิบัติด้านการเรียนรู้เพื่อที่จะเรียนโดยเข้าร่วมกิจกรรมทางการศึกษานอกระบบที่ไม่มีรูปแบบแต่มีเป้าหมายเพื่อที่จะเรียนรู้ในระดับใด	1	1	1	1	1	1	สอดคล้อง
22	ท่านมีการปฏิบัติด้านการเรียนรู้เพื่อที่จะเรียนโดยการปรับเปลี่ยนสภาพแวดล้อมการเรียนรู้แบบใหม่ๆ ในระดับใด	1	1	1	1	1	1	สอดคล้อง
23	ท่านมีการปฏิบัติด้านการเรียนรู้เพื่อที่จะเรียนในระหว่าง การเรียน การงาน และในชีวิตในบริบทต่างๆ ในระดับใด	1	1	1	1	1	1	สอดคล้อง
24	ท่านมีการปฏิบัติด้านการเรียนรู้เพื่อที่จะเรียนด้วยทัศนคติเชิงบวกในระดับใด	1	1	1	1	1	1	สอดคล้อง

สมรรถนะที่ 6 ด้านการรับรู้ความเป็นพลเมือง								
25	ท่านมีการปฏิบัติด้านการรับรู้ความเป็นพลเมืองของตนเองในการสร้างสังคมมีสุขท่ามกลางความแตกต่างและความหลากหลายทางสังคม ในระดับใด	0.8	1	1	1	1	1	สอดคล้อง
26	ท่านมีการปฏิบัติด้านการรับรู้ความเป็นพลเมืองในเรื่องความประพฤติ จารีต วัฒนธรรม ประเพณีอันดีงาม ในบริบททางสังคมต่าง ๆ ของชาติ ในระดับใด	1	1	1	1	1	1	สอดคล้อง
27	ท่านมีการปฏิบัติด้านการรับรู้ความเป็นพลเมืองในเรื่องสังคม หลักการทางการเมือง โครงสร้างการปกครอง เช่น ด้านความยุติธรรม ความเสมอภาค สิทธิความเป็นพลเมือง เป็นต้น ในระดับใด	1	1	1	1	0.8	1	
28	ท่านมีการปฏิบัติด้านการรับรู้ความเป็นพลเมืองด้วยการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองระดับชาติ เช่น การเลือกตั้งต่าง ๆ เป็นต้นในระดับใด	1	1	1	1	1	1	สอดคล้อง
สมรรถนะที่ 7 ด้านการริเริ่มและการเป็นผู้ประกอบการ								
29	ท่านมีการปฏิบัติด้านการริเริ่มและการเป็นผู้ประกอบการด้วยแนวคิดที่จะบริหารพัฒนา บำรุง และส่งเสริมกระบวนการในการเรียน การทำงาน และชีวิตในบริบทต่างๆ ในระดับใด	1	0.8	1	1	1	1	สอดคล้อง
30	ท่านมีการปฏิบัติด้านการริเริ่มและการเป็นผู้ประกอบการด้วยการนำความคิดริเริ่มของตนเองผนวกรวมเข้ากับการเรียน การทำงาน และชีวิตในบริบทต่างๆ ในระดับใด	1	1	1	1	1	1	สอดคล้อง
31	ท่านมีการปฏิบัติด้านการริเริ่มและการเป็นผู้ประกอบการด้วยการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจรายใหม่ของตนเองหรือเป็นหุ้นส่วน	0.8	1	1	1	1	1	สอดคล้อง

	ธุรกิจภายในระยะเวลา 5 ปี ที่ผ่านมา ในระดับใด							
สมรรถนะที่ 8 ด้านการรับรู้และการแสดงออกทางวัฒนธรรม								
32	ท่านมีการปฏิบัติด้านการรับรู้และการแสดงออกทางวัฒนธรรมด้วยความตระหนักทางวัฒนธรรม ได้แก่ การยอมรับในความแตกต่างทางวัฒนธรรม ความยืดหยุ่นและเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมอื่น และการเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ในระดับใด	1	1	1	0	1	1	สอดคล้อง
33	ท่านมีการปฏิบัติด้านการรับรู้และการแสดงออกทางวัฒนธรรมด้วยการมีความรู้ทางวัฒนธรรมหลักของชาติ เช่น ภาษา การแต่งกาย ค่านิยมอันพึงประสงค์ของชาติไทย และความรู้ในวัฒนธรรมสากลของชนชาติอื่นๆ ด้วย ในระดับใด	1	0.8	1	1	1	1	สอดคล้อง
34	ท่านมีการปฏิบัติด้านการรับรู้และการแสดงออกทางวัฒนธรรมอย่างมีทักษะทางวัฒนธรรม ได้แก่ มีความไวในการรับรู้ทางวัฒนธรรม มีความเข้าใจพื้นฐานทางวัฒนธรรมของตนเอง มีความเข้าใจวัฒนธรรมของบุคคลอื่นที่ต่างวัฒนธรรม การมองโลกในมุมกว้าง และ สามารถปรับตัวทางความคิดยอมรับความเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อมในระดับใด	1	1	0	1	1	1	สอดคล้อง
ภาพรวม		.95	.96	.96	.96	.98	.962	สอดคล้อง

คำนวณด้วยสูตรของ Crocker & Algina (1986) [$lik = N/2N-2[(\mu_k - \mu)]$]

แทนค่า N = จำนวนวัตถุประสงค์,

μ_k = ค่าคะแนนที่ผู้ประเมินให้น้ำหนักของความถูกต้องด้านเนื้อหาและความสอดคล้องกับ

วัตถุประสงค์ μ = ค่าคะแนนที่ผู้ประเมินให้น้ำหนักหารด้วยค่าคะแนนรวม

2. รายงานค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม Reliability (Cronbach's Alpha)

Reliability Statistics		
Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.980	.980	30

Item Statistics			
	Mean	Std. Deviation	N
F1.1	3.8797	1.02965	349
F1.2	3.7593	1.09830	349
F1.3	3.6905	1.07823	349
F1.4	3.6533	1.12578	349
F2.1	3.5960	1.11936	349
F2.2	3.6418	1.02586	349
F2.3	3.6218	.91258	349
F2.4	3.6562	1.10737	349
F2.5	3.6877	1.02688	349
F3.1	3.6877	1.04628	349
F3.2	3.7994	1.05040	349
F3.3	3.6762	1.09913	349
F3.4	3.7049	1.01512	349
F4.1	3.6533	1.10257	349
F4.2	3.5645	1.16929	349
F4.3	3.6619	1.06688	349
F4.4	3.6246	1.10358	349
F5.1	3.6046	1.13136	349
F5.2	3.6476	1.09025	349
F5.3	3.5989	1.05296	349
F5.4	3.6991	1.06594	349

F5.5	3.8395	.99570	349
F6.1	3.7937	1.00737	349
F6.2	3.6991	1.04690	349
F6.3	3.7049	.97563	349
F6.4	3.7507	1.08452	349
F7.1	3.7450	1.08053	349
F7.2	3.6934	.94562	349
F7.3	3.7708	1.02226	349
F7.4	3.7135	1.12871	349
F8.1	3.7536	1.08120	349
F8.2	3.7335	1.05892	349
F8.3	3.8281	1.03347	349
F8.4	3.6390	1.05115	349
F9.1	3.6676	1.07405	349
F9.2	3.6332	1.12834	349
F9.3	3.6590	1.13262	349
F9.4	3.5989	1.11654	349
F10.1	3.5043	1.13112	349
F10.2	3.8080	1.00593	349
F10.3	3.7049	1.10199	349
F10.4	3.7077	1.07504	349
F11.1	3.6361	1.10743	349
F11.2	3.9312	.98312	349
F11.3	3.7851	.98681	349
F11.4	3.7421	.99365	349
F11.5	3.7335	1.01740	349
F12.1	3.5673	1.18378	349
F12.2	3.6648	1.13180	349
F12.3	3.5301	1.18532	349
F12.4	3.6791	.97632	349

F13.1	3.6447	.99782	349
F13.2	3.6275	1.12900	349
F13.3	3.6447	1.10633	349
F13.4	3.6476	1.09289	349
F14.1	3.6160	1.08616	349
F14.2	3.7736	1.06014	349
F14.3	3.7765	.96237	349
F14.4	3.7908	.87245	349
F14.5	3.8309	1.05185	349
F15.1	3.7851	1.02116	349
F15.2	3.7622	1.05490	349
F15.3	3.7507	.97573	349
F15.4	3.7163	1.03240	349
F15.5	4.0086	1.05723	349
F16.1	3.9456	.86513	349
F16.2	3.9828	1.00272	349
F16.3	3.9484	1.05737	349
F16.4	3.9484	.99867	349
F16.5	3.9456	.99129	349
F17.1	3.8653	1.00954	349
F17.2	3.9628	1.00647	349
F17.3	3.8883	.98646	349
F17.4	3.9628	.98628	349
F17.5	3.9628	.98628	349

ภาคผนวก ง

เอกสารรับรองผลการพิจารณาจริยธรรมการทำวิจัยในคน

ใบรับรองจริยธรรมการวิจัยของข้อเสนอการวิจัย
เอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมการวิจัยและใบยินยอม

หมายเลขข้อเสนอการวิจัย ว.๔๙๖/๒๕๖๕

ข้อเสนอการวิจัยนี้และเอกสารประกอบของข้อเสนอการวิจัยตามรายงานการแสดงด้านล่าง ได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยแล้ว คณะกรรมการฯ มีความเห็นว่าข้อเสนอการวิจัยที่จะดำเนินการมีความสอดคล้องกับหลักจริยธรรมสากล ตลอดจนกฎหมาย ข้อบังคับและข้อกำหนดภายในประเทศ จึงเห็นสมควรให้ดำเนินการวิจัยตามข้อเสนอการวิจัยนี้ได้

ชื่อข้อเสนอการวิจัย: การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตามทางเชื้ทางพุทธศาสนาที่ เกี่ยวข้องกับสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัยประเทศไทย ด้วยเทคนิคสหสัมพันธ์คาโนนิกอล (Analytical Relation between Practicing Buddhist Belief Relevant to Lifelong Learning Competencies of Students at Mahamakut Buddhist University Thailand Used Canonical Correlation Analysis)

รหัสข้อเสนอการวิจัย: -

สถาบันที่สังกัด: คณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ผู้วิจัยหลัก: พระมหาจักรพล อาจารย์สุโก

เอกสารที่พิจารณาพบทวน

๑. แบบเสนอโครงการวิจัย	ฉบับที่ วันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๕
๒. เอกสารชี้แจงข้อมูลผู้เข้าร่วมการวิจัย	ฉบับที่ วันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๕
๓. หนังสือแสดงเจตนายินยอมเข้าร่วมการวิจัย	ฉบับที่ วันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๕
๔. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล	ฉบับที่ วันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

(พระสุธีรัตนบัณฑิต, รศ.ดร.)

รองประธานคณะกรรมการฯ ปฏิบัติหน้าที่แทน
 ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

หมายเลขใบรับรอง: ว.๔๙๖/๒๕๖๕

วันที่ให้การรับรอง: ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

วันหมดอายุใบรับรอง: ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท์ ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๓๔
www.mcu.ac.th

ที่ อว ๘๐๐๗/ว.๔๙๖

๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง รับรองจริยธรรมการวิจัยของข้อเสนอการวิจัย

เรียน พระมหาจักรพล อาจารย์สุโก / นักวิจัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ตามที่ท่านได้มีหนังสือขอใบรับรองจริยธรรมการวิจัยของข้อเสนอการวิจัย เพื่อทำการวิจัยในเรื่อง “การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตามทางเชื่อทางพุทธศาสนา ที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ประเทศไทย ด้วยเทคนิคสหสัมพันธ์คาโนนิคอล” คณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย ได้พิจารณาข้อเสนอการวิจัยของท่านแล้ว มีความเห็นว่า ข้อเสนอการวิจัยที่จะดำเนินการนี้ มีความสอดคล้องกับหลักจริยธรรมสากล ตลอดจนกฎหมาย ข้อบังคับและข้อกำหนด ไม่ต้องแก้ไขปรับปรุงแต่ประการใด จึงเห็นสมควรให้ดำเนินการวิจัยตามข้อเสนอการวิจัยนี้ได้

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการต่อไป.

เรียนมาด้วยความนับถือ

(พระสุธีรัตนบัณฑิต, รศ.ดร.)

รองประธานคณะกรรมการฯ ปฏิบัติหน้าที่แทน
ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

**Research Ethics Certificate for Research Proposal,
explanation document about research participation and the consent letters**

R. 496 / 2022

The research proposal and its supporting documents as described below have been reviewed by the research ethics committee, Mahachulalongkornrajavidyalaya University. The committee stated that this research proposal is aligned with International Code of Ethics and national law and regulatory requirements hence it is appropriated to continue the research according to this proposal.

Name of the proposal: Analytical Relation between Practicing Buddhist Belief
Relevant to Lifelong Learning Competencies of Students at
Mahamakut Buddhist University Thailand Used Canonical
Correlation Analysis

Institution: Faculty of Religion and Philosophy, Mahamakut Buddhist
University, Thailand

Researcher: Dr. Phramaha Chakrapol Acharashubho Thepa

A list of documents that have been reviewed:

1. Research proposal	version November 17, 2022
2. Explanation document about research participation	version November 17, 2022
3. Consent letters to participate in the research	version November 17, 2022
4. Data collection methods	version November 17, 2022

Assoc. Prof. Ven Phrasuthirattanabundit

Vice President of Research Ethics Committee

Acting as President of Research Ethics Committee

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

November 23, 2022

Certification Number: R. 496 / 2022

Certified Date: November 23, 2022

Certificate Expiry Date: November 23, 2023

ภาคผนวก จ

หนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลโครงการวิจัย

ที่ อว ๗๙๐๖/ว๐๐๙๖

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

๒๔๘ ถ.ศาลายา-นครชัยศรี
ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๑๗๐
โทร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๐๐ โทรสาร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๖๐
www.mbu.ac.th

๑๒ พฤษภาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขออนุญาตให้นักวิจัยเข้าพื้นที่และเก็บข้อมูลการทำวิจัย

เรียน/เจริญพร

ด้วย พระมหาจักรพล อาจารย์สุโก, ดร. อาจารย์ประจำคณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย หัวหน้าโครงการวิจัย พร้อมคณะนักวิจัย ได้รับอนุมัติโครงการวิจัย เรื่อง “การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตามความเชื่อทางพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ประเทศไทย ด้วยเทคนิคสหสัมพันธ์คานอนิคอล” พุดหนุณการวิจัยจากทุนสนับสนุนภายใต้โครงการพัฒนานักวิจัยของคณะศาสนาและปรัชญา สถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕ ซึ่งขณะนี้อยู่ในขั้นตอน การทำวิจัย มีความประสงค์จะขอเข้าสถานที่และสัมภาษณ์ท่านเพื่อเก็บข้อมูลในการทำวิจัยโดยมีเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม

ดังนั้น จึงขอเรียน/เจริญพรมายังท่าน เพื่อให้ให้นักวิจัยและคณะได้เข้าพื้นที่และทำการเก็บข้อมูลเพื่อความสำเร็จของงานวิจัยตามวัตถุประสงค์ต่อไป สำหรับวันและเวลาการสัมภาษณ์นักวิจัยจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเองและจะไม่ให้เกิดผลกระทบต่องานส่วนตัวและองค์กรของท่าน

จึงเรียน/เจริญพรมาเพื่อขออนุญาต

ขอแสดงความนับถือ/ขออำนวยพร

(พระสุทธิสารเมธี, ผศ.ดร.)

รักษาราชการแทนคณบดีคณะศาสนาและปรัชญา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีคณะศาสนาและปรัชญา

โทร. ๐ ๒๔๔๔ ๖๐๐๐ ต่อ ๑๐๗๕, ๑๐๗๖

ผู้ประสานงาน พระครูธรรมธร เตโช จิตเตโช

มือถือ ๐๙๔-๓๕๒-๔๓๓๓

ประวัตินักวิจัย

ชื่อ พระมหาจักรพล อาจารย์สุโก (เทพา), ดร.

Phramaha Chakrapol Acharashubho (Thepha), Dr.

Email: chakrapol.the@mbu.ac.th

Orcid ID: <https://orcid.org/0000-0001-9184-4273>

ตำแหน่ง อาจารย์ประจำ สังกัดคณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ประวัติการศึกษา

- 2564 Ph.D. (Mahayana Buddhist Studies), Doctor of Philosophy in Mahayana Buddhist Studies (Ph.D. Mahayana Buddhist Studies), Acharaya Nagarjuna University.
- 2562 M.A. (English), Master of Arts in English (M.A. English), Acharaya Nagarjuna University.
- 2560 M.Phil. (Buddhist Studies & Civilization) Master of Philosophy in Buddhist Studies & Civilization (M.Phil. BSC), Gautam Buddha University
- 2557 ศน.ม. (พุทธศาสนศึกษา), ศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขา พุทธศาสนศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
- 2554 ศน.บ. (ภาษาอังกฤษ), ศาสนศาสตร์บัณฑิต สาขา ภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ประวัติการทำงาน

- 2564 อาจารย์ประจำศูนย์พุทธศาสนาและปรัชญา คณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

งานวิจัยและบทความวิจัย

- 2566 Thepa, P.C.A., Suebkrapan, P.C., Karat, P.B.N., Vathakaew, P., Piriyanuanpong, S., Promchin, C. Panabut, U. (2023). Analyzing the Relationship between Practicing Buddhist Beliefs and Impact on the Lifelong Learning Competencies. *Journal of Dhamma for Life*, 29(4), 1-19.

- 2566 Puranathatthanakul, K., Phrapariyattivajirakavi, Thepa, P.C., Chansanga, P.W. & Krongcheep, S. (2023). Implementing “4 Iddhipada” for Development of an Online Lesson Using Social Media Network Based on the Constructionism Theory of Wat Rat Bumrung School, Bangkok. *Journal of Philosophical Vision* 28(2), 1-9.
- 2566 Sharma, K., Pettongma, P.W.C., **Thepa, P.C.A.**, Patnaik, S., Chi, H., & Wu, W.Y. (2023). An Effective Meditation Practice for Positive Changes in Human Resources. *Journal for Re Attach Therapy and Developmental Diversities*, 6(9s2), 1077-1087.
- 2565 **Thepa, P. C. A.**, Phra Srirajamongkolpandit, Thantachitto, P. C., Sujayo P. A., Pimparat, P. T. A. (2022). Conservation of the Thai Buddhist way of the community: A case study of the tradition of alms on the water, Suwannaram temple, Nakhon Pathom Province. *Neuroquantology*, 20(12), 2916-2936. COI: 10.14704/NQ.2022.20.12.NQ77289
- 2565 **Thepa, P. C. A.**, Khethong, P. K. S., & Saengphrae, J. (2022). The promoting mental health through Buddhhadhamma for members of the elderly club in nakhon pathom province, Thailand. *International Journal of Health Sciences*, 6(S3), 936–959. <https://doi.org/10.53730/ijhs.v6n S3.5340>
- 2565 Phra Sutthisanmethi, Wetprasit, S., **Thepa, P. C. A.** (2022). The Promotion of well-being for the Elderly Based on the 5 Āyussadhamma in the Dusit District, Bangkok, Thailand: A Case Study of Wat Sawaswareesimaram Community. *International Journal of Health Sciences*, 6(3), 1391-1408. <https://doi.org/10.53730/ijhs.v6n3.12766>
- 2565 S., Khemraj1, **P.C.A., Thepa, H.**, Chi, W. Y., Wu, S. Samanta. (2022). Sustainable Wellbeing Quality of Buddhist Meditation Centre Management During Coronavirus Outbreak (COVID-19) in Thailand Using

- the Quality Function Deployment (QFD), and KANO Analysis. *Journal of Positive School Psychology*, 6(4), 845-858
- 2564 Sharma Khemraj, **Phramaha Chakrapol Acharashubho Thepa**, Jyoti Prakash Maity, Sasmita Samanta, Hsinkuang Chi, Wann Yih Wu. 2021. Prediction of World Happiness Scenario Effective in the Period of COVID-19 Pandemic, by Artificial Neuron Network (ANN), Support Vector Machine (SVM), and Regression Tree (RT). *NVEO Natural Volatiles & Essential Oils*. 8(4), 13944-13959
- 2564 Nguyen Thanh Trung, P. Wutthichai Phattongma, Sharma Khemraj, Shi Chue Ming, Phrasutthisanmethi, Netnapa Sutthirat, **P. Chakrapol Thepa**. (2021). A Critical Metaphysics Approach in the Nausea Novel's Jean Paul Sartre toward Spiritual of Vietnamese in the Vijnaptimātratā of Yogācāra Commentary and Existentialism Literature. *Journal of Language and Linguistic Studies*, 17(3), 1774-1785
- 2564 K., Bhujell, S., Khemraj, H. K., Chi, W. T. L.in, W. Y. Wu, P. C. A. Thepa. (2021). Trust in the Sharing Economy: An Improvement in Terms of Customer Intention. *Indian Journal of Economics and Business*, 20(1), 713-730.

บทความวิชาการ

- 2565 **Phramaha Chakrapol Acharashubho Thepa**, Netnapa Sutthirat, Nongluk Phanthanaphruet, Thich Nguyen The, Chue Ming Shi, Sharma Khemraj, Phrasutthisanmethi. (2022). Buddhist Philosophical Approach On The Leadership Ethics In Management. *Journal of Positive School Psychology*, 6(2), 1289-1297.
- 2565 **Thepa, P. C. A.**, (2022). Mindfulness: A Buddhism Dialogue of Sustainability Wellbeing. 2022 International Webinar Conference on the World Chinese Religions: *Inheritance of Religious Belief and Cultural Sustainability*. Nanhua University. Taiwan.

- 2565 **Thepa, P. C. A., & Phrasutthisanmethi.** (2022). The Spiritual Buddhist Arts and the Ashtamangala of Tibetan. *Journal of Liberal Arts, Prince of Songkla University*, 14(1), 316-344.
- 2565 **Thepa, P. C. A.** (2022). Buddhist Psychology: Corruption and Honesty Phenomenon. *Journal of Positive School Psychology*, 6(2): 5986-6005.
- 2565 **Thepa, P. C. A.** (2022). Buddhadhamma of Peace. *International Journal of Early Childhood Special Education*, 14(3), 5961-5972.
- 2565 **Thepa, P. C. A., & Saengpare J.** (2022). Indianization and Buddhism Evolution: Influence in Ancient Southeast Asia and Lanka. *Journal of MCU Peace Studies*, 10(4). 1446-1460.
- 2565 P. W. Phattongma, N. T. Trung, Phrasutthisanmethi, S. Khemraj, **Thepa, P. C. A.** H. Chi. (2022). Phenomenology In Education Research: Leadership Ideological. *Webology*, 19(2). 1739-1748
- 2565 S., Khemraj1, **P.C.A., Thepa,** H., Chi, W. Y., Wu, S. Samanta. (2022). Sustainable Wellbeing Quality of Buddhist Meditation Centre Management During Coronavirus Outbreak (COVID-19) in Thailand Using the Quality Function Deployment (QFD), and KANO Analysis. *Journal of Positive School Psychology 2022*, (6).4: 845-858
- 2564 **Phramaha Chakrapol Thepa.** (2563). The Transmission of Indian Buddhist Cultures and Arts towards Funan Periods on 1st-6th Century the Evidence in Vietnam. *International Journal of Development Administration Research* 4(1), 7-16
- 2564 **Dr. Phramaha Chakrapol Acharashubho Thepa,** Jantima shangphare. (2021). A Buddhist Philosophical Wellbeing Sustainable Conception on Compassion Approach. *The 3rd International Symposiums, GMNIS 2022 Organized by MBU's Graduate School and Academic Co-Organizers.* 1478-1490.

สถานที่ทำงานปัจจุบัน

คณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย อ.พุทธมณฑล จ.

นครปฐม

\

ประวัตินักวิจัย

ชื่อ พระสุทธิสารเมธี, ผศ.ดร.

Assist.Prof.Dr. Phrasutthisanmethi Chaiyan Suebkrapan

Email: chaiyan.sueb@mbu.ac.th

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5436-5051>

ตำแหน่ง คณบดี บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ประวัติการศึกษา

- 2556 ปริญญาเอก: ศน.ด. (พุทธศาสนาและปรัชญา) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
- 2552 ปริญญาโท: ศน.ม. (พุทธศาสนาและปรัชญา) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
- 2547 ปริญญาตรี: ศน.บ. (พุทธศาสตร์) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
- 2543 เปรียญธรรม 5 ประโยค สำนักเรียนวัดบวรนิเวศวิหาร
- 2537 นักธรรมชั้นเอก สำนักเรียนวัดธรรมบูชา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ประวัติการทำงาน

- 2559 อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสนาและปรัชญา
- 2559 อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสนาและปรัชญา
- 2566 คณบดีคณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ผลงานทางวิชาการ

- 2565 **พระสุทธิสารเมธี**, คลทรรณรัตน์ ดิษบรรจง, กฤษฎา ดิษบรรจง, พระครูธรรมธร เดโช จิตเตโช, (2565). การพัฒนาภาวะผู้นำกับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหาร ตามแนวพระพุทธศาสนา. *วารสารมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*, 9(1), 278-290.
- 2565 Phramaha Chakrapol Acharashubho Thepa, Netnapa Sutthirat, Nongluk Phanthanaphruet, Thich Nguyen The, Chue Ming Shi, Sharma Khemraj, **Phrasutthisanmethi**. (2022). Buddhist Philosophical Approach On The

- Leadership Ethics In Management. *Journal of Positive School Psychology*, 6(2): 1289-1297.
- 2565 P. W. Phattongma, N. T. Trung, **Phrasutthisanmethi**, S. Khemraj, P. C. A. Thepa, H. Chi. (2022). Phenomenology In Education Research: Leadership Ideological. *Webology*, 19(2). 1739-1748
- 2565 Thepa, P. C. A., & **Phrasutthisanmethi**. (2022). The Spiritual Buddhist Arts and the Ashtamangala of Tibetan. *Journal of Liberal Arts, Prince of Songkla University*, 14(1), 316-344.
- 2564 Nguyen Thanh Trung, P. Wutthichai Phattongma, Sharma Khemraj, Shi Chue Ming, **Phrasutthisanmethi**, Netnapa Sutthirat, P. Chakrapol Thepa (2021). A Critical Metaphysics Approach in the Nausea Novel's Jean Paul Sartre toward Spiritual of Vietnamese in the Vijñaptimātratā of Yogācāra Commentary and Existentialism Literature, *Journal of Language and Linguistic Studies*, 17(3), 1774-1785
- 2564 พระประสาน ขยาภิโรโต, **พระสุทธิสารเมธี**. (2564). เกณฑ์การตัดสินจริยธรรมในพุทธปรัชญา. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์*. 5(1), 87-97.
- 2564 พระมหาวิชิต อัครชิตโต, **พระสุทธิสารเมธี**. (2564). ความจริงตามทัศนะพุทธปรัชญา. *วารสารปรัชญาปริทรรศน์*. 26(1), 12-20.
- 2564 เสาวลักษณ์ สุทธิพรโอภาส, **พระสุทธิสารเมธี**. (2564). พัฒนาการของมนุษย์ในทัศนะพุทธปรัชญาเถรวาท. *วารสารปรัชญาปริทรรศน์*. 26(1), 21-32.
- 2564 พระสุริยะ ปภัสโร (สพานทอง), **พระสุทธิสารเมธี**. (2564). บอเกิดความรู้ในพุทธปรัชญา. *วารสารปรัชญาปริทรรศน์*. 26(1), 63-72.
- 2563 สิริพร ครองชีพ, กฤตสุขิน พลเสน, **พระสุทธิสารเมธี**. (2563) สมาธิในพระพุทธศาสนาต่อการตื่นตัวของโลก. *วารสารปรัชญาปริทรรศน์*. 25(2), 37-46.

ผลงานการวิจัย

- 2566 **Phrasutthisanmethi, Asst.Prof.Dr.,** Assoc.Prof.Dr. Boonruam Khammuangsaen , Dr. Phramaha Chakrapol Acharashubho Thepa , Dr. Chen Pecharat , Dr. Chompoonuch Changcharoen. (2023). Improving The Quality Of Life With The Dīṭṭhadhammikāttha Principle: A Case Study Of The Cooperative Salaya Communities Stable House, Phuttamonthon District, Nakhonpathom Province. *Journal of Pharmaceutical Negative Results*, 135–146.
- 2565 **Phra Sutthisanmethi,** Wetprasit, S., Thepa, P. C. A. (2022). The Promotion of well-being for the Elderly Based on the 5 Āyussadhamma in the Dusit District, Bangkok, Thailand: A Case Study of Wat Sawaswareesimaram Community. *International Journal of Health Sciences*, 6(3), 1391-1408.
- 2565 อัจฉราภรณ์ สนามพล, อุเทน ลาพิงค์, **พระสุทธิสสารเมธี**, ณรงค์ศักดิ์ ลุนส์โรง, ประวิทย์ วันตา. (2565). การพัฒนาศักยภาพด้านอาชีพจากผลิตภัณฑ์สมุนไพรภูมิปัญญาล้านนาของผู้สูงอายุในชมรมสมุนไพรจาวยอง วัดป่าตาล ตำบลบวัก้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ*. 7(9) 360-372.
- 2564 พระมหาบุญไทย ปุญญมโน (ดั่งวงศ์), **พระสุทธิสสารเมธี**, บุญร่วม คำเมืองแสน, กฤตสุขชิน พลเสน. (2564). การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในเขตภาคกลาง ปริมณฑล. *วารสารพุทธมคัศ*, 6(2), 140-152.
- 2564 กฤตสุขชิน พลเสน, **พระสุทธิสสารเมธี**, สิริพร ครองชีพ. (2564). การอยู่ร่วมกันในสถานการณ์การระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ตามแนวพุทธปรัชญา. *วารสารปรัชญาปริทรรศน์*. 26(2), 34-43.

- 2563 **พระสุทธิสารเมธี**, สุณี เวชประสิทธิ์, กฤตสุชิน พลเสน. (2563). การพึงตนเองของผู้สูงอายุตามหลักพุทธปรัชญาเถรวาท ในชุมชนอำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม. *วารสารสถาบันวิจัยญาณสังวร*, 11(2), 1-11.
- 2562 **พระครูปลัดสวพัฒนเมธาคูณ** (พระสุทธิสารเมธี). (2562). แนวทางการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาของอาจารย์ประจำหลักสูตร สาขาวิชาพุทธศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย. (2562). *วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณ์* 6(3), 75-96.
- 2562 บุญร่วม คำเมืองแสน, พระมหาบุญไทย บุญญมโน, **พระครูปลัดสวพัฒนเมธาคูณ** (พระสุทธิสารเมธี), พระมหาสมจินต์ ปุริสุตโตโม, กฤตสุชิน พลเสน. (2562). แนวทางการจัดการศึกษาพระพุทธศาสนาแก่ผู้ต้องขังในทัณฑสถาน ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย. *วารสารศึกษาศาสตร์ มมร*. 7(1) 349-363.
- 2561 **พระครูปลัดสวพัฒนเมธาคูณ** (พระสุทธิสารเมธี), บุญร่วม คำเมืองแสน, และปิ่นพนธ์ วงศ์นาศรี. (2561). รูปแบบการดำเนินการโครงการสร้างความปรองดองสมานฉันท์ โดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา “หมู่บ้านรักษาศีล 5” ของพระสังฆาธิการในจังหวัดสุราษฎร์ธานี. *วารสาร “ศึกษาศาสตร์ มมร”*. 7(2), 190 – 203.
- 2559 สุขเขานพลอยชุม, **พระครูปลัดสวพัฒนเมธาคูณ** (พระสุทธิสารเมธี), พระมหาบุญไทย บุญญมโน, พระราชปริยัติวิมล, พระเกื้อพงษ์ปิยธมโม, พระบุญเสริมปภสสโร, พระศรีวินยาภรณ์, ธวัชหอมทวนลม, สุดใจภูงลี (2559). การรักษาศีล 5 ของประชาชนหมู่บ้านเขารักษ์ ตำบลดอนแสลบ อำเภอห้วยกระเจา จังหวัดกาญจนบุรี. *วารสารสถาบันวิจัยญาณสังวร*, 7(2), 246-255.
- 2559 **พระครูปลัดสวพัฒนเมธาคูณ** (พระสุทธิสารเมธี). (2559). การใช้นวัตกรรมทางโบราณคดีเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษา ชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2557 คณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย. *วารสารสถาบันวิจัยญาณสังวร*. 7(2), 45-52.

สถานที่ทำงานปัจจุบัน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย 248 ถ.ศาลายา-นครชัยศรี
ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม 73170

ประวัตินักวิจัย

พระมหาบุญประสิทธิ์ นาถปุลโล (การัตน์)

Phramaha Boonpasid Nadpunyo (Karat)

Email: boonpasid.nat@mbu.ac.th

ตำแหน่ง อาจารย์ประจำ สังกัดคณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ประวัติการศึกษา

- 2565 ศน.ม. (พุทธศาสนาและปรัชญา), ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสนา
และปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
- 2562 ศน.บ. (ปรัชญา), ศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราช
วิทยาลัย

ประวัติการทำงาน

- 2565 อาจารย์ประจำศูนย์ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา คณะศาสนาและ
ปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

งานวิจัยและบทความวิจัย

- 2566 Thepa, P.C.A., Suebkrapan, P.C., **Karat, P.B.N.**, Vathakaew, P.,
Piriyasanuanpong, S., Promchin, C. Panabut, U. (2023). Analyzing the
Relationship between Practicing Buddhist Beliefs and Impact on the
Lifelong Learning Competencies. *Journal Dhamma of Life*, 29(4), 1-19.

บทความวิชาการ

- 2566 พระมหาบุญประสิทธิ์ นาถปุลโล (การัตน์), ความอ่อนน้อมถ่อมตนที่มีผลต่อ
ความเป็นมงคลและความเจริญรุ่งเรืองของชีวิต, (2566), *วารสาร มจร พุทธศาสตร์
ปริทรรศน์*, 7(1), 51-64.
- 2566 พระมหาบุญประสิทธิ์ นาถปุลโล (การัตน์), การเจริญมรณัสสติ, (2566), *วารสาร
ธรรมเพื่อชีวิต*, 29(1), 62-75.

- 2565 พระมหาบุญประสิทธิ์ นาถปุลโล (การ์ตูน), พระมหาวิชิต อัครคชีโต (จันทร์สง่า), สัปายะสุวรรณภูมิ: แนวทางการรังสรรค์ชีวนิเวศบนฐานชีวิตสมดุลเชิงพุทธปรัชญา, (2565), วารสารวิชาการ สถาบันวิทยารจัดการแปซิฟิก, 8(1), 34-44.
- 2565 พระมหาบุญประสิทธิ์ นาถปุลโล (การ์ตูน), (2565), การศึกษาวิเคราะห์ประเพณี บุญบั้งไฟในจังหวัดยโสธร, วารสารปรัชญาปริทรรศน์, 27(1), 208-218.

สถานที่ทำงานปัจจุบัน

คณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย อ.พุทธมณฑล
จ.นครปฐม

ประวัตินักวิจัย

ชื่อ ดร.ประเวช วัฒนาแก้ว

Dr. Pravech Vathakaew

Email: pravech.vat@mbu.ac.th

ตำแหน่ง อาจารย์ประจำ สังกัดคณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ประวัติการศึกษา

- 2557 Ph.D. (Indian Philosophy and Religion), Doctor of Philosophy in Indian Philosophy and Religion (Ph.D. Indian Philosophy and Religion), Banaras Hindu University.
- 2552 M.A. (Indian Philosophy and Religion), Master of Arts in in Indian Philosophy and Religion (M.A. Indian Philosophy and Religion), Banaras Hindu University.
- 2546 ศน.บ. (ปรัชญา), ศาสนาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ประวัติการทำงาน

- 2561 อาจารย์ประจำสูตรและอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม คณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- 2564 อาจารย์ประจำสูตรและอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร สาขาวิชาพุทธศาสนาและปรัชญา คณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

งานวิจัยและบทความวิจัย

- 2565 **ประเวช วัฒนาแก้ว**, สิริพร ครองชีพ, คลทรรณ์รัตน์ ดิษบรรจง และ สุรัชย์ พุดชู. (2565). การสังเคราะห์หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเพื่อนำมาใช้ในการดำเนินชีวิต ปกตีวิธีใหม่. *วารสารปรัชญาปริทรรศน์*, 27(2), 28-44.
- 2565 กฤตสุชิน พลเสน, สิริพร ครองชีพ และ **ประเวช วัฒนาแก้ว**. (2565). แนวทางการจัดการการบริจาทานของประชาชนช่วงสถานการณ์โควิด 19 : ศึกษาเฉพาะ "ตู้ปันสุขในตำบลศาลายา". *วารสารบัณฑิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย*, 20(1), 275-286.

- 2565 พระราชปฏิญาณโกศล, **ประเวช วัฒนาแก้ว** และ กฤตสุขชิน พลเสน. (2565). แนวทางการประยุกต์ใช้หลักพละ 5 เพื่อพัฒนาชุมชน บ้านศาลาดิน อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม. *วารสารบัณฑิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย*, 20(1), 251-261.
- 2563 **ประเวช วัฒนาแก้ว**, ประภาส แก้วเกตุพงษ์. (2563). รูปแบบภาวะผู้นำตามแนวพระพุทธศาสนา. *วารสารวิชาการวิทยาลัยบริหารศาสตร์*, 3(3), 100-106.
- 2562 พระมหาประภาส ปรีชาโน, จูรี สายจันเจียม, พระมหาสากล สุภรเมธี, พระราชปริยัติวิมล, พระอภิชาติ อภิญาโณ, จิราภรณ์ เชื้อพรวน และ **ประเวช วัฒนาแก้ว**. (2562). การป้องกันพฤติกรรมความก้าวร้าวของเด็กและเยาวชนด้วยหลักอรรถจริยศาสตร์ เพื่อลดปัญหาทางครอบครัวภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง. *วารสารมหาวิทยาลัยพายัพ*, 29(1), 143-154.

สถานที่ทำงานปัจจุบัน

คณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย อ.พุทธมณฑล
จ.นครปฐม